Atlas lázeňství
na česko-polském pohraničí
Atlas uzdrowisk
na pograniczu czesko-polskim

Irena Smolová a kol.

Autoři / Autorzy: doc. RNDr. Irena Smolová, Ph.D. – zodpovědná řešitelka, doc. RNDr. Zdeněk Szczyrba, Ph.D., Mgr. Pavel Roubínek, Ph.D., RNDr. Pavel Ptáček, Ph.D., Mgr. Kristýna Křištofová
Zpracování map v GIS a konzultační činnost / Opracowanie map w GIS i konsultacje: Mgr. Ivo Dostál, Mgr. Marek Havlíček, Ph.D., Mgr. Peter Mackovčin, Ph.D., Mgr. Marek Sova, Mgr. Tomáš Zvardoň, Mgr. Jakub Trojan, Ph.D.

Autoři fotografií / Autorzy zdjęć: Irena Smolová, Zdeněk Szczyrba, poděkování za poskytnutí fotografií: Horské lázně Karlova Studánka, s. p., Schrothovy léčebné lázně s. r. o., Státní léčebné lázně Janské Lázně, s. p., Lázně Teplice nad Bečvou, a. s., AquaKlim, s. r. o. Sanatoria Klimkovice, Lázně Bělohrad a. s., Léčebné lázně Bohdaneč a. s., Lázně Slatinice, a. s., Lázně Libverda, a. s.

Překlady / Tłumaczenia: Zdeněk Szczyrba (část I / cześć I), Jaroslaw Radimersky (profily lázní / profile uzdrowisk)
Grafická úprava / Opracowanie graficzne: Dušan Gavenda, Mgr. Kristýna Křištofová, Mgr. Petr Jančík, Mgr. Lenka Wünschová
Recenzenti / Recenzenci: doc. RNDr. Milan Jeřábek, Ph.D., doc. RNDr. Karel Kirchner, CSc.
Tisk / Druk: Tiskárna Helbich, a. s.
Valchařská 36, 614 00 Brno
IČ 255 92 505

Atlas vznikl díky podpoře v rámci řešeného grantového projektu Lázeňství v česko-polském pohraničí a jeho přínos pro regionální rozvoj – Spa 4 Development (Registrační číslo projektu: CZ.11.4.120./0.0/0.0/17_028/0001635).
Projekt byl spolufinancován Evropskou unií z prostředků Evropského fondu pro regionální rozvoj v rámci Programu Interreg V-A Česká republika – Polsko.

Atlas powstał dzięki wsparciu w ramach projektu grantowego Lecznictwo uzdrowiskowe na pograniczu czesko-polskim i jego wkład w rozwój regionalny – Spa 4 Development (Numer rejestracyjny projektu: CZ.11.4.120./0.0/0.0/17_028/0001635).
Projekt był współfinansowany przez Unię Europejską z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Interreg V-A Republika Czeska – Polska.

ISBN 978-80-244-5994-3

Partneři projektu:

NOVUM Evropské seskupení pro územní spolupráci Europejskie Ugrupowanie Współpracy Terytorialnej

Univerzita Palackého v Olomouci

DOLNY ŚLĄSK iRT INSTYTUT ROZWOJU TERYTORIALNEGO

SPA 4 DEVELOPMENT

CZ PL PŘEKRAČUJEME HRANICE PRZEKRACZAMY GRANICE 2014—2020

EVROPSKÁ UNIE / UNIA EUROPEJSKA
EVROPSKÝ FOND PRO REGIONÁLNÍ ROZVOJ
EUROPEJSKI FUNDUSZ ROZWOJU REGIONALNEGO

Obsah / Spis treści

Úvod	5
Poloha lázní	7
Přírodní prostředí lázní	9
Socioekonomické prostředí lázní	29
Zaniklé lázně – rozvojové možnosti	41
Typologie lázní	51
Klasifikace lázní podle léčebných indikací	53
Profily lázní	59
Literatura a zdroje dat	123

Wprowadzanie	5
Lokalizacja uzdrowisk	7
Środowisko naturalne uzdrowisk	9
Środowisko społeczno-gospodarcze uzdrowisk	29
Wymarłe uzdrowiska – możliwości rozwoju	41
Typologia uzdrowisk	51
Klasyfikacja uzdrowisk według wskazań	53
Profile uzdrowisk	59
Literatura i źródła danych	123

Úvod

Lázeňství má v česko-polském pohraničí dlouhou tradici. Na tomto území se nachází jedna z největších koncentrací lázní v obou zemích. Celá oblast se vyznačuje bohatstvím přírodních zdrojů, a ačkoliv má využívání těchto zdrojů dlouholetou tradici, je pro rozvoj území prozatím nedostatečné. Důvodů je mnoho, jedním z klíčových je institucionální roztříštěnost, která způsobuje, že ekonomické cíle jsou realizovány izolovaně a jsou málo koordinovány. Značně omezená je i vzájemná přeshraniční spolupráce. Balneologické a přírodní zdroje jsou důležitým vnitřním potenciálem pohraniční oblasti, na jehož základě by měl být podpořen rozvoj území a omezen vliv negativních sociálních a ekonomických jevů.

Lázně byly a jsou místem, kde se vzájemně prolínají přírodní a kulturní prostředí. V lázních jsou divadla, koncertní prostory, pořádají se v nich festivaly. Architektonicky hodnotné lázeňské objekty jsou obklopeny lázeňskými parky s typickými vodními prvky a vytváří tak harmonické prostředí. Lázně jsou místem, kde navrací zdraví, to nejcennější, co člověk má.

Doposud byla lázním, jakožto nositeli česko-polské spolupráce, věnována minimální pozornost. I proto vznikl projekt, jehož hlavním cílem bylo posílit síť vzájemné spolupráce se zaměřením na rozvoj efektivnějšího využívání stávajícího potenciálu lázní, protože v současné době neexistují žádné společné česko-polské ekonomické iniciativy v této oblasti.

Pro naplnění cíle byly realizovány kulaté stoly a platformy a díky využití geografických informačních systémů (GIS) byl vytvořen Atlas lázní na česko-polském pohraničí. Elektronická verze je k dispozici na adrese: https://spa.upol.cz/

Za autorský kolektiv
Irena Smolová

Wprowadzanie

Lecznictwo uzdrowiskowe na pograniczu polsko-czeskim ma wieloletnią tradycję. Obszar ten stanowi jedną z największych koncentracji uzdrowisk w obu krajach. Obszar charakteryzuje się bogactwem zasobów przyrodniczych, ale ich wykorzystanie na rzecz rozwoju obszaru jest jak na razie niewystarczające, pomimo wieloletniej tradycji. Jednym z kluczowych powodów takiej sytuacji jest instytucjonalne rozproszenie, które powoduje, iż cele ekonomiczne są realizowane w odizolowaniu i bez wystarczającej koordynacji. Ponadto bardzo ograniczona jest także wzajemna współpraca transgraniczna. Zasoby balneologiczne i przyrodnicze stanowią ważny potencjał endogeniczny obszaru przygranicznego, na bazie którego powinno się wspierać rozwój regionu i ograniczyć wpływ negatywnych zjawisk społecznych i gospodarczych.

Uzdrowiska były i są miejscem przeplatania się środowisk przyrodniczych i kulturowych. W uzdrowiskach znajdują się teatry, sale koncertowe i festiwale. Cenne architektonicznie obiekty uzdrowiskowe otoczone są parkami zdrojowymi z typowymi cechami wodnymi, tworząc w ten sposób harmonijne otoczenie. Uzdrowisko to miejsce, gdzie przywracane jest zdrowie, najcenniejsza rzecz, jaką ma człowiek.

Jak dotąd, z punktu widzenia czesko-polskiej współpracy, niewiele uwagi poświecono uzdrowiskom. Między innymi z tego powodu powstał projekt, którego głównym celem było wzmocnienie sieci wzajemnej współpracy z nastawieniem na bardziej efektywne wykorzystanie istniejącego potencjału uzdrowiskowego, gdyż obecnie nie ma wspólnych czesko-polskich inicjatyw gospodarczych na tym obszarze. Aby zrealizować ten cel zrealizowano okrągłe stoły oraz platformy dyskusyjno-merytoryczne, oraz dzięki zastosowaniu systemów informacji geograficznej (GIS) został opracowany Atlas uzdrowisk na pograniczu czesko-polskim. Wersja elektroniczna dostępna jest pod adresem: https://spa.upol.cz/

W imieniu zespołu autorów
Irena Smolová

LÁZEŇSKÁ MÍSTA V ČESKO-POLSKÉM POHRANIČÍ
UZDROWISKA NA POGRANICZU CZESKO-POLSKIM

Poloha lázní

Atlas lázeňství na česko-polském území pokrývá plochu 47 097 km², která je územím podporovaným v rámci programu Interreg V-A Česká republika – Polsko, tj. programu, který umožnil realizaci projektu. Česká část programového území zaujímá 23 135 km², polská část tvoří 23 962 km². Na české straně se jedná o Liberecký kraj, Královéhradecký kraj, Pardubický kraj, Olomoucký kraj a Moravskoslezský kraj. Na polské straně podregion Bielski a Rybnicki, Jeleniogórski a Wałbrzyski, Nyski a Opolski. Do řešeného území na polské straně dále spadá okres Strzelin a okres Pszczyna.

V současné době je v území česko-polského pohraničí 29 lokalit, které mají statut lázeňského místa, z nichž dvě jsou aktuálně mimo provoz a jedna lokalita funguje mimo původní areál lázní. Historicky byly na česko-polském pohraničí desítky dalších lázeňských míst. Jejich význam se v průběhu staletí měnil. Lázně procházely složitým vývojem, střídala se období prosperity a poklesu jejich významu. V každé době si našly své místo. Musely se vyrovnat s válečnými obdobími, kdy se řada z nich stala vojenskými lazarety, socialistickou érou, kdy jen ve vybraných lázních byla poskytována léčebná péče, v jiných byly poskytovány služby různého druhu, jiné naopak zanikly. Novou výzvou byla transformace ekonomik obou zemí po roce 1989. Hlavním procesem tohoto vývoje byla privatizace lázní. Samostatnou kapitolou postsocialistického vývoje lázeňství je hledání využití pro zaniklé lázně. Dnešní lázně primárně zůstávají zařízeními léčebné péče, ale významně roste podíl jejich wellness aktivit. Poslední dva roky do jejich provozu výrazně zasáhla pandemie covid-19. Věřme, že lázně v česko-polském pohraničí budou dále fungovat a že jejich odborný a kulturně-společenský význam bude růst.

Lokalizacja uzdrowisk

Atlas Uzdrowisk na terenie czesko-polskim obejmuje obszar 47 097 km², który jest obszarem wspieranym w ramach programu Interreg V-A Czechy – Polska, czyli programu, który umożliwił realizację projektu. Czeska część obszaru programu obejmuje 23 135 km², polska część to 23 962 km². Po stronie czeskiej są to Kraj Liberecki, Kraj Hradec Králové, Kraj Pardubice, Kraj Ołomuniecki i Kraj Morawsko-Śląski. Po stronie polskiej podregiony bielski i rybnicki, jeleniogórski i wałbrzyski, nyski i opolski. Obszar po stronie polskiej obejmuje również powiat strzeliński i powiat pszczyński.

Obecnie na pograniczu czesko-polskim znajduje się 29 miejscowości, które mają status uzdrowiska, z których dwa są obecnie nieczynne, a jedno działa poza pierwotnym kompleksem uzdrowiskowym. Historycznie na pograniczu czesko-polskim istniały dziesiątki innych uzdrowisk. Ich znaczenie zmieniało się na przestrzeni wieków. Uzdrowiska przeszły złożony rozwój, na przemian okresy prosperity i spadku jego znaczenia. Za każdym razem odnajdywały swoje miejsce. Musiały radzić sobie z okresami wojny, kiedy wiele z nich stało się wojskowymi infirmeriami, epoką socjalizmu, kiedy tylko wybrane uzdrowiska zapewniały opiekę medyczną, w innych świadczone były różnego rodzaju usługi, inne znikały. Nowym wyzwaniem była transformacja gospodarek obu krajów po 1989 roku. Głównym procesem tego rozwoju była prywatyzacja, w tym też uzdrowisk. Osobnym rozdziałem postsocjalistycznego rozwoju uzdrowisk jest poszukiwanie wykorzystania uzdrowisk wymarłych. Dzisiejsze uzdrowiska to przede wszystkim placówki opieki medycznej, ale udział działań wellness znacząco rośnie. Pandemia COVID-19 znacząco wpłynęła na funkcjonowanie uzdrowisk w ciągu ostatnich dwu lat. Miejmy nadzieję, że uzdrowiska na pograniczu czesko-polskim będą nadalfunkcjonowały i że ich znaczenie zawodowe i kulturalno-społeczne będzie rosło.

Lázně na česko-polském pohraničí
Uzdrowiska na pograniczu czesko-polskim

Česká republika
Běloves*
Bludov
Janské Lázně
Jeseník
Karlova Studánka
Karviná-Darkov
Klimkovice
Lázně Bělohrad
Lázně Bohdaneč
Lázně Kundratice
Lázně Libverda
Lipová-Lázně
Slatinice
Teplice nad Bečvou
Velichovky
Velké Losiny

Polská republika
Cieplice Śląskie-Zdrój
Czerniawa-Zdrój**
Długopole-Zdrój
Duszniki-Zdrój
Goczałkowice-Zdrój
Jedlina-Zdrój
Kudowa-Zdrój
Lądek-Zdrój
Polanica-Zdrój
Przerzeczyn-Zdrój*
Świeradów-Zdrój
Szczawno-Zdrój
Ustroń

** aktuálně mimo provoz / * obecnie nieczynny*
*** aktuálně částečně mimo provoz / ** obecnie częściowo nieczynny*

Přírodní prostředí lázní
Środowisko naturalne uzdrowisk

GEOMORFOLOGICKÉ JEDNOTKY
JEDNOSTKI GEOMORFOLOGICZNE

V ČESKO-POLSKÉM POHRANIČÍ
W POGRANICZU CZESKO-POLSKIM

Pojezierza Południowobałtyckie

Niziny Środkowopolskie

Niziny Sasko-Łużyckie

Sudety z Przedgórzem Sudeckim

Krušnohorská soustava

Krkonošsko-jesenická soustava

Česká tabule

Česko-moravská soustava

Středopolské nížiny

Wyżyna Śląsko-Krakowska

Wyżyna Małopolska

Podkarpacie Północne

Zewnętrzne Karpaty Zachodnie

Vněkarpatské sníženiny

Vnější Západní Karpaty

Wrocław

Opole

Katowice

Ostrava

Liberec

Hradec Králové

Pardubice

Olomouc

Czerniawa-Zdrój
Lázně Libverda
Świeradów-Zdrój
Cieplice Slaskie-Zdrój
Szczawno-Zdrój
Jedlina-Zdrój
Przerzeczyn-Zdrój
Lázně Kundratice
Janské Lázně
Lázně Bělohrad
Velichovky
Lázně Bohdaneč
Lázně Běloves
Kudowa-Zdrój
Polanica-Zdrój
Duszniki-Zdrój
Lądek-Zdrój
Długopole-Zdrój
Lipová-lázně
Jeseník
Karlova Studánka
Velké Losiny
Bludov
Slatinice
Goczałkowice-Zdrój
Karviná-Darkov
Klimkovice
Ustroń
Teplice nad Bečvou

1124 Smrk
1126 Wysoka Kopa
1602 Sněžka
1015 Wielka Sowa
718 Ślęża
400 Góra Świętej Anny
919 Szczeliniec Wielki
1424 Králický Sněžník
1491 Praděd
800 Slunečná
1328 Lysá hora
1220 Barania Góra

státní hranice
granice państwowa
hranice české dotační oblasti
granice czeskiego obszaru wsparcia
hranice polské dotační oblasti
granice polskiego obszaru wsparcia
hranice území mimo dotační oblast
granice terytorium poza część obszaru wsparcia
hranice provincie
granice prowincje
hranice soustavy
granice suprowincje

lázeňské místo
uzdrowisko
výšková kóta (m n. m.)
punkt wysokości (m n. p. m.)
krajské město
miasto województwa

GEOMORFOLOGICKÉ PROVINCIE - PROWINCJE GEOMORFOLOGICZNE

DATA:
- ©ArcČR, ARCDATA PRAHA, ZÚ, ČSÚ – ArcČR500, 2016
- Demek et al. – Geomorfologické jednotky, 2014
- European Commission, Eurostat (ESTAT), GISCO – Administrative Units, 2020
- European Commission, Eurostat (ESTAT), GISCO – Area Management (Urban Audit), 2020
- European Commission, DG Enterprise and Industry – Hillshade (25m), 2013
- Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska – Dostęp do danych geoprzestrzennych, 2018
- Serwis Rzeczypospolitej Polskiej – Państwowy Rejestr Nazw Geograficznych, 2021

S
0 10 20 km

Vytvořeno v QGIS
Utworzono w QGIS

Katedra geografie
Přírodovědecká fakulta | Univerzita Palackého v Olomouci

Geomorfologické provincie / Prowincje geomorfologiczne

Česká vysočina

Česká vysočina je geomorfologická provincie a zároveň geologická jednotka Český masiv ve střední Evropě v rozsahu pohraničních hor a centrálních vyvýšených pahorkatin. Český masiv má podobu bloku s vyzdviženými okraji, které tvoří horská pásma přesahující výšku 1 000 m n. m. Převážná většina České vysočiny se nachází v České republice, vnější okrajová pohoří zasahují částečně do Polska, Rakouska a Německa. Česká vysočina je součástí hercynského orogenního pásma západní Evropy a tvoří vyzdvižený fragment paleozoické platformy ve střední a západní Evropě. Geologickou stavbu tvoří prekambrické metamorfované horniny s průniky paleozoických granitoidů, silně denudovaných. Nejvyšším vrcholem je Sněžka (1 602 m n. m.)

Masyw czeski

Masyw czeski to prowincja geomorfologiczna, jednocześnie jednostka geologiczna w Europie Środkowej w paśmie gór pogranicznych i wyżyn wypiętrzonych. Masyw Czeski przypomina blok o podniesionych brzegach, tworzących góry, które przekraczają wysokość 1000 m n.p.m.. Przeważająca większość Masywu leży na terenie Czech, zaś zewnętrzne skrajne pasma górskie – częściowo na terenie Polski, Austrii i Niemiec. Masyw Czeski stanowi część hercyńskiego pasa górotwórczego Europy Zachodniej i stanowi wypiętrzony fragment podłoża platformy paleozoicznej środkowej i zachodniej Europy. Jest zbudowany głowne ze sfałdowanych prekambryjskich skał metamorficznych poprzecinanych intruzjami paleozoicznych granitoidów, silnie zdenudowany. Najwyższym szczytem jest Śnieżka (1602 m n.p.m.).

Středoevropská rovina

Středoevropská rovina je pás nížin severně od České vysočiny a polských pahorkatin. Středoevropská nížina má charakter klínu o délce asi 1 500 km a šířce od 150 km na západě až po 350 km na východě. Na východě je pokračováním Středoevropské roviny velká Východoevropská nížina, která končí Uralem. Středoevropská nížina leží v oblasti velké tektonické sníženiny a ve druhohorách a třetihorách byla vyplněna sedimenty a následně ve čtvrtohorách byla pokryta postglaciálními útvary. Reliéf většiny území Středoevropské roviny byl formován v průběhu pleistocenního zalednění pevninským skandinávským ledovcem. Napříč územím leží několik pásem morénových valů, které dokládají jednotlivé fáze zalednění. Na vnějších stranách morén jsou velké výplavové kužely (sandry) a pradoliny.

Nizina Środkowoeuropejska

Nizina Środkowoeuropejska stanowi pas nizin, leżących na północ od Masywu Czeskiego i Wyżyn Polsich. Nizina Środkowoeuropejska ma kształt klina o długości około 1500 km i szerokości od 150 km na zachodzie do 350 km na wschodzie. Na wschodzie przedłużeniem Niziny Środkowoeuropejskiej jest wielka Nizina Wschodnioeuropejska, kończąca się na Uralu. Nizina Środkowoeuropejska leży na obszarze wielkiego zapadliska tektonicznego i w mezozoiku i w trzeciorzędzie zostało zapełnione osadami, a następnie w czwartorzędzie zostało pokryte utworami polodowcowymi. Rzeźba przeważającej części powierzchni Niziny Środkowoeuropejska została ukształtowana podczas zlodowacenia plejstoceńskiego przez lodowiec skandynawski. Przez Nizinę przebiega kilka pasm moren, odzwierciedlających poszczególne stadia zlodowacenia. Po zewnętrznych stronach moren leżą wielkie równiny sandrowe i pradoliny.

Západní Karpaty

Západní Karpaty jsou geomorfologickou provincií Karpatské oblasti, jsou nejzápadnější a nejsevernější částí karpatského horského pásma. Na česko-polském pohraničí tvoří okrajovou jihovýchodní část území. Západní Karpaty byly utvořeny a zvrásněny v období křídy a třetihor v důsledku alpinské orogeneze. Dominuje v nich velká geologická jednotka flyšového pásma Vnějších Západních Karpat, složená převážně ze střídajících se vrstev pískovců, slínovců a slepenců (flyš).

Karpaty Zachodnie

Karpaty Zachodnie to prowincja geomorfologiczna Regionu karpackiego wysunięta najbardziej na zachód i północ części łańcucha górskiego Karpat. Na pograniczu czesko-polskim tworzy marginalną południowo-wschodnią część terytoria. Karpaty Zachodnie zostały sfałdowane i wypiętrzone w kredzie i trzeciorzędzie w wyniku orogenezy alpejskiej. Wyróżnia się w nich wielka jednostka geologiczna Karpaty Zewnętrzne (fliszowe), zbudowane głównie z naprzemianległych warstw piaskowców i łupków ilastych (flisz).

Lázně / Uzdrowiska:

Běloves, Bludov, Cieplice Śląskie-Zdrój, Czerniawa-Zdrój, Długopole-Zdrój, Duszniki-Zdrój, Janské Lázně, Jedlina-Zdrój, Jeseník, Karlova Studánka, Karviná-Darkov, Kudowa-Zdrój, Lądek-Zdrój, Lázně Bělohrad, Lázně Bohdaneč, Lázně Kundratice, Lázně Libverda, Lipová-Lázně, Polanica-Zdrój, Przerzeczyn-Zdrój, Świeradów-Zdrój, Szczawno-Zdrój, Velichovky, Velké Losiny

Lázně / Uzdrowiska:

Goczałkowice-Zdrój, Karviná-Darkov, Klimkovice, Slatinice, Teplice nad Bečvou, Ustroń

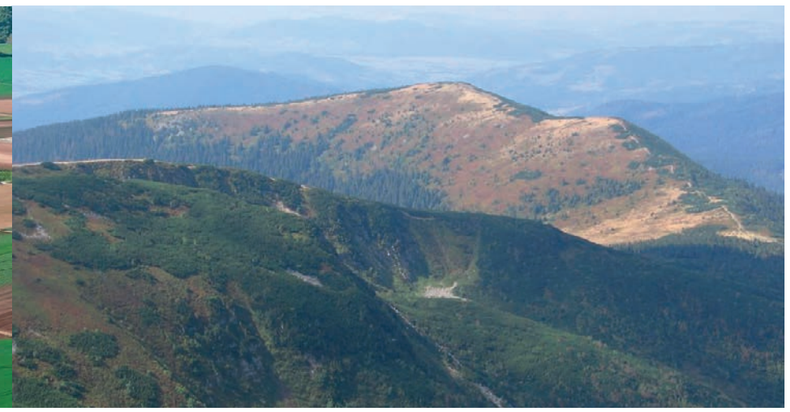

Nižší geomorfologické jednotky / Niższe jednostki geomorfologiczne

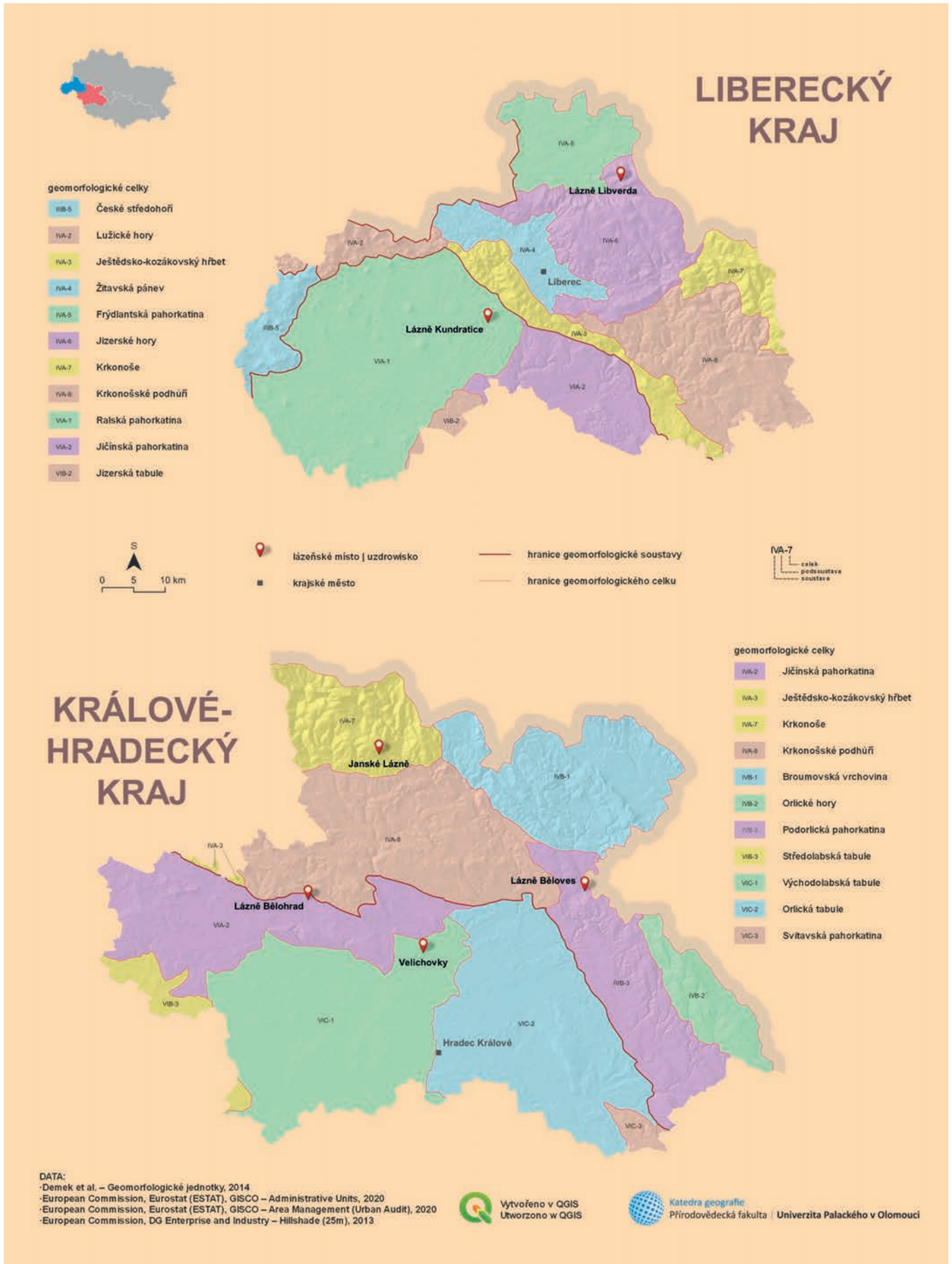

Liberecký kraj / Kraj liberecki

Geomorfologické celky	Mezoregiony geomorfologiczne
Lázně Libverda	
Jizerské hory Jizerské hory jsou jedno z nejvyšších pohoří v ČR. Jsou součástí horského pásma Krkonošsko-jizerské soustavy. Od Krkonoš jsou oddělené Novosvětským sedlem. Nejvyšší vrchol je v Polsku Wysoka Kopa (1126 m n. m.), nejvyšší na české straně je vrchol Smrk (1124 m n. m.).	**Góry Izerskie** Góry Izerskie należą do najwyższych gór w Republice Czeskiej. Są częścią pasma górskiego systemu Sudet Zachodnich. Od Karkonoszy oddziela je siodło Przełęcz Szklarska. Najwyższym szczytem w Polsce jest Wysoka Kopa (1126 m n.p.m.), najwyższym po czeskiej stronie jest szczyt Smrk (1124 m n.p.m.).
Lázně Kundratice	
Ralská pahorkatina Ralská pahorkatina je tvořena převážně svrchnokřídovými pískovci, místy s intruzemi neovulkanických suků (bazaltů, znělců a trachytů). Nejvyšším vrcholem je Ralsko (696 m n. m.).	**Ralská pahorkatina** Ralská pahorkatina zbudowana jest głównie z górnokredowych piaskowców, miejscami z intruzjami neowulkanitow (bazaltów, fonolitów i trachitów). Najwyższym wzniesieniem jest Ralsko (696 m n.p.m.)

Královéhradecký kraj / Kraj hradecki

Geomorfologické celky	Mezoregiony geomorfologiczne
Janské Lázně	
Krkonoše Krkonoše jsou staré krystalické pohoří střední Evropy, táhnoucí se od severozápadu na jihovýchod podél hranice mezi Českou republikou a Polskem. Jejich nejvyšším vrcholem je Sněžka (1 602 m n. m.), nejvyšší vrchol česko-polského pohraničí. Relativní výška od úpatí po nejvyšší části Krkonoš je přes 1 200 metrů, což se odráží v extrémně rozmanité krajině a přírodním prostředí. Geologický vývoj Krkonoš sahá do proterozoika a paleozoik. Během orogenních procesů byl tehdy vytvořen strukturně geologický základ krkonošsko-jizerský masiv. Mezozoické zvětrávání, vlivy třetihorní alpské orogeneze, následně pak fluviální eroze a opakované zalednění ve čtvrtohorách postupně formovaly Krkonoše do současné podoby.	**Karkonosze** Karkonosze to stare krystaliczne góry Europy Środkowej, ciągnące się w kierunku północny zachód — południowy wschód wzdłuż granicy między Republiką Czeską i Polską. Ich najwyższy szczyt to Śnieżka (1 602 m n. p. m.), najwyższy szczyt pogranicza polsko-czeskiego. Wysokość względna od podnóża do najwyższych części Karkonoszy wynosi ponad 1 200 metrów, co znajduje odzwierciedlenie w niezwykle zróżnicowanym krajobrazie i przyrodzie. Początek historii geologicznej Karkonoszy to proterozoik i paleozoik. Podczas procesów górotwórczych powstała wtedy pierwsza forma masywu blok karkonosko-izerski. Mezozoiczne wietrzenie, trzeciorzędowe fałdowanie alpejskie, następnie erozja wodna i powtarzające się zlodowacenia w czwartorzędzie stopniowo kształtowały Karkonosze aż do ich dzisiejszej postaci.
Lázně Bělohrad	
Jičínská pahorkatina Jičínská pahorkatina je součástí České tabule, tvořené křídovými pískovci a rozptýlenými průniky neovulkanických těles. Typický je reliéf skalních měst a neovulkanických suků. Nejvyšším vrcholem je Sokol (562 m n. m.).	**Jičínská pahorkatina (Wzgórza wokół Jičína)** Jičínská pahorkatina (Wzgórza wokół Jičína) są częścią České tabule (Płyta Czeska), utworzone przez kredowe piaskowce i rozproszone skrzyżowania intruzji neowulkanicznych. Charakterystyczna jest rzeźba miast skalnych i skal plutonicznych (neowulkanicznych) - neki. Najwyższym szczytem jest Sokół (562 m n.p.m.).
Velichovky	
Východolabská tabule Východolabská tabule je východní částí České tabule. Tvořena je převážně křídovými pískovci.	**Východolabská tabule (Płyta Wschodniołabska)** Východolabská tabule (Płyta Wschodniołabska) jest zachodnią częścią Płyty Czeskiej. Zbudowana jest głównie przez piaskowce kredowe.
Lázně Běloves	
Podorlická pahorkatina Podorlická pahorkatina je geomorfologický celek, který je součástí centrálních Sudet (Krkonošsko-jesenické soustavy), leží v Orlické podsoustavě (střední Sudety) na území České republiky i Polska. Jeho součástí na polské straně jsou mikroregiony Vyvýšenina Lewinská (Wzgórze Lewińskie) a Kudowská sníženina (Obniżenie Kudowy). Geologická stavba území Podorlické pahorkatiny je pestrá, vystupují zde fylity, amfibolity, žuly, gabro a ve spodních částech sedimentární horniny (pískovce, jílovce a opuky). Nejvyšším bodem pahorkatiny je Špičák (841 m n. m.).	**Pogórze Orlickie** Pogórze Orlickie to mezoregion wchodzący w skład Sudetów Środkowych, położone są w Sudetach Środkowych na obszarze Czech i Polski. W jego skład na na terenie Polski wchodzą mikroregiony Wzgórza Lewińskie i Obniżenie Kudowy. Budowa geologiczna Pogórza Podorlickiego jest bardziej urozmaicona, występują tu fyllity, amfibolity, granity, gabra, a w niższych partiach skały osadowe (piaskowce, iłowce i margle). Najwyższym wzniesieniem pogórza jest Špičák (841 m.n.p.m.).

Nižší geomorfologické jednotky / Niższe jednostki geomorfologiczne

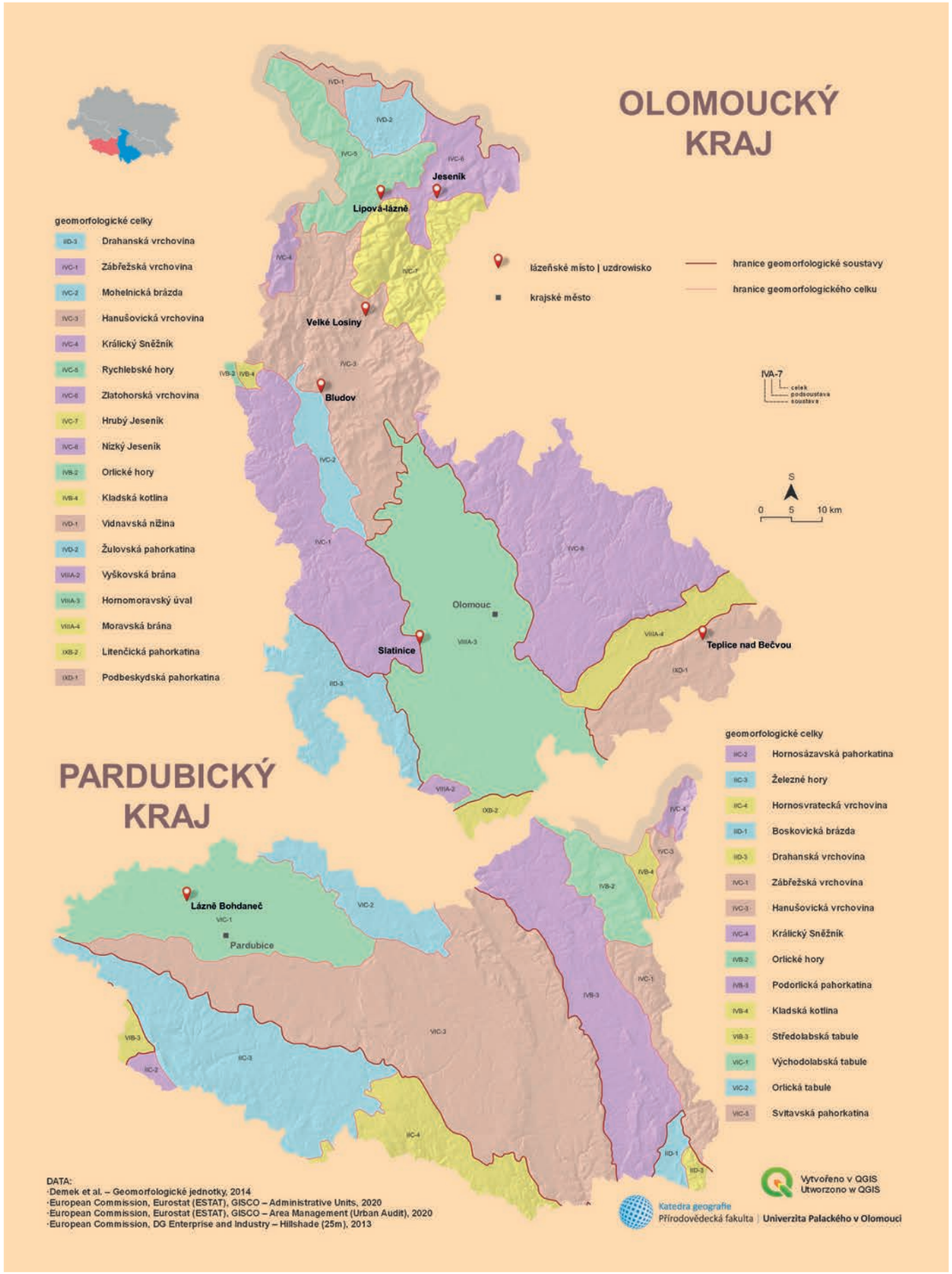

Olomoucký kraj / Kraj ołomuniecki

Geomorfologické celky	Mezoregiony geomorfologiczne
Jeseník **Lipová-lázně**	
Rychlebské hory Pohoří Rychlebské hory, na polském území Góry Złote, se nachází ve východních Sudetech. Hřeben Rychlebských hor je historickou hranicí Kladska a dnes je hranicí mezi Polskem a Českou republikou. Jejich nejvýraznější omezení tvoří linie sudetského okrajového zlomu na severu a severovýchodě. Ze západu svahy Rychlebských hor uzavírají Kladskou kotlinu a na jihozápadě hraničí s masivem Králického Sněžníku. Bohatá mineralizace hornin byla základem rozvoje těžby surovin, nejznámějším příkladem byla těžba zlata v okolí města Zloty Stok. Nejvyšší vrchol Rychlebských hor je Smrk (1125 m n. m.) a v polské části Postawna (1 117 m n. m.).	**Góry Złote (na stronie czeskiej Góry Rychlebskie)** Góry Złote położone są w Sudetach Wschodnich. Grzbiet Gór Złotych stanowi historyczną granicę Ziemi Kłodzkiej, a dzisiaj przebiega tędy granica pomiędzy Polską a Republiką Czeską. Najwyraźniejszą ich krawędź stanowi linia sudeckiego uskoku brzeżnego na północy i północnym wschodzie. Od zachodu zbocza Gór Złotych zamykają Kotlinę Kłodzką, a na południowym zachodzie graniczą z Masywem Śnieżnika. Po czeskiej stronie przyjmują Góry Złote nazwę Gór Rychlebskich. Bogate okruszcowanie skał skutkowało z kolei rozwojem górnictwa, którego najbardziej znanym przykładem była eksploatacja złota w okolicach Złotego Stoku. Najwyższym szczytem Gór Złotych jest Smrk (1125 m n.p.m.), a w polskiej części Postawna (1 117 m n.p.m.).
Bludov **Velké Losiny**	
Hanušovická vrchovina Hanušovická vrchovina je geomorfologický celek tvořený vyvýšeninami a sníženinami o nadmořských výškách 350–1003 m n. m. ležící v povodí Moravy a Desné v severovýchodní části České republiky. Geologická stavba Hanušovické vrchoviny je různorodá, je budována metamorfovanými (břidlice, fylity) a usazenými horninami. Nejvyšším bodem Hanušovické vrchoviny je Jeřáb (1 003 m n. m.).	**Wyżyna Hanuszowicka (Hanušovická vrchovina)** Hanušovická vrchovina to jednostka geomorfologiczną złożona z wzniesień i zagłębieni o wysokości pomiędzy 350 - 1003 m n. p. m. położona w dorzeczu Morawy i Desny (Desná) w północno-wschodniej części Republiki Czeskiej. Budowa geologiczna pogórza Hanušovická vrchovina jest bardziej urozmaicona, masyw zbudowany jest ze skał metamorficznych (łupky, fyllity) i osadowych. Najwyższym wzniesieniem pogórza jest Jeřáb (1 003 m n. p. m.).
Slatinice	
Hornomoravský úval Hornomoravský úval je Západní Vněkarpatská sníženina, která je vyplněna pliocenními sedimenty a kvarterními fluviálními sedimenty, místy vystupují kry starších hornin Českého masivu. Osou sníženiny je řeka Morava, která v úvalu vytváří meandrující úsek toku. Hornomoravský úval je tektonická sníženina směru SSZ – JJV a vyvinutým fluviálním systémem teras. Široká akumulační rovina o rozloze 1315 km² a střední výšce 226 m je intenzivně osídlena i zemědělsky využívána, v ose leží město Olomouc.	**Kotlina Górnomorawska (Hornomoravský úval)** Kotlina Górnomorawska (Hornomoravský úval) to Zachodnia Kotlina Wniekarpacka, która jest wypełniona osadami plioceńskimi i rzecznymi osadami czwartorzędowymi, gdzieniegdzie wystają starsze skały Masywu Czeskiego. Osią obniżenia jest rzeka Morawa, która w dolinie tworzy meandrujący odcinek toku. Kotlina Górnomorawska to depresja tektoniczna o kierunku NNW - SSE i rozwinięty system teras rzecznych. Szeroka równina akumulacyjna o powierzchni 1315 km² i średniej wysokości 226 m jest intensywnie zaludniona i użytkowana rolniczo, na osi leży miasto Ołomuniec.
Teplice nad Bečvou	
Podbeskydská pahorkatina Podbeskydská pahorkatina je geomorfologická jednotka (fyzický a geografický mezoregion) v české části Slezska a na severní Moravě, tvoří nejzápadnější část Západobeskydského podhůří. Pahorkatinu tvoří převážně flyšové horniny a kvartérní sedimenty, místy se vyskytují kry kulmských břidlic a bradla jurských vápenců. V podloží jsou ložiska zemního plynu a zatím netěžená ložiska černého uhlí.	**Pogórze Morawsko-Śląskie (Podbeskydská pahorkatina)** Pogórze Morawsko-Śląskie (Podbeskydská pahorkatina) to jednostką geomorfologiczną (mezoregion fizycznogeograficzny) w czeskiej części Śląska i na północnych Morawach, skrajny zachodni fragment Pogórza Zachodniobeskidzkiego. Pogórze składa się głównie ze skał fliszowych i osadów czwartorzędowych, miejscami występują kry kulmskich i jurajskich grzbietów wapiennych. W podglebiu występują złoża gazu ziemnego oraz jeszcze nieeksploatowane złoża węgla kamiennego.

Pardubický kraj / Kraj pardubicki

Geomorfologické celky	Mezoregiony geomorfologiczne
Lázně Bohdaneč	
Východolabská tabule Východolabská tabule je východní částí České tabule. Tvořena je převážně křídovými pískovci.	**Východolabská tabule (Płyta Wschodniołabska)** Východolabská tabule (Płyta Wschodniołabska) jest zachodnią częścią Płyty Czeskiej. Zbudowana jest głównie przez piaskowce kredowe.

Nižší geomorfologické jednotky / Niższe jednostki geomorfologiczne

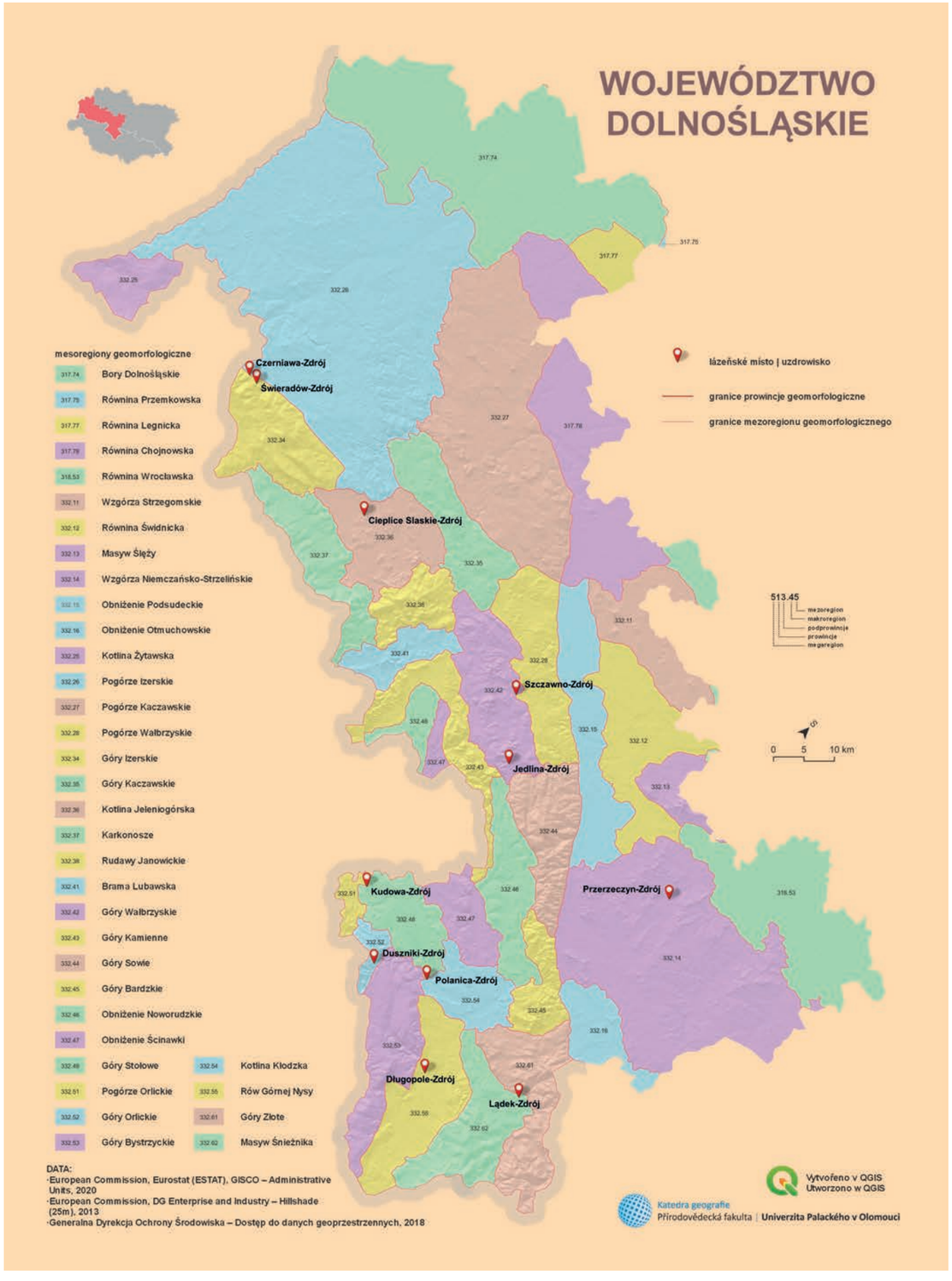

Dolnoslezské vojvodství / Wojewodztwo Dolnośląskie

Geomorfologické celky	Mezoregiony geomorfologiczne
Czerniawa-Zdrój Świeradów-Zdrój	
Jizerské hory Jizerské hory jsou jedno z nejvyšších pohoří v ČR. Jsou součástí horského pásma Krkonošsko-jizerské soustavy. Od Krkonoš jsou oddělené Novosvětským sedlem. Nejvyšší vrchol je v Polsku Wysoka Kopa (1126 m n. m.), nejvyšší na české straně je vrchol Smrk (1 124 m n. m.).	**Góry Izerskie** Góry Izerskie należą do najwyższych gór w Republice Czeskiej. Są częścią pasma górskiego systemu Sudet Zachodnich. Od Karkonoszy oddziela je siodło Przełęcz Szklarska. Najwyższym szczytem w Polsce jest Wysoka Kopa (1126 m n.p.m.), najwyższym po czeskiej stronie jest szczyt Smrk (1124 m n.p.m.).
Cieplice Śląskie-Zdrój	
Kotlina Jeleniogórska Kotlina Jeleniogórska (Jelenohorská kotlina) je velká vnitrohorská deprese s kosočtvercovým půdorysem a výraznými morfologickými hranicemi, podmíněnými průběhem tektonických dislokací a litologických rozhraní uvnitř krystalického fundamentu Sudet. Kotlina Jelenohorská je omezena na severu od Kaczawských hor středosudetským zlomem, jižní hranice je výrazně tektonická a probíhá v linii zlomového svahu Krkonoš, v části Krkonošského podhůří. Relativní výška zlomového svahu dosahuje od 150 m do 350–400 m.	**Kotlina Jeleniogórska** Kotlina Jeleniogórska jest dużym obniżeniem śródgórskim, ma zarys zbliżony do rombu i wyraźne granice morfologiczne, nawiązujące do przebiegu dyslokacji podłoża i granic litologicznych w obrębie krystalicznego fundamentu Sudetów. Kotlina Jeleniogórska jest ograniczona od północy, od Gór Kaczawskich uskokiem środsudeckim, granica południowa jest w miarę wyraźna, przebiega w miejscu gwałtownego załamania stoku Karkonoszy a ściślej Pogórza Karkonoskiego. Wysokość względna progów ograniczających kotlinę wynosi od 150 m do 350–400 m.
Jedlina-Zdrój Szczawno-Zdrój	
Wałbrzyské hory Wałbrzyské hory jsou pohořím ve středních Sudetech mezi pohořím Kamienne Góry, Sowie Góry, Rudawy Janowickie a Kaczawskie Góry. Pohoří se vyznačuje složitou geologickou strukturou, která se odráží v rozmanitosti zde se vyskytujících hornin. V nižších částech hor a na většině podhůří se v mělkém moři vytvořily usazené horniny vyplňující tzv. Vnitrosudetskou pánev. Typická jsou ložiska uhlí, využívaná na různých místech od 16. století do 90. let 20. století. Nejvyšším vrcholem je Borowa, Góra Czarna (853 m n. m.).	**Góry Wałbrzyskie** Góry Wałbrzyskie to pasmo górskie leżące w Sudetach Środkowych pomiędzy Górami Kamiennymi, Sowimi, Rudawami Janowickimi i Górami Kaczawskimi. Góry Wałbrzyskie charakteryzują się złożoną budową geologiczną, którą odzwierciedla różnorodność występujących tu skał. W niższych partiach gór oraz większości Pogórza Wałbrzyskiego przeważają skały osadowe, które powstały w płytkim morzu wypełniającym tzw. niecką śródsudecką. Typowe są złoża węgla kamiennego, eksploatowane w różnych miejscach od XVI w. do lat 90. XX w. Najwyższym szczytem jest Borowa, Góra Czarna (853 m n.p.m.).
Kudowa-Zdrój	
Stolové hory (Góry Stołowe) Stolové hory (Góry Stołowe) jsou geomorfologickou jednotkou (mezoregionem), která je součástí centrálních Sudet. Stolové hory vytvořené před 30 miliony let jsou jedním z mála příkladů stolových hor v Evropě. Stolové hory tvoří centrální část Vnitrosudetské pánve a největší plochu Stolových hor zaujímají svrchnokřídové sedimentární horniny (cenoman, turon, coniak) Vnitrosudetské pánve a tyto horniny tvoří skalní komplexy. Nejvyšším vrcholem Stolových hor je Szczeliniec Wielki (Velká Hejšovina, 919 m n. m.). Vývoj reliéfu Stolových hor (Gór Stołowych) začal po ústupu (regresi) svrchnokřídového moře. Po ústupu moře následovalo dlouhé období tektonického klidu, což vedlo k vytvoření rozsáhlého zarovnaného povrchu vytvořeného erozně-denudačními procesy. Fragmenty zarovnaného povrchu se zachovaly ve výškách 850–920 m n. m. (např. lokality Szczeliniec Wielki a Mały, Skalniak). Na konci středního oligocénu se začalo území zvedat (v důsledku tektonických pohybů), zarovnaný povrch byl rozčleněn a vyzdvižen do různých výškových úrovní. V měnících se klimatických podmínkách podléhaly pískovcové skalní útvary intenzivním procesům zvětrávání. V roce 1993 byl na území Stolových hor vyhlášen národní park Stolové hory (Park Narodowy Gór Stołowych).	**Góry Stołowe** Góry Stołowe to mezoregion górski wchodzący w skład Sudetów Środkowych. Wypiętrzone przed 30 milionami lat są jednymi z nielicznych w Europie gór stołowych. Góry Stołowe stanowią centralną część Niecki śródsudeckiej (depresja śródsudecka) i największy obszar w Górach Stołowych zajmują górnokredowe (cenoman, turon, coniak) skały osadowe (sedymentacyjne) niecki śródsudeckiej i skały te tworzą kompleksy skalne. Najwyższym wzniesieniem Gór Stołowych jest Szczeliniec Wielki (919 m.n.p.m.). Rozwój rzeźby Gór Stołowych rozpoczął się w chwili wycofania się morza górnokredowego. Po wycofaniu się morza nastąpił długotrwały okres spokoju tektonicznego, wskutek czego powstała rozległa powierzchnia zrównania (płaska) utworzona wskutek długotrwałej denudacji. Fragmenty zachowały się na wysokości 850–920 m n.p.m. (na przykład Szczeliniec Wielki i Mały, Skalniak). Pod koniec środkowego oligocenu góry zaczęły się wypiętrzać, powierzchnia zrównania została rozczłonkowana i wyniesiona na różne wysokości. W zmiennym klimacie ławice górnego piaskowca ciosowego ulegały intensywnym procesom wietrzenia. W 1993 roku na terenie Gór Stołowych został utworzony Park Narodowy Gór Stołowych.

Duszniki-Zdrój	
Orlické hory Orlické hory tvoří hřeben dlouhý 50 km, táhnoucí se od údolí řeky Bystré a sedla Polskie Wrota na severu až k obci Heřmanice na jihu. Geomorfologicky jsou Orlické hory rozděleny na tři hřebeny: hřeben Deštné s nejvyšším vrcholem celého pohoří Velká Deštná (1115 m n. m.) a hraniční Orlice (1084 m n. m.), což je nejvyšší bod polské části, Mladkovský hřbet a Bukovohorský hřbet. Orlické hory jsou z geologického hlediska součástí krystalinika orlicko-kladského (orlicko-sněžnické krystalinikum) a jsou tvořeny prekambrickými krystalickými horninami, převážně rulami a slídovými břidlicemi.	**Góry Orlickie** Góry Orlickie tworzą grzbiet długości 50 km, ciągnący się od doliny Bystrej i przełęczy Polskie Wrota na północy po wieś Heřmanice na południu. Geomorfologicznie Góry Orlickie dzielą się na trzy grzbiety: Dešteński, z najwyższym szczytem całego pasma, Velką Deštną (1115 m) oraz pograniczną Orlicą (1084 m) stanowiącą najwyższy punkt polskiej części, grzbiet Mladkowski i Bukovohorski. Z geologicznego punktu widzenia Góry Orlickie stanowią część krystalinika orlicko-kłodzkiego i zbudowane są z prekambryjskich skał krystalicznych, głównie gnejsów i łupków łyszczykowych.
Polanica-Zdrój	
Bystřické hory (Góry Bystrzyckie) Bystřické hory (Góry Bystrzyckie) jsou budovány převážně metamorfovanými horninami metamorfika Bystřických a Orlických hor, které náleží do orlicko-kladské (orlicko sněžnické) klenby. Lokálně, převážně v jižní části pohoří, se nacházejí vápencové skály: krystalické vápence a erlany, se kterými jsou spojeny krasové jevy. Tyto horniny byly dříve těženy v mnoha malých lomech. V jižní části se nachází nejvyšší vrchol pohoří Sasanka (985 m n. m.) v masivu Jagodnej (977 m n. m.). Bystrzycké hory končí na státní hranici a nepřecházejí na území České republiky a pokračují jako Orlické hory.	**Góry Bystrzyckie** Góry Bystrzyckie zbudowane są głównie ze skał metamorficznych należących do metamorfiku Gór Bystrzyckich i Orlickich, należące do kopuły kłodzko-orlickiej (orlicko-śnieżnickej). Lokalnie, głównie w części południowej pasma występują skały wapienne: wapienie krystaliczne i erlany, z którymi związane są zjawiska krasowe. Skały te były dawniej eksploatowane w licznych małych kamieniołomach. W części południowej wznosi się najwyższy szczyt gór Sasanka (985 m n.p.m.) w masywie Jagodnej (977 m n.p.m.). Góry Bystrzyckie kończą się na granicy państwowej i nie przechodzą na teren Czech, a ich kontynuację stanowią Góry Orlickie.
Długopole-Zdrój	
Kotlina Horní Nisy Kotlina Horní Nisy je tektonická deprese ve středních Sudetech. Česká část příkopu Horní Nisy se nazývá Králická brázda. Je to přirozená hranice oddělující Střední Sudety (Bystrzycké hory) od Východních Sudet (masiv Sněžníku). Sníženina vznikla tektonickými pohyby, které způsobily zdvih sousedních horských masivů nad původní zarovnaný povrch. Kotlina je odvodňována Kladskou Nisou a jejími horními přítoky. Je to dopravní trasa, která protíná Sudety a spojuje sever a jih.	**Rów Górnej Nysy** Rów Górnej Nysy jest wyraźnym obniżeniem tektonicznym w Sudetach Środkowych. Czeska część rowu Górnej Nysy nazywa się Králická brázda. Jest naturalną granicą oddzielającą Sudety Środkowe (Góry Bystrzyckie) od Sudetów Wschodnich (Masyw Śnieżnika). Obniżenie powstało w wyniku ruchów górotwórczych, które doprowadziły do wydźwignięcia sąsiednich masywów górskich ponad uprzednio istniejącą powierzchnię zrównania. Obszar rowu odwadniany jest przez Nysę Kłodzką i jej górne dopływy. Stanowi szlak transportowy przecinający Sudety i łączący północ z południem.
Lądek-Zdrój	
Pohoří Zlaté hory (Góry Złote) Pohoří Zlaté hory (Góry Złote), na českém území Rychlebské hory, se nachází ve východních Sudetech. Hřeben Zlatých hor je historickou hranicí Kladska a dnes je hranicí mezi Polskem a Českou republikou. Jejich nejvýraznější omezení tvoří linie sudetského okrajového zlomu na severu a severovýchodě. Výškový rozdíl v této části dosahuje až 150 metrů. Ze západu svahy Zlatých hor uzavírají Kladskou kotlinu a na jihozápadě hraničí s masivem Sněžníku. Na české straně mají název Rychlebské hory. Rozmanitost hornin vyskytujících se v této oblasti se odráží ve velkém počtu lomů, z nichž většina je v současnosti mimo provoz (uzavřena). Bohatá mineralizace hornin byla základem rozvoje těžby surovin, nejznámějším příkladem byla těžba zlata v okolí města Złoty Stok. Nejvyšší vrchol Zlatých hor je Smrk (1125 m n. m.) a v polské části Postawna (1 117 m n. m.).	**Góry Złote** Góry Złote położone są w Sudetach Wschodnich. Grzbiet Gór Złotych stanowi historyczną granicę Ziemi Kłodzkiej, a dzisiaj przebiega tędy granica pomiędzy Polską a Republiką Czeską. Najwyraźniejszą ich krawędź stanowi linia sudeckiego uskoku brzeżnego na północy i północnym wschodzie. Różnica wysokości w tym miejscu dochodzi nawet do 150 metrów. Od zachodu zbocza Gór Złotych zamykają Kotlinę Kłodzką, a na południowym zachodzie graniczą z Masywem Śnieżnika. Po czeskiej stronie przyjmują Góry Złote nazwę Gór Rychlebskich. Różnorodność skał występujących na tym terenie wyraża się dużą ilością kamieniołomów, obecnie w większości już nieczynnych. Bogate okruszcowanie skał skutkowało z kolei rozwojem górnictwa, którego najbardziej znanym przykładem była eksploatacja złota w okolicach Złotego Stoku. Najwyższym szczytem Gór Złotych jest Smrk (1125 m n.p.m.), a w polskiej części Postawna (1 117 m n.p.m.).
Přerzeczyn-Zdrój	
Vyvýšenina Niemczańsko-Strzelińska (Wzgórza Niemczańsko-Strzelińskie) Vyvýšenina Niemczańsko-Strzelińska (Wzgórza Niemczańsko-Strzelińskie) se skládá z nízkých elevací (vrcholů), oddělených širokými sníženinami, které tvoří výrazné prvky reliéfu, a zaujímá severovýchodní část regionu Przedgórze.	**Wzgórza Niemczańsko-Strzelińskie** Obszar Wzgórza Niemczańsko-Strzelińskiego stanowią niewysokie wzniesienia, pooddzielane szerokimi obniżeniami, które wyraźnie wyodrębniają się w terenie i obejmuje północno-wschodnią część Przedgórze.

Nižší geomorfologické jednotky / Niższe jednostki geomorfologiczne

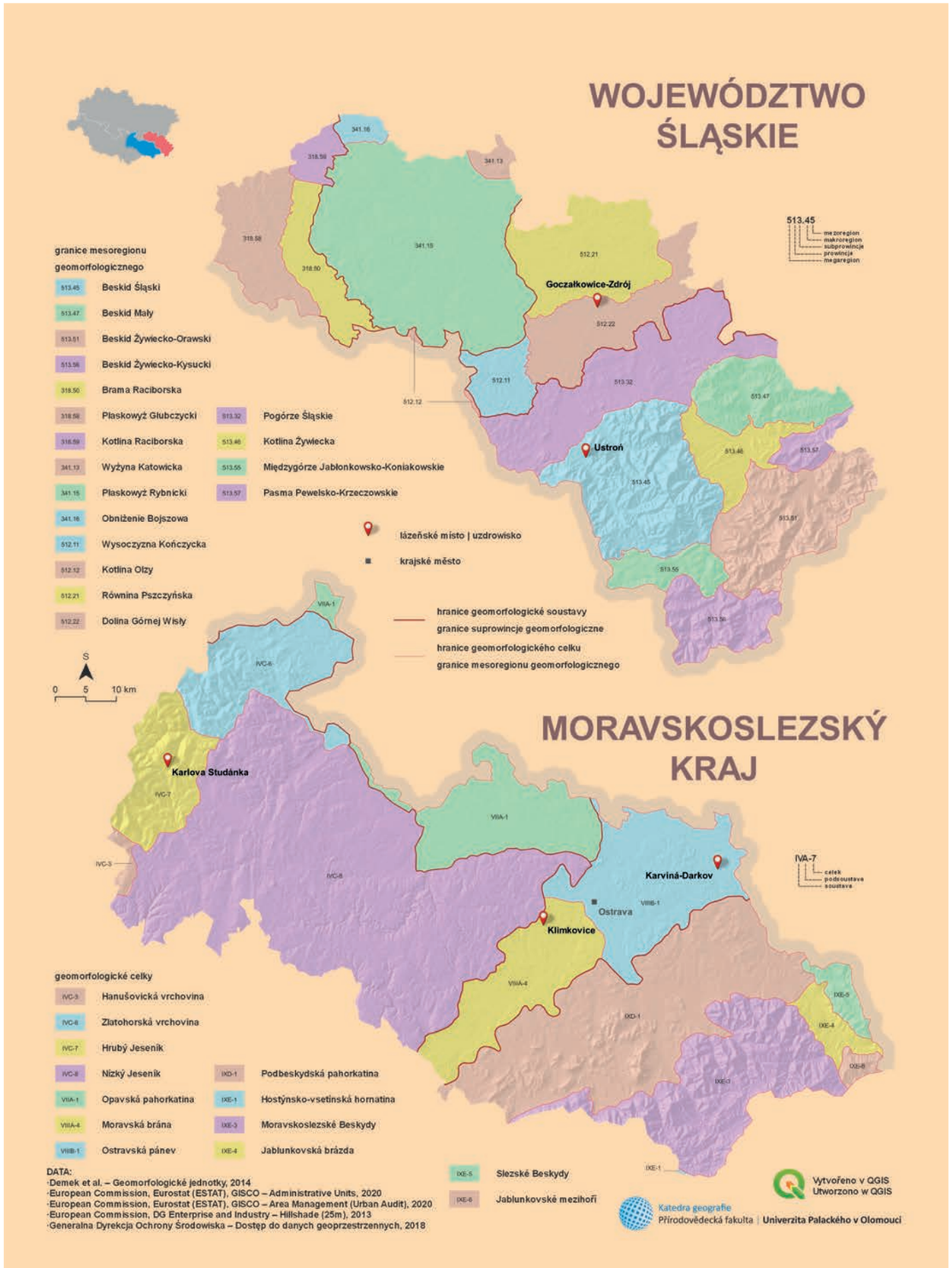

Slezské vojvodsví / Województwo Śląskie

Geomorfologické celky	Mezoregiony geomorfologiczne
Ustroň	
Slezské Beskydy Slezské Beskydy jsou geomorfologická jednotka (fyzickogeografický mezoregion), horské pásmo, které je součástí Západních Beskyd. Slezské Beskydy jsou budovány masivními godulskými a istebňanskými pískovci, v jižní části jsou tvořeny magurským flyšem. Pro Slezské Beskydy je charakteristická přítomnost poměrně četných a místy dosti rozsáhlých skalních výchozů a také největší koncentrace jeskyní (pseudokrasových) v polských Beskydech. Nejvyšším vrcholem Slezských Beskyd je vrchol Skrzyczne (1257 m n. m.), v české části Velká Čantoryje (Czantoria Wielka, 995 m n. m.).	**Beskid Śląski** Beskid Śląski to jednostka geomorfologiczna (mezoregion fizyczno-geograficzny), pasmo górskie, stanowiące część Beskidów Zachodnich. Beskid Śląski zbudowany jest z masywnych piaskowców godulskich i istebniańskich. W części południowej góry zbudowane są z fliszu magurskiego. Charakterystyczne dla Beskidu Śląskiego jest występowanie stosunkowo licznych i miejscami dość rozbudowanych wychodni skalnych, a także największa na terenie polskich Beskidów koncentracja jaskiń (pseudokrasowych). Najwyższym szczytem Beskidu Śląskiego to Skrzyczne (1257 m n.p.m.), dla części czeskiej Czantoria Wielka (995 m n.p.m.).
Goczalkowice-Zdrój	
Údolí Horní Visly Údolí Horní Visly je mezoregionem Osvětimské pánve a zaujímá fragment horního údolí řeky Visly. V údolí se nachází množství rybníků (četné komplexy chovných rybníků) a hlavně retenční nádrž v lázeňské obci Goczałkowice (přehradní nádrž Goczałkowice – retenční nádrž jako zdroj pitné vody). Území je jedním z nejdůležitějších útočišť pro stanoviště a migrace ptáků v jižním Polsku. Rozkládá se podél řeky Visly od Skoczowa po Czechowice-Dziedzice.	**Dolina Górnej Wisły** Dolina Górnej Wisły to mezoregion Kotlina Oświęcimskiej, obejmuje fragment doliny górnego biegu Wisły. W dolinie znajduje się wiele stawów rybnych (liczne kompleksy stawów hodowlanych), a przede wszystkim zbiornik retencyjny v gmine uzdrowiskowej Goczałkowice (Zbiornik zaporowy Goczałkowicki - zbiornik wody pitnej). Obszar ten jest jedną z najważniejszych ostoi ptactwa lęgowego i migrującego w południowej Polsce. Ciągnie się wzdłuż rzeki Wisły na odcinku od Skoczowa aż po Czechowice-Dziedzice.

Moravskoslezský kraj / Kraj morawsko-śląski

Geomorfologické celky	Mezoregiony geomorfologiczne
Karlova Studánka	
Hrubý Jeseník Hrubý Jeseník je geomorfologický celek, nejvyšší část Jesenické podsoustavy Krkonošsko-jesenické soustavy. Pohoří Hrubý Jeseník tvoří tři hornatiny, vzájemně oddělené sedly (Červenohorské, Ramzovské, Videlské), které tvoří hlavní komunikační trasy v území. Nejvyšším vrcholem Hrubého Jeseníku je Praděd (1 491 m n. m.), na jehož vrcholu je televizní věž vysoká 145,5 m. Geologická stavba Hrubého Jeseníku je velmi pestrá, území náleží do Silesika. Vývoj reliéfu zásadně ovlivnilo hercynské vrásnění a tektonické pohyby související s alpskou orogenezí, kdy došlo k rozčlenění území na dílčí kry. V pleistocénu byl v pohoří horský ledovec a vrcholové části ovlivnily periglaciální procesy. Důsledkem jsou unikátní tvary (tory, skalní hradby, kamenná moře) a na zarovnaných površích mrazem tříděné půdy a rašeliniště.	**Wysoki Jesionik (Hrubý Jeseník)** Wysoki Jesionik (Hrubý Jeseník) jednostką geomorfologiczną (mezoregion fizyczno-geograficzny), najwyższa część jesenickiego podsystemu w ramach Karkonosko-jesenickiego systemu. Pasmo górskie Hrubý Jeseník składa się z trzech pasem górskych, oddzielonych od siebie przełęczy (Cervenohorské sedlo, Ramzovské sedlo, Videlské sedlo), które tworzą główne szlaki komunikacyjne. Najwyższym szczytem Wysokiego Jesionika to Pradziad (Praděd, 1491 m n.p.m.), na szczycie którego znajduje się wieża telewizyjna o wysokości 145,5 m. Budowa geologiczna Wysokiego Jesionika jest bardzo zróżnicowana, obszar należy do Silesika. Zasadniczy wpływ na kształtowanie rzeźby miały procesy orogenetyczne hercyńskie i ruchy tektoniczne związane z orogenezą alpejską, kiedy obszar został podzielony na struktury tektoniczne. W plejstocenie w górach występował lodowiec górski, a na szczyty miały wpływ procesy peryglacjalne. Efektem są unikalne kształty (tory, ściany skalne, gołoborze) oraz przemarznięte gleby i torfowiska na wyrównanych powierzchniach.

Karviná-Darkov	
Ostravská pánev Ostravská pánev je geomorfologický celek v severovýchodní části Moravy a Slezska a je součástí Severních Vněkarpatských sníženin. Jedná se o jižní část Hornoslezské pánve, která většinově zasahuje na území Polska. Ostravská pánev leží v čelní předhlubni, na rozhraní Českého masivu a Karpat. Významné jsou fluviální, eolické a glaciální sedimenty (důsledek pevninského zalednění), rozsáhlé sprašové pokryvy a antropogenní sedimenty. Ostravská pánev je významnou soutokovou oblastí (Odra, Ostravice, Opava). Jedná se o silně urbanizované území, které zásadně ovlivnila těžba černého uhlí, v současnosti v útlumové fázi.	**Kotlina Ostrawska (Ostravská pánev)** Kotlina Ostrawska (Ostravská pánev) jest jednostką geomorfologiczną w północno-wschodniej części Moraw i Śląska i wchodzi w skład Północnych Zagłębień Wniekarpackich (Podkarpacie Północne). Jest to południowa część Zagłębia, która w większości należy do Polski. Kotlina Ostrawska znajduje się w zapadlisku czołowym na granicy Masywu Czeskiego i Karpat. Istotne znaczenie mają osady rzeczne, eoliczne i polodowcowe (w wyniku zlodowacenia lądowego), rozległe pokrywy lessowe oraz osady antropogeniczne. Kotlina Ostrawska jest ważnym obszarem zbiegu cieków wodnych (Odra, Ostravice, Opawa). Kotlina to obszar silnie zurbanizowany, na którym zasadniczy wpływ miało wydobycie węgla kamiennego, znajdujące się obecnie w schyłkowej fazie.
Klimkovice	
Moravská brána Moravská brána je geomorfologická jednotka (fyzickogeografický mezoregion) mezi horským pásmem Krkonošsko-jesenickým (sudetským) a Karpaty. Délka Moravské brány je asi 40 km, šířka od 5 do 20 km a maximální výška dosahuje 310 m n. m. (průměrná výška od 200 do 250 m n. m.). Moravskou bránu tvoří akumulační rovina, v okrajových částech pahorkatina vyplněná neogenními sedimenty a mocnými kvarterními sedimenty. Významné jsou fluviální, eolické a glaciální sedimenty (důsledek pevninského zalednění) a rozsáhlé sprašové pokryvy. Moravskou branou prochází napříč hlavní evropské rozvodí mezi úmořím Baltského moře (Odra) a Černého moře (Bečva). Brána je významným dopravním koridorem.	**Brama Morawska (Moravská brána)** Brama Morawska (Moravská brána) ta jednostką geomorfologiczną (mezoregion fizyczno-geograficzny) pomiędzy terenem gorskim Sudet i Karpat. Długość Bramy Morawskiej wynosi około 40 km, szerokość od 5 do 20 km, maksymalna wysokość sięga do 310 m n.p.m. (średnia wysokość od 200 do 250 m n.p.m.). Brama Morawska to równina akumulacyjna, w peryferyjnych częściach wzgórz, wypełniona osadami neogenu i potężnymi osadami czwartorzędu. Istotne znaczenie mają osady rzeczne, eoliczne i polodowcowe (konsekwencja zlodowaceń lądowych) oraz rozległe pokrywy lessowe. Przez Bramę Morawską przechodzi główny europejski dział wodny między Morzem Bałtyckim (Odrą) a Morzem Czarnym (Bečva). Brama jest ważnym korytarzem transportowym.

POVRCHOVÉ VODY
WODY POWIERZCHNIOWE

V ČESKO-POLSKÉM POHRANIČÍ
W POGRANICZU CZESKO-POLSKIM

Wrocław
Opole
Katowice
Ostrava
Hradec Králové
Pardubice
Olomouc
Liberec

Czerniawa-Zdrój
Świeradów-Zdrój
Lázně Libverda
Cieplice Slaskie-Zdrój
Szczawno-Zdrój
Przerzeczyn-Zdrój
Jedlina-Zdrój
Lázně Kundratice
Janské Lázně
Kudowa-Zdrój
Lázně Běloves
Polanica-Zdrój
Lázně Bělohrad
Duszniki-Zdrój
Lądek-Zdrój
Velichovky
Długopole-Zdrój
Jeseník
Lipová-lázně
Goczałkowice-Zdrój
Karlova Studánka
Velké Losiny
Lázně Bohdaneč
Bludov
Karviná-Darkov
Klimkovice
Ustroń
Slatinice
Teplice nad Bečvou

lázeňské město | uzdrowisko
krajské město | miasto województwa

státní hranice | granice państwowa
hranice české dotační oblasti | granice czeskiego obszaru wsparcia
hranice polské dotační oblasti | granice polskiego obszaru wsparcia
hranice území mimo dotační oblast | granice terytorium poza część obszaru wsparcia

úmoří | zlewisko
Baltského moře | Morza Bałtyckiego
Černého moře | Morza Czarnego
Severního moře | Morza Północnego

hranice úmoří | zlewisk
vodní tok | strumień wody
vodní plocha | obszar wodny

DATA:
·European Commission, Eurostat (ESTAT), GISCO – Area Management (Urban Audit), 2020
·European Commission, DG Enterprise and Industry – Hillshade (25m), 2013
·European Commission, Eurostat (ESTAT), GISCO – Hydrography, 2020
·European Environmental Agency – Copernicus, CORINE Land Cover, 2018

S
0 10 20 km

Vytvořeno v QGIS
Utworzono w QGIS

Katedra geografie
Přírodovědecká fakulta | Univerzita Palackého v Olomouci

Povrchové vody / Wody powierzchniowe

Česko-polské pohraničí je významnou pramennou oblastí největších evropských řek a náleží ke třem úmořím: Severního, Baltského a Černého moře. V Krkonoších pramení Labe, v Jeseníkách Odra a Beskydech Visla. Hlavní evropské rozvodí se stýká v tzv. trojném bodě na česko-polské hranici na vrcholu Klepý (Trójmorski wierch) v masivu Králického Sněžníku. Srážková voda dopadající na vrchol se zde roztéká do tří moří. Vodní zdroje – povrchové i podpovrchové – jsou jedním z nejcennějších přírodních zdrojů v území.

Pogranicze czesko-polske jest ważnym obszarem źródłowym największych rzek Europy i należy do zlewisk trzech mórz: Morza Północnego, Bałtyckiego i Czarnego. Łaba wypływa w Karkonoszach, Odra w Jesionikach a Wisła w Beskidzie. Wielki Europejski Dział Wodny (Europejski Dział Wodny) spotyka się na szczycie Trójmorski Wierch (Klepý) v Masywu Śnieżnika (Kralický Sněžník) na granicy czesko-polskiej. Wody deszczowe spadające na szczyt odpływają do trzech mórz. Zasoby wodne – powierzchniowe i podpowierzchniowe, należą do najbardziej cennych zasobów przyrodniczych na tym obszarze.

Úmoří Severního moře / Zlewisko Morza Północnego	**Úmoří Baltského moře / Zlewisko Morza Bałtyckiego**	**Úmoří Baltského moře / Zlewisko Morza Bałtyckiego**	**Úmoří Černého moře / Zlewisko Morza Czernego**
Hlavním vodním tokem úmoří Severního moře na česko-polském pohraničí je Labe. Labe je největší řekou v České republice a jednou z největších evropských řek a vodních komunikačních a dopravních cest.	Hlavními vodními toky úmoří Baltského moře na česko-polském pohraničí jsou Visla a Odra. Odra je podle celkové délky druhou (po Visle) nejdelší řekou v Polsku.	Hlavními vodními toky úmoří Baltského moře na česko-polském pohraničí je Visla a Odra. Visla je nejdelší polská řeka a také nejdelší řeka ústící do Baltského moře.	Hlavním vodním tokem úmoří Černého moře na česko-polském pohraničí je Morava. Morava je největší a hlavní řeka historického území Moravy, která leží téměř výhradně v jejím povodí a je jedním z největších přítoků Dunaje.
Labe Pramen: 1 384 m n. m. (Krkonoše, Labská louka) Délka: 1 165 km Plocha povodí: 148 268 km² Průměrný průtok v ústí: 870 m³/s	**Odra** Pramen: 634 m n. m. (Nízký Jeseník, Fidlův kopec) Délka: 840 km Plocha povodí: 119 074 km² Průměrný průtok v ústí: 567 m³/s	**Visla** Pramen: 1 107 m n. m. (Slezské Beskydy) Délka: 1 047 km Plocha povodí: 194 424 km² Průměrný průtok v ústí: 1 046 m³/s	**Morava** Pramen: 1 380 m n. m. (Králický Sněžník) Délka: 354 km Plocha povodí: 26 658 km² Průměrný průtok v ústí: 120 m³/s
Hlavní řekou zlewiska Morza Północnego na pograniczu czesko-polskim jest rzeka Łaba. Łaba jest największą rzeką Czech oraz jedną z większych europejskich rzek i rzecznych szlaków komunikacyjno-transportowych.	Hlavní řekou zlewiska Morza Bałtyckiego na pograniczu czesko-polskim rzeka Wisła i Odra. Odra pod względem całkowitej długości jest drugą (po Wiśle) najdłuższą rzeką Polski.	Hlavní řekou zlewiska Morza Bałtyckiego na pograniczu czesko-polskim rzeka Wisła i Odra. Wisła to najdłuższa rzek Polski, a także najdłuższa rzeka uchodząca do Morza Bałtyckiego.	Hlavní řekou zlewiska Morza Czarnego na pograniczu czesko-polskim rzeka Morawa. Morawa jest największą i główną rzeką Moraw, które niemal w całości znajdują się w jej zlewisku. Równocześnie jest jednym z największych dopływów Dunaju.
Labe (Łaba) Źródło: 1 384 m n. p. m. (Karkonosze, Łabska Łąka) Długość: 1 165 km Powierzchnia zlewni: 148 268 km² Średni przepływ rzeki przy ujściu: 870 m³/s	**Odra** Źródło: 634 m n. p. m. (Niski Jesionik, Fidlův kopec) Długość: 840 km Powierzchnia zlewni: 119 074 km² Średni przepływ rzeki przy ujściu: 567 m³/s	**Wisła** Źródło: 1 107 m n. p. m. (Beskid Śląski, Barania Góra) Długość: 1047 km Powierzchnia zlewni: 194 424 km² Średni przepływ rzeki przy ujściu: 1 046 m³/s	**Morava** Źródło: 1 380 m n. p. m. (Masyw Śnieżnika) Długość: 354 km Powierzchnia zlewni: 26 658 km² Średni przepływ rzeki przy ujściu: 120 m³/s

KRAJINNÝ POKRYV
POKRYCIE KRAJOBRAZU

V ČESKO-POLSKÉM POHRANIČÍ
W POGRANICZU CZESKO-POLSKIM

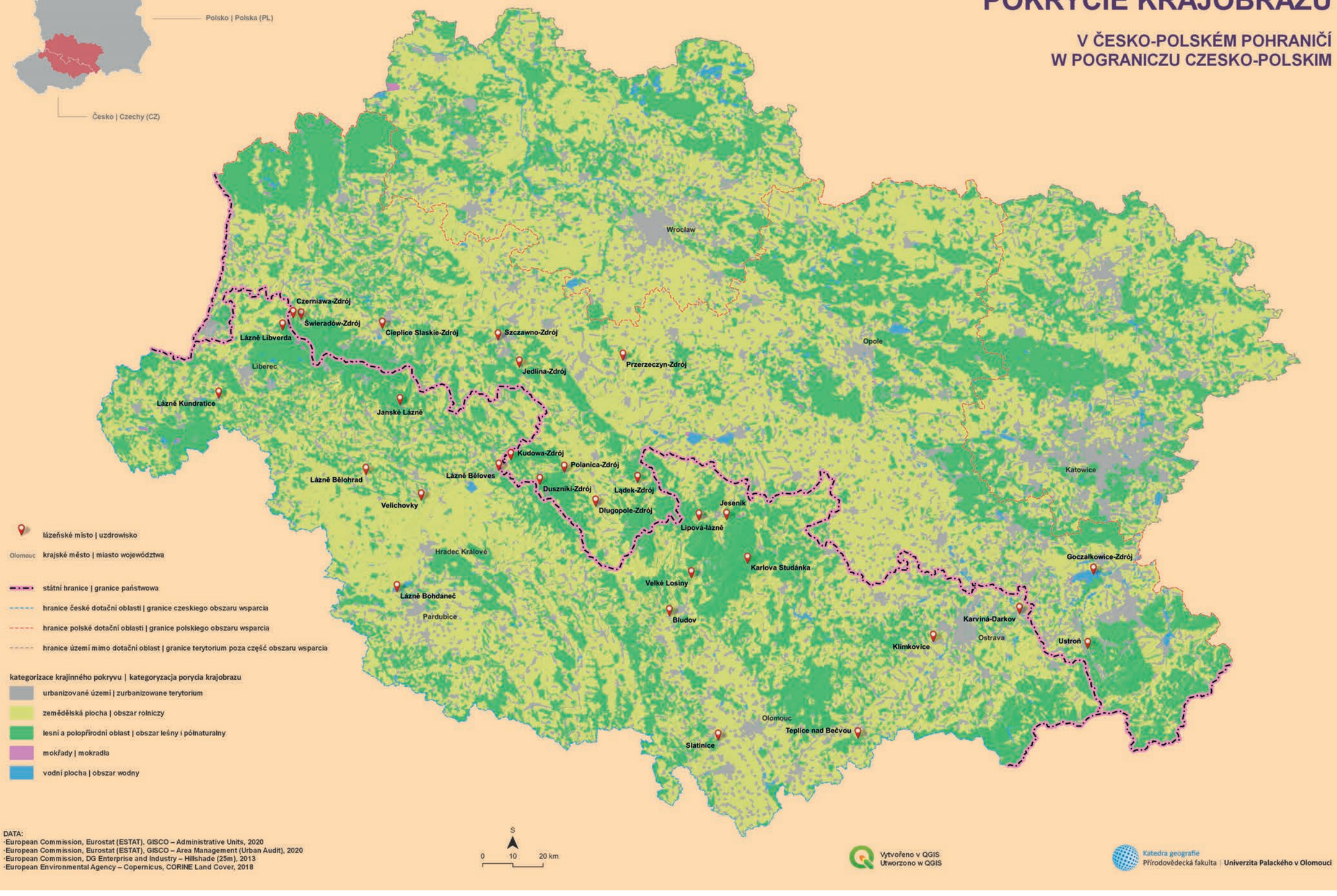

DATA:
·European Commission, Eurostat (ESTAT), GISCO – Administrative Units, 2020
·European Commission, Eurostat (ESTAT), GISCO – Area Management (Urban Audit), 2020
·European Commission, DG Enterprise and Industry – Hillshade (25m), 2013
·European Environmental Agency – Copernicus, CORINE Land Cover, 2018

Vytvořeno v QGIS
Utworzono w QGIS

Katedra geografie
Přírodovědecká fakulta | Univerzita Palackého v Olomouci

Krajinný pokryv / Pokrycie krajobrazu

Typologie krajiny podle krajinného typu byla vytvořena podle CORINE Land Cover. Na území česko-polského pohraničí byly vymezeny základní typy krajinného pokryvu, které vychází ze struktury využití ploch v osách krajiny přírodě blízké až krajiny člověkem podmíněné až přeměněné. Jde o charakteristiku sekundární krajinné struktury, která člení krajinu podle převažujícího způsobu jejího využití. Tato charakteristika také vyjadřuje intenzitu antropogenní přeměny přirozených stanovišť. Na tomto účelově zjednodušeném základě lze v zájmovém území vymezit pět základních rámcových typů využití území.

Typologia krajobrazu według typu krajobrazu została stworzona zgodnie z CORINE Land Cover. Na obszarze pogranicza czesko-polskiego określono podstawowe typy pokrycia krajobrazowego, które opierają się na strukturze użytkowania gruntów w osiach krajobrazu bliskiego naturze do krajobrazu stworzonego przez człowieka do krajobrazu przekształconego. Jest to cecha wtórnej struktury krajobrazu, która dzieli krajobraz według dominującego sposobu jego użytkowania. Ta cecha wyraża również intensywność antropogenicznych przekształceń siedlisk przyrodniczych. Na tej celowo uproszczonej podstawie można w obszarze zainteresowania zdefiniować pięć podstawowych rodzajów użytkowania gruntów.

Urbanizované území **Obszar zurbanizowany**	**Zemědělská plocha** **Obszar rolniczy**	**Lesní a polopřírodní oblast** **Obszar leśny i półnaturalny**	**Mokřady** **Mokradła (tereny podmokłe)**	**Vodní plocha** **Obszar wodny**
Urbanizované území je člověkem nejintenzivněji ovlivněný typ krajiny. Je charakteristický převahou budov a zpevněných ploch. Jedná se zejména o funkční typ ploch pro městský typ bydlení, průmyslovou výrobu, rekreaci a technickou infrastrukturu. Rozhodující pro tyto krajiny jsou intenzivní urbanizační procesy. Urbanizované krajiny mohou obsahovat i nezastavěné plochy (parky, zahrady, menší plochy lesa nebo vodních ploch). Často klimaticky vytváří tepelné ostrovy v území.	Zemědělská plocha je lidskou kultivací silně pozměněný typ krajiny, kde lesy zaujímají méně než 10 % plochy a 90 % tvoří zemědělské plochy polí a trvalých travních porostů. Nedílnou součástí zemědělské krajiny je i vesnické sídlo, které tvoří základní obytně- -hospodářskou jednotku využití území. V území výrazně převládá orná půda a v chladnějších podhorských oblastech se významněji uplatňují i trvalé travní porosty (louky a pastviny). Mají pohledově otevřený charakter krajiny.	Lesní a polopřírodní oblast je lidskými zásahy méně pozměněný, vzácně až přírodní typ krajin. Lesní krajiny jsou charakteristické velkou převahou lesních porostů (nejméně 70 % plochy). Z pohledu vnitřní struktury se jedná o heterogenní, přechodový krajinný typ, charakteristický střídáním lesních a nelesních stanovišť. Zastoupení ploch porostlých dřevinnou vegetací kolísá mezi 10 % až 70 %. Toto typické míšení signalizuje polohy zemědělsky méně úrodné, či stanovištně abnormálně pestré. Krajiny mají charakter převážně polootevřený až pohledově uzavřený.	Termín mokřad je definován mnoha způsoby, proto stejná stanoviště mohou nebo nemusí být považována v různých přístupech za mokřady. Nejširší definici mokřadů přijala Mezinárodní unie pro ochranu přírody a byla zahrnuta do Ramsarské konvence (úmluvy). Podle ní mokřady nazýváme plochy bažin, slatin a rašelinišť nebo i vodní nádrže (přírodní i umělé), trvalé i periodické, se stojatými nebo tekoucími vodami, sladkou, brakickou nebo slanou vodou. V mapě jsou vyznačeny jako plochy periodicky nebo trvale zamokřené, s mělkou hladinou podzemní vody. Mokřady jsou specifickými biotopy, které jsou podmíněny existencí povrchové vody nebo vysoko položené hladiny podzemní vody. Mokřady představují přechod mezi suchozemským a vodním ekosystémem.	Vodní plochy jsou plochy významné koncentrace povrchové vody v určitém prostředí (např. v jezeře, vodní nádrži, v korytě vodního toku). Největší vodní plochy na česko-polském pohraničí představují vodní nádrže plnící retenční a regulační funkce. Přirozené vodní plochy (jezera) se vyskytují většinou jen v horských oblastech. Významné zastoupení mají systémy rybníků (rybniční soustavy) a přehradní nádrže.
Obszar zurbanizowany to najbardziej intensywnie przekształcony typ krajobrazu. Charakteryzuje się przewagą zabudowy i terenów utwardzonych. Jest to głównie funkcjonalny typ terenów pod zabudowę miejską, produkcję przemysłową, rekreację i infrastrukturę techniczną. Intensywne procesy urbanizacyjne mają kluczowe znaczenie dla tych krajobrazów. Krajobrazy zurbanizowane mogą zawierać również tereny niezabudowane (parki, ogrody, mniejsze obszary lasów czy zbiorników wodnych). Często w okolicy tworzą wyspy ciepła.	Obszar rolniczy to silnie zmieniony przez człowieka typ krajobrazu, gdzie lasy zajmują mniej niż 10% powierzchni, a 90% to tereny rolnicze, pola i trwałe użytki zielone. Integralną częścią krajobrazu rolniczego jest wiejskie osadnictwo, które stanowi podstawową mieszkaniową i gospodarczą jednostkę użytkowania ziemi. Obszar jest znacznie zdominowany przez grunty orne, a na chłodniejszych terenach podgórskich w większym stopniu wykorzystywane są trwałe użytki zielone (łąki i pastwiska). Mają wizualnie otwarty charakter krajobrazu.	Obszar leśny i półnaturalny jest mniej zmodyfikowanym, rzadko naturalnym typem krajobrazu spowodowanym ingerencją człowieka. Krajobrazy leśne charakteryzują się dużą przewagą drzewostanów (co najmniej 70% powierzchni). Z punktu widzenia struktury wewnętrznej jest to niejednorodny, przejściowy typ krajobrazu, charakteryzujący się przemiennością siedlisk leśnych i nieleśnych. Udział obszarów porośniętych roślinnością drzewiastą waha się od 10% do 70%. To typowe mieszanie sygnalizuje mniej żyzne rolniczo lub nieprawidłowo wielobarwne siedliska. Krajobrazy te są w większości półotwarte do wizualnie zamknięte.	Termin mokradło (teren podmokły) jest zdefiniowany na wiele sposobów, w związku z czym w różnych ujęciach te same siedliska mogą być uznane za mokradło lub nie. Najszerszą definicje tego pojęcia przyjęła Międzynarodowa Unia Ochrony Przyrody i została ona zawarta w Konwencji Ramsarskiej. Według niej mokradłami nazywane są tereny bagien, błot i torfowisk lub zbiorniki wodne (naturalne i sztuczne), stałe i okresowe, o wodach stojących lub płynących, słodkich, słonawych lub słonych. Tereny oznaczone w mapie jako obszary okresowo lub stale zabagnione, z płytkim poziomem wód gruntowych. Tereny podmokłe to specyficzne siedliska uwarunkowane występowaniem wód powierzchniowych lub wysokim poziomem wód gruntowych. Tereny podmokłe stanowią przejście między ekosystemami lądowymi i wodnymi.	Obszary wodne to obszary o koncentracji wód powierzchniowych w określonym środowisku (np. w jeziorze, zbiorniku wodnym, korycie rzeki). Największe obszary wodne na pograniczu czesko-polskim to zbiorniki retencyjne i regulujące. Naturalne zbiorniki wodne (jeziora) występują głównie na terenach górskich. Ważne są systemy stawów i zbiorniki zaporowe.

OCHRANA PŘÍRODY
OCHRONA PRZYRODY

NÁRODNÍ PARKY
PARKY NARODOWE
CHRÁNĚNÉ KRAJINNÉ OBLASTI
PARKI KRAJOBRAZOWE

V ČESKO-POLSKÉM POHRANIČÍ
W POGRANICZU CZESKO-POLSKIM

1 Krkonošský národní park
2 Karkonoski Park Narodowy
3 Park Narodowy Gór Stołowych

4 Kokořínsko - Máchův kraj
5 České středohoří
6 Jizerské hory
7 Lužické hory
8 Broumovsko
9 Český ráj
10 Orlické hory
11 Železné hory
12 Žďárské vrchy
13 Beskydy
14 Jeseníky
15 Litovelské Pomoraví
16 Poodří

17 Park Krajobrazowy Beskidu Śląskiego
18 Stobrawski Park Krajobrazowy
19 Park Krajobrazowy Beskidu Małego
20 Park Krajobrazowy Dolina Bystrzycy
21 Park Krajobrazowy Sudetów Wałbrzyskich
22 Książański Park Krajobrazowy
23 Śnieżnicki Park Krajobrazowy
24 Orlich Gniazd
25 Park Krajobrazowy Stawki
26 Żywiecki Park Krajobrazowy
27 Doliny Bobru
28 Rudawski Park Krajobrazowy
29 Park Krajobrazowy Góry Opawskie

30 Park Krajobrazowy Góra Św. Anny
31 Park Krajobrazowy Gór Sowich
32 Park Krajobrazowy Chełmy
33 Park Krajobrazowy Cysterskie Kompozycje Krajobrazowe Rud Wielkich
34 Park Krajobrazowy Dolina Jezierzycy
35 Park Krajobrazowy Dolina Baryczy
36 Przemkowski Park Krajobrazowy
37 Park Krajobrazowy Lasy nad Górną Liswartą
38 Ślężański Park Krajobrazowy
39 Zalęczański Park Krajobrazowy

Wrocław
Opole
Katowice
Ostrava
Hradec Králové
Pardubice
Olomouc
Liberec

Czerniawa-Zdrój
Świeradów-Zdrój
Cieplice Slaskie-Zdrój
Lázně Libverda
Szczawno-Zdrój
Jedlina-Zdrój
Przerzeczyn-Zdrój
Lázně Kundratice
Janské Lázně
Kudowa-Zdrój
Polanica-Zdrój
Lázně Bělohrad
Lázně Běloves
Duszniki-Zdrój
Lądek-Zdrój
Velichovky
Długopole-Zdrój
Jesenik
Lipová-lázně
Karlova Studánka
Velké Losiny
Lázně Bohdaneč
Bludov
Karviná-Darkov
Klimkovice
Ustroń
Goczałkowice-Zdrój
Slatinice
Teplice nad Bečvou

lázeňské místo | uzdrowisko
krajské město | miasto województwa
státní hranice | granice państwowa
česká dotační oblast | czeska część obszaru wsparcia
polská dotační oblast | polska część obszaru wsparcia
území mimo dotační oblast | terytorium poza część obszaru wsparcia
národní park | park narodowy
ochranné pásmo národního parku | otulina parku narodowego
chráněná krajinná oblast | park krajobrazowy
otulina parku krajobrazowego

Polsko | Polska (PL)
Česko | Czechy (CZ)

Babiogórski Park Narodowy (otulina)

DATA:
·AOPK ČR – Velkoplošná zvláště chráněná území, 2020
·European Commission, Eurostat (ESTAT), GISCO – Administrative Units, 2020
·European Commission, Eurostat (ESTAT), GISCO – Area Management (Urban Audit), 2020
·European Commission, DG Enterprise and Industry – Hillshade (25m), 2013
·European Commission, Eurostat (ESTAT), GISCO – Hydrography, 2013
·Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska – Dostęp do danych geoprzestrzennych, 2018

S
0 10 20 km

Vytvořeno v QGIS
Utworzono w QGIS

Katedra geografie
Přírodovědecká fakulta | Univerzita Palackého v Olomouci

Formy ochrany přírody / Formy ochrony przyrody

Obecná ochrana přírody a krajiny představuje ochranu krajiny, rozmanitosti druhů, přírodních hodnot a estetických kvalit přírody, ale také ochranu a šetrné využívání přírodních zdrojů. Týká se nejširších zájmů, největší plochy území státu a největšího okruhu subjektů. Je zajišťována prostřednictvím zákona, v České republice: zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, v Polsku Dz.U. 2004 nr 92 poz. 880, Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody.
Zákon rozlišuje obecnou ochranu přírody a krajiny ve třech úrovních – obecná ochrana územní, obecná ochrana druhová a obecná ochrana neživé části přírody a krajiny.
Zákon definuje cíle, zásady a formy ochrany živé a neživé přírody a krajiny. Rovněž ukládá povinnost péče o přírodu, která je národním dědictvím a bohatstvím, nejen státu a místním vládám, ale také soukromým subjektům a fyzickým osobám.

Ogólna ochrona przyrody i krajobrazu to ochrona krajobrazu, różnorodności gatunkowej, walorów przyrodniczych i walorów estetycznych przyrody, ale także ochrona i staranne korzystanie z zasobów naturalnych. Dotyczy najszerszych interesów, największego obszaru państwa i najszerszego kręgu podmiotów. Jest to przewidziane przez prawo, w Republice Czeskiej: Ustawa nr 114/1992 Coll., o ochronie przyrody i krajobrazu, w Polsce Dz.U. 2004 nr 92 poz. 880, ustawa z dnia 16 maja 2004 r. o ochronie przyrody.
Ustawa rozróżnia ogólną ochronę przyrody i krajobrazu na trzech poziomach - ogólną ochronę terytorialną, ogólną ochronę gatunkową oraz ogólną ochronę nieożywionej części przyrody i krajobrazu. Ustawa określa cele, zasady i formy ochrony przyrody żywej i nieożywionej oraz krajobrazu. Nakłada też obowiązek dbałości o przyrodę będącą dziedzictwem i bogactwem narodowym nie tylko na państwo i samorządy, ale także wszystkie na podmioty prywatne i osoby fizyczne.

ČESKÁ REPUBLIKA

Formy ochrany přírody (část 3, § 14 zákona č. 114/1992 Sb. České národní rady ze dne 19. února 1992 o ochraně přírody a krajiny)	Formy ochrony przyrody (część 3, § 14 ustawy nr 114/1992 Dz.U. Czeskiej Rady Narodowej z dnia 19 lutego 1992 r. o ochronie przyrody i krajobrazu)
Kategorie zvláště chráněných území: a) národní parky, b) chráněné krajinné oblasti, c) národní přírodní rezervace, d) přírodní rezervace, e) národní přírodní památky, f) přírodní památky.	Kategorie obszarów szczególnie chronionych: a) parki narodowe, b) parki krajobrazowe, c) krajowe rezerwaty przyrody, d) rezerwaty przyrody, e) narodowe pomniki przyrody, f) pomniki przyrody.

Národní park / Park Narodowy

Národní parky (část 3, § 15 zákona č. 114/1992 Sb. České národní rady ze dne 19. února 1992 o ochraně přírody a krajiny):

Rozsáhlá území s typickým reliéfem a geologickou stavbou a převažujícím výskytem přirozených nebo člověkem málo pozměněných ekosystémů, jedinečná a významná v národním či mezinárodním měřítku z hlediska ekologického, vědeckého, vzdělávacího nebo osvětového, lze vyhlásit za národní parky. Veškeré využití národních parků musí být podřízeno zachování jejich ekologicky stabilních přirozených ekosystémů odpovídajících danému stanovišti a dosažení jejich přirozené biologické rozmanitosti a musí být v souladu s cíli ochrany sledovanými jejich vyhlášením. Dlouhodobým cílem ochrany národních parků je zachování nebo postupná obnova přirozených ekosystémů včetně zajištění nerušeného průběhu přírodních dějů v jejich přirozené dynamice na převažující ploše území národních parků a zachování nebo postupné zlepšování stavu ekosystémů, jejichž existence je podmíněna činností člověka, významných z hlediska biologické rozmanitosti, na zbývajícím území národních parků. Posláním národních parků je naplňovat dlouhodobé cíle ochrany národních parků a také umožnit využití území národních parků k trvale udržitelnému rozvoji, ke vzdělávání, výchově, výzkumu a k přírodě šetrnému turistickému využití, a to způsoby, které nejsou v rozporu s dlouhodobými cíli ochrany národního parku. Národní parky a jejich ochranná pásma se vyhlašují zákonem.

Parki narodowe (część 3, § 15 ustawy nr 114/1992 Dz.U. Czeskiej Rady Narodowej z dnia 19 lutego 1992 r. o ochronie przyrody i krajobrazu):

Za parki narodowe można uznać duże obszary o typowej budowie rzeźby i geologii, z przewagą naturalnych lub sztucznych ekosystemów, unikalnych i znaczących na poziomie krajowym lub międzynarodowym z punktu widzenia ekologicznego, naukowego, edukacyjnego, w takich przypadkach można powołać park narodowy. Wszelkie użytkowanie parków narodowych podlega ochronie ekologicznie stabilnych ekosystemów naturalnych, odpowiednich dla siedliska i osiągnięcia ich naturalnej różnorodności biologicznej oraz jest zgodne z celami ochrony realizowanymi przez ich wyznaczenie. Długookresowym celem ochrony parków narodowych jest zachowanie lub stopniowa odbudowa ekosystemów przyrodniczych, w tym zapewnienie sprawnego przebiegu procesów przyrodniczych w ich naturalnej dynamice na przeważającym obszarze parków narodowych oraz zachowanie lub stopniowa poprawa stanu ekosystemów, których istnienie uwarunkowane jest działalnością człowieka ważną dla bioróżnorodności, na pozostałym terenie parków narodowych. Posłannictwem parków narodowych jest realizacja długookresowych celów ochrony parków narodowych, a także umożliwienie wykorzystania parków narodowych do zrównoważonego rozwoju, edukacji, szkolenia i przyjaznego naturze wykorzystania turystycznego, w sposób bezkolizyjny z długoterminowymi celemi ochrony parków narodowych. Parki narodowe i ich strefy ochronne określa ustawa.

Chráněná krajinná oblast / Park krajobrazowy

Chráněné krajinné oblasti (část 3, § 25 zákona č. 114/1992 Sb. České národní rady ze dne 19. února 1992 o ochraně přírody a krajiny):

Rozsáhlá území s harmonicky utvářenou krajinou, charakteristicky vyvinutým reliéfem, významným podílem přirozených ekosystémů lesních a trvalých travních porostů, s hojným zastoupením dřevin, popřípadě s dochovanými památkami historického osídlení, lze vyhlásit za chráněné krajinné oblasti. Hospodářské využívání těchto území se provádí podle zón odstupňované ochrany tak, aby se udržoval a zlepšoval jejich přírodní stav a byly zachovány a vytvářeny optimální ekologické funkce těchto území. Rekreační využití je přípustné, pokud nepoškozuje přírodní hodnoty chráněných krajinných oblastí. Chráněné krajinné oblasti, jejich poslání a bližší ochranné podmínky vyhlašuje vláda republiky nařízením.

Parki krajobrazowe (część 3, § 25 ustawy nr 114/1992 Dz.U. Czeskiej Rady Narodowej z dnia 19 lutego 1992 r. o ochronie przyrody i krajobrazu):

Za parki krajobrazowe można uznać duże obszary o harmonijnie ukształtowanym krajobrazie, charakterystycznie ukształtowanej rzeźbie terenu, znacznym udziale naturalnych ekosystemów leśnych i trwałych użytków zielonych, o licznym udziale roślinności drzewiastej lub z zachowanymi zabytkami osadnictwa historycznego. Gospodarcze użytkowanie tych obszarów odbywa się według zróżnicowanych stref ochronnych w celu zachowania i poprawy ich stanu naturalnego oraz zachowania i tworzenia optymalnych funkcji ekologicznych tych obszarów. Użytkowanie rekreacyjne jest dozwolone pod warunkiem, że nie narusza walorów przyrodniczych parku krajobrazowego. Obszary parków krajobrazowych, ich posannictwo i szczegółowe warunki ochrony powołuje w drodze rozporządzenia Rada Ministrów.

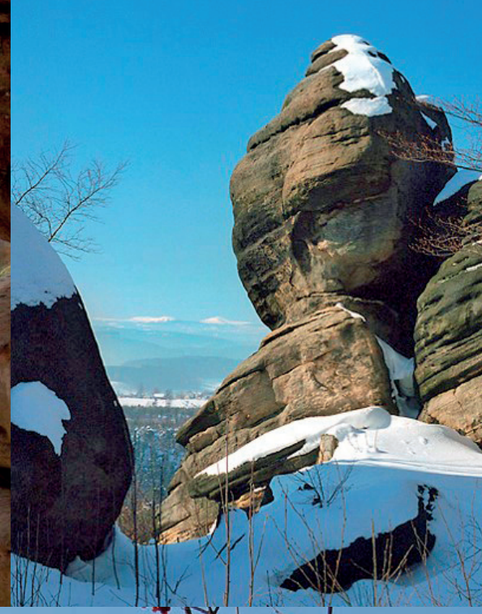

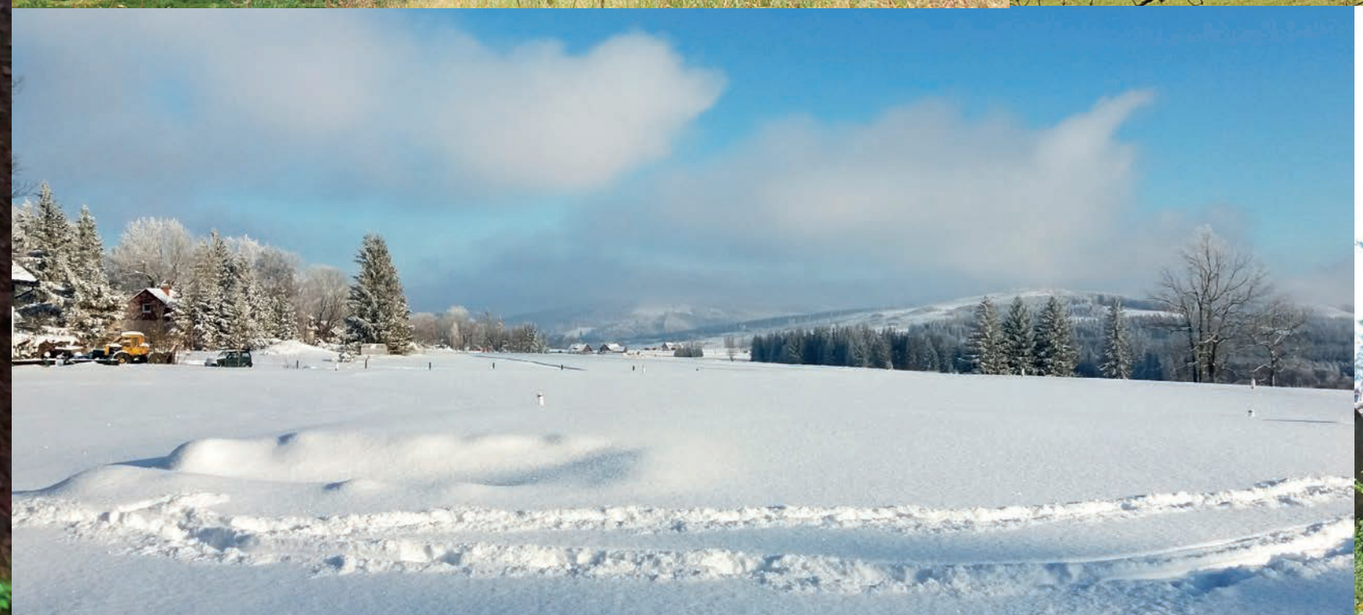
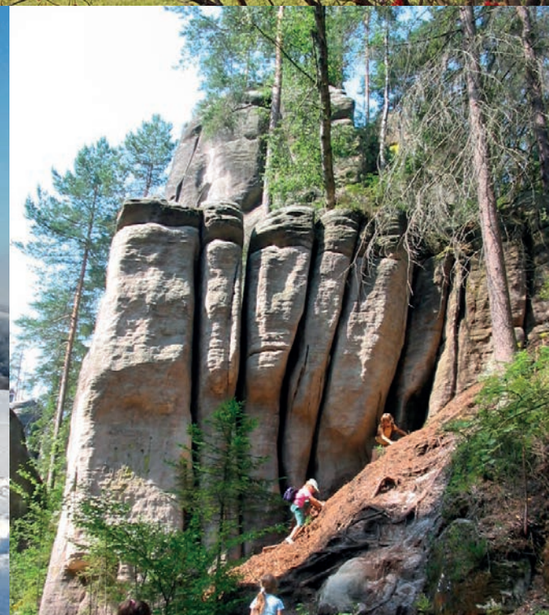

Formy ochrany přírody / Formy ochrony przyrody

POLSKÁ REPUBLIKA

Formy ochrany přírody (věstník zákonů z roku 2004, č. 92, položka 880, zákon ze dne 16. dubna 2004 o ochraně přírody)	Formy ochrony przyrody (Dz.U. 2004 nr 92 poz. 880, Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody):
Formy ochrany přírody jsou: 1) národní parky; 2) přírodní rezervace; 3) krajinné parky – chráněné krajinné oblasti; 4) přírodní parky; 5) oblasti Natura 2000; 6) přírodní památky; 7) dokumentační místa (lokality); 8) menší části ekosystémů ekologicky cenné; 9) přírodní a krajinné komplexy; 10) druhová ochrana rostlin, živočichů a hub.	Formami ochrony przyrody są: 1) parki narodowe; 2) rezerwaty przyrody; 3) parki krajobrazowe; 4) obszary chronionego krajobrazu; 5) obszary Natura 2000; 6) pomniki przyrody; 7) stanowiska dokumentacyjne; 8) użytki ekologiczne;9) zespoły przyrodniczo-krajobrazowe; 10) ochrona gatunkowa roślin, zwierząt i grzybów.

Národní park (kapitola 2, článek 8. věstníku zákonů z roku 2004, č. 92, položka 880) **/ Park Narodowy (**Rozdział 2, Art. 8. Dz.U. 2004 nr 92 poz. 880)

Národní park pokrývá oblast, která se vyznačuje zvláštními přírodními, vědeckými, sociálními, kulturními a vzdělávacími hodnotami, o rozloze nejméně 1 000 ha, kde jsou chráněny všechny hodnoty přírody a krajiny. Národní park je vytvořen za účelem zachování biologické rozmanitosti, přírodních zdrojů, výtvorů a složek hodnot neživé přírody a krajiny, obnovení správného stavu přírodních zdrojů a složek přírody a obnovy narušených přírodních stanovišť, stanovišť rostlin, stanovišť zvířat nebo stanovišť hub. Národní park je jednotka státního rozpočtu ve smyslu ustanovení o veřejných financích. Ministr odpovědný za životní prostředí prostřednictvím vyhlášky uděluje národnímu parku statut definující jeho organizační strukturu.

Park narodowy obejmuje obszar wyróżniający się szczególnymi wartościami przyrodniczymi, naukowymi, społecznymi, kulturowymi i edukacyjnymi, o powierzchni nie mniejszej niż 1 000 ha, na którym ochronie podlega cała przyroda oraz walory krajobrazowe. Park narodowy tworzy się w celu zachowania różnorodności biologicznej, zasobów, tworów i składników przyrody nieożywionej i walorów krajobrazowych,przywrócenia właściwego stanu zasobów i składników przyrody oraz odtworzenia zniekształconych siedlisk przyrodniczych, siedlisk roślin, siedlisk zwierząt lub siedlisk grzybów. Park narodowy jest państwową jednostką budżetową w rozumieniu przepisów ofinansach publicznych. Minister właściwy do spraw środowiska, w drodze zarządzenia, nadaje parkowi narodowemu statut określający jego strukturę organizacyjną.

Chráněná krajinná oblast / Park krajobrazowy (Rozdział 2, Art. 16 Dz.U. 2004 nr 92 poz. 880)

Krajinný park (chráněná krajinná oblast) pokrývá oblast chráněnou přírodními, historickými a kulturními hodnotami a krajinnými hodnotami, aby byly tyto hodnoty zachovány a popularizovány v podmínkách udržitelného rozvoje.

V oblastech hraničících s krajinným parkem (chráněnou krajinnou oblastí) může být určena nárazníková zóna.

Zřízení krajinného parku (chráněné krajinné oblasti) nebo rozšíření jeho území probíhá podle nařízení vojvodství, které definuje jeho název, rozsah území, průběh hraniční a nárazníkové zóny, pokud byla stanovena, konkrétní cíle ochrany a zákazy vhodné pro daný krajinný park nebo jeho část vybrané ze zákazů uvedených v čl. 17 s 1, vyplývající z potřeb jeho ochrany. Zrušení nebo zmenšení plochy krajinného parku probíhá regulací vojevody (reprezentuje zájmy státní správy na území vojvodství), po konzultaci s místními zastupitelstvími, z důvodu nenahraditelné ztráty přírodních, historických a kulturních hodnot, jakož i krajinných hodnot v oblastech plánovaných na vyloučení z ochrany.

Návrh vyhlášky o zřízení, změně hranic nebo zrušení krajinného parku vyžaduje konzultaci s místní radou obce.

Statut chráněné krajinné oblasti nebo komplexu krajinných parků specifikující organizační strukturu parku nebo komplexu parků vyhlašuje vojevoda, formou regulace.

Zemědělská a lesní půda a další nemovitosti nacházející se v krajinném parku jsou ponechány k ekonomickému využití.

Projekty studií podmínek a směrů územního rozvoje v obcích, plány místního územního rozvoje, plány územního rozvoje pro vojvodství a plány územního rozvoje pro vnitřní mořské vody, teritoriální moře a výhradní ekonomickou zónu v části týkající se krajinného parku a jeho nárazníkové zóny vyžadují ujednání s místně příslušným vojvodstvím.

Park krajobrazowy obejmuje obszar chroniony ze względu na wartości przyrodnicze, historyczne i kulturowe oraz walory krajobrazowe w celu zachowania, popularyzacji tych wartości w warunkach zrównoważonego rozwoju.

Na obszarach graniczących z parkiem krajobrazowym może być wyznaczona otulina.

Utworzenie parku krajobrazowego lub powiększenie jego obszaru następuje w drodze rozporządzenia wojewody, które określa jego nazwę, obszar, przebieg granicy i otulinę, jeżeli została wyznaczona, szczególne cele ochrony oraz zakazy właściwe dla danego parku krajobrazowego lub jego części wybrane spośród zakazów, o których mowa w art. 17 ust. 1, wynikające z potrzeb jego ochrony. Likwidacja lub zmniejszenie obszaru parku krajobrazowego następuje w drodze rozporządzenia wojewody, po uzgodnieniu z właściwymi miejscowo radami gmin, z powodu bezpowrotnej utraty wartości przyrodniczych, historycznych i kulturowych oraz walorów krajobrazowych na obszarach projektowanych do wyłączenia spod ochrony.

Projekt rozporządzenia w sprawie utworzenia, zmiany granic lub likwidacji parku krajobrazowego wymaga uzgodnienia z właściwą miejscowo radą gminy.

Statut parku krajobrazowego lub zespołu parków krajobrazowych określający strukturę organizacyjną parku lub zespołu parków nadaje wojewoda, w drodze zarządzenia.

Grunty rolne i leśne oraz inne nieruchomości znajdujące się w granicach parku krajobrazowego pozostawia się w gospodarczym wykorzystaniu.

Projekty studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin, miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, planów zagospodarowania przestrzennego województw oraz planów zagospodarowania przestrzennego morskich wód wewnętrznych, morza terytorialnego i wyłącznej strefy ekonomicznej w części dotyczącej parku krajobrazowego i jego otuliny wymagają uzgodnienia z właściwym miejscowo wojewodą.

OCHRANA PŘÍRODY
OCHRONA PRZYRODY

PŘÍRODNÍ PARKY
OBSZARY CHRONIONEGO KRAJOBRAZU

V ČESKO-POLSKÉM POHRANIČÍ
W POGRANICZU CZESKO-POLSKIM

1 Ještěd
2 Maloskalsko
3 Peklo
4 Heřmanův Městec
5 Kralický Sněžník
6 Jeřáb
7 Suchý vrch–Buková hora
8 Lanškrounské rybníky
9 Orlice
10 Údolí Křetínky
11 Bohdalov–Hartinkov
12 Údolí Krounky a Novohradky
13 Kladecko
14 Sovinecko
15 Podbeskydí
16 Moravice
17 Oderské vrchy
18 Údolí Bystřice
19 Terezské údolí
20 Březná
21 Velký Kosíř

22 OCHK Potoku Leśnego łącznie z dopływami
23 Dobra-Wilkoszyn
24 Wzgórze Doroty, Lasek Grodziecki
25 Góra Zamkowa
26 OCHK na terenie gminy Olszyna
27 Łęg Zdzieszowicki
28 Lasy Stobrawsko - Turawskie
29 OCHK na terenie gminy Gryfów Śląski
30 Las Głubczycki
31 Podkępie
32 Masyw Trójgarbu
33 Dolina Baryczy
34 Załęcze - Polesie
35 Grodziec

36 Otuliny Załęczańskiego Parku Krajobrazowego
37 Przełajka
38 OCHK na terenie gminy Leśna
39 Góry Bystrzyckie i Orlickie
40 Dolina Czarnej Wody
41 Dolina Odry
42 Wronin - Maciowakrze
43 Otmuchowsko - Nyski Obszar Chronionego Krajobrazu
44 Bory Niemodlińskie
45 Wzgórza Ostrzeszowskie i Kotlina Odolanowska (woj. dolnośląskie)
46 Wzgórza Trzebnickie
47 Mokre - Lewice
48 Góra Krzyżowa
49 Cieszyńskie Pogórze
50 Góry Bardzkie i Sowie
51 Kopuły Chełmca
52 Grodziec

53 Ostrzyca Proboszczowicka
54 Krzywińsko-Osiecki
55 Lasy Chocianowskie
56 Meandry rzeki Odry

57 Otulina Parku Krajobrazowego Orlich Gniazd i Parku Krajobrazowego Stawki
58 OCHK Potoku Ornontowickiego łącznie z dopływami
59 OCHK Potoku Z Bujakowa łącznie z dopływami
60 OCHK Potoku Łąkowego łącznie z dopływami

61 OCHK Potoku Od Solarni łącznie z dopływami
62 Wzgórza Niemczańsko-Strzelińskie
63 Zawory
64 Wzgórza Dalkowskie (woj. dolnośląskie)

OCHK – Obszar Chronionego Krajobrazu

Wrocław
Opole
Katowice
Ostrava
Olomouc
Liberec
Hradec Králové
Pardubice

Czerniawa-Zdrój
Świeradów-Zdrój
Lázně Libverda
Cieplice Śląskie-Zdrój
Szczawno-Zdrój
Przerzeczyn-Zdrój
Jedlina-Zdrój
Lázně Kundratice
Janské Lázně
Kudowa-Zdrój
Polanica-Zdrój
Lázně Bělohrad
Lázně Běloves
Duszniki-Zdrój
Lądek-Zdrój
Velichovky
Długopole-Zdrój
Jeseník
Lipová-lázně
Karlova Studánka
Velké Losiny
Lázně Bohdaneč
Bludov
Goczałkowice-Zdrój
Karviná-Darkov
Klimkovice
Ustroń
Teplice nad Bečvou
Slatinice

lázeňské místo | uzdrowisko
krajské město | miasto województwa
státní hranice | granice państwowa
česká dotační oblast | czeska część obszaru wsparcia
polská dotační oblast | polska część obszaru wsparcia
území mimo dotační oblast | terytorium poza część obszaru wsparcia
přírodní park
obszar chronionego krajobrazu

Polsko | Polska (PL)
Česko | Czechy (CZ)

DATA:
·European Commission, Eurostat (ESTAT), GISCO – Administrative Units, 2020
·European Commission, Eurostat (ESTAT), GISCO – Area Management (Urban Audit), 2020
·European Commission, DG Enterprise and Industry – Hillshade (25m), 2013
·Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska – Dostęp do danych geoprzestrzennych, 2018
·Slavík (VÚKOZ, v.v.i.) – Přírodní parky, 2010

S
0 10 20 km

Vytvořeno v QGIS
Utworzono w QGIS

Katedra geografie
Přírodovědecká fakulta | Univerzita Palackého v Olomouci

Přírodní parky / Obszar chronionego krajobrazu

Přírodní park / Park przyrodniczy

Přírodní park je kategorie chráněného území (podle zákona č. 114/1992 Sb. o ochraně přírody a krajiny). Přírodní parky zřizují krajské úřady vyhláškou, ve které omezují činnosti, jež by mohly vést k narušení, poškození nebo k zničení dochovaného stavu území, cenného pro jeho krajinný ráz a estetické a přírodní hodnoty. Dříve se přírodní parky označovaly jako tzv. klidové oblasti, které však byly zřizované pro omezení negativních vlivů na rekreační využívání těchto oblastí. Z klidových oblastí se podle uvedeného zákona staly po roce 1992 přírodní parky.

Park przyrodniczy to kategoria obszaru chronionego (zgodnie z ustawą nr 114/1992 Sb. o ochronie przyrody i krajobrazu). Parki przyrodnicze powoływane są przez władze regionalne na mocy dekretu, w którym ograniczone są działania mogące doprowadzić do zakłócenia, uszkodzenia lub zniszczenia zachowanego stanu obszaru, cennego ze względu na jego charakter krajobrazowy oraz walory estetyczne i przyrodnicze. Wcześniej parki przyrodnicze nazywano też strefami ciszy, które powstały w celu ograniczenia negatywnych skutków rekreacyjnego użytkowania tych terenów. Zgodnie z ustawą po 1992 roku tereny ciszy uznane były za parki przyrodnicze.

Oblast přírodního parku / Obszar chronionego krajobrazu (Rozdział 2, Art. 23 Dz.U. 2004 nr 92 poz. 880)

Oblast přírodního parku zahrnuje oblasti chráněné díky svérázné krajině s rozmanitými ekosystémy, cenné díky možnosti uspokojit potřeby související s turistikou a rekreací nebo plnit funkci ekologických koridorů.

K vymezení území přírodních parků dochází prostřednictvím vyhlášky vojevody, která upřesňuje její název, polohu, oblast, dozor, opatření pro aktivní ochranu ekosystémů a zákazy specifické pro danou oblast přírodního parku nebo jeho část vybrané na základě uvedeného v čl. 24 s 1, vyplývající z potřeb jeho ochrany. Zrušení nebo změna hranic probíhá regulací vojvodství poté, co k tomu vydá stanovisko rada vojvodství pro ochranu přírody a místní zastupitelstvo z důvodu nenahraditelné ztráty výrazné krajiny s rozmanitými ekosystémy a možnosti uspokojení potřeb souvisejících s turistikou a volným časem.

Návrh vyhlášky o vymezení nebo rozšíření přírodního parku vyžaduje konzultaci s místně příslušným obecním zastupitelstvem.

Pokud vojevoda nevymezil území přírodního parku, může tuto oblast určit zastupitelstvo obce usnesením, které stanoví její název vojvoda, umístění, oblast, na kterou dohlíží, opatření pro aktivní ochranu ekosystémů a zákazy vztahující se na dané území nebo její část vybrané ze zákazů uvedených v čl. 24 s 1, vyplývající z potřeb jeho ochrany. Zrušení nebo změna hranic území probíhá usnesením zastupitelstva obce.

Návrhy studií podmínek a směrů územního rozvoje v obcích, plány místního územního rozvoje, plány územního rozvoje pro vojvodství a plány územního rozvoje pro vnitřní mořské vody, teritoriální moře a výlučné ekonomické zóny v části obklopující přírodní park vyžadují souhlas samotného vojvody.

Obszar chronionego krajobrazu obejmuje tereny chronione ze względu na wyróżniający się krajobraz o zróżnicowanych ekosystemach, wartościowe ze względu na możliwość zaspokajania potrzeb związanych z turystyką i wypoczynkiem lub pełnioną funkcją korytarzy ekologicznych.

Wyznaczenie obszaru chronionego krajobrazu następuje w drodze rozporządzenia wojewody, które określa jego nazwę, położenie, obszar, sprawującego nadzór, ustalenia dotyczące czynnej ochrony ekosystemów oraz zakazy właściwe dla danego obszaru chronionego krajobrazu lub jego części wybrane spośród zakazów wymienionych w art. 24 ust. 1, wynikające z potrzeb jego ochrony. Likwidacja lub zmiana granic obszaru chronionego krajobrazu następuje w drodze rozporządzenia wojewody, po zaopiniowaniu przez wojewódzką radę ochrony przyrody oraz właściwe miejscowo rady gmin, z powodu bezpowrotnej utraty wyróżniającego się krajobrazu o zróżnicowanych ekosystemach i możliwości zaspokajania potrzeb związanych z turystyką i wypoczynkiem.

Projekt rozporządzenia w sprawie wyznaczenia lub powiększenia obszaru chronionego krajobrazu wymaga uzgodnienia z właściwą miejscowo radą gminy.

Jeżeli wojewoda nie wyznaczył obszaru chronionego krajobrazu, obszar ten może być wyznaczony przez radę gminy, w drodze uchwały, która określa jego nazwę, położenie, obszar, sprawującego nadzór, ustalenia dotyczące czynnej ochrony ekosystemów oraz zakazy właściwe dla danego obszaru chronionego krajobrazu lub jego części wybrane spośród zakazów wymienionych w art. 24 ust. 1, wynikające z potrzeb jego ochrony. Likwidacja lub zmiana granic obszaru chronionego krajobrazu następuje w drodze uchwały rady gminy.

Projekty studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin, miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, planów zagospodarowania przestrzennego województw i planów zagospodarowania przestrzennego morskich wód wewnętrznych, morza terytorialnego i wyłącznej strefy ekonomicznej, w części otaczającej obszaru chronionego krajobrazu, wymagają uzgodnienia z właściwym wojewodą.

PŘÍRODNÍ LÉČIVÉ ZDROJE
NATURALNE SUROWCE LECZNICZE

Priessnitz

CLARUS FONS, CALLIDUS FONS
CHEPLEVODE
WARNMBORN, WARMBRUNN
CIEPLICE ŚLĄSKIE ZDRÓJ
JELENIA GÓRA - CIEPLICE

90°C

Socioekonomické prostředí lázní

Środowisko społeczno-gospodarcze uzdrowisk

NOMENKLATURA ÚZEMNÍCH STATISTICKÝCH JEDNOTEK
NOMENKLATURA TERYTORIALNYCH JEDNOSTEK STATYSTYCZNYCH

V ČESKO-POLSKÉM POHRANIČÍ
W POGRANICZU CZESKO-POLSKIM

CZ	LEVEL	PL
Česká republika	NUTS 0	Rzeczpospolita Polska
území celé České republiky	NUTS 1	makroregiony (grupujące województwa)
regiony soudržnosti	NUTS 2	regiony (województwa lub ich części)
kraje	NUTS 3	podregiony (grupujące powiaty)
okresy	LAU 1	powiaty i miasta na prawach powiatu
obce	LAU 2	gminy

DATA:
·European Commission, Eurostat (ESTAT), GISCO – Administrative Units, 2020
·European Commission, Eurostat (ESTAT), GISCO – Area Management (Urban Audit), 2020
·European Commission, DG Enterprise and Industry – Hillshade (25m), 2013
·Główny urząd statystyczny – Jednostki terytorialne, 2021
·Ústav územního rozvoje – Portál územního plánování, 2020

S
0 10 20 km

Vytvořeno v QGIS
Utworzono w QGIS

Katedra geografie
Přírodovědecká fakulta | Univerzita Palackého v Olomouci

Liberecký kraj / Kraj liberecki	
NUTS 2 Region soudržnosti / Regiony (województwa lub ich części)	Severovýchod / Północny wschód
NUTS 3 Kraj / Podregiony (grupujące powiaty)	CZ051
Rozloha (km²) / Powierzchnia (km²)	3 163
Počet obyvatel (1. 1. 2020) / Liczba ludności (1. 1. 2020)	443 690
Index počtu obyvatel 2020/2010 / Index populacji 2020/2010	99,5 %
Hustota zalidnění (obyv./ km²) / Gęstość zaludnienia (os./km²)	140,3
Nejvyšší místo / Najwyższe miejsce (m n. m. / m n.p.m.)	1 435 Kotel, Krkonoše / Karkonosze
Nejnižší místo / Najniższe miejsce (m n. m. / m n.p.m.)	208 koryto Smědé / koryto rzeki Smědá
Počet obcí / Liczba gmin	215
Krajské město / Miasto regionalne	Liberec
Krajské město – počet obyvatel (1. 1. 2020) / Miasto regionalne – Liczba ludności (1. 1. 2020)	104 802
Lázně / Uzdrowiska	**Lázně Kundratice** **Lázně Libverda**

Královéhradecký kraj / Kraj hradecki	
NUTS 2 Region soudržnosti / Regiony (województwa lub ich części)	Severovýchod / Północny wschód
NUTS 3 Kraj / Podregiony (grupujące powiaty)	CZ052
Rozloha (km²) / Powierzchnia (km²)	4 759
Počet obyvatel (1. 1. 2020) / Liczba ludności (1. 1. 2020)	551 647
Index počtu obyvatel 2020/2010 / Index populacji 2020/2010	99,5 %
Hustota zalidnění (obyv./ km²) / Gęstość zaludnienia (os./km²)	115,9
Nejvyšší místo / Najwyższe miejsce (m n. m. / m n.p.m.)	1 602 Sněžka, Krkonoše / Śnieżka, Karkonosze
Nejnižší místo / Najniższe miejsce (m n. m. / m n.p.m.)	202 koryto Cidliny / koryto rzeki Cidlina
Počet obcí / Liczba gmin	448
Krajské město / Miasto regionalne	Hradec Králové
Krajské město – počet obyvatel (1. 1. 2020) / Miasto regionalne – Liczba ludności (1. 1. 2020)	92 939
Lázně / Uzdrowiska	**Běloves** **Janské Lázně** **Lázně Bělohrad** **Velichovky**

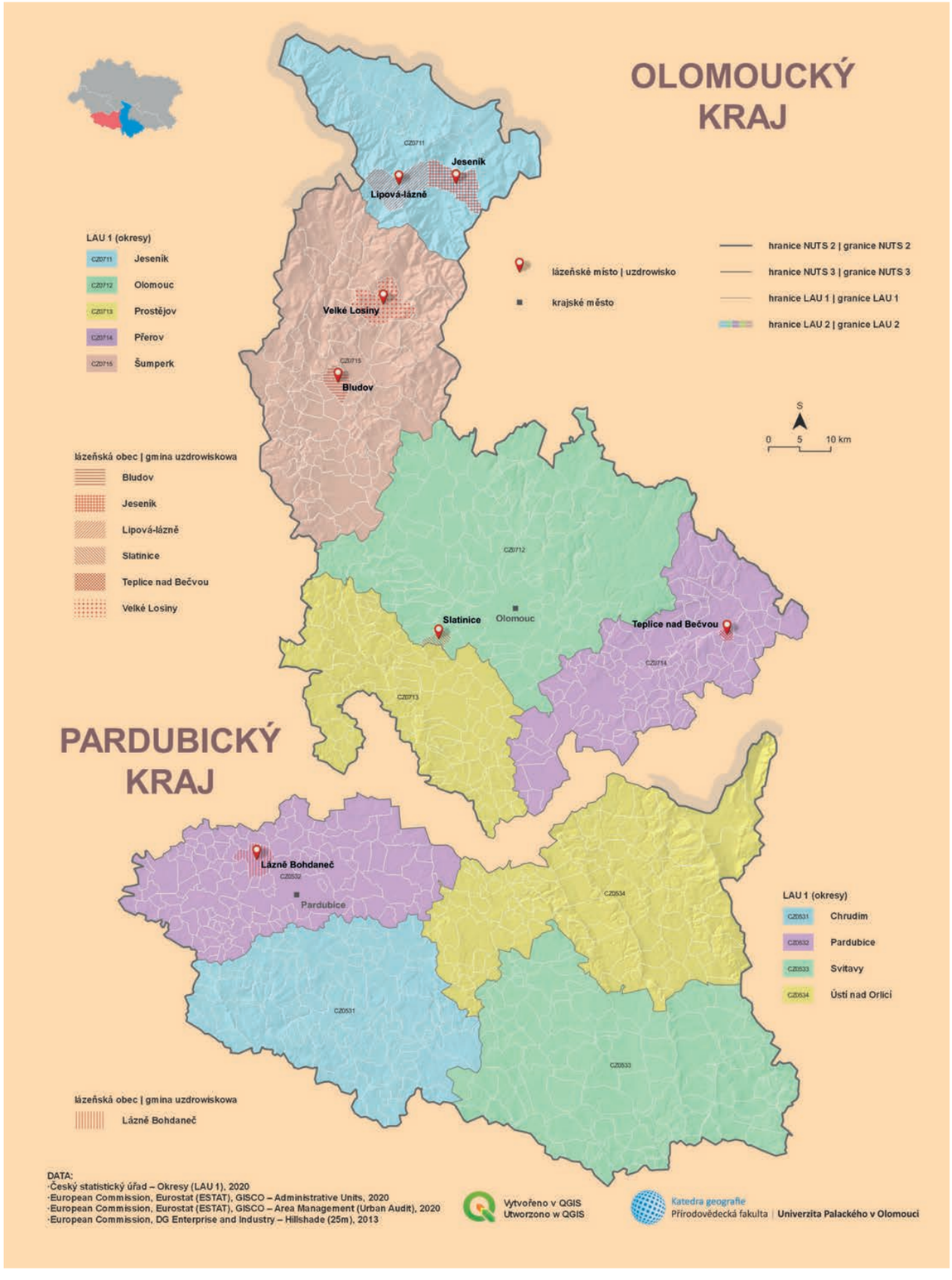

Olomoucký kraj / Kraj ołomuniecki	
NUTS 2 Region soudržnosti / Regiony (województwa lub ich części)	Střední Morava
NUTS 3 Kraj / Podregiony (grupujące powiaty)	CZ071
Rozloha (km²) / Powierzchnia (km²)	5 271,54
Počet obyvatel (1. 1. 2020) / Liczba ludności (1. 1. 2020)	632 015
Index počtu obyvatel 2020/2010 / Index populacji 2020/2010	98,4 %
Hustota zalidnění (obyv./ km²) / Gęstość zaludnienia (os./km²)	119,9
Nejvyšší místo / Najwyższe miejsce (m n. m. / m n.p.m.)	1 491 Praděd, Hrubý Jeseník / Pradziad, Wysoki Jesionik
Nejnižší místo / Najniższe miejsce (m n. m. / m n.p.m.)	190 koryto Moravy / koryto rzeki Morava
Počet obcí / Liczba gmin	401
Krajské město / Miasto regionalne	Olomouc
Krajské město – počet obyvatel (1. 1. 2020) / Miasto regionalne – Liczba ludności (1. 1. 2020)	100 663
Lázně / Uzdrowiska	**Bludov** **Jeseník** **Lipová-lázně** **Slatinice** **Teplice nad Bečvou** **Velké Losiny**

Pardubický kraj / Kraj pardubicki	
NUTS 2 Region soudržnosti / Regiony (województwa lub ich części)	Severovýchod / Północny wschód
NUTS 3 Kraj / Podregiony (grupujące powiaty)	CZ053
Rozloha (km²) / Powierzchnia (km²)	4 519
Počet obyvatel (1. 1. 2020) / Liczba ludności (1. 1. 2020)	522 662
Index počtu obyvatel 2020/2010 / Index populacji 2020/2010	101,2 %
Hustota zalidnění (obyv./ km²) / Gęstość zaludnienia (os./km²)	115,6
Nejvyšší místo / Najwyższe miejsce (m n. m. / m n.p.m.)	1 423 Králický Sněžník / Śnieżnik
Nejnižší místo / Najniższe miejsce (m n. m. / m n.p.m.)	201 koryto Labe / koryto rzeki Labe
Počet obcí / Liczba gmin	451
Krajské město / Miasto regionalne	Pardubice
Krajské město – počet obyvatel (1. 1. 2020) / Miasto regionalne – Liczba ludności (1. 1. 2020)	91 727
Lázně / Uzdrowiska	**Lázně Bohdaneč**

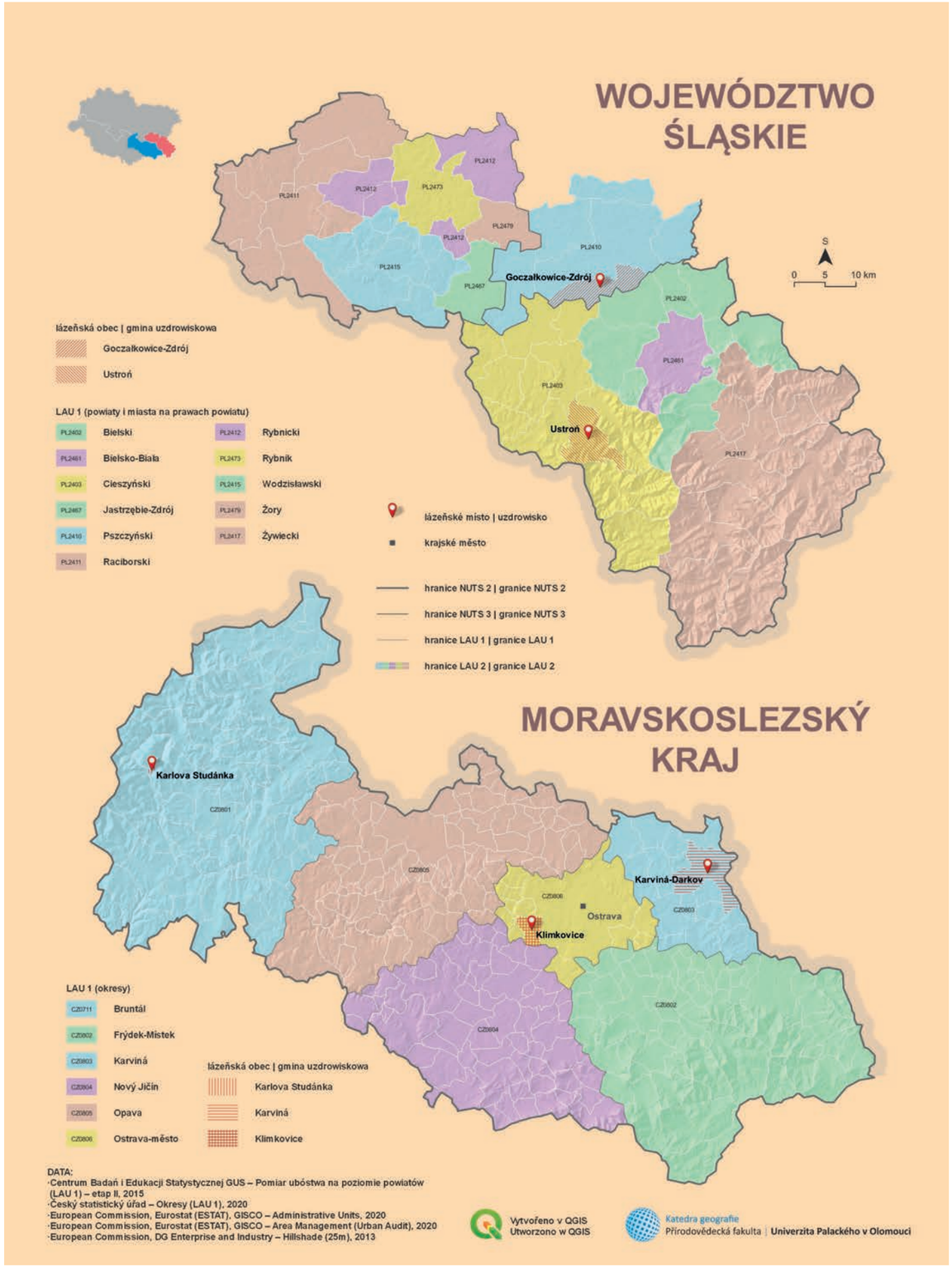

Województwo śląskie / Slezské vojvodství	
NUTS 2 Region soudržnosti / Regiony (województwa lub ich części)	PL22
NUTS 3 Kraj / Podregiony (grupujące powiaty)	PL224-229, PL22A-C
Rozloha (km²) / Powierzchnia (km²)	12 333,09
Počet obyvatel (1. 1. 2020) / Liczba ludności (1. 1. 2020)	4 517 635
Index počtu obyvatel 2020/2010 / Index populacji 2020/2010	97,5 %
Hustota zalidnění (obyv./ km²) / Gęstość zaludnienia (os./km²)	366,3
Nejvyšší místo / Najwyższe miejsce (m n. m. / m n.p.m.)	1 534 Hora Pěti Kopců / Góra Pięciu Kopców
Nejnižší místo / Najniższe miejsce (m n. m. / m n.p.m.)	174 koryto Rudy / koryto rzeki Ruda
Počet obcí / Liczba gmin	167
Sídlo vojvodství / siedziba władz województwa	Katowice
Sídlo vojvodství – počet obyvatel (1. 1. 2020) / Siedziba władz województwa – Liczba ludności (1. 1. 2020)	290 553
Lázně / Uzdrowiska	**Goczałkowice-Zdrój** **Ustroń**

Moravskoslezský kraj / Kraj morawsko-śląski	
NUTS 2 Region soudržnosti / Regiony (województwa lub ich części)	Moravskoslezsko
NUTS 3 Kraj / Podregiony (grupujące powiaty)	CZ080
Rozloha (km²) / Powierzchnia (km²)	5 431
Počet obyvatel (1. 1. 2020) / Liczba ludności (1. 1. 2020)	1 200 539
Index počtu obyvatel 2020/2010 / Index populacji 2020/2010	1 247 373
Hustota zalidnění (obyv./ km²) / Gęstość zaludnienia (os./km²)	96,2
Nejvyšší místo / Najwyższe miejsce (m n. m. / m n.p.m.)	1 491 Praděd, Hrubý Jeseník / Pradziad, Wysoki Jesionik
Nejnižší místo / Najniższe miejsce (m n. m. / m n.p.m.)	195 ústí řeky Olše do Odry / ujście rzeki Olzy do Odry
Počet obcí / Liczba gmin	300
Krajské město / Miasto regionalne	Ostrava
Krajské město – počet obyvatel (1. 1. 2020) / Miasto regionalne – Liczba ludności (1. 1. 2020)	287 968
Lázně / Uzdrowiska	**Darkov** **Karlova Studánka** **Klimkovice**

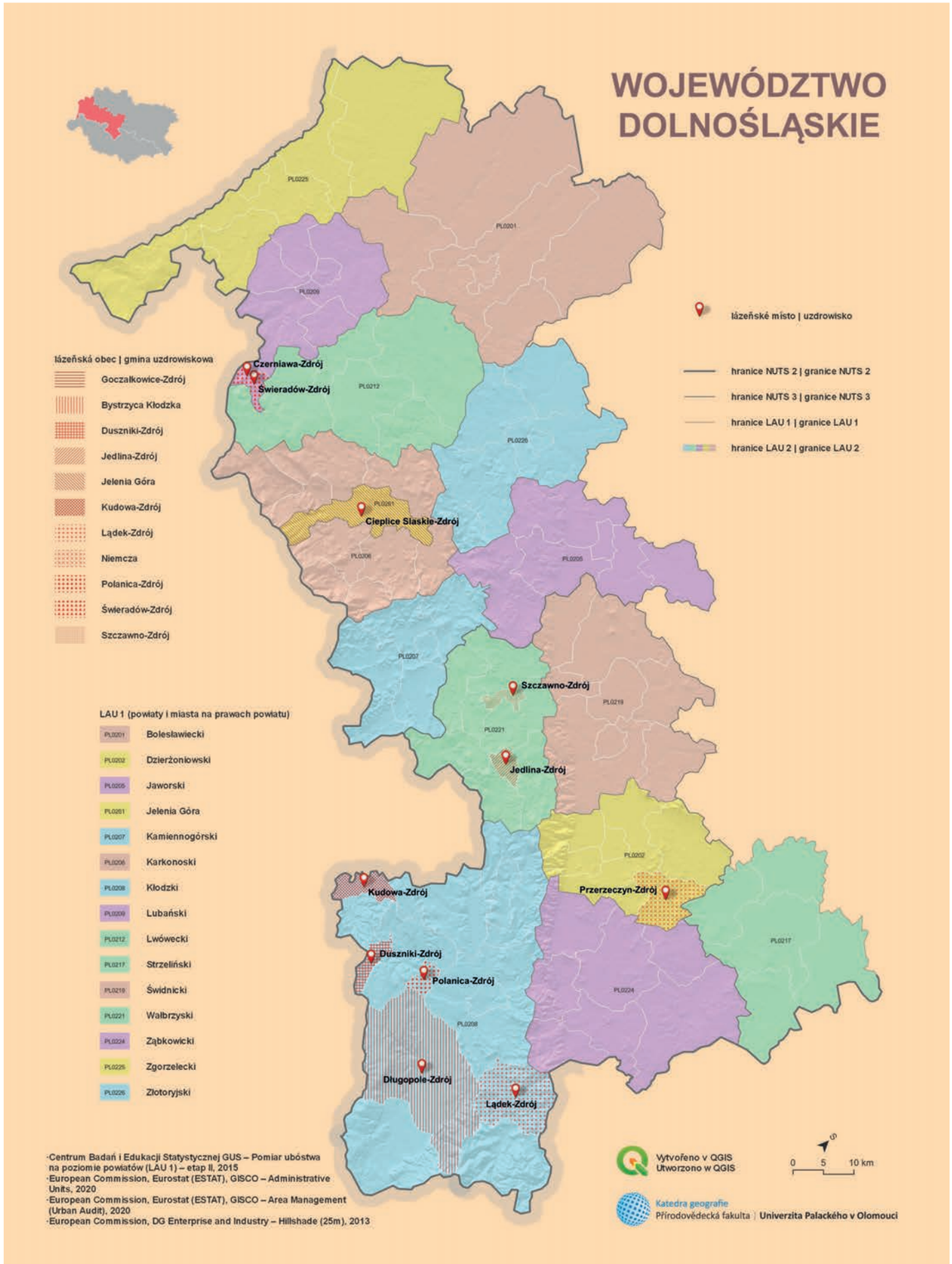

Województwo dolnośląskie / Dolnoslezské vojvodství	
NUTS 2 Region soudržnosti / Regiony (województwa lub ich części)	PL51
NUTS 3 Kraj / Podregiony (grupujące powiaty)	PL514-518
Rozloha (km²) / Powierzchnia (km²)	19 947
Počet obyvatel (1. 1. 2020) / Liczba ludności (1. 1. 2020)	2 898 525
Index počtu obyvatel 2020/2010 / Index populacji 2020/2010	99,5 %
Hustota zalidnění (obyv./ km²) / Gęstość zaludnienia (os./km²)	145,3
Nejvyšší místo / Najwyższe miejsce (m n. m. / m n.p.m.)	1 602 Sněžka, Krkonoše / Śnieżka, Karkonosze
Nejnižší místo / Najniższe miejsce (m n. m. / m n.p.m.)	69 údolní dno Odry / dno doliny Odry
Počet obcí / Liczba gmin	169
Sídlo vojvodství / siedziba władz województwa	Wrocław
Sídlo vojvodství – počet obyvatel (1. 1. 2020) / Siedziba władz województwa – Liczba ludności (1. 1. 2020)	643 782
Lázně / Uzdrowiska	**Cieplice Slaskie-Zdroj** **Czerniawa-Zdroj** **Długopole-Zdrój** **Duszniki-Zdrój** **Jedlina-Zdroj** **Kudowa-Zdrój** **Lądek-Zdrój** **Polanica-Zdrój** **Przerzeczyn-Zdrój** **Świeradów-Zdrój** **Szczawno-Zdrój**

Česká republika / Republika Czeska

Současná platná legislativa: Zákon ze dne 13. dubna 2001 o přírodních léčivých zdrojích, zdrojích přírodních minerálních vod, přírodních léčebných lázních a lázeňských místech a o změně některých souvisejících zákonů (lázeňský zákon).

Aktualny akt prawny: Ustawa z dnia 13 kwietnia 2001 r. o naturalnych zasobach leczniczych, naturalnych źródłach wód mineralnych, naturalnych uzdrowiskach i uzdrowiskach oraz o zmianie niektórych ustaw pokrewnych (ustawa o uzdrowiskach).

Polská republika / Rzeczpospolita Polska

Současná platná legislativa: Zákon ze dne 28. července 2005 o lázeňské léčbě, lázeňství a lázeňských ochranných oblastech a o lázeňských obcích.

Aktualny akt prawny: Ustawa z dnia 28 lipca 2005 r. o lecznictwie uzdrowiskowym, uzdrowiskach i obszarach ochrony uzdrowiskowej oraz o gminach uzdrowiskowych.

VÝVOJ POČTU OBYVATEL V OKRESECH ČESKO-POLSKÉHO POHRANIČÍ V LETECH 2010–2019
ROZWÓJ LUDNOŚCI W OKRĘGU GRANICY CZESKO-POLSKIEJ W LATACH 2010–2019

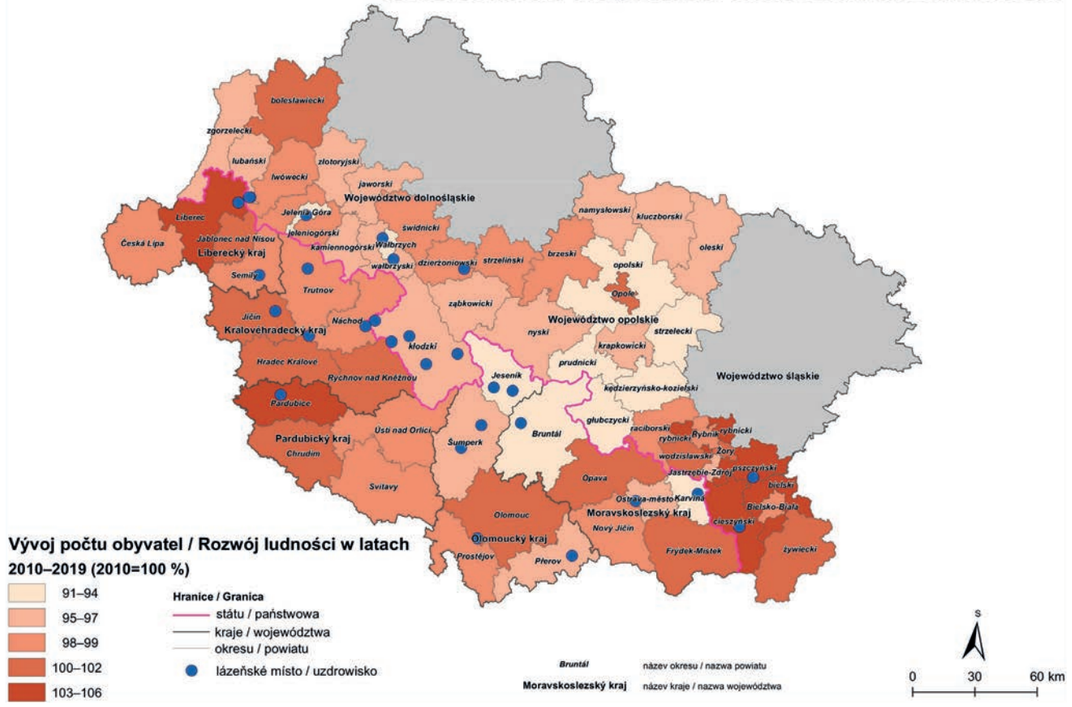

Vývoj počtu obyvatel / Rozwój ludności w latach
2010–2019 (2010=100 %)

- 91–94
- 95–97
- 98–99
- 100–102
- 103–106

Hranice / Granica
- státu / państwowa
- kraje / województwa
- okresu / powiatu
- lázeňské místo / uzdrowisko

Bruntál název okresu / nazwa powiatu
Moravskoslezský kraj název kraje / nazwa województwa

S
0 30 60 km

NEZAMĚSTNANOST V OKRESECH ČESKO-POLSKÉHO POHRANIČÍ
BEZROBOCIE W POWIATACH GRANICY CZESKO-POLSKIEJ

Podíl nezaměstnaných osob /
Stopa bezrobocia [%]

- 2,5 a méně
- 2,51 - 4,0
- 4,1 - 8,0
- 8,1 - 10,0
- 10,1 a více

Hranice / Granica
- státu / państwowa
- kraje / województwa
- okresu / powiatu
- lázeňské místo / uzdrowisko

Bruntál název okresu / nazwa powiatu
Moravskoslezský kraj název kraje / nazwa województwa

S
0 25 50 km

HUSTOTA ZALIDNĚNÍ V OKRESECH ČESKO-POLSKÉHO POHRANIČÍ
GĘSTOŚĆ ZALUDNIENIA W POWIATACH POGRANICZA CZESKO-POLSKIEGO

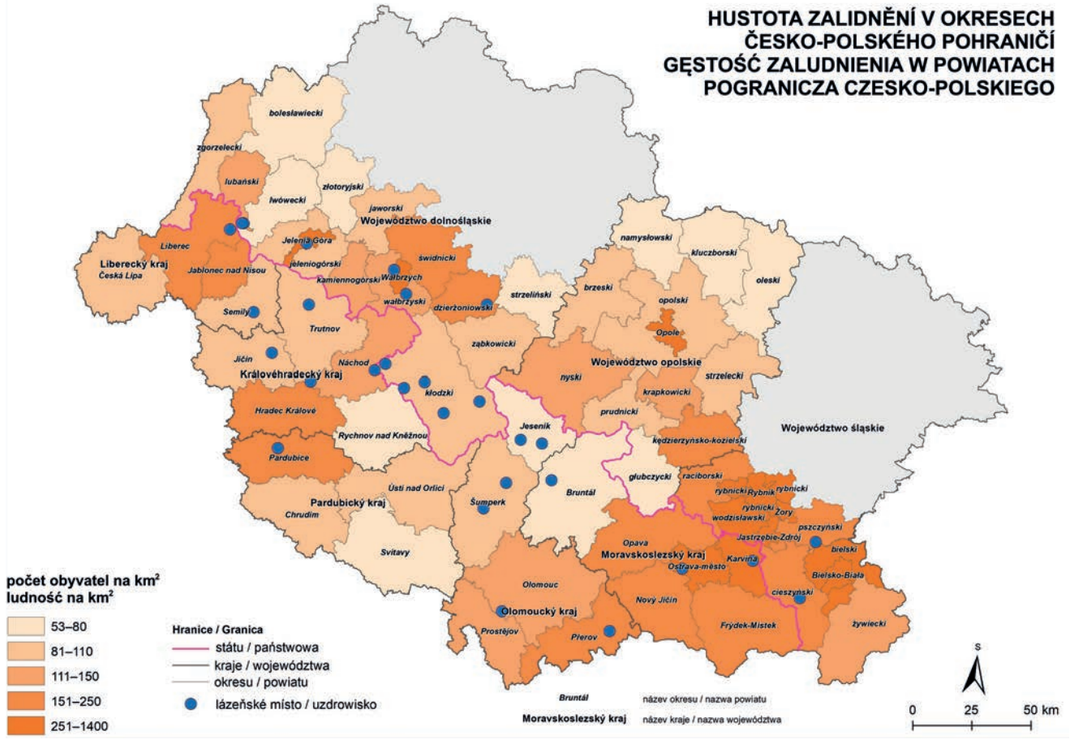

počet obyvatel na km²
ludność na km²

- 53–80
- 81–110
- 111–150
- 151–250
- 251–1400

Hranice / Granica
- státu / państwowa
- kraje / województwa
- okresu / powiatu
- lázeňské místo / uzdrowisko

Bruntál název okresu / nazwa powiatu
Moravskoslezský kraj název kraje / nazwa województwa

S
0 25 50 km

UBYTOVACÍ INFRASTRUKTURA V LÁZNÍCH
BAZA NOCLEGOWA W UZDROWISKACH

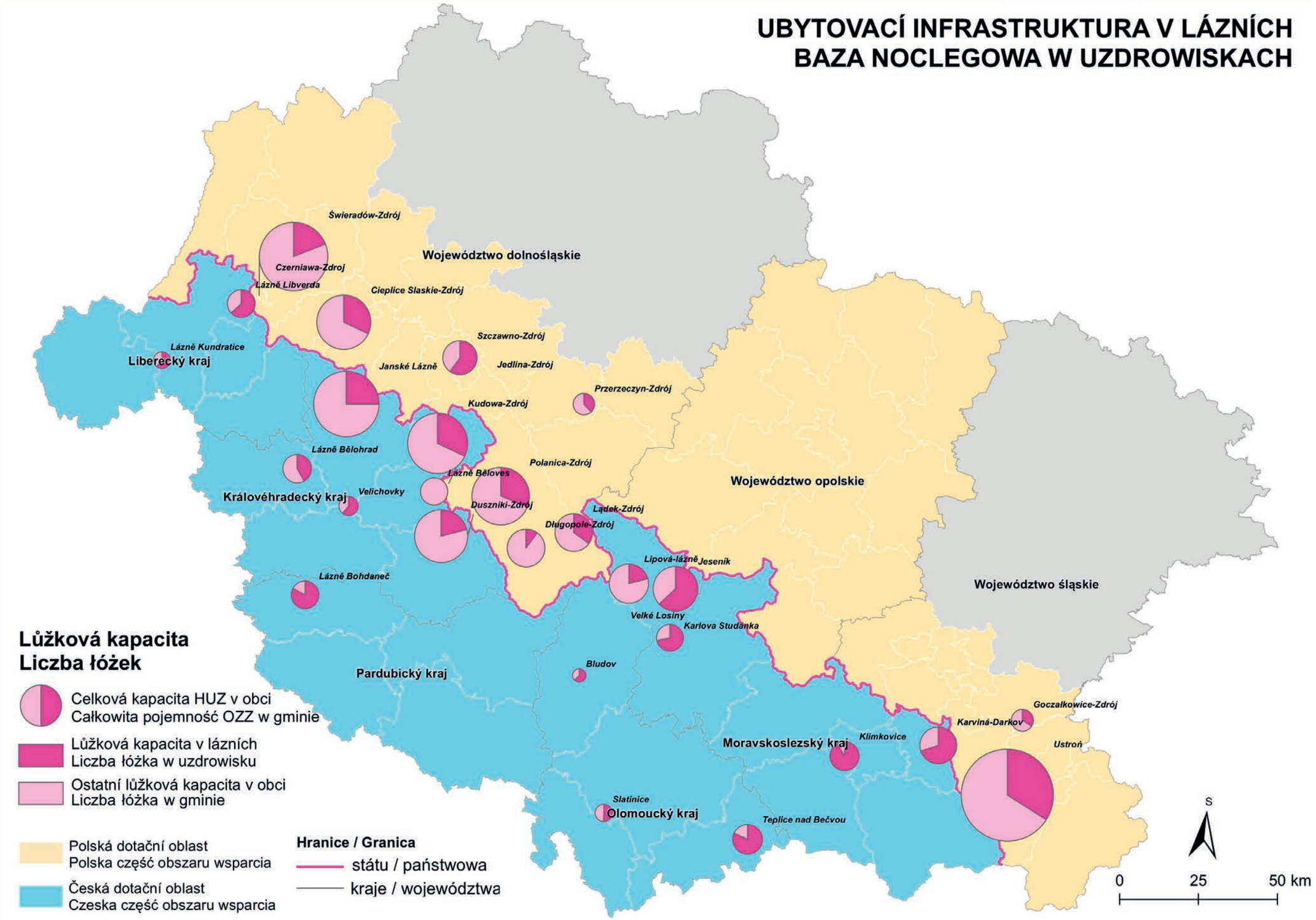

HUZ = hromadná ubytovací zařízení
OZZ = obiekty zbiorowego zakwaterowania

DOSTUPNOST VEŘEJNOU DOPRAVOU
DOSTĘPNOŚĆ TRANSPORTEM PUBLICZNYM

V ČESKO-POLSKÉM POHRANIČÍ
NA POGRANICZU CZESKO-POLSKIM

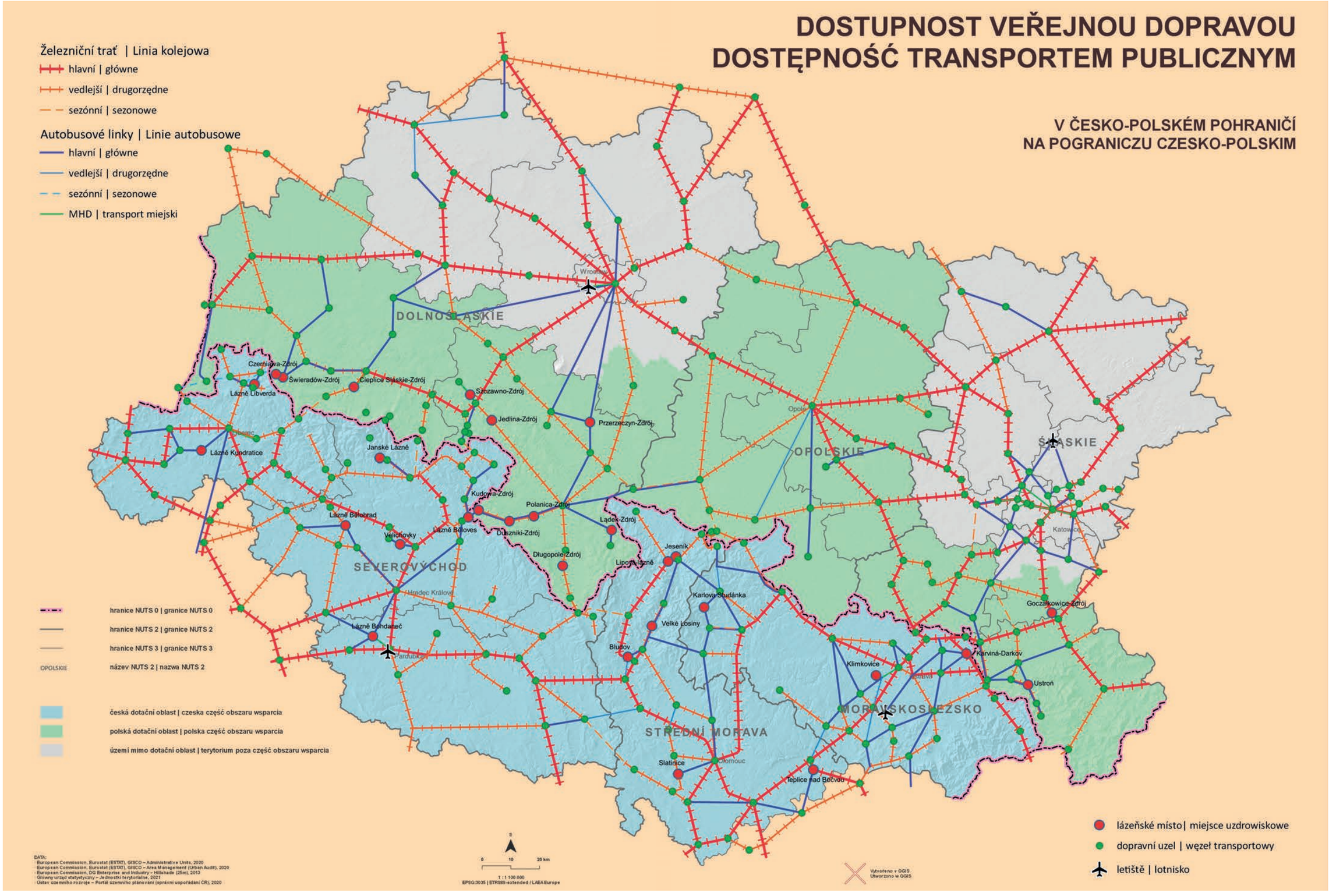

DOSTUPNOST SILNIČNÍCH HRANIČNÍCH PŘECHODŮ
DOSTĘPNOŚĆ PRZEJŚĆ DROGOWYCH GRANICZNYCH

V ČESKO-POLSKÉM POHRANIČÍ
NA POGRANICZU CZESKO-POLSKIM

Zaniklé lázně – rozvojové možnosti
Wymarłe uzdrowiska – możliwości rozwoju

ZANIKLÉ LÁZNĚ
WYMARŁE UZDROWISKA

HISTORICKÁ VÝZNAMNOST
ZNACZENIE HISTORYCZNE

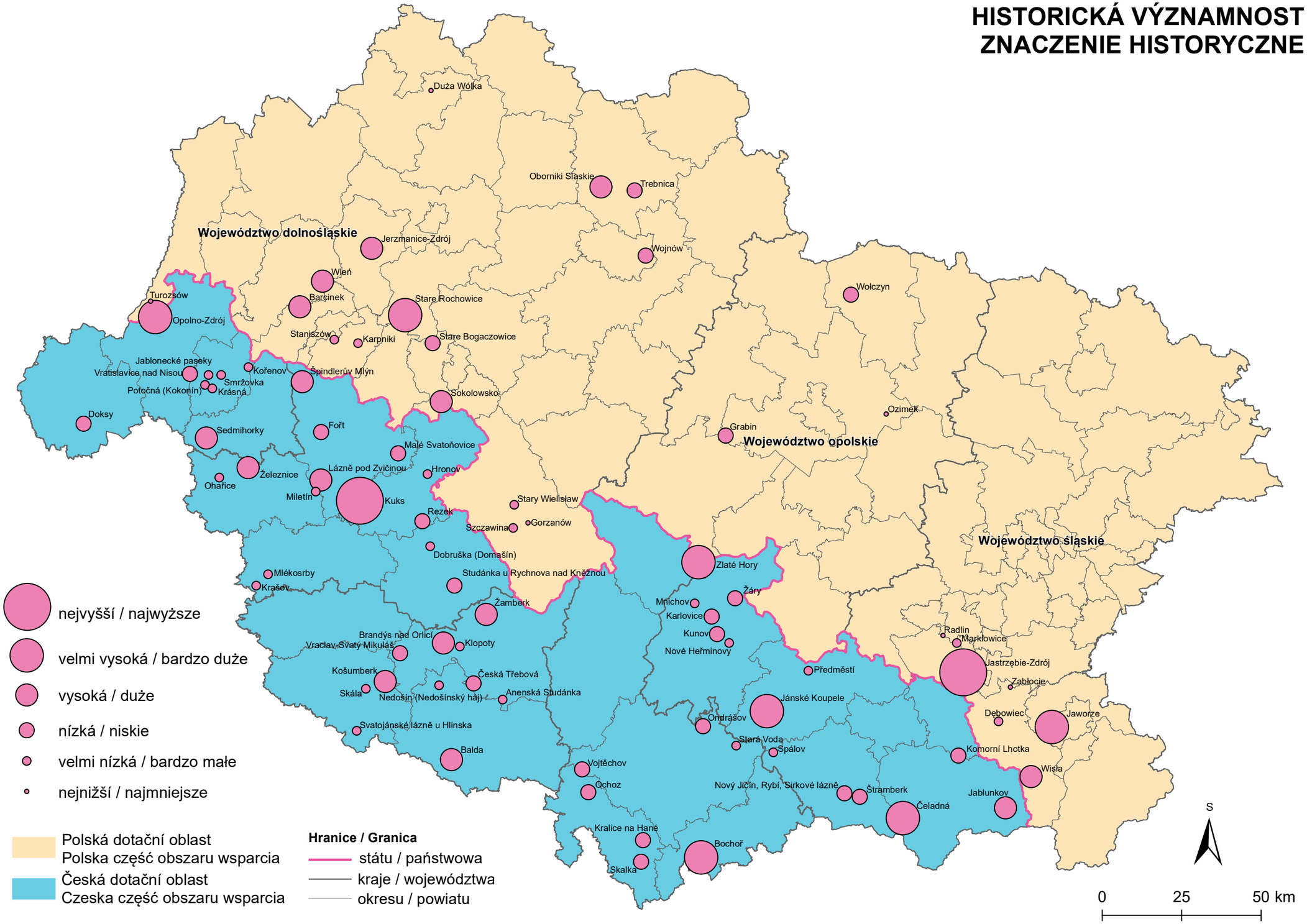

Zdroj dat: vlastní šetření a expertní posouzení řešitelským kolektivem projektu/
Źródło danych: badania własne i ocena ekspercka zespołu projektowego

ZANIKLÉ LÁZNĚ – DOBA VZNIKU LÁZNÍ
WYMARŁE UZDROWISKA – CZAS POWSTANIA UZDROWISKA

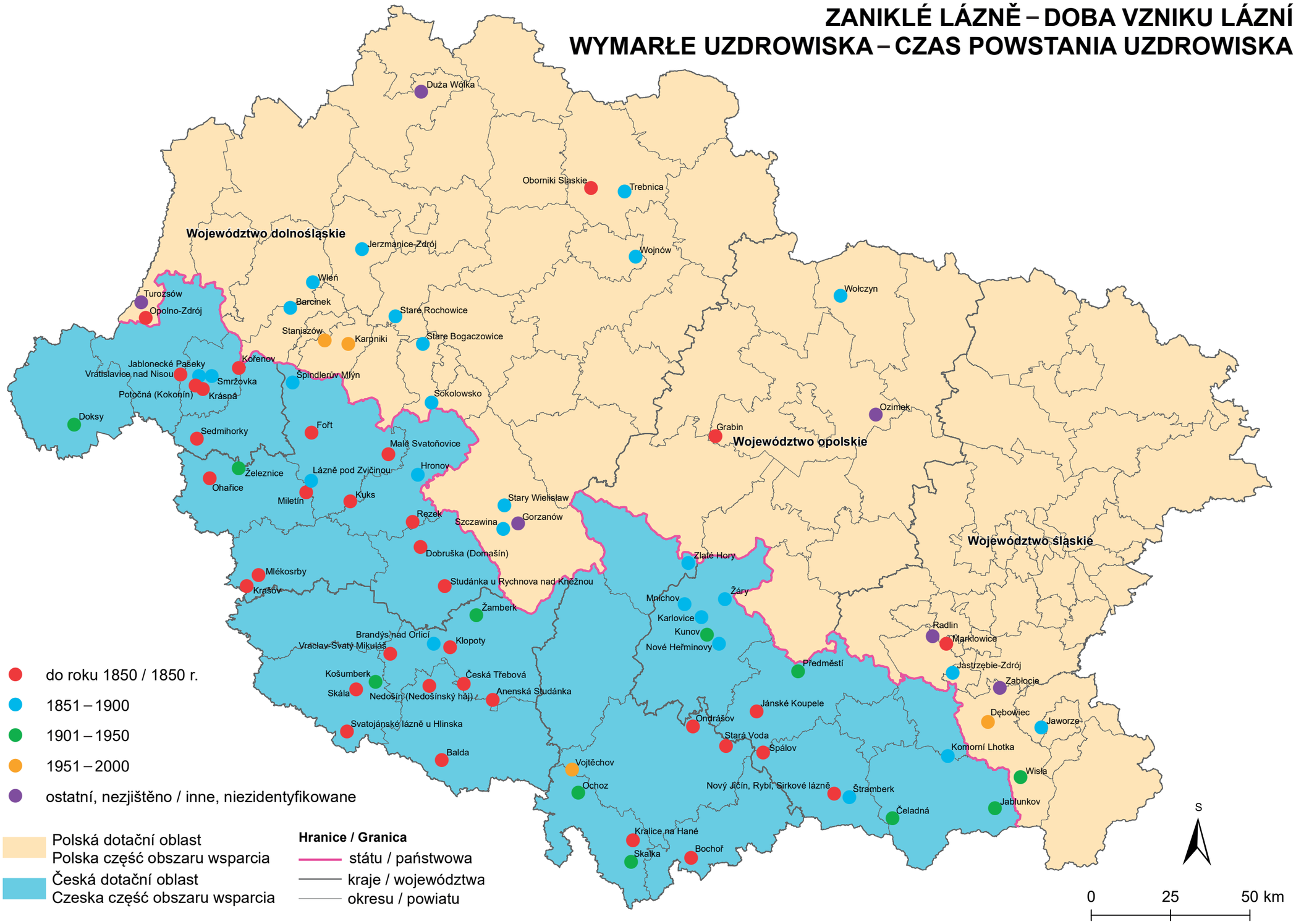

DOBA ZÁNIKU LÁZNÍ
ZAKOŃCZENIE DZIAŁALNOŚCI UZDROWISKOWE

AKTUÁLNÍ STAV ZANIKLÝCH LÁZNÍ
AKTUALNY STAN WYMARŁYCH UZDROWISK

Areál využíván jako lázně bez statutu lázní / Obszar użytkowany jako uzdrowisko bez statusu uzdrowiskowego

Areál využíván bez statutu lázní s budovami v dobrém technickém stavu / Obszar użytkowany bez statusu uzdrowiska z budynkami w dobrym stanie technicznym

Existují budovy v technicky dobrém stavu / Istnieją budynki w dobrym stanie technicznym

Existují budovy v dobrém i špatném technickém stavu / Lstnieją budynki w dobrym i złym stanie technicznym

Existují budovy ve špatném technickém stavu / Lstnieją budynki w złym stanie technicznym

Existují budovy ve stavu k demolici / Istnieją budynki w stanie rozbiórki

Budovy neexistují, areál lázní existuje / Budynki nie istnieją, obszar uzdrowiska istnieje

Nejsou budovy ani areál, dnes jiné využití / Nie ma budynków ani obszaru uzdrowiska, dziiaj inne wykorzystanie

Ostatní / Inne

Nezjištěno / Niezidentyfikowane

Polská dotační oblast
Polska część obszaru wsparcia

Česká dotační oblast
Czeska część obszaru wsparcia

Hranice / Granica

státu / państwowa

kraje / województwa

okresu / powiatu

Zdroj dat: vlastní šetření a expertní posouzení řešitelským kolektivem projektu/
Źródło danych: badania własne i ocena ekspercka zespołu projektowego

POTENCIÁL MOŽNÉHO OBNOVENÍ LÁZNÍ
POTENCJAŁ DO EWENTUALNEJ RENOWACJI UZDROWISKA

Zdroj dat: vlastní šetření a expertní posouzení řešitelským kolektivem projektu/
Źródło danych: badania własne i ocena ekspercka zespołu projektowego

SOUČASNÉ VYUŽITÍ HISTORICKÉHO AREÁLU LÁZNÍ
AKTUALNE WYKORZYSTANIE ZABYTKOWEJ STREFY UZDROWISKOWEJ

Zdroj dat: vlastní šetření a expertní posouzení řešitelským kolektivem projektu/
Źródło danych: badania własne i ocena ekspercka zespołu projektowego

ZANIKLÉ LÁZNĚ – ROZVOJOVÉ PLOCHY
WYMARŁE UZDROWISKA – OBSZARY ROZWOJU

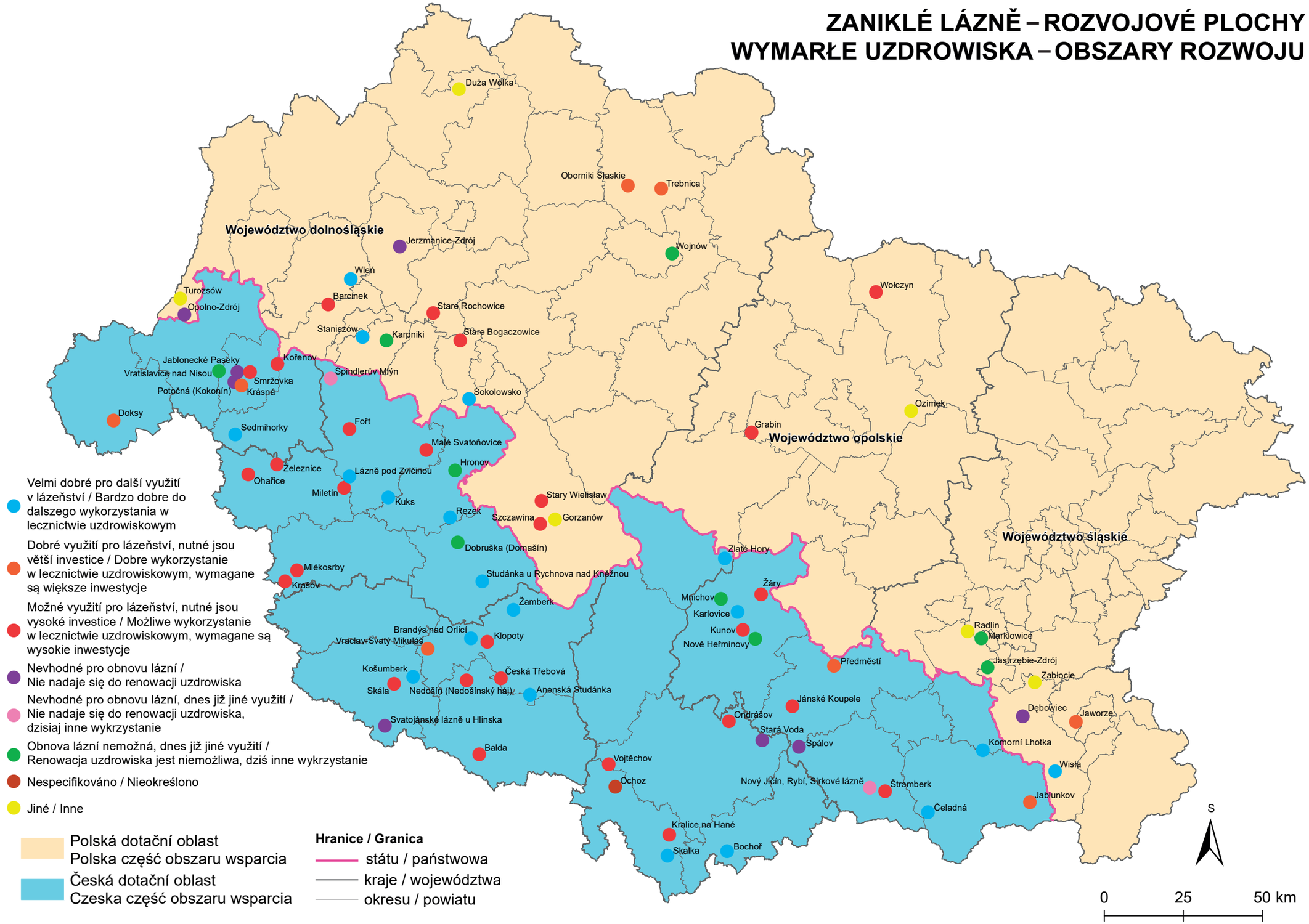

- Velmi dobré pro další využití v lázeňství / Bardzo dobre do dalszego wykorzystania w lecznictwie uzdrowiskowym
- Dobré využití pro lázeňství, nutné jsou větší investice / Dobre wykorzystanie w lecznictwie uzdrowiskowym, wymagane są większe inwestycje
- Možné využití pro lázeňství, nutné jsou vysoké investice / Możliwe wykorzystanie w lecznictwie uzdrowiskowym, wymagane są wysokie inwestycje
- Nevhodné pro obnovu lázní / Nie nadaje się do renowacji uzdrowiska
- Nevhodné pro obnovu lázní, dnes již jiné využití / Nie nadaje się do renowacji uzdrowiska, dzisiaj inne wykrzystanie
- Obnova lázní nemožná, dnes již jiné využití / Renowacja uzdrowiska jest niemożliwa, dziś inne wykrzystanie
- Nespecifikováno / Nieokreślono
- Jiné / Inne

Polská dotační oblast
Polska część obszaru wsparcia

Česká dotační oblast
Czeska część obszaru wsparcia

Hranice / Granica

- státu / państwowa
- kraje / województwa
- okresu / powiatu

Zdroj dat: vlastní šetření a expertní posouzení řešitelským kolektivem projektu/
Źródło danych: badania własne i ocena ekspercka zespołu projektowego

Typologie lázní

Typologia uzdrowisk

Nadmořská výška lázní / Wysokość uzdrowisk nad poziomem morza

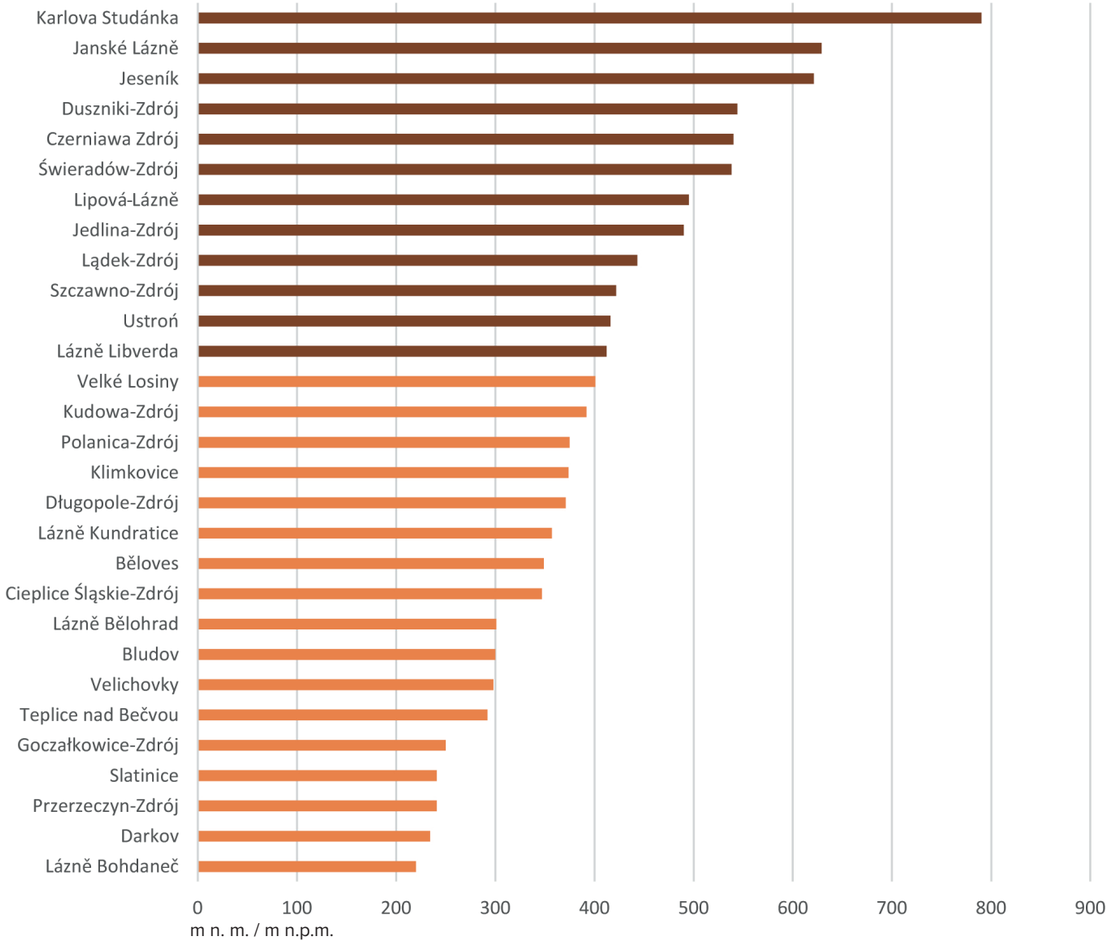

Karlova Studánka – nejvýše položené lázně / Karlova Studánka – najwyższe uzdrowisko

Klasifikace lázní podle léčebných indikací

Klasyfikacja uzdrowisk według wskazań

Lázně / Uzdrowisko	CZ / PL	Indikační skupiny / Grupy wskazań											
		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Běloves*													
Bludov	CZ				•			•					
Cieplice Śląskie-Zdrój	PL		•				•	•	•				•
Czerniawa-Zdrój*	PL		•		•	•		•					
Długopole-Zdrój	PL		•	•				•					
Duszniki-Zdrój	PL		•	•		•		•				•	
Goczałkowice-Zdrój	PL						•	•					
Janské Lázně	CZ	•			•	•	•	•		•	•		
Jedlina-Zdrój	PL		•	•		•	•	•	•				
Jeseník	CZ	•			•	•				•	•		
Karlova Studánka	CZ	•	•		•	•	•	•		•	•		
Karviná-Darkov	CZ		•		•		•	•			•	•	
Klimkovice	CZ		•		•		•	•			•	•	
Kudowa-Zdrój	PL		•	•	•			•					
Lądek-Zdrój	PL		•				•	•			•	•	
Lázně Bělohrad	CZ	•					•	•			•	•	
Lázně Bohdaneč	CZ						•	•					
Lázně Kundratice	CZ						•	•					
Lázně Libverda	CZ	•	•		•		•	•					
Lipová-Lázně	CZ				•	•				•	•		
Polanica-Zdrój	PL		•	•		•		•					
Przerzeczyn-Zdrój*	PL						•	•					
Slatinice	CZ	•	•				•	•			•		
Świeradów-Zdrój	PL		•		•	•	•	•			•	•	
Szczawno-Zdrój	PL			•	•	•		•	•				
Teplice nad Bečvou	CZ	•	•		•		•	•					
Ustroń	PL		•		•	•	•	•					
Velichovky	CZ	•					•	•					
Velké Losiny	CZ	•	•				•	•			•		

I Nemoci onkologické
Choroby onkologiczne

II Nemoci oběhového ústrojí
Choroby układu krążenia

III Nemoci trávicího ústrojí
Choroby układu trawiennego

IV Nemoci z poruch výměny látkové a žláz s vnitřní sekrecí
Choroby związane z zaburzeniami przemiany materii oraz gruczołów wydzielania wewnętrznego

V Nemoci dýchacího ústrojí
Choroby układu oddechowego

VI Nemoci nervové
Choroby układu nerwowego

VII Nemoci pohybového ústrojí
Choroby aparatu ruchu

VIII Nemoci močového ústrojí
Choroby układu moczowego

IX Duševní poruchy
Zaburzenia psychiczne

X Nemoci kožní
Choroby skórne

XI Nemoci gynekologické
Choroby ginekologiczne

XII Nemoci oka
Choroby oczu

LÁZNĚ – CELKOVÉ POČTY INDIKACÍ
ŁĄCZNA LICZBA – WSKAZAŃ W UZDROWISKU

LÁZNĚ S LÉČBOU OBĚHOVÉHO ÚSTROJÍ
UZDROWISKO Z LECZENIEM UKŁADU KRĄŻENIA

LÁZNĚ S LÉČBOU TRÁVÍCÍHO ÚSTROJÍ
UZDROWISKO Z LECZENIEM UKŁADU TRAWIENNEGO

LÁZNĚ S LÉČBOU DÝCHACÍHO ÚSTROJÍ
UZDROWISKO Z LECZENIEM UKŁADU ODDECHOWEGO

LÁZNĚ S LÉČBOU NERVOVÉHO SYSTÉMU
UZDROWISKO Z LECZENIEM UKŁADU NERWOWEGO
Województwo dolnośląskie
Województwo opolskie
Województwo śląskie
Świeradów-Zdrój
Lázně Libverda
Cieplice Slaskie-Zdrój
Liberecký kraj
Lázně Kundratice
Janské Lázně
Jedlina-Zdrój
Przerzeczyn-Zdrój
Lázně Bělohrad
Královéhradecký kraj
Velichovky
Lądek-Zdrój
Lázně Bohdaneč
Karlova Studánka
Velké Losiny
Pardubický kraj
Goczałkowice-Zdrój
Moravskoslezský kraj
Karviná-Darkov
Klimkovice
Ustroń
Olomoucký kraj
Slatinice
Teplice nad Bečvou
Polská dotační oblast
Polska część obszaru wsparcia
Česká dotační oblast
Czeska część obszaru wsparcia
Lázeňské místo
Uzdrowisko
Hranice / Granica
státu / państwowa
kraje / województwa
S
0
25
50 km

LÁZNĚ S LÉČBOU POHYBOVÉHO ÚSTROJÍ
UZDROWISKO Z LECZENIEM APARATU RUCHU
Województwo dolnośląskie
Województwo opolskie
Województwo śląskie
Czerniawa-Zdroj
Świeradów-Zdrój
Lázně Libverda
Cieplice Slaskie-Zdrój
Liberecký kraj
Lázně Kundratice
Szczawno-Zdrój
Jedlina-Zdrój
Janské Lázně
Przerzeczyn-Zdrój
Lázně Bělohrad
Kudowa-Zdrój
Královéhradecký kraj
Velichovky
Polanica-Zdrój
Lądek-Zdrój
Długopole-Zdrój
Lázně Bohdaneč
Karlova Studánka
Velké Losiny
Pardubický kraj
Bludov
Goczałkowice-Zdrój
Moravskoslezský kraj
Karviná-Darkov
Klimkovice
Ustroń
Olomoucký kraj
Slatinice
Teplice nad Bečvou
Polská dotační oblast
Polska część obszaru wsparcia
Česká dotační oblast
Czeska część obszaru wsparcia
Lázeňské místo
Uzdrowisko
Hranice / Granica
státu / państwowa
kraje / województwa
S
0
25
50 kr

LÁZNĚ S LÉČBOU MOČOVÉHO ÚSTROJÍ
UZDROWISKO Z LECZENIEM UKŁADU MOCZOWEGO
Województwo dolnośląskie
Województwo opolskie
Województwo śląskie
Cieplice Slaskie-Zdrój
Szczawno-Zdrój
Jedlina-Zdrój
Liberecký kraj
Královéhradecký kraj
Pardubický kraj
Moravskoslezský kraj
Olomoucký kraj
Polská dotační oblast
Polska część obszaru wsparcia
Česká dotační oblast
Czeska część obszaru wsparcia
Lázeňské místo
Uzdrowisko
Hranice / Granica
státu / państwowa
kraje / województwa
S
0
25
50 km

LÁZNĚ S LÉČBOU DUŠEVNÍCH PORUCH
UZDROWISKO Z LECZENIEM ZABURZEŃ PSYCHICZNYCH

LÁZNĚ S LÉČBOU KOŽNÍCH PROBLÉMŮ
UZDROWISKO Z LECZENIEM PROBLEMÓW SKÓRNYCH

LÁZNĚ S LÉČBOU GYNEKOLOGICKÝCH NEMOCÍ
UZDROWISKO Z LECZENIEM CHORÓB GINEKOLOGICZNYCH

LÁZNĚ S LÉČBOU NEMOCÍ OKA
UZDROWISKO Z LECZENIEM CHORÓB OKA I PRZYDATKÓW OKA

LÁZNĚ S LÉČBOU ONKOLOGICKÝCH NEMOCÍ
UZDROWISKO Z LECZENIEM CHORÓB ONKOLOGICZNYCH

LÁZNĚ S LÉČBOU DĚTSKÝCH NEMOCÍ
UZDROWISKO Z LECZENIEM CHORÓB DZIECIĘCYCH

PRIESSNITZ-SANATORIVM
Priessnitz

Profily lázní
Profile uzdrowisk

Lázně Běloves

Lázně Běloves
Lázeňská 92
547 01 Náchod

Získání statutu lázeňského místa / Uzyskanie statusu uzdrowiska
1978

Právní forma / Forma prawna
Město Náchod / Miasto Náchod

Majitel, zřizovatel / Właściciel, założyciel
Město Náchod / Miasto Náchod

Přírodní léčivý zdroj / Naturalne lecznicze źródło
Minerální voda / Woda mineralna

Kapacita lázní / Liczba miejsc w uzdrowisku
Mimo provoz / Nieczynne

Bezbariérovost / Dostęp dla osób niepełnosprawnych
Lázně ve výstavbě / Uzdrowisko w budowie

Vybavenost obce / Infrastruktura gminy

Dostupnost veřejnou dopravou / Dojazd transportem publicznym

Vzdálenost do krajského města / Odległość od miasta wojewódzkiego

Hradec Králové	54 km	0:44
Liberec	122 km	2:10
Wrocław	128 km	2:00

SPRÁVA PŘÍRODNÍCH ZDROJŮ A LÁZNÍ BĚLOVES

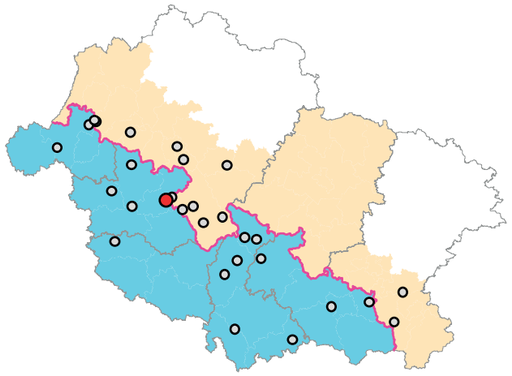

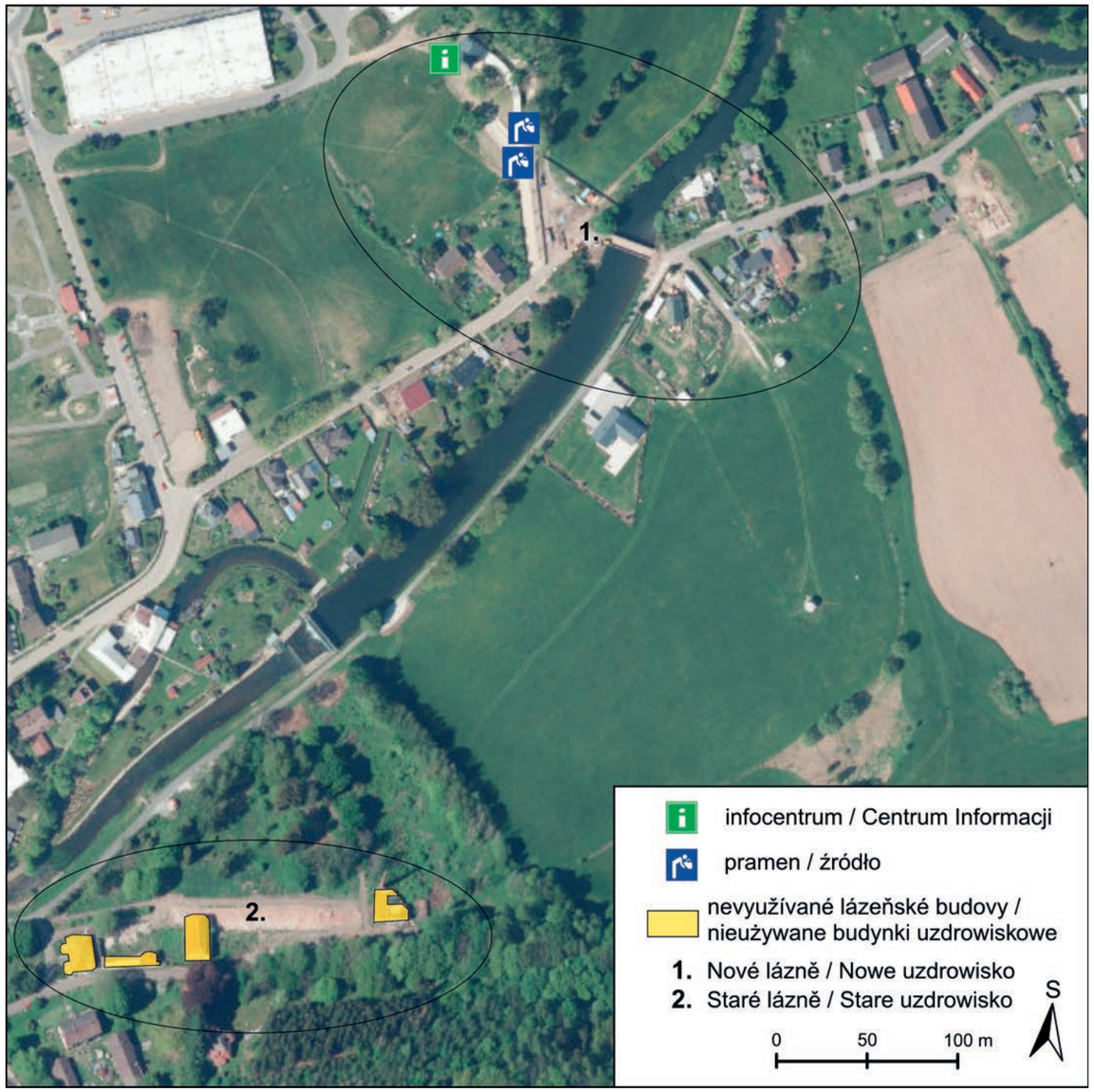

Dostupnost atraktivit cestovního ruchu / Dostępność atrakcji turystycznych

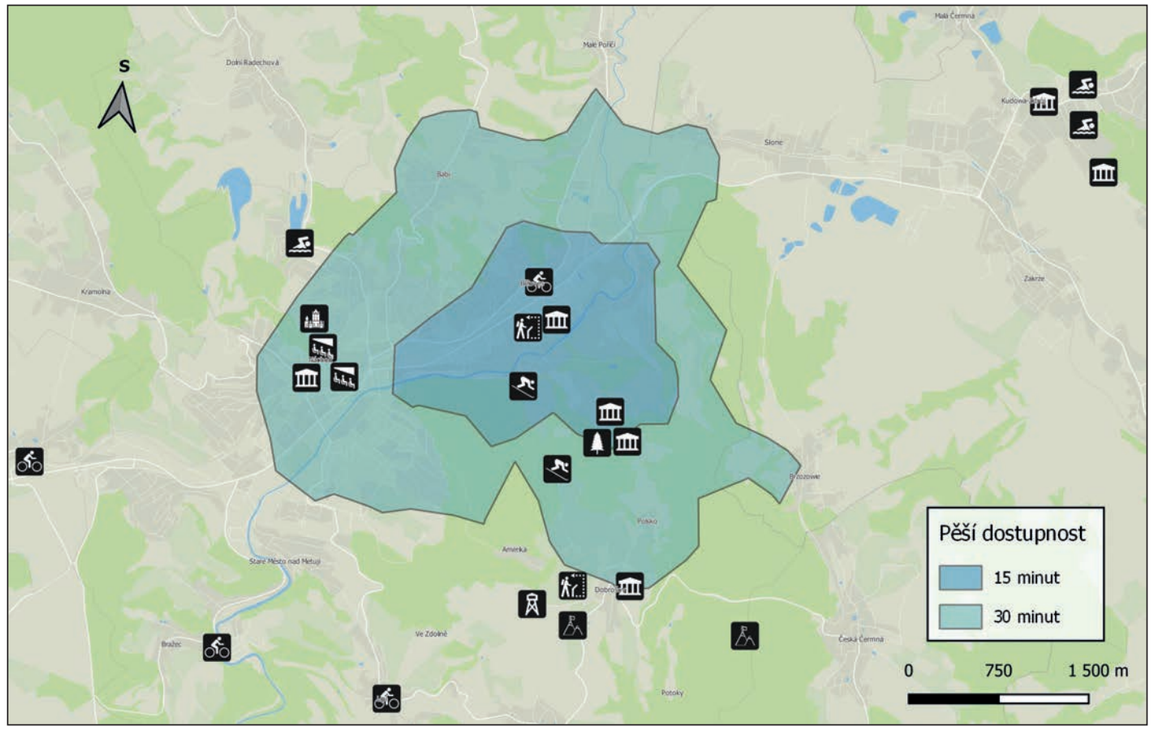

Hydrogeologie, prameny / Hydrogeologia, źródła

Hydrogeologická jednotka /
Jednostka hydrogeologiczna

Náchodský perm (5151) / Nachodski perm (5151)

Typ pramenů / Typ źródeł

Minerální vody jsou studené kyselky převážně typu Na-Ca-HCO_3-SO_4, s velmi odlišnou celkovou mineralizací kolísající mezi 0,7 a 7 g/l. Nejsilnější mineralizované kyselky jsou prameny Hedva a vrt S-8, nacházející se na pravém břehu Metuje v místech hlavních výstupních cest CO_2. Kyselky s mineralizací obvykle pod 1 g/l jako prameny Ida, Ivan ad., ředěné mělkou podzemní vodou nebo vznikající sycením vod oxidem uhličitým přímo v náplavech, jsou zachyceny na levém břehu řeky. Obsah volného CO_2 se obvykle pohybuje mezi 2,4 až 2,8 g/l (Krásný et l., 2012). Pro běloveské kyselky je charakteristický vysoký obsah arsenu (kolem 0,5, ale až přes 2,7 mg/l), podobně jako pro některé okolní vody (Náchod, Kudowa Zdrój).

Wody mineralne to zimne kwaśne wody mineralne (szczawy) głównie typu Na-Ca-HCO_3-SO_4, o bardzo różnej całkowitej mineralizacji, wahającej się od 0,7 do 7 g/l. Najsilniej zmineralizowane kwaśne wody pochodzą ze źródła Hedva i odwiertu S-8, znajdującego się na prawym brzegu Metuji w miejscach głównych dróg wylotowych CO_2. Szczawy o mineralizacji zwykle poniżej 1 g/l, takie jak ze źródła Ida, Ivan i innych, rozcieńczone płytką wodą podziemną lub powstałe w wyniku nasycenia wód dwutlenkiem węgla bezpośrednio w aluwiach, są wychwytywane na lewym brzegu rzeki.Zawartość wolnego CO_2 zwykle utrzymuje się w granicach od 2,4 do 2,8 g/l (Krásný et l., 2012). Dla kwaśnych wód z Bělovsi charakterystyczna jest wysoka zawartość arsenu (około 0,5, ale nawet do ponad 2,7 mg/l), podobnie jak w niektórych okolicznych wodach (Náchod, Kudowa Zdrój).

Jednotlivé prameny / Poszczególne źródła

Název Nazwa	Celková mineralizace Całkowita mineralizacja	Hloubka vrtu Głębokość odwiertu	Chemické složení Skład chemiczny
Jan	4 256 mg/l + 3 230 mg/l CO_2	100,0 m	studené kyselky převážně typu Na-Ca-HCO_3-SO_4
Běla	3 789 mg/l + 3 190 mg/l CO_2	100,0 m	zimna kwaśna woda (szczawa) głównie typu Na-Ca-HCO_3-SO_4

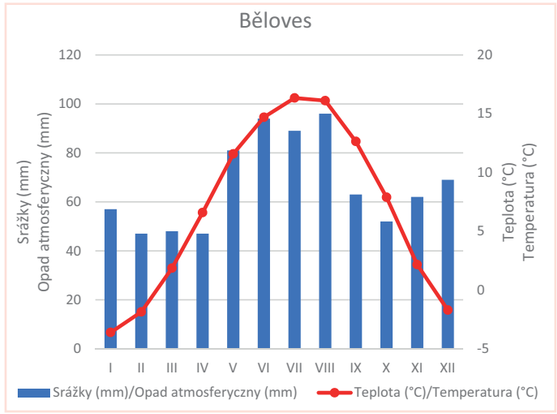

Bazén / Basen

Ve městě je Náchod krytý bazén jako součást sportovního areálu (2 bazény – 25 × 12,5 m a 10 × 7,5 m) a letní Jiráskovo koupaliště (bazén o velikosti 50 × 25 metrů, chrliče vody, masážní trysky, čtyřdráhová skluzavka, dětský bazén a brouzdaliště s vodním hřibem).

W mieście Náchod jest kryty basen, stanowiący część kompleksu sportowego (2 baseny – 25 × 12,5 m i 10 × 7,5 m) oraz letni basen Kąpielisko Jirásek (basen o wymiarach 50 x 25 m, bicze wodne, dysze masujące, czterotorowa zjeżdżalnia, basen dla dzieci i brodzik z grzybkiem wodnym).

Stáčírna vody / Rozlewnia wody

Voda pramene Ida se plnila do lahví, následně byla vybudována i moderní plnírna kyselky, kdy se láhve o objemu 0,7 litrů prodávaly od roku 1903 pod obchodním názvem **Běloveská kyselka Ida**. Od konce 50. let 20. století probíhal v Bělovsi intenzivní průzkum s cílem zachytit nové zdroje kyselky. Koncem 70. let 20. století bylo rozhodnuto o výstavbě nové moderní stáčírny v prostoru za železniční tratí při Kladské ulici a zkušební provoz byl zahájen v roce 1981. Kapacita stáčírny 160 tis. lahví denně znamenala výrobu až 35 milionů lahví ročně a Ida se tak stala jednou z nejznámějších a také nejoblíbenějších minerálních vod v tehdejším Československu. Pro pitné účely byla voda upravována (zbavována arzénu a snižován obsah železa).

Woda ze źródła Ida była na miejscu rozlewana do butelek, następnie zbudowano także nowoczesną rozlewnię szczawy Ida i od 1903 roku butelki o pojemności 0,7 litra sprzedawano pod nazwą handlową **Běloveská kyselka Ida**. Od końca lat 50. XX wieku w Bělovsi prowadzono intensywne badania w celu znalezienia nowych źródeł szczawy. Pod koniec lat 70. XX wieku podjęto decyzję o zbudowaniu nowoczesnej rozlewni. Eksploatację próbną rozpoczęto w 1981 roku. Wydajność rozlewni – 160 tys. butelek dziennie – oznaczała produkcję 35 milionów butelek rocznie, dzięki czemu Ida stała się jedną z najbardziej znanych i najpopularniejszych wód mineralnych w ówczesnej Czechosłowacji. Aby była zdatna do picia, szczawa była specjalnie uzdatniana (pozbawiano ją arsenu i zmniejszano zawartość żelaza).

Základní charakteristika / Podstawowa charakterystyka

Lázně Běloves leží v těsném sousedství státní hranice s Polskem na březích Metuje v nejsevernějším výběžku Podorlické pahorkatiny. Historicky významné lázně i známá minerální voda Ida distribuovaná po celém tehdejším Československu více než 20 let chátraly. Dnes je projekt obnovy lázní významnou investiční akcí v regionu.

Uzdrowisko Běloves znajduje się tuż przy granicy z Polską nad brzegiem rzeki Metuje w najbardziej wysuniętym na północ występie Pogórza Podorlickiego. Historycznie ważne uzdrowisko ze słynną wodą mineralną Ida, dostępną w całej ówczesnej Czechosłowacji, przez ponad 20 lat popadało w ruinę. Dziś projekt odtworzenia uzdrowiska jest ważnym regionalnym przedsięwzięciem inwestycyjnym.

Historie / Historia

Běloveská kyselka je známá již od roku 1392 a vlastní lázně byly založeny roku 1818, kdy byla postavena první budova u pramene a voda zavedená do budovy se pacientům musela předehřívat. Původní přírodní vývěry byly postupně zachycovány. Od roku 1870 bylo zahájeno lázeňské využívání pramene Ida pro koupele a pro pitnou léčbu, byla stanovena řada průzkumných a jímacích vrtů a studní. Zlom v rozvoji lázní však nastal po roce 1989, kdy lázně v rámci restitucí byly navráceny potomkům původních majitelů a lázně začaly čelit problémům (nedořešené pozemkové záležitosti, spory o vodu, nové hygienické normy ad.). V roce 1996 areál včetně stáčírny vody získal nový majitel, lázně uzavřel, zrušil i obchodování s minerální vodou a od té doby celý areál stále rychleji chátral.

Běloveská kyselka (szczawa) jest znana od 1392 roku, a samo uzdrowisko zostało założone w 1818 roku, gdy przy źródle wzniesiono pierwszy budynek i zaczęto podgrzewać wodę doprowadzoną do budynku. Stopniowo postawały ujęcia wody bijącej z naturalnych źródeł. W 1870 r. rozpoczęto wykorzystywanie źródła Ida do celów uzdrowiskowych, czyli do kąpieli i kuracji pitnej, założono też liczne odwierty studnie badawcze i zbiorcze. IPrzełom w rozwoju uzdrowiska nastąpił po 1989 r., gdy uzdrowisko zostało zwrócone potomkom dawnych właścicieli w ramach restytucji i rozpoczęto rozwiązywanie narosłych problemów (nierozstrzygnięte kwestie własnościowe, spory o wodę, nowe standardy higieniczne, itp.). W 1996 roku kompleks uzdrowiska wraz z rozlewnią wody przejął nowy właściciel, zamknął uzdrowisko, zlikwidował sprzedaż wody mineralnej i od tego czasu kompleks uzdrowiska ulegał już tylko degradacji.

Bludov

Státní léčebné lázně Bludov, s. p.
Lázeňská 572
789 61 Bludov

Získání statutu lázeňského místa / Uzyskanie statusu uzdrowiska
1974

Právní forma / Forma prawna
Státní podnik / Przedsiębiorstwo państwowe

Majitel, zřizovatel / Właściciel, założyciel
Ministerstvo zdravotnictví ČR / Ministerstwo Zdrowia RCz

Přírodní léčivý zdroj / Naturalne lecznicze źródło
Minerální vody / Woda mineralna

Kapacita lázní / Liczba miejsc w uzdrowisku
120 lůžek / 120 miejsc

Bezbariérovost / Dostęp dla osób niepełnosprawnych
Částečně bezbariérové / Częściowo bez barier

Vybavenost obce / Infrastruktura gminy

Dostupnost veřejnou dopravou / Dojazd transportem publicznym

Vzdálenost do krajského města / Odległość od miasta wojewódzkiego

Olomouc	56 km	0:45

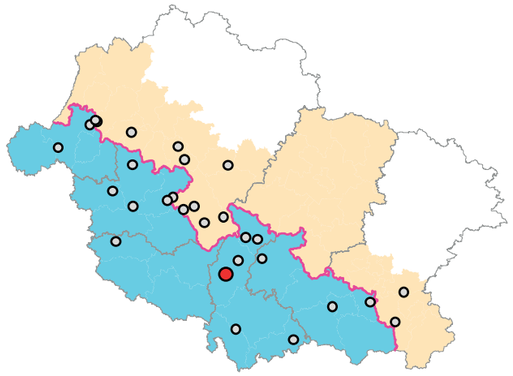

Dostupnost atraktivit cestovního ruchu / Dostępność atrakcji turystycznych

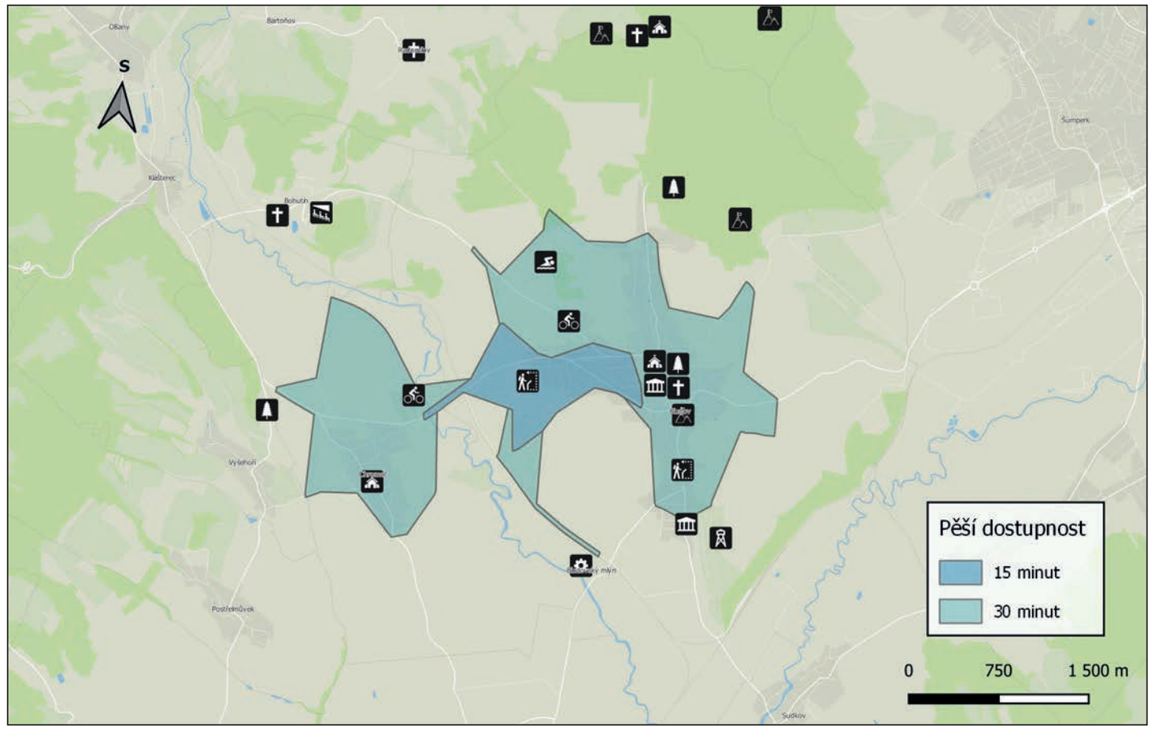

Hydrogeologie, prameny / Hydrogeologia, źródła

Přírodním léčivým zdrojem je prostá termální voda, silně alkalická se zvýšeným obsahem fluoru a se zvýšenou teplotou (24 °C), pramenící přímo v areálu lázní. Voda se tvoří v hloubce 500–600 m v horninách šumperského granodioritu.

Naturalnym źródłem leczniczym jest zwykła woda termalna, typu siarczanowo-chlorkowo-sodowego, silnie alkaliczna o zwiększonej zawartości fluoru i o podwyższonej temperaturze (24 °C), wybijająca bezpośrednio na terenie uzdrowiska. Woda powstaje na głębokości 500–600 m w skałach šumperskiego granodiorytu.

Hydrogeologická jednotka / Jednostka hydrogeologiczna

Kvartér Horní Moravy / Czwartorzęd Horní Moravy 1610

Typ pramenů / Typ źródeł

Akratoterma typu Na-SO_4-Cl

Jednotlivé prameny / Poszczególne źródła

Název Nazwa	Celková mineralizace Całkowita mineralizacja	Hloubka vrtu Głębokość odwiertu	Chemické složení Skład chemiczny
HG-1	486 mg/l	124,0 m	Akratoterma typu Na-SO_4-Cl

Léčebné metody, terapie / Metody lecznicze, terapie

Při léčbě pohybového ústrojí dospělých i dětí lázně dlouhodobě spolupracují také s MUDr. Richardem Smíškem, autorem světově známé metody spirální stabilizace.

Przy leczeniu dorosłych i dzieci Uzdrowisko Bludov współpracuje także z MUDr. Richardem Smíškiem, autorem znanej na świecie metody spiralnej stabilizacji, która jest odpowiednia do leczenia chorób układu ruchu.

Bazén / Basen

Malý vnitřní termální bazén.

Mały wewnętrzny basen termalny.

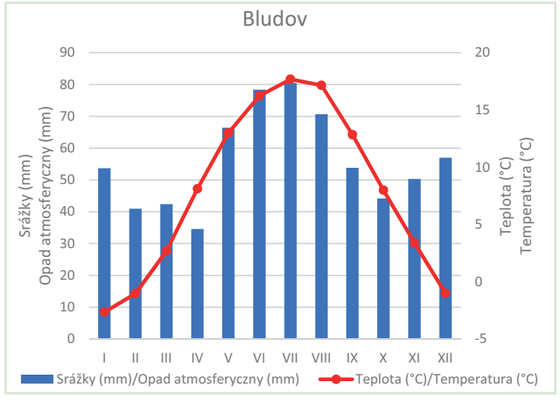

Lázeňský park / Park uzdrowiskowy

Lázeňský lesopark bezprostředně obklopuje lázeňské budovy, s obcí je propojen lázeňskou alejí Zdeňka Pospíšila. Lázně leží blízko soutokové oblasti Moravy a Desné, které tvoří v blízkosti lázní přirozené meandrující úseky.

Park leśny otacza bezpośrednio budynki uzdrowiskowe, z gminą jest połączony aleją uzdrowiskową Zdeňka Pospíšila. Uzdrowisko znajduje się w pobliżu zbiegu rzek Morawy i Desnej, które w pobliżu uzdrowiska tworzą naturalne meandrujące odcinki.

Základní charakteristika / Podstawowa charakterystyka

Lázně Bludov leží v rovinatém výběžku sníženiny Mohelnické brázdy. Jsou položeny v soutokové oblasti Desné a Moravy, která v blízkosti lázní tvoří přirozený úsek toku s množstvím meandrů a zákrutů. Lázně se specializují na léčbu dětské obezity a pohybových problémů dospělých a mají dlouholetou tradici v léčbě onemocnění pohybového aparátu dospělých.

Uzdrowisko Bludov leży na równinnym cyplu Doliny Mogielnickiej. To rejon zbiegu rzek Desnej i Moravy, które w pobliżu uzdrowiska tworzą naturalny odcinek cieku wodnego z mnóstwem meandrów i zakrętów. Uzdrowisko specjalizuje się w leczeniu otyłości dzieci i problemów ruchowych dorosłych, mają też wieloletnią tradycję leczenia chorób układu ruchu dorosłych.

Architektura lázní / Architektura uzdrowiska

Areál lázní tvoří uzavřený komplex obklopený parkem s centrální hlavní budovou z roku 1929.

Uzdrowisko obejmuje zamknięty kompleks otoczony parkiem z centralnym budynkiem głównym z 1929.

Historie / Historia

Teplé prameny u Bludova byly známé již v minulých stoletích a s oblibou je vyhledávali místní obyvatelé k léčení a ke koupelím. Využívání pramene je doloženo nálezem zbytků zděného bazénu, nejspíše ze 16. století. Do devatenáctého století býval na místě vývěru pramene velký rybník zvaný Zrcadlo. Novodobá historie lázní začíná v roce 1924, kdy pozemky koupil František Pospíšil, správce žerotínského velkostatku Bludov-Chromeč. Nechal udělat v místě pramene vrt, nechal pramen odborně zachytit a vybudoval nedaleko Bludova lázeňské budovy, lázně zahájily provoz v roce 1929.

Gorące źródła koło Bludova były znane już w minionych wiekach, ciesząc się popularnością wśród miejscowych mieszkańców, którzy wykorzystywali je do celów leczniczych i do kąpieli. Dowodzą tego odkryte pozostałości murowanego basenu, najprawdopodobniej z XVI wieku. Do XIX wieku w miejscu, gdzie tryska źródło, był duży staw zwany Lustrem (Zrcadlo). Nowożytna historia uzdrowiska zaczyna się w 1924 roku, gdy tereny te kupił František Pospíšil, zarządca majątku Żerotínów Bludov-Chromeč. W miejscu źródła kazał zrobić odwiert i wykonać specjalne ujęcie wody, a w pobliżu Bludova wzniósł budynki uzdrowiskowe, które powitały pierwszych kuracjuszy w 1929 roku.

Cieplice Śląskie-Zdrój

Uzdrowisko Cieplice
ul. Piotra Ściegiennego 9b
58-560 Jelenia Góra

Získání statutu lázeňského místa / Uzyskanie statusu uzdrowiska
1967

Právní forma / Forma prawna
Společnost s ručením omezeným / Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością

Majitel, zřizovatel / Właściciel, założyciel
Uzdrowisko Cieplice Sp. z o.o.– Grupa PGU

Přírodní léčivý zdroj / Naturalne lecznicze źródło
Termální voda / Woda termalna
Klima / Klimat

Kapacita lázní / Liczba miejsc w uzdrowisku
575 lůžek / 575 miejsc (+ 229 Sanatorium AGAT)

Bezbariérovost / Dostęp dla osób niepełnosprawnych
Částečně bezbariérové / Częściowo bez barier

Vybavenost obce / Infrastruktura gminy

Dostupnost veřejnou dopravou / Dojazd transportem publicznym

Vzdálenost do krajského města / Odległość od miasta wojewódzkiego

Wrocław	125 km	2:00
Liberec	65 km	1:30
Hradec Králové	115 km	2:30

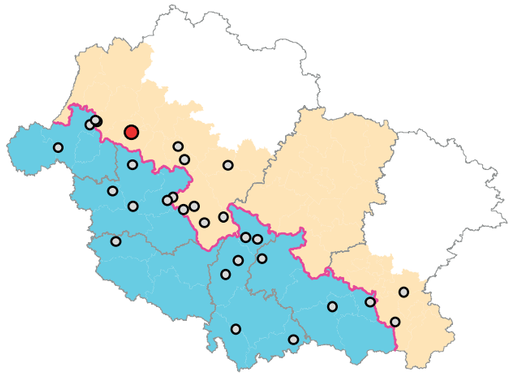

Dostupnost atraktivit cestovního ruchu / Dostępność atrakcji turystycznych

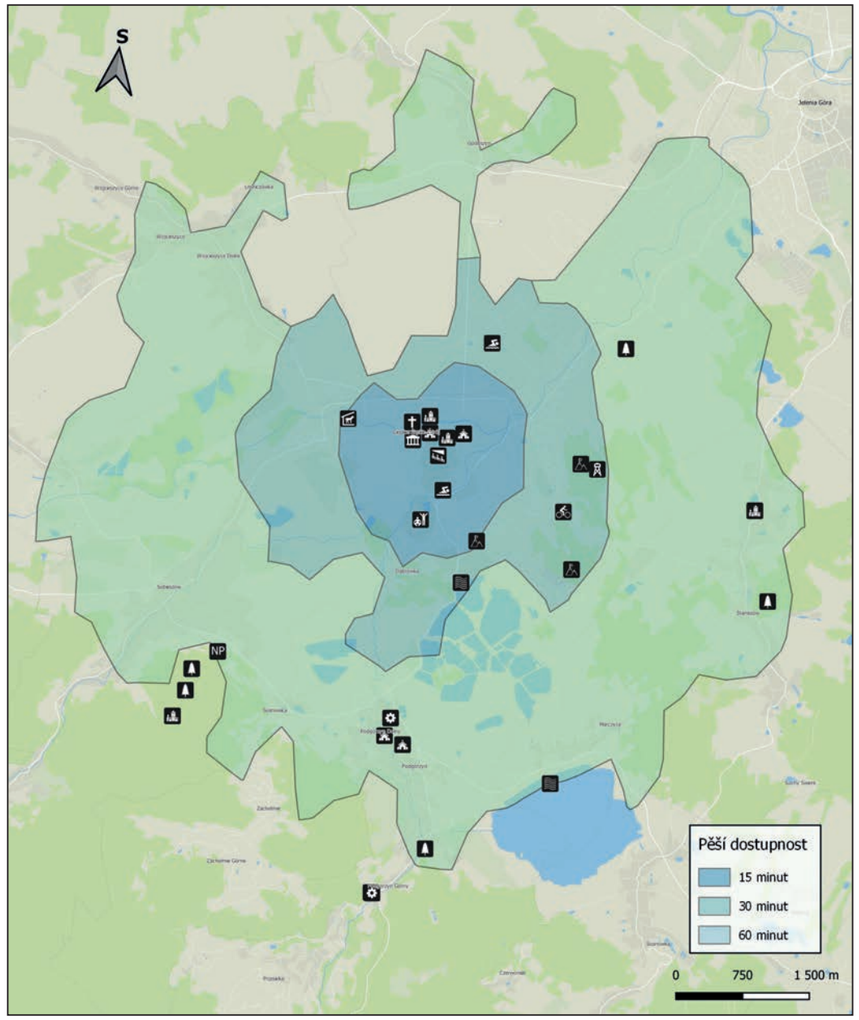

Hydrogeologie, prameny / Hydrogeologia, źródła

Hydrogeologická jednotka / Jednostka hydrogeologiczna

Sudetská hydrogeologická oblast, podoblast jizersko-krkonošská, kde se hlavní využitelná hladina podzemní vody nachází v paleozoických a proterozoických krystalických formacích (90)

Sudecki region hydrogeologiczny, podregion izersko-karkonoski, w którym główny poziom użytkowy wód podziemnych znajduje się w utworach krystalicznych paleozoiku i proterozoiku (90)

Typ pramenů / Typ źródeł

Termální vody lázní Cieplice Śląskie-Zdrój jsou nejdůležitějším výskytem těchto vod v oblasti Sudet. Termální vody lázní patří do jeleniogórskiego geotermálního systému. Termální vody jsou spojeny s karbonskými žulami a granodioritami. Chemické složení vody je jednotné, jedná se o minerální vody typu SO_4 – HCO_3 – Na + F, jehož mineralizace je 500–620 mg/l.

Wody termalne Cieplic Śląskich-Zdroju są najważniejszym wystąpieniem takich wód w regionie sudeckim. Wody termalne uzdrowiska należą do jeleniogórskiego systemu geotermicznego. Wody termalne związane są z karbońskimi granitami i granodiorytami. Skład chemiczny wód jednolity, są to wody o składzie SO_4 – HCO_3 – Na + F, których mineralizacja 500–620 mg/l.

Jednotlivé prameny / Poszczególne źródła

Název Nazwa	Celková mineralizace Całkowita mineralizacja	Teplota Temperatura	Hloubka vrtu Głębokość odwiertu	Chemické složení Skład chemiczny
C-1 (Park zdrojowy)	550 mg/l	86,7 °C	2 002,0 m	Termální voda typu SO_4-HCO_3-Na +F
C-2 (Park zdrojowy)	500 mg/l	48 °C	750,0 m	Woda termalna, typ SO_4-HCO_3-Na +F
Nr1 Marysieńka	700 mg/l			Termální voda typu SO_4-HCO_3-Na +F
Nr3 Antoni-Wrocław	500 mg/l	50 °C		Woda termalna, typ SO_4-HCO_3-Na +F
Nr4 Nowe	480 mg/l	50 °C		Termální voda typu SO_4-HCO_3-Na +F
Nr5, Nr6 Basenowe	480 mg/l	50 °C		Woda termalna, typ SO_4-HCO_3-Na +F

Základní charakteristika / Podstawowa charakterystyka

Lázně Cieplice Śląskie-Zdrój jsou nejstarším lázeňským střediskem v Polsku. Kdysi samostatné město, v současnosti součást města Jelenia Góra v Dolnoslezském vojvodství. Lázně jsou známé především díky léčivým termálním vodám. Léčebné účinky vod v lokalitě Cieplice jsou známy již od roku 1281. Cieplice Śląskie-Zdrój se nachází podél řeky Kamienna, ve sníženině Jelenohorské v centrální části Jelenohorské kotliny. Termální vody lázní jsou nejvýznamnějším místem výskytu termálních vod v oblasti Sudet. Lázně se nachází ve správních hranicích města Jelenia Góra (Jelení Hora) a jsou součástí jelenohorského geotermálního systému.

Uzdrowisko Cieplice Śląskie-Zdrój są najstarszym kurortem w Polsce. Niegdyś odrębna miejscowość, dziś Cieplice są jedną z dzielnic Jeleniej Góry w województwie dolnośląskim. Uzdrowisko znane są przede wszystkim z leczniczych wód termalnych. Lecznice wody Cieplic jest stosowany w lecznictwie już od 1281 roku. Cieplice Śląskie-Zdrój są położone wzdłuż rzeki Kamiennej, w środkowej części Obniżenia Jeleniej Góry, wchodzącego w skład Kotliny Jeleniogórskiej. Wody termalne Cieplic Śląskich-Zdroju są najważniejszym wystąpieniem takich wód w regionie sudeckim. Uzdrowisko znajduje się w granicach administracyjnych Jeleniej Góry, a jego wody termalne należą do jeleniogórskiego systemu geotermicznego.

Lázeňský park / Park zdrojowy

Lázeňský park / Park Zdrojowy (17 ha) sousedí na severu s Piastowským náměstím a bezprostředně s palácem Schaffgotschów, historickými lázeňskými budovami Edward a Lalka a obytnými budovami. Park byl založen v 19. století ve stylu francouzského parku z 18. století zahradníkem Walterem Bukowiecem a architektem Carlem Antonem Mallickhem. Hlavní kompoziční osa je vyznačena dvouřadou alejí lípa a javorů. V parku je mnoho druhů stromů a keřů a jsou zde i historické architektonické stavby.

Park Zdrojowy (17 ha) od północy przylega do Placu Piastowskiego i bezpośrednio sąsiaduje z Pałacem Schaffgotschów, zabytkowymi budynkami uzdrowiskowymi Edward i Lalka oraz zabudową mieszkaniową. Park został założony w XIX wieku, na bazie XVIII-wiecznego ogrodu francuskiego, przez ogrodnika Waltera z Bukowca i architekta Carla Antona Mallickha. Główną oś kompozycyjną wyznacza dwurzędowa aleja lipowo-klonowa. W Parku zidentyfikowano wiele gatunków drzew i krzewów i znajdują się zabytkowe obiekty architektoniczne.

Historie / Historia

První ústní záznamy, které se objevily v rukopisných kronikách, hovoří o roce 1175, kdy měl prameny v Cieplicach objevit pastýř ovcí. Historické prameny týkající se Cieplic pocházejí ze 13. století. Udělení privilegia ze dne 8. března 1288 slezským knížetem Bolkem se souhlasem měšťanů z Jelení Hory (Jelenie Góry) ke stavbě hostince v nedalekých Marczycích navždy v majetku johanitů se považuje za počátek lázeňství v Cieplicach. Cieplice Śląskie se staly známým lázeňským městem mezi 17. a 20. století. Jak rostl počet lékařských úkonů, rostla poptávka po vodě, což bylo realizováno hloubením pramenů kopanými studnami o hloubkách okolo 60 m.

Prwsze przekazy ustne, które następnie pojawiły się w rękopioemiennych kronikach, mówią o roku 1175, kiedy to źródła cieplickie miały zostać odkryte przez pasterza owiec. Źródła historyczne dotyczące Cieplic pochodzą z XIII w. Przywilejem z dnia 8 marca 1288 r. Bolko, książę śląski, pan na Lwówku dał za zgodą mieszczan jeleniogórskich pozwolenie na budowę w pobliskich Marczycach zajazdu. Datę tę można uznać za początek istnienia uzdrowiska cieplickiego. Cieplice Śląskie stały się słynnym uzdrowiskiem między XVII a XX wiekiem. W miarę wzrostu liczby zabiegów leczniczych zwiększało się zapotrzebowanie na wodę, które starano się zaspokajać przez pogłębianie źródeł studniami kopanymi, a także wiercąc w nich otwory o głębokooeci nieprzekraczającej 60 m.

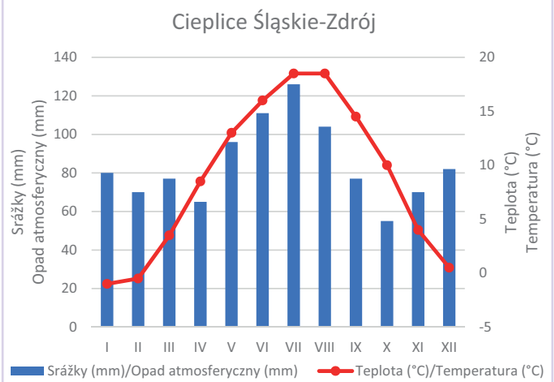

Czerniawa-Zdrój

Uzdrowisko Świeradów-Czerniawa
ul. Zdrojowa 2
59-850 Świeradów-Zdrój

Získání statutu lázeňského místa / Uzyskanie statusu uzdrowiska
1967/2009

Právní forma / Forma prawna
Společnost s ručením omezeným / Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością

Majitel, zřizovatel / Właściciel, założyciel
Uzdrowisko Świeradów-Czerniawa Sp. z o.o.
+ Klinika Młodości Medical SPA

Přírodní léčivý zdroj / Naturalne lecznicze źródło
Minerální voda / Woda mineralna
Rašelina / Torf leczniczy (borowina)

Kapacita lázní / Liczba miejsc w uzdrowisku
185 lůžek / 185 miejsc (Klinika Młodości Medical SPA)
(původní areál mimo provoz / pierwotny kompleks nieczynny)

Bezbariérovost / Dostęp dla osób niepełnosprawnych
Částečně bezbariérové / Częściowo bez barier

Vybavenost obce / Infrastruktura gminy

Dostupnost veřejnou dopravou / Dojazd transportem publicznym

Vzdálenost do krajského města / Odległość od miasta wojewódzkiego

Wrocław	125 km	2:00
Liberec	65 km	1:30
Hradec Králové	115 km	2:30

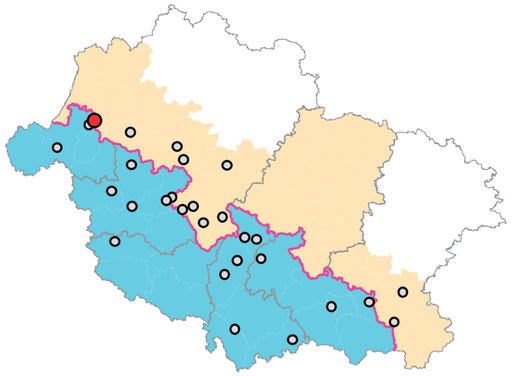

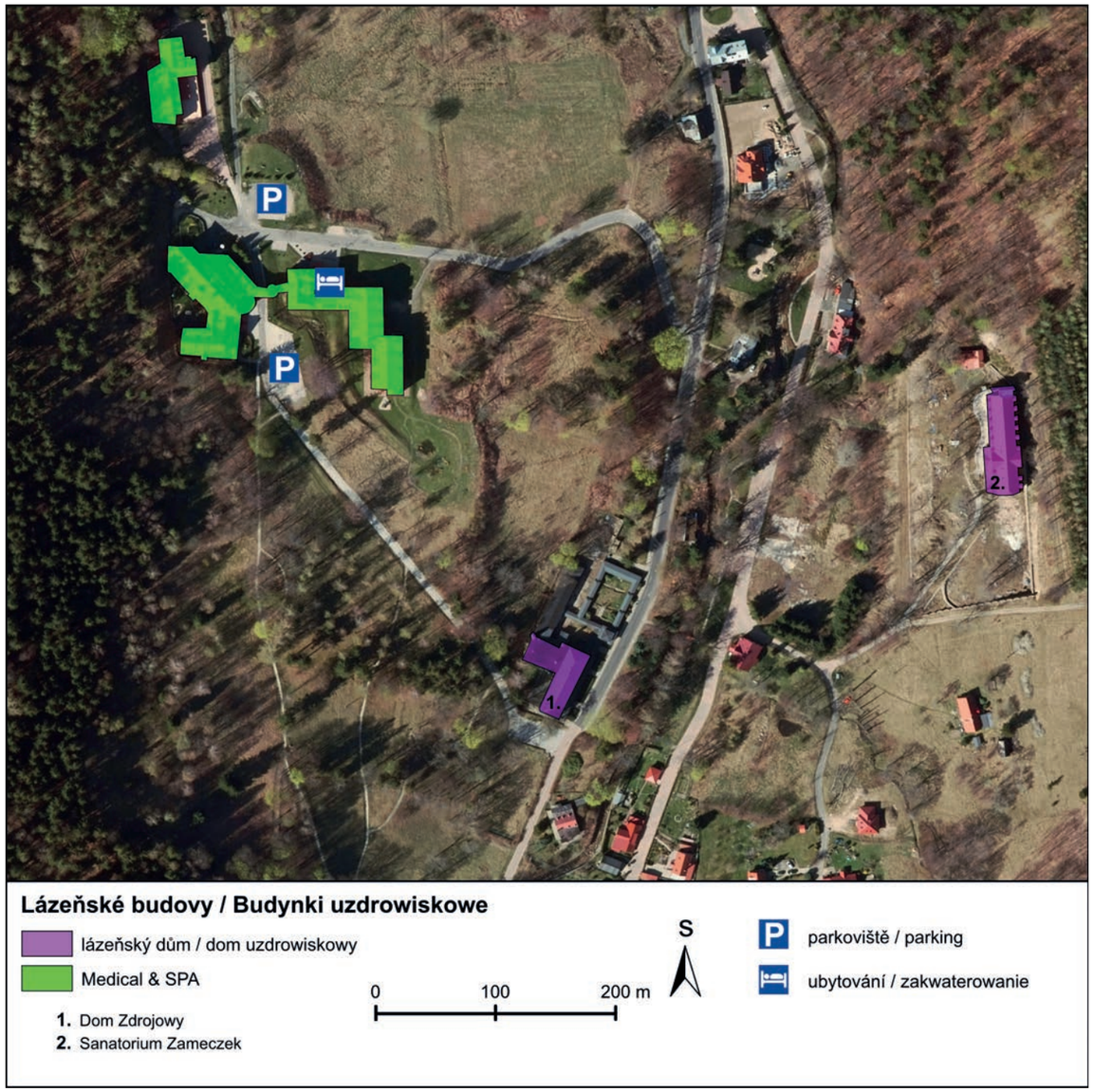

Lázeňské budovy / Budynki uzdrowiskowe
lázeňský dům / dom uzdrowiskowy
Medical & SPA
1. Dom Zdrojowy
2. Sanatorium Zameczek
0 100 200 m
S
parkoviště / parking
ubytování / zakwaterowanie

Dostupnost atraktivit cestovního ruchu / Dostępność atrakcji turystycznych

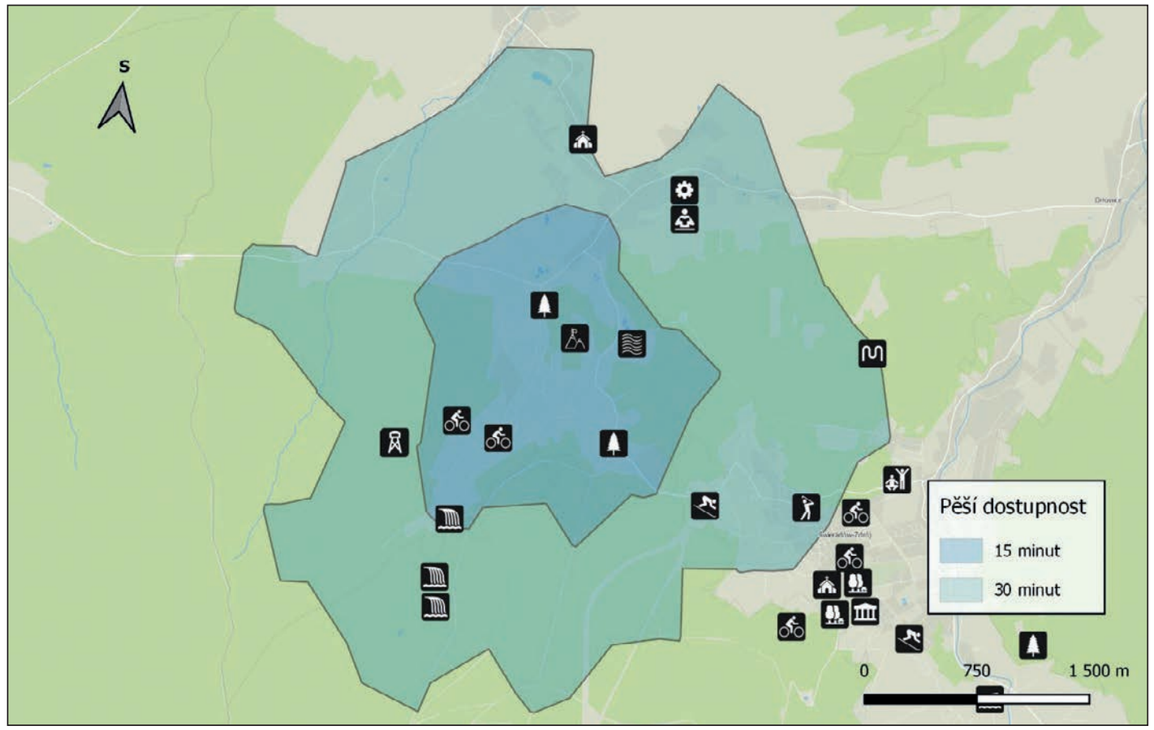

Hydrogeologie, prameny / Hydrogeologia, źródła

Hlavním přírodním léčivým zdrojem v lázních Czerniawa jsou prameny kyselek, železitých, radonových, hydrogenuhličitan hořečnatých a vápnitých využívaných pro pitnou léčbu, minerální koupele, inhalace a hydroterapii. Hlavním zdrojem je pramen Jan III, který je minerální kyselkou vzniklou z podzemních vod nasycením oxidem uhličitým v podmínkách vysokého tlaku a vysoké teploty.

Głównym czynnikiem leczniczym w Czerniawie Zdroju są zdroje szczaw ziemnych, żelazistych, radonowych, wodorowęglanowo -magnezowo-wapniowych do kuracji pitnej, kąpieli mineralnych, inhalacji, hydroterapii. Podstawę leczenia stanowi źródło Zdrój Jan III. Są to szczawy powstające z wód podziemnych przez nasycenie złożowym dwutlenkiem węgla, w warunkach wysokiego ciśnienia i wysokiej temperatury.

Typ pramenů / Typ źródeł

Minerální vody lázní Czerniawa-Zdrój se vyskytují v metamorfních formacích, které tvoří obal žulového masivu Krkonoš. Jedná se o kyselky typu HCO_3 – Ca – Mg + Fe. Jejich přítomnost souvisí s dislokačními zónami ve směru S – J a SZ – JV. Při výzkumu prováděném v letech 1959–1960 byl v Czerniawa-Zdrój objeven pramen mírně mineralizované radonové vody.

Wody lecznicze Czerniawy-Zdroju występują w utworach metamorficznych stanowiących osłonę granitu Karkonoszy. Są to szczawy typu HCO_3–Ca–Mg+Fe. Obecność ich jest związana ze strefami dyslokacyjnymi o kierunkach N–S i NW–SE. W trakcie prac badawczych prowadzonych w latach 1959–1960 odkryto w Czerniawie-Zdroju źródło słabo zmineralizowanej wody radonowej.

Jednotlivé prameny / Poszczególne źródła

Název Nazwa	Celková mineralizace Całkowita mineralizacja	^{222}Rn (Bq/l)	Chemické složení Skład chemiczny
Jan III	2 700 mg/l	32–39	HCO_3-Ca-Mg +Fe +Rn
P1	1 000– –2 000 mg/l	23–47	HCO_3-Ca-Mg +Fe +Rn
P2	1 000– –2 000 mg/l	14–17	HCO_3-Ca-Mg +Fe +Rn
GT1	1 000– –2 000 mg/l	102–129	HCO_3-Ca-Mg +Fe +Rn

Bazén / Basen

Vnitřní bazén (7 × 10 m, teplota vody 28 °C).

Basen wewnętrzny (7 × 10 m, temperatura wody 28 °C).

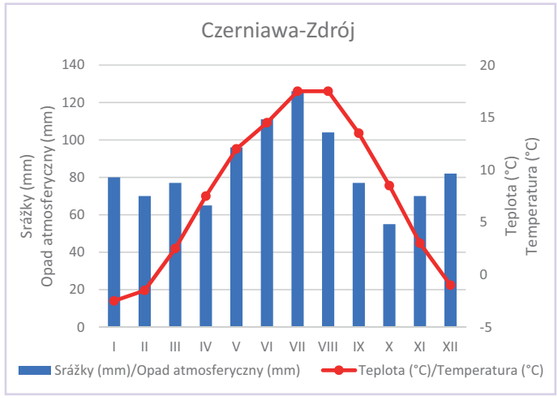

Rašelina / Torf leczniczy (borowina)

Charakteristické je bahno používané v lázních, které se také nachází na úpatí Jizerských hor. Bahno se doporučuje především při léčbě degenerativních kloubních procesů, u pooúrazových stavů kloubů, kostí, okostice a svalů, u onemocnění trávicího systému.

Wykorzystywaną w uzdrowisku borowinę, która występuje także u stóp Hali Izerskiej. Borowinę zaleca się przede wszystkim przy leczeniu procesów zwyrodnieniowych stawów, w stanach pourazowych stawów, kości, okostnej i mięśni, w przewlekłych chorobach układu pokarmowego.

Historie / Historia

Czerniawa byla založena v 17. století a postupně se rozrůstala v okolí sklárny patřící rodině Schaffgotschů. Usadili se zde mimo jiné čeští protestanti, kteří unikli náboženskému pronásledování. Na konci 18. století, tj. v době intenzivnějšího geologického výzkumu v celé Evropě, byly v těchto oblastech objeveny první prameny minerální vody. Jednalo se o nízko mineralizované hydrogenuhličitano-vápenaté vody, bohaté na železo, fluor a radon, které přispěly k rozmachu lázní v 19. století. V roce 1860 byl postaven první lázeňský dům a v roce 1945 byl Bad Schwarzbach přejmenován na Leśny Zdrój a o rok později na Czerniawa-Zdrój.

Czerniawa powstała w XVII wieku, rozrastając się wokół huty szkła należącej do rodziny Schaffgotschów. Osiedlali się tu między innymi czescy protestanci, uciekając przed prześladowaniami na tle religijnym. Pod koniec XVIII wieku, a więc w dobie wzmożonych badań geologicznych w całej Europie, odkryto na tych terenach pierwsze źródła wód mineralnych. Były to nisko zmineralizowane szczawy wodorowęglanowo-wapniowo-magnezowe, bogate w żelazo, fluor i radon. Było to przyczynkiem do rozbudowy uzdrowiska w wieku XIX. W 1860 roku powstał pierwszy dom zdrojowy i w 1945 roku Bad Schwarzbach przemianowano na Leśny Zdrój, a rok później – Czerniawa-Zdrój.

Základní charakteristika / Podstawowa charakterystyka

Lázně Czerniawa-Zdrój leží v Dolnoslezském vojvodství, západně od Jelení Hory (Jeleniej Góry) v Západních Sudetech v údolí řeky Czerniawki.

Lázně ležící na úpatí polské části Jizerských hor, přímo u hranice s Českou republikou, jsou jedním z nejstarších lázeňských míst v Dolním Slezsku. Do roku 1945 užívaly lázně název Bad Schwarzbach. Czerniawa patří administrativně do Świeradów Zdrój a funguje jako jedno lázeňské a rekreační centrum se Świeradówem. Lázně byly založeny na zdrojích minerální vody se zvýšeným obsahem radonu. S využitím přírodních zdrojů minerálních vod a jedinečného mikroklimatu sloužilo toto místo především nemocným dětem po mnoho let. Lázně jsou aktuálně již 7 let zavřené, ale část lázní je otevřena léčbě nemocí dospělých (Klinika Młodości Medical SPA).

Uzdrowisko Czerniawa-Zdrój położone jest w województwie dolnośląskim, na zachód od Jeleniej Góry w Sudetach Zachodnich w dolinie rzeki Czerniawki.

Uzdrowisko leżąca u stóp Gór Izerskich przy granicy z Czechami jest jednym z najstarszych uzdrowisk na Dolnym Śląsku. Do 1945 roku nosiła uzdrowisko niemiecką nazwę Bad Schwarzbach. Czerniawa przynależy administracyjnie do Świeradowa Zdroju i w rzeczywistości funkcjonuje jako jeden ośrodek uzdrowiskowy i wakacyjny ze Świeradowem. Uzdrowisko powstało się na źródłach wód mineralnych o podwyższonej zawartości radonu. Wykorzystując naturalne zasoby wód mineralnych i wyjątkowy mikroklimat, miejsce to służyło przez lata przede wszystkim chorym dzieciom. W tym czasie uzdrowisko jest nieczynne od 7 lat, ale część uzdrowiska otwiera się na leczenie schorzeń u osób dorosłych (Klinika Młodości Medical SPA).

Architektura lázní / Architektura uzdrowiska

V roce 1860 byl postaven první lázeňský dům, jeho současná podoba pochází z roku 1910. / Pierwszy dom uzdrowiskowy powstał w 1860 roku, jego obecny wygląd pochodzi z 1910 roku.

Czarci Mlyn (Čertův mlýn) – vodní mlýn v Czerniawě-Zdrój byl postaven kolem roku 1890, jeho základní vybavení je původní a pochází z období stavby. / Czarci Młyn – Młyn wodny w Czerniawie-Zdroju powstał ok. roku 1890, jego podstawowe wyposażenie jest oryginalne i pochodzi z okresu budowy.

Długopole-Zdrój

Długopole-Zdrój
ul. Wolna 2
57-520 Długopole-Zdrój

Získání statutu lázeňského místa / Uzyskanie statusu uzdrowiska
1967

Právní forma / Forma prawna
Akciová společnost / Spółka akcyjna

Majitel, zřizovatel / Właściciel, założyciel
Uzdrowisko Lądek – Długopole S. A.

Přírodní léčivý zdroj / Naturalne lecznicze źródło
Minerální voda / Woda mineralna
Rašelina / Torf leczniczy (borowina)

Kapacita lázní / Liczba miejsc w uzdrowisku
257 lůžek / 257 miejsc

Bezbariérovost / Dostęp dla osób niepełnosprawnych
Částečně bezbariérové / Częściowo bez barier

Vybavenost obce / Infrastruktura gminy

Dostupnost veřejnou dopravou / Dojazd transportem publicznym

Vzdálenost do krajského města / Odległość od miasta wojewódzkiego

Wrocław	120 km	2:00
Olomouc	100 km	1:40
Hradec Králové	80 km	1:30

Uzdrowisko Lądek-Długopole SA

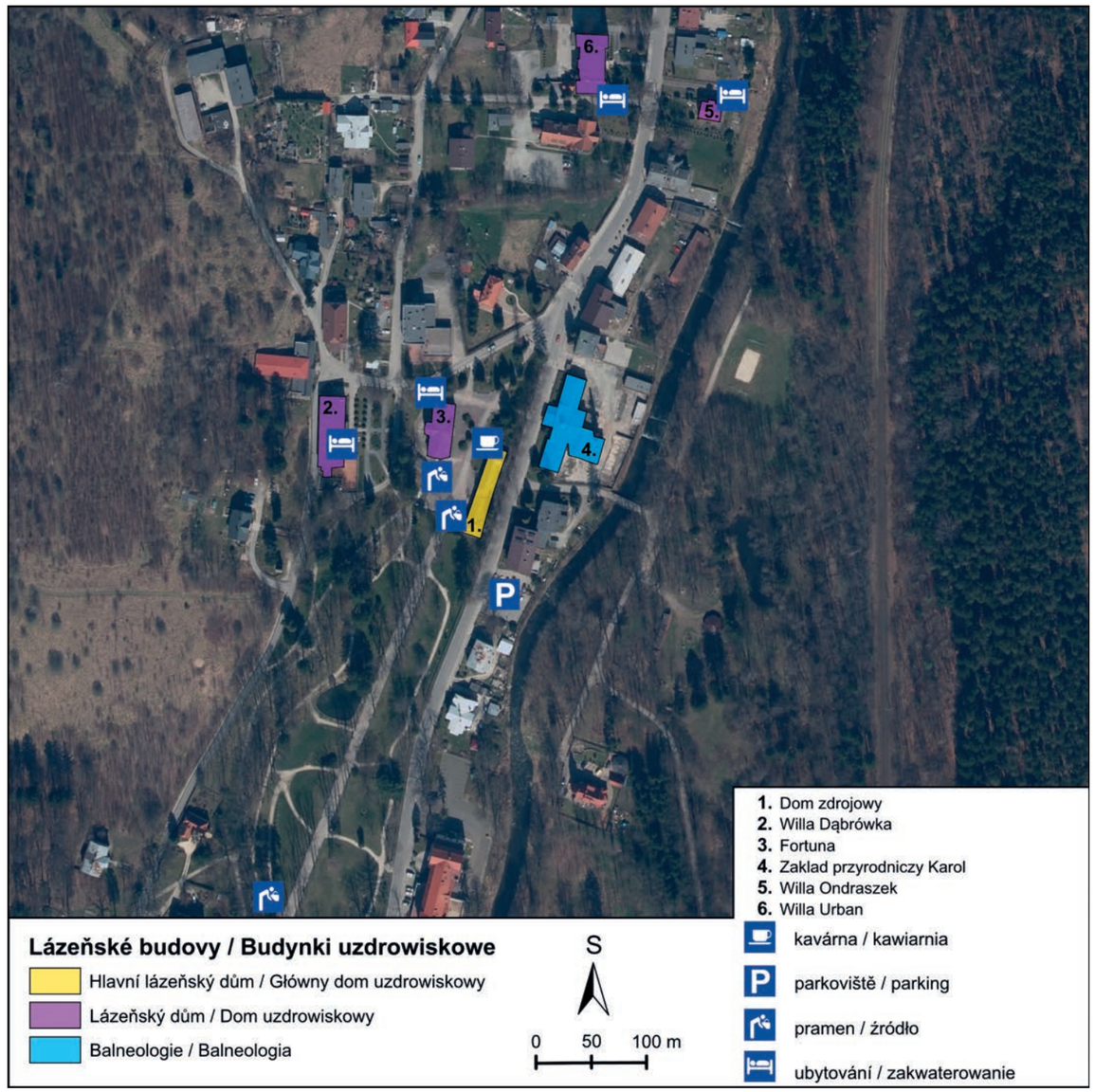

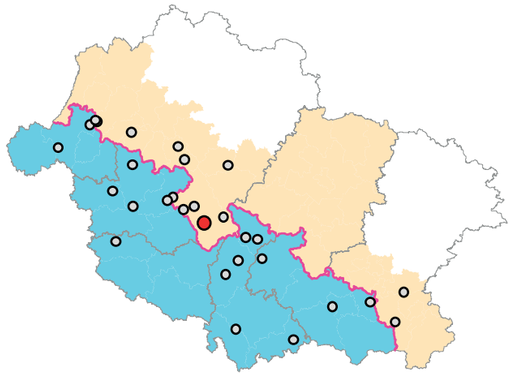

Dostupnost atraktivit cestovního ruchu / Dostępność atrakcji turystycznych

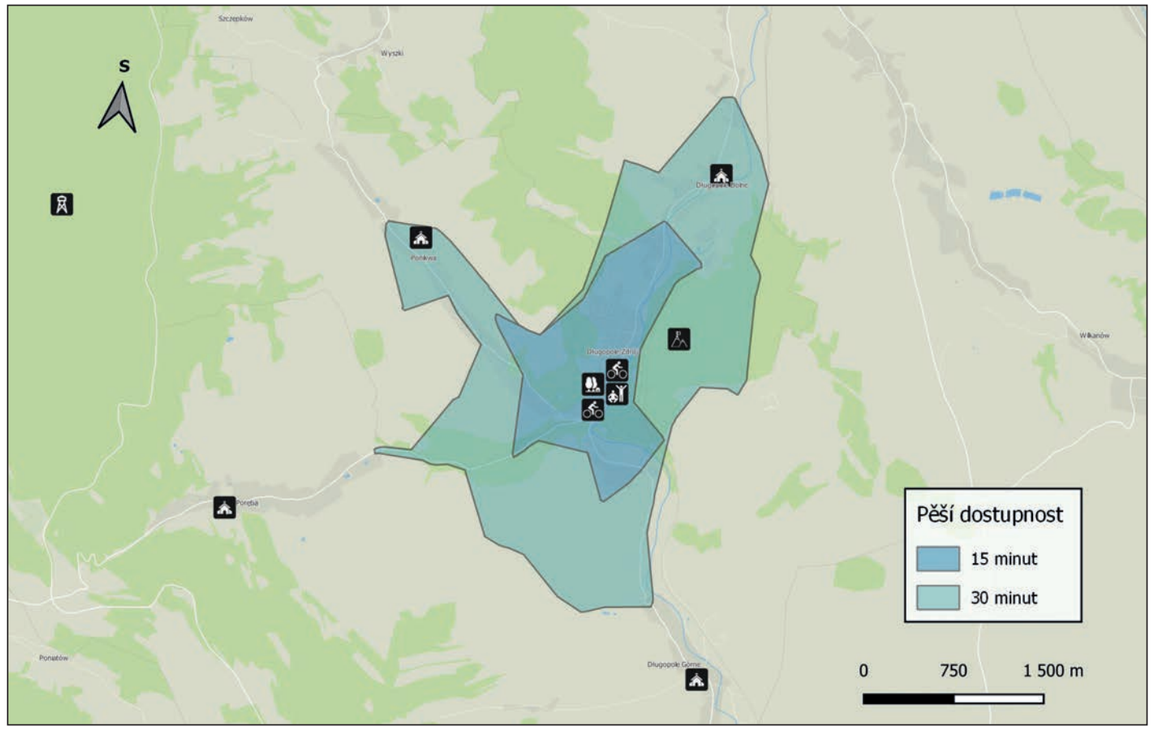

Hydrogeologie, prameny / Hydrogeologia, źródła

Hydrogeologická jednotka / Jednostka hydrogeologiczna

Sudetský region (125) / Sudecki region (125)

Jednotlivé prameny / Poszczególne źródła

Název Nazwa	Celková mineralizace Całkowita mineralizacja	Chemické složení Skład chemiczny
Emilia	900 mg/l	kyselka / szczawa typu HCO_3-Ca-Mg-Na, Fe, CO_2, (Si) radonová / radoczynna (140 Bq/dm³)
Kazimierz	1 000– –1 200 mg/l	kyselka / szczawa typu HCO_3-Ca-Mg-Na, Fe, CO_2, (Si) radonová / radoczynna
Renata	1 000– –1 200 mg/l	kyselka / szczawa typu HCO_3-Ca-Mg-Na, Fe, CO_2, (Si) radonová / radoczynna

Typ pramenů / Typ źródeł

Minerální vody v lázních Długopole-Zdrój jsou kyselky, jejichž přítomnost je spojena s dislokacemi proterozoických slídových břidlic. Tři zdroje minerální vody (Emilia, Renata a Kazimierz) se nacházejí v bývalé štole vzniklé při hledání kamencové břidlice a rud v proterozoické břidlici Gór Bystrzyckich. Asi 2 km severně od vstupů do lázní, v lokalitě Długopole Dolny (vrt 6R), ve svrchnokřídových ložiscích, byla ve vrtu prokázána přítomnost minerální vody typu HCO_3-Na s mineralizací až 4,8 g/dm³ a obsahem jódu (0,2 mg/dm³) a bromu (1,5–3,0 mg/dm³), což je v podzemních vodách Kladska unikátní.

Wody lecznicze Długopola-Zdroju są szczawami, których występowanie jest związane ze zdyslokowanymi proterozoicznymi łupkami łyszczykowymi. Trzy ujęcia szczaw (Emilia, Renata i Kazimierz), znajdują się w dawnej sztolni wykonanej przy poszukiwaniu łupków ałunowych i rud w obrębie proterozoicznych łupków łyszczykowych Gór Bystrzyckich. W odległości ok. 2 km na północ od ujęć uzdrowiska, w Długopolu Dolnym (otw. 6R), w utworach kredy górnej stwierdzono występowanie szczaw typu HCO_3–Na o mineralizacji do 4,8 g/dm³ i zawartości jodu (0,2 mg/dm³) oraz bromu (1,5–3,0 mg/dm³), niespotykanych dotychczas w wodach podziemnych ziemi kłodzkiej.

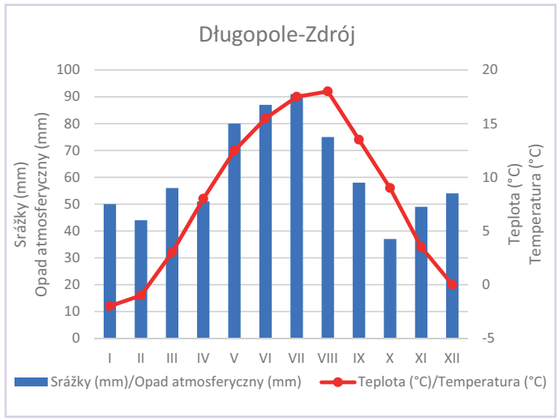

Lázeňský park / Park zdrojowy

Lázeňský park (30 ha) byl založen v roce 1819. V roce 1875 byla do lázeňského parku zahrnuta část lesních komplexů oblasti Wronki (458 m n. m.) na druhém břehu Kłodzké Nysy. Nedávné revitalizační práce (2010–2011) zlepšily vzhled a funkčnost parku. Jedním z jeho největších benefitů je obrovská pestrost rostoucích druhů keřů a stromů.

Park Zdrojowy (30 ha) został założony w 1819 roku. W 1875 roku do Parku Zdrojowego włączono część leśnych terenów w rejonie Wronki (458 m n.p.m.) po drugiej stronie Nysy Kłodzkiej. Niedawne prace rewitalizacyjne (2010–2011 r.) poprawiły wygląd i funkcjonalność parku. Jednym z jego największych atutów jest ogromna różnorodność rosnących gatunków krzewów i wiekowych drzew.

Základní charakteristika / Podstawowa charakterystyka

Lázně Długopole-Zdrój jsou malé lázně v Dolnoslezském vojvodství, v obci Bystrzyca. Lázně jsou situovány v údolí Kladské Nisy (Nysa Kłodzka) v nadmořské výšce 370–400 m. Přestože se jedná o jedny z nejmenších lázní v Dolním Slezsku, v jejich okolí je mnoho zajímavostí. Tyto lázně lákají hlavně minerálními prameny, jejichž léčivé vlastnosti byly objeveny v 16. století. V 19. století se lázně staly známým letoviskem, jehož největší ozdobou byl lázeňský park. Lázně jsou nedílnou součástí lázeňského města Lądek-Długopole. Jedná se o nejjižnější bod výskytu minerálních vod dosud známých v polské části Sudet. Lázně jsou proslulé minerálními vodami s vysokým obsahem hořčíku, vápníku, sodíku, železa a draslíku.

Uzdrowisko Długopole-Zdrój to bardzo kameralne uzdrowisko w województwie dolnośląskim, w gminie Bystrzyca. Uzdrowisko położone jest w dolinie Nysy Kłodzkiej na wysokooeci 370–400 m n.p.m. Choć jest jednym z najmniejszych uzdrowisk na terenie Dolnego Śląska, atrakcji na jego obszarze nie brakuje. To uzdrowisko kusi przede wszystkim źródłami mineralnymi, których lecznicze właściwości odkryto już w XVI wieku. W XIX wieku Długopole stało się znanym kurortem, którego największą ozdobą jest park zdrojowy. Uzdrowisko jest integralną częścią Uzdrowiska Lądek–Długopole. Jest to najdalej na południe wysunięty punkt występowania szczaw ze znanych dotychczas na obszarze polskiej części Sudetów. Miejsce to słynie również z Pijalni Wód Mineralnych cechujących się dużą zawartością magnezu, wapnia, sodu, żelaza i potasu.

Historie / Historia

V 16. a 17. století byl v lokalitě Długopole-Zdrój kamencový důl, který díky své geologické stavbě, orogenním pohybům a tektonice byl místem, kde vyvěraly silné minerální prameny. Obyvatelé celé oblasti pili tuto osvěžující vodu s vínem a cukrem ve formě šumivého nápoje a sledovali její léčivé vlastnosti. Roku 1705 byly prameny prozkoumány známým geologem Dr. C. Ohmem a zapsány do seznamu léčivých pramenů ve Slezsku a Kladské župě, oficiálně tedy využívány k léčebným účelům. Podle archivních materiálů byly lázně založeny v roce 1802 a byly známy jako Bad Langenau. V roce 1817 byly otevřeny první lázeňské budovy s vanami ve vlastnictví nedalekého města. Až v roce 1839, poté, co lázně od požárem poničené Bystrzycy koupil doktor Julius Hanke z Wroclawi, je rozvinul natolik, že začaly konkurovat staršímu vyhlášeným letoviskům Kladska. V roce 1851 došlo k dalšímu rozvoji lázní a v roce 1875 byla do města přivedena železniční trať. V roce 1904 byl vyvrtán další pramen (Renata).

Na prełomie XVI i XVII wieku na terenie Długopola – Zdroju znajdowała się kopalnia ałunu, która zapadając się, na skutek ruchów górotwórczych, pozwoliła wytrysnąć silnie bijącym źródłom wydzielającym kwas węglowy. Mieszkańcy całej okolicy pili tą orzeźwiającą wodę z winem i cukrem w postaci musującego napoju, obserwując jej uzdra-wiające własności. W 1705 roku źródła zostały zbadane przez znanego geologa dr C. Ohma i zarejestrowane w spisie źródeł leczniczych Śląska i Hrabstwa Kłodzkiego, tym samym oficjalnie wykorzystane do celów leczniczych. Według danych źródłowych w 1802 roku powstaje w Długopolu właściwe uzdrowisko znane w Europie pod nazwą Bad Langenau. W 1817 r. otwarto uzdrowisko z zakładem kąpielowym będącym własnością pobliskiego miasta. Dopiero w 1839 roku dr Julius Hanke z Wrocławia, któremu udało się wykupić uzdrowisko od zniszczonej pożarem Bystrzycy, rozwinął je do tego stopnia, że zaczęło konkurować ze starszy-mi, renomowanymi kurortami Ziemi Kłodzkiej. W 1851 roku wybudowano nowy zakład kąpielowy i w 1875 roku doprowadzono do miejscowości linię kolejową. W 1904 roku odwiercono następne źródło Renata.

Duszniki-Zdrój

Uzdrowisko Duszniki-Zdrój
ul. Zielona 23
57-340 Duszniki-Zdrój

Získání statutu lázeňského místa / Uzyskanie statusu uzdrowiska
1967

Právní forma / Forma prawna
Akciová společnost / Spółka akcyjna

Majitel, zřizovatel / Właściciel, założyciel
Uzdrowiska Kłodzkie S.A. – Grupa PGU

Přírodní léčivý zdroj / Naturalne lecznicze źródło
Minerální voda / Woda mineralna

Kapacita lázní / Liczba miejsc w uzdrowisku
560 lůžek / 560 miejsc

Bezbariérovost / Dostęp dla osób niepełnosprawnych
Částečně bezbariérové / Częściowo bez barier

Vybavenost obce / Infrastruktura gminy

Dostupnost veřejnou dopravou / Dojazd transportem publicznym

Vzdálenost do krajského města / Odległość od miasta wojewódzkiego

Wroclaw	110 km	1:45
Hradec Králové	62 km	1:10

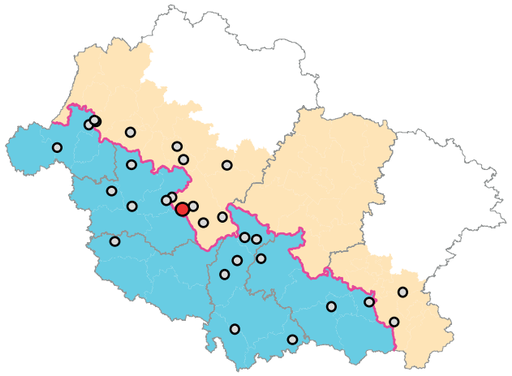

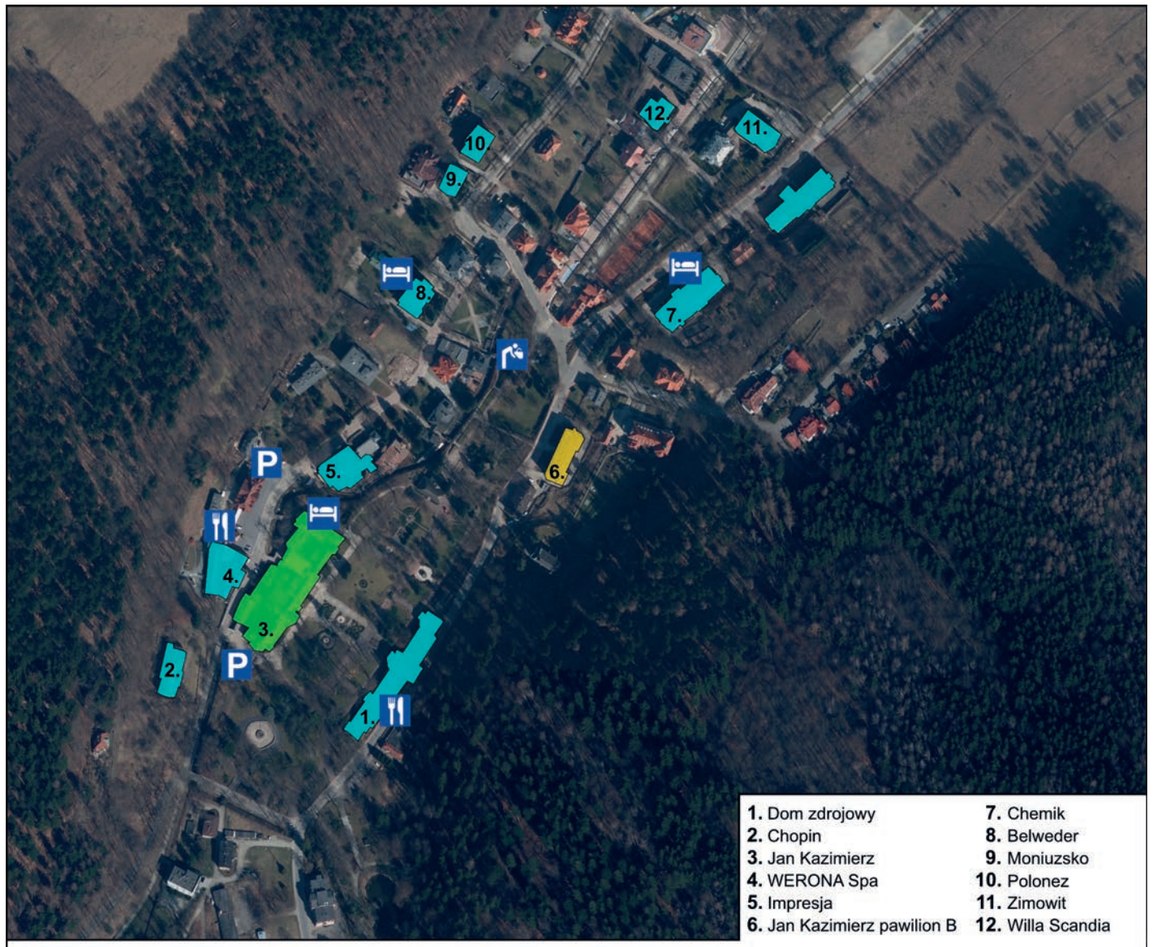

Dostupnost atraktivit cestovního ruchu / Dostępność atrakcji turystycznych

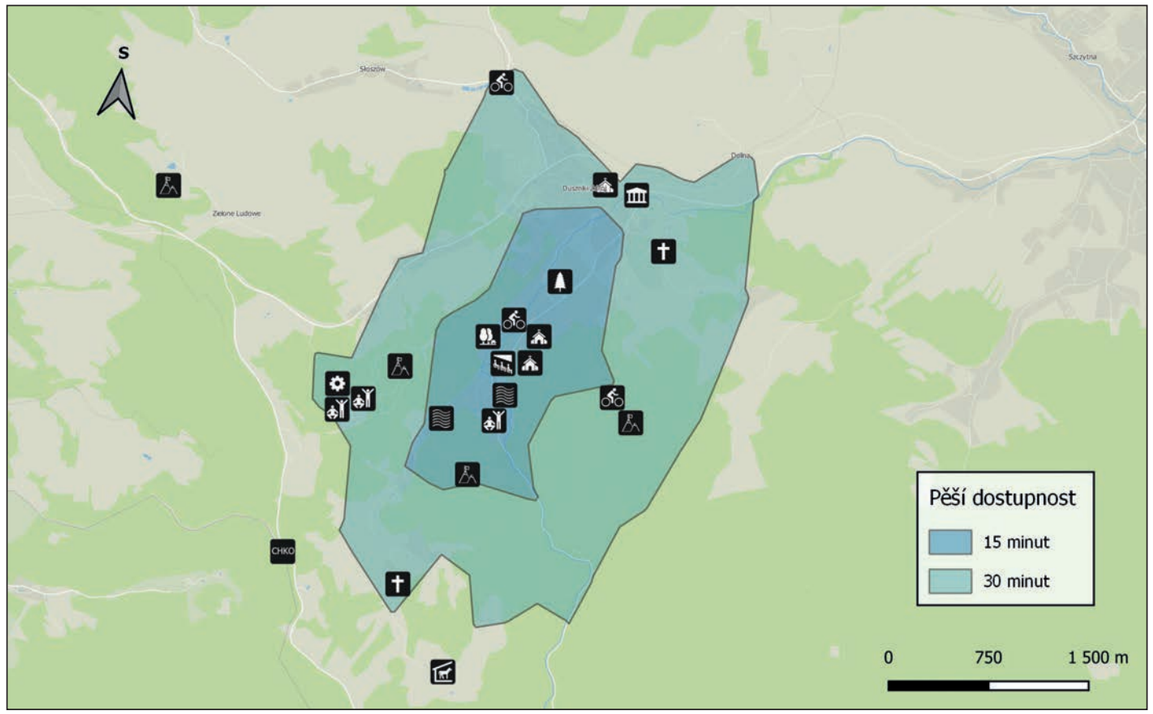

Hydrogeologie, prameny / Hydrogeologia, źródła

Hydrogeologická jednotka / Jednostka hydrogeologiczna

Sudetský region (125) / Sudecki region (125)

Hlavním přírodním léčivým zdrojem v lázních Duszniki jsou prameny kyselek, tryská zde až pět podzemních pramenů. Minerální vody v Dusznikách jsou alkalické kyselky, vysoce mineralizované, využívané k léčbě emocí oběhového, trávicího a dýchacího systému. Minerální vody lázní Duszniki-Zdrój jsou kyselky HCO_3-Ca-Na (Mg) s mineralizací 1–3,5 g/dm³. Jejich výskyt souvisí se silně dislokovanou zónou slídových břidlic a ruly severního svahu Gór Bystrzyckich poblíž hranice orlicko-sněžnické klenby orlicko-sněžnického krystalinika se středosudetským synklinoriem. Hlavním prvkem zóny je zlom Pstrążna-Gorzanów ve směru ZSZ-VJV vedoucí severně od Dusznіků-Zdróje a přecházející v České republice do Hronovské tektonické linie. Zóna sycení kyselek se nachází v pohoří Gór Bystrzyckich a Orlických.

Głównym czynnikiem leczniczym w Dusznikach Zdroju są zdroje szszaw, tryska tu aż pięć podziemnych źródeł. Dusznickie wody to szczawy alkaliczne o dużym zmineralizowaniu doskonałe w leczeniu schorzeń układu krążenia, pokarmowego, oddechowego. Wody lecznicze Dusznik-Zdroju są szczawami typu HCO_3-Ca-Na (Mg) o mineralizacji 1–3,5 g/dm³. Występowanie ich związane jest z silnie zdyslokowaną strefą łupków łyszczykowych i gnejsów północnego skłonu Gór Bystrzyckich w pobliżu granicy kopuły śnieżnicko-orlickiej z synklinorium śródsudeckim. Głównym elementem strefy jest uskok Pstrążna–Gorzanów o kierunku WNW–ESE przebiegający na północ od Dusznik-Zdroju i przechodzący na terenie Czech w rów tektoniczny Hronow. Strefa zasilania szczaw dusznickich znajduje się w Górach Bystrzyckich, a także Orlickich.

Jednotlivé prameny / Poszczególne źródła

Název Nazwa	Celková mineralizace Całkowita mineralizacja	Hloubka vrtu Głębokość odwiertu	Chemické složení Skład chemiczny
Pieniawa Chopina	2 100 mg/l	78,0 m	kyselka / szczawa HCO_3-Ca-Na, Fe
Jan Kazimierz	1 000–3 200 mg/l	160,0 m	kyselka / szczawa HCO_3-Ca-Na, Fe
B1-B4	1 000–3 200 mg/l	50,0–55,0 m	kyselka / szczawa HCO_3-Ca-Na, Fe
Zimny Zdrój	1 000–3 200 mg/l	50,0 m	kyselka / szczawa HCO_3-Ca-Na, Fe
Źródło Agata	1 000–3 200 mg/l	20,0 m	kyselka / szczawa HCO_3-Ca-Na, Fe
Jacek	1 000–3 200 mg/l	90,0 m	kyselka / szczawa HCO_3-Ca-Na, Fe

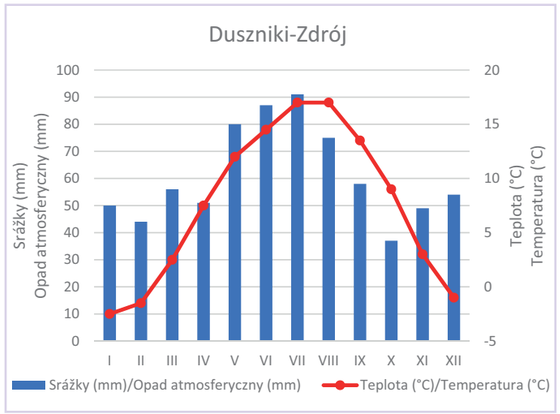

Bazén / Basen

Vnitřní bazén Jan Kazimierz – Słoneczne Termy – peloidní centrum, moderní bazén s hydromasážemi, finská sauna, pára, fitness centrum s kardio vybavením, podpůrný kardio trénink; je přizpůsoben pro ubytování zdravotně postižených osob.

Basen Jan Kazimierz – Słoneczne Termy – centrum borowinowe, nowoczesny basen z hydromasażami, sauna fińska, łaźnia parowa, fit centrum ze sprzętem cardio, wspomagającym trening wysiłkowy; przystosowane jest do przyjmowania osób niepełnosprawnych.

Historie / Historia

První informace o existenci léčivých vod pocházejí z 15. století, ale město bylo dlouho známé hutnictvím (poblíž byla malá ložiska železné rudy). Na konci 16. století zažilo město rychlý rozvoj založený na tkaní a výrobě papíru. Teprve na konci 18. století se město stalo oficiálním lázeňským místem. V roce 1748 byl proveden výzkum minerálních pramenů a v roce 1769 byl Zimny Zdrój zapsán na seznam léčivých pramenů tehdejšího Pruska. V roce 1797 byla zahájena ve vyhřívané vodě řádná léčba a byl objeven další pramen Letní Zdrój (dnes známý jako Pieniawa Chopina).

Pierwsze informacje o istnieniu leczniczych wód pochodzą z XV wieku, lecz miasteczko przez długi czas znane było hutnictwa (w pobliżu znajdowały się niewielkie pokłady rud żelaza). Pod koniec XVI w. miasto przeżywało gwałtowny rozwój oparty na tkactwie i papiernictwie. Dopiero pod koniec XVIII wieku miasto stało się oficjalnym uzdrowiskiem. W 1748 r przeprowadzone zostały badania źródeł mineralnych, a w 1769 roku “Zimny Zdrój” wpisany został na listę źródeł leczniczych ówczesnych Prus. Od 1797 r. rozpoczęło się właściwe leczenie kuracyjne w podgrzanej wodzie z “Zimnego Zdroju” i odkryto kolejne źródło “Letni Zdrój” (dziś występujący pod nazwą “Pieniawa Chopina”).

Základní charakteristika / Podstawowa charakterystyka

Lázně Duszniki-Zdrój se nachází v úzkém hluboce zařezaném údolí řeky Bystrzyca Dusznicka na bývalé obchodní cestě vedoucí z Prahy do Vratislavi. Duszniki-Zdrój leží na řece Bystrzyca Zielona v Dusznické depresi, která tvoří severozápadní okraj Gór Bystrzyckich (Bystrzyckých hor). Duszniki-Zdrój ležící v Dolnoslezském vojvodství, v kladském okrese. První zmínky o lázních pocházejí z 15. století a minerální prameny byly poprvé prozkoumány v roce 1748 a v roce 1768 se město stalo oficiálním lázeňským střediskem. V centru lázní se nachází rozsáhlý lázeňský park a součástí města je sportovně rekreační areál zaměřený na běžecké lyžování a biatlon. Lázně jsou součástí skupiny Uzdrowiska Kłodzkie S.A., což je největší lázeňský komplex v Polsku, který působí ve městech Polanica-Zdrój, Duszniki-Zdrój a Kudowa-Zdrój.

Uzdrowisko Duszniki-Zdrój leży w wąskiej dolinie rzeki Bystrzycy Dusznickiej na dawnym szlaku handlowym prowadzącym z Pragi czeskiej do Wrocławia. Duszniki-Zdrój położone nad Bystrzycą Zieloną w Obniżeniu Dusznickim, ktore stanowi północno-zachodni skraj Gór Bystrzyckich. Duszniki-Zdrój to położone w województwie dolnośląskim, powiecie kłodzkim. Pierwsze adnotacje na temat uzdrowiska pochodzą już z XV w. Źródła mineralne po raz pierwszy zostały przebadane w roku 1748 i w roku 1768 miejscowość stała się oficjalnym uzdrowiskiem. W centrum uzdrowiska znajduje się rozległy park zdrojowy, a część miasta to teren sportowo-rekreacyjny nastawiony na narciarstwo biegowe i biathlon. Uzdrowisko jest częścią grupy Uzdrowiska Kłodzkie S.A. – Grupa PGU – stanowią największy w Polsce kompleks uzdrowiskowy, działający na terenie miejscowości Polanica-Zdrój, Duszniki-Zdrój oraz Kudowa-Zdrój.

Architektura lázní / Architektura uzdrowiska

Lázně byly vybudovány přibližně jeden kilometr od města (směrem na jihovýchod). Jednotná kompoziční úprava byla vytvořena na počátku 19. století pod dohledem architekta C. G. Geislera, kdy byl vytvořen obdélníkový půdorys parku s budovami, které park obklopují.

Uzdrowisko wybudowano kilometr od miasteczka (w kierunku południowo-wschodnim). Jednolity kompozycyjnie układ powstały na początku XIX wieku pod kierunkiem architekta C.G. Geislera tworzył prostokątny plac i otaczające go budynki.

Goczałkowice-Zdrój

Uzdrowisko Goczałkowice-Zdrój
ul. Uzdrowiskowa 54
43-230 Goczałkowice-Zdrój

Získání statutu lázeňského místa / Uzyskanie statusu uzdrowiska
1862/1967

Právní forma / Forma prawna
Společnost s ručením omezeným / Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością

Majitel, zřizovatel / Właściciel, założyciel
Uzdrowisko Goczałkowice-Zdrój Sp. z o.o.

Přírodní léčivý zdroj / Naturalne lecznicze źródło
Minerální voda – solanka / Woda mineralna – solanka
Rašelina / torf leczniczy (borowina) – Rudołtowice

Kapacita lázní / Liczba miejsc w uzdrowisku
446 lůžek / 446 miejsc

Bezbariérovost / Dostęp dla osób niepełnosprawnych
Částečně bezbariérové / Częściowo bez barier

Vybavenost obce / Infrastruktura gminy

Dostupnost veřejnou dopravou / Dojazd transportem publicznym

Vzdálenost do krajského města / Odległość od miasta wojewódzkiego

Katowice	45 km	0:45
Ostrava	80 km	1:00

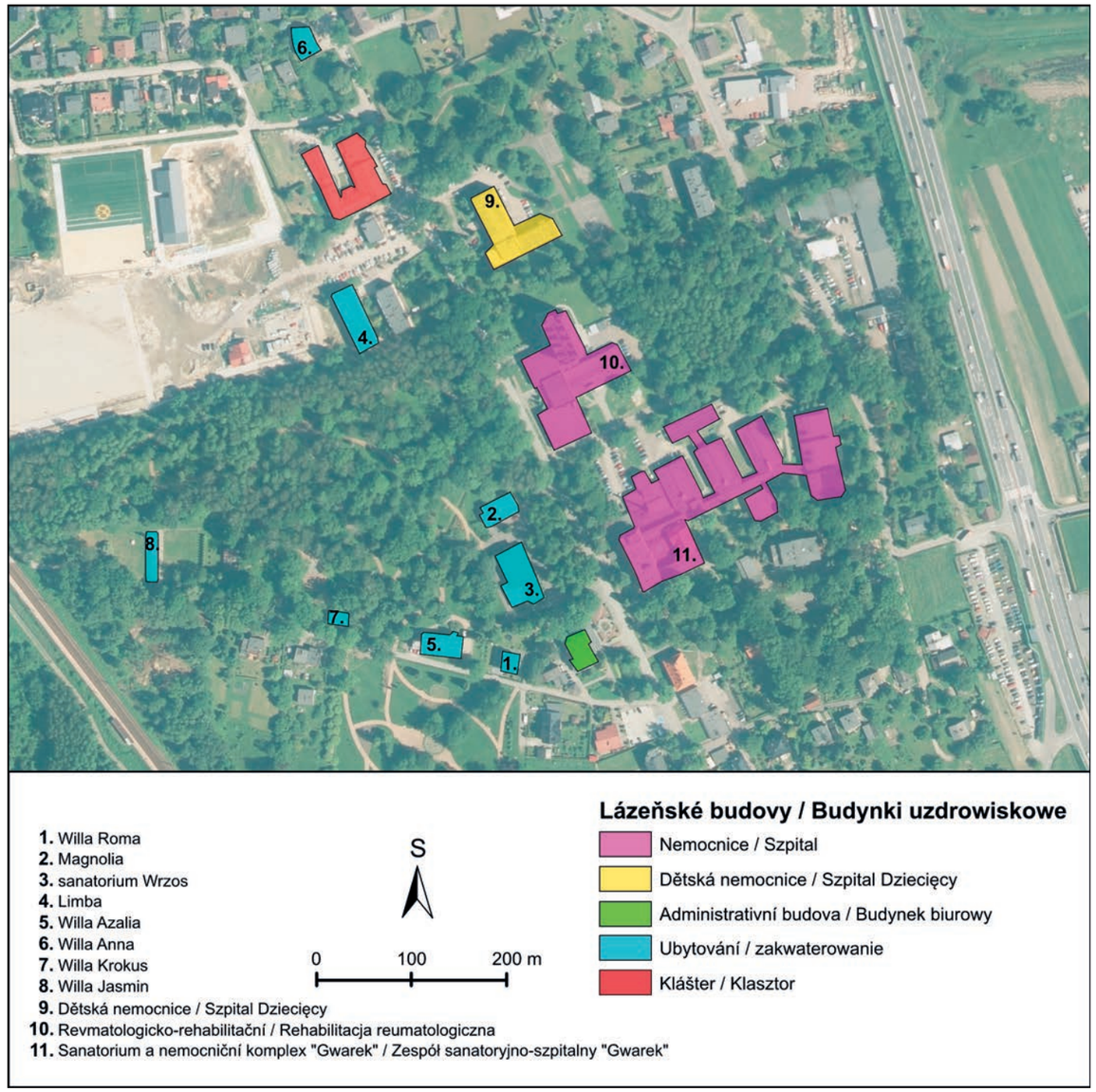

Hydrogeologie, prameny / Hydrogeologia, źródła

Hydrogeologická jednotka /
Jednostka hydrogeologiczna

Podkarpatský region, podregion podkarpatsko-slezský
Przedkarpacki region, podregion przedkarpacko-śląski

Typ pramenů / Typ źródeł

Na-Cl, chlorovodíková solanka, jodobromová, železitá
Na-Cl, chlorkowo-sodowa (solanka) jodkowa, żelazista

Jednotlivé prameny / Poszczególne źródła

Název vrtu Nazwa	Celková mineralizace Całkowita mineralizacja	Hloubka Głębokość odwiertu	Chemické složení Skład chemiczny
Goczałkowice Nowy-1 (GN-1)	75 500 mg/l	490,0 m	Na-Cl, jodkowa, żelazista
Goczałkowice-21 (G-21)	79 400 mg/l	580,0 m	Na-Cl, jodkowa, żelazista
Goczałkowice Nowy-2 (GN-2)	60 400 mg/l	530,0 m	Na-Cl, jodkowa, żelazista

Historie / Historia

V roce 1856 hledala pruská těžební správa v Goczałkowicích ložiska soli. V hloubce 616 m byly nalezeny 4% solanky. Ukázalo se, že nastavení solného roztoku je nerentabilní. V roce 1861 proto vláda dala studnu do prodeje spolu s okolními budovami. Solanky koupila společnost Adolfa Babela, lékaře z Pszczyny, Heinricha Schillera, obchodníka, a Wilhelma Czecha, stavitele. Kupující zadali chemickou analýzu vod Dr. Szwarcovi z Vratislavi. Výsledky analýzy staví vody Goczałkowic na stejnou úroveň jako tehdy známé prameny v Kreutznachu, v Krankenheilu, v rakouském Halle a v bavorských Adelheids-Quelle. První léčebná sezóna začala v červnu 1862.

W roku 1856 pruski zarząd górniczy w Goczałkowicach poszukiwał złóż soli. Na głębokości 616 m natrafiono na 4% solankę. Okazało się, że założenie saliny jest nieopłacalne. Dlatego w roku 1861 rząd wystawił odwiert na sprzedaż wraz z okolicznymi zabudowaniami. Teren zakupiła spółka Adolfa Babela pszczyńskiego lekarza, Heinricha Schillera kupca i Wilhelma Czecha mistrza budowlanego. Nabywcy zlecili chemiczną analizę wód dr. Szwarcowi z Wrocławia. Wyniki analizy postawiły wody goczałkowickie na równi z ówczesnymi sławnymi źródłami w Kreutznachu, w Krankenheil, w austriackim Hall i bawarskim Adelheids-Quelle. W VI 1862 rozpoczął się I sezon kuracyjny.

Dostupnost atraktivit cestovního ruchu / Dostępność atrakcji turystycznych

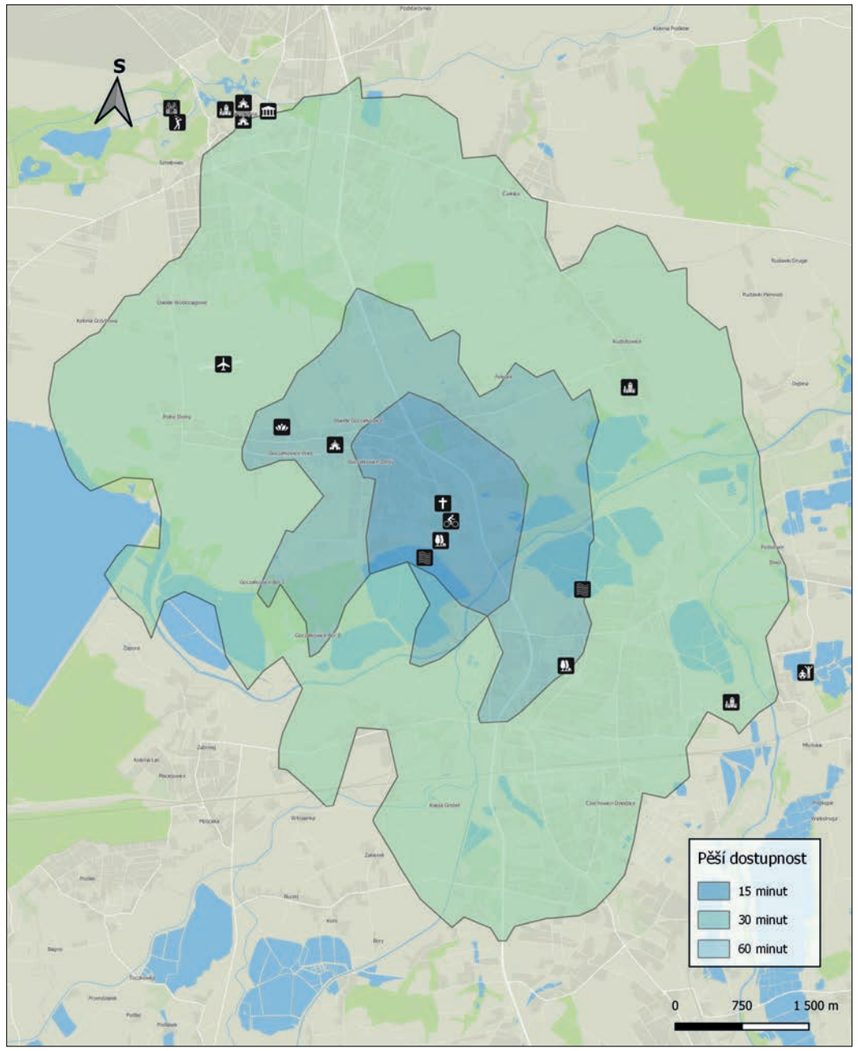

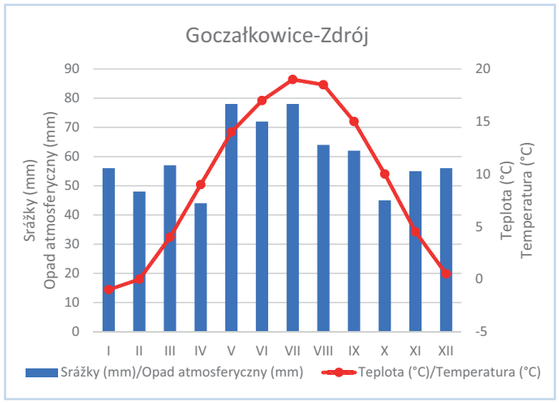

Základní charakteristika / Podstawowa charakterystyka

Lázně Goczałkowice-Zdrój leží v regionu Údolí Horní Wisły v Kotlině Oświęcimské. Jedná se o jedno ze dvou lázeňských míst ve vojvodství slezském, které se stalo lázněmi před více než 150 lety. Lázně jsou položeny kilometr od břehu řeky Wisły. V jižní části obce jsou velké vodní plochy, západně pak jedna z nejvýznamnějších vodních nádrží v Polsku – Jezioro Goczałkowickie – hlavní zdroj pitné vody pro Horní Slezsko.

Uzdrowisko Goczałkowice-Zdrój położone w regionie Dolina Górnej Wisły v Kotline Oświęcimskie a jest to jedna z dwóch wsi uzdrowiskowych w województwie śląskim, która swój status uzyskała ponad 150 lat temu. Uzdrowisko leży kilometr od brzegu rzeki Wisły. V jižní části obce jsou velké vodní plochy, západně pak jedna nejvýznamnějších vodních nádrží v Polsku – Jezioro Goczałkowickie – główne źródło wody pitnej dla Górnego Śląska.

Architektura lázní / Architektura uzdrowiska

Budovy lázní pocházejí z druhé poloviny 19. století. Patří mezi ně: budova pitného pavilonu postavená ve stylu parkové architektury v roce 1862, neobarokní administrativní budova z roku 1880 a pavilony Wrzos (z roku 1874) a Górnik (z roku 1897), budovy jsou zapsány od registru památek vojvodství.

Zabudowania uzdrowiska pochodzą z II poł. XIX w. Należą do nich: wzniesiony w stylu architektury parkowej w 1862 r. budynek pijalni wód, neobarokowy budynek administracji z 1880 r. oraz pawilony Wrzos (z 1874 r.) i Górnik (z 1897 r.), zabudowa uzdrowiska jest wpisana do wojewódzkiego rejestru zabytków.

Významné osobnosti lázní / Znane postacie uzdrowiska

Adolph (Adolf) Babel
lékař, spoluzakladatel lázní
lekarz, współzałożyciel uzdrowiska

Heinrich Schiller
obchodník, spoluzakladatel lázní
kupiec, współzałożyciel uzdrowiska

Wilhelm Czech
spoluzakladatel lázní
współzałożyciel uzdrowiska

Janské Lázně

Státní léčebné lázně Janské Lázně, s. p.
náměstí Svobody 272
542 25 Janské Lázně

Získání statutu lázeňského místa / Uzyskanie statusu uzdrowiska
1959

Právní forma / Forma prawna
Státní léčebné lázně / Państwowe uzdrowisko lecznicze

Majitel, zřizovatel / Właściciel, założyciel
Ministerstvo zdravotnictví ČR / Ministerstwo Zdrowia RCz

Přírodní léčivý zdroj / Naturalne lecznicze źródło
Klima / Klima
Minerální voda / Woda mineralna

Kapacita lázní / Liczba miejsc w uzdrowisku
778 lůžek / 778 miejsc

Bezbariérovost / Dostęp dla osób niepełnosprawnych
Částečně bezbariérové / Częściowo bez barier

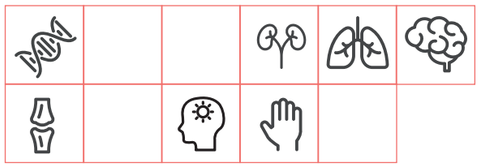

Vybavenost obce / Infrastruktura gminy

Dostupnost veřejnou dopravou / Dojazd transportem publicznym

Vzdálenost do krajského města / Odległość od miasta wojewódzkiego

Hradec Králové	64 km	1:15
Wrocław	140 km	2:15

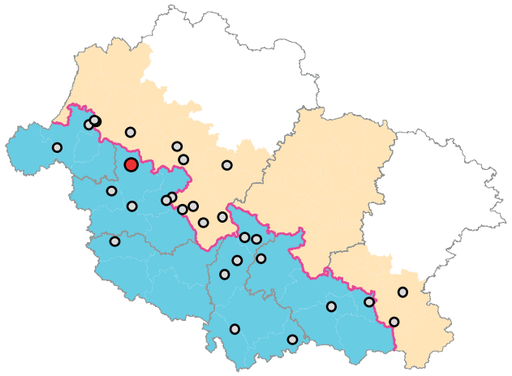

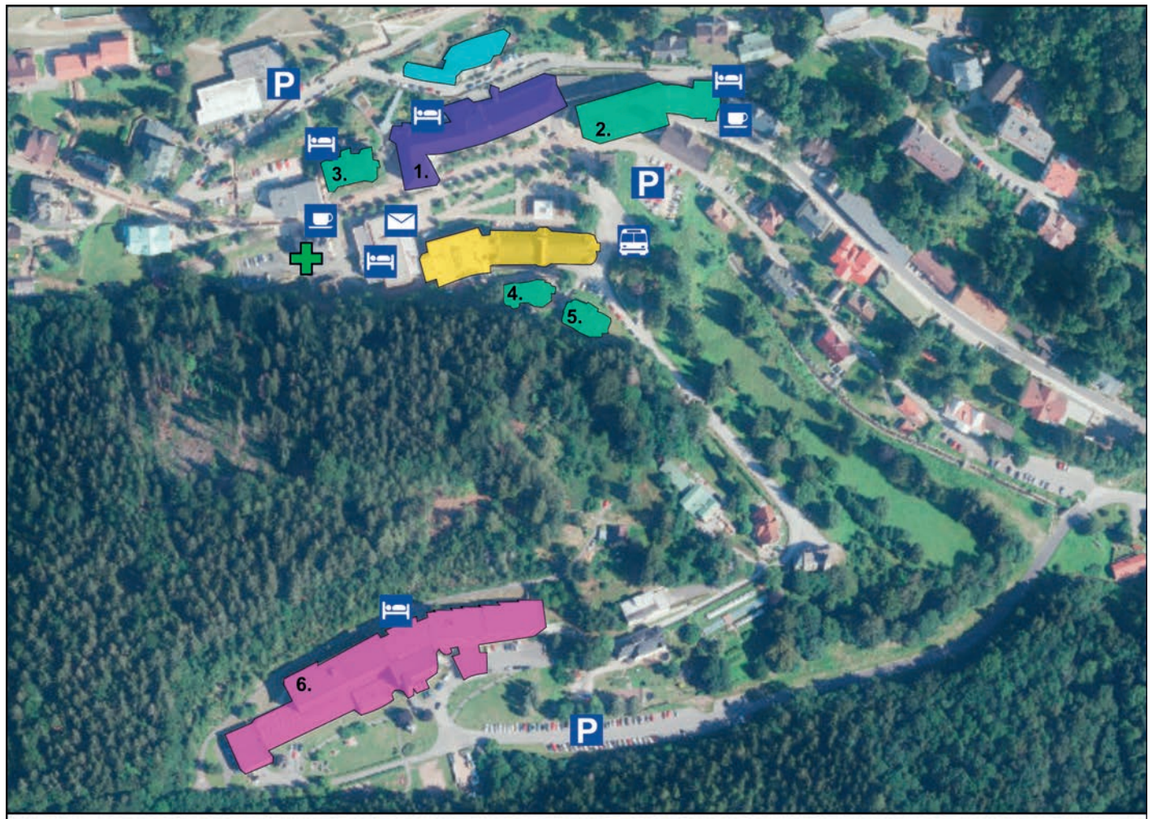

Lázeňské budovy / Budynki uzdrowiskowe

- Hlavní lázeňský dům / Główny dom uzdrowiskowy
- Lázeňský dům / Dom uzdrowiskowy
- Dětská léčebna / Szpital dziecięcy
- Bazén / Basen
- Kolonáda / Kolumnada

1. Lázeňský dům
2. Jánský dvůr
3. Terra
4. Čechie
5. Moravénka
6. Vesna

S
0 50 100 m

- pošta / poczta
- autobusová zastávka / przystanek autobusowy
- kavárna / kawiarnia
- lékárna / apteka
- ubytování / zakwaterowanie
- parkoviště / parking

Dostupnost atraktivit cestovního ruchu / Dostępność atrakcji turystycznych

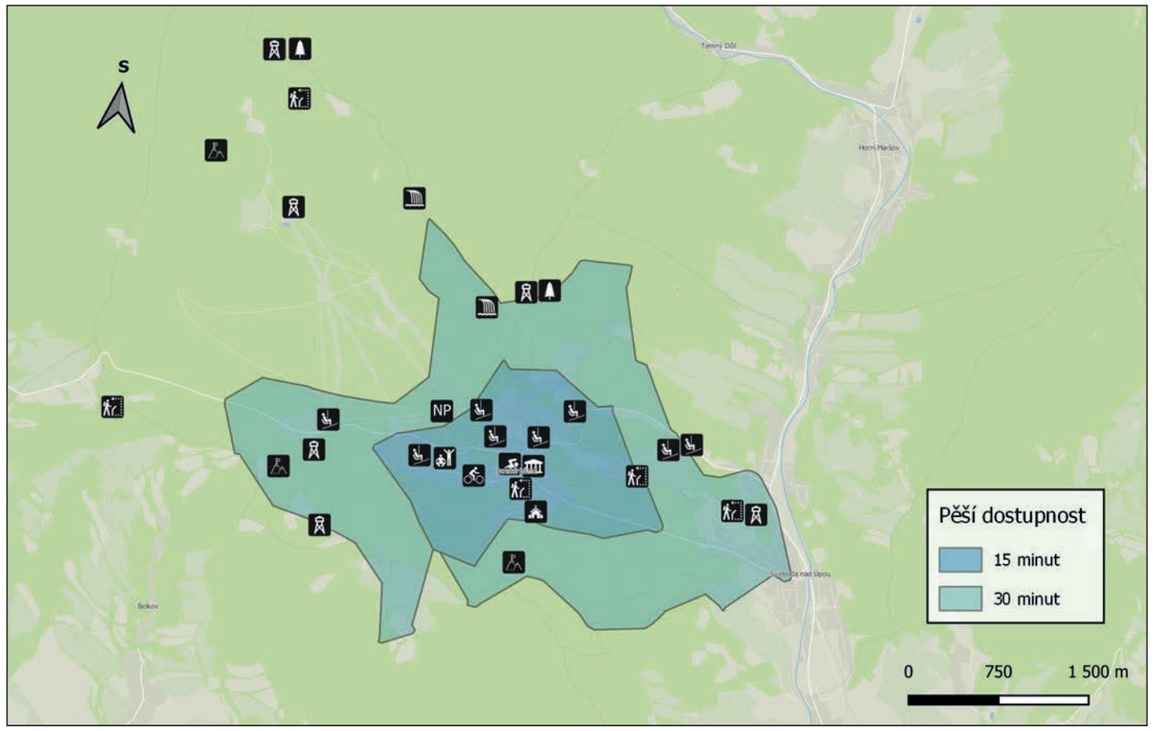

Hydrogeologie, prameny / Hydrogeologia, źródła

Hydrogeologická jednotka / Jednostka hydrogeologiczna

Krystalinikum Jizerských hor v povodí Jizery a Krkonoš
Skała macierzysta Gór Izerskich w dorzeczu Izery i Karkonoszy (6414)

Typ pramenů / Typ źródeł

Hydrouhličitano-vápenatá voda, teplá, kalcium hydrokarbonátového typu.

Woda wodorowęglanowo-wapniowa, ciepła, typu wodorowęglanowo-wapniowego.

Jednotlivé prameny / Poszczególne źródła

Název Nazwa	Celková mineralizace Całkowita mineralizacja	Hloubka vrtu Głębokość odwiertu	Chemické složení Skład chemiczny
Janský pramen	341 mg/l	54,0 m	prostá terma typu Ca-Na-Mg-HCO_3 naturalne źródło termalne typu Ca-Na-Mg-HCO_3

Bazén / Basen

Vnitřní rehabilitační bazén (plocha 230 m², hloubka do 1,5 metru).

Je napouštěn minerálními prameny o teplotě 27 °C vyvěrajícími v areálu lázní jako Janský a Černý pramen.

Wewnętrzny basen rehabilitacyjny (powierzchnia 230 m², głębokość do 1,5 metra).

Jest wypełniony wodą ze źródeł mineralnych w temperaturze 27 °C, bijących na terenie uzdrowiska jako Janský i Černý pramen.

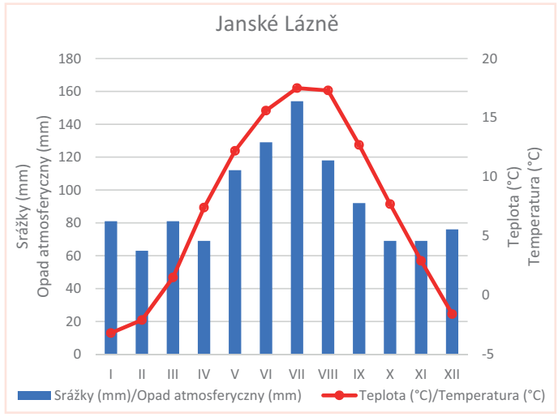

Architektura lázní / Architektura uzdrowiska

Centrem a hlavní lázeňskou budovou Janských Lázní je Lázeňský hotel Terra (název získal zkrácením původního německého „Terrasenhof“ – Terasový dvůr), známější byl pod pozdějším pojmenováním „Kaiser von Österreich“ – Rakouský císař, hotel nechal postavit v letech 1874–1875 Josef Kraus (dnes je to památkově chráněný objekt).
V centru lázní je kolonáda v secesním stylu (navrhl v roce 1902 architekt Petr Paul Brang), historicky významný je Lázeňský dům (dříve Baadhaus), stojící na místě původních nejstarších lázní a lázeňských budov ze 17. století.

Centrum i główną budowlą uzdrowiska Janské Lázně jest Hotel Uzdrowiskowy Terra (nazwa powstała poprzez skrócenie pierwotnej niemieckiej nazwy „Terassenhof“ – Tarasowy Dwór), lepiej znany pod późniejszą nazwą „Kaiser von Österreich“ – Cesarz Austrii), budowę hotelu w latach 1874–1875 zlecił Josef Kraus (dziś obiekt jest objęty ochroną zabytków). Przez centrum uzdrowiska biegnie kolumnada w stylu secesyjnym (zaprojektował ją w 1902 roku Petr Paul Brang). Znaczenie historyczne ma Dom Uzdrowiskowy (wcześniej Baadhaus), który stoi w miejscu pierwotnego, najstarszego uzdrowiska i budynków uzdrowiskowych z XVII wieku.

Bezbariérová turistická stezka / Trasa turystyczna bez barier

Bezbariérová trasa (7 km) s využitím kabinkové lanovky Černohorský Express s bezbariérovým přístupem na Černou horu, a následně z Černé hory po Černohorské silnici k Hoffmanovým boudám, Zlaté vyhlídce, až do centra Janských Lázní, zavede Horní promenáda.

Trasa bez barier (7 km) z wykorzystaniem kabinowej kolejki linowej Černohorský Express, dostępnej dla osób niepełnosprawnych, na Černą horę, a następnie z Černej hory Drogą Černohorską do Hoffmanovych boud, Złotego Punktu Widokowego (Zlatá vyhlídka) do centrum miejscowości Janské Lázně, dokąd prowadzi Górna Promenada.

Základní charakteristika / Podstawowa charakterystyka

Lázně leží v severní části Královéhradeckého kraje na úpatí Černohorské rozsochy v Krkonoších.
V rámci ČR patří k nejvýše položeným lázním (druhé nejvýše položené v česko-polském pohraničí).
Poloha na jižním úpatí Černé hory (1 298 m n. m.) v údolí Janského potoka vytváří příznivé klimatické podmínky, které v kombinaci s unikátními zdroji minerálních vod jsou ideální pro lokalizaci lázní. Janské Lázně patří mezi turisticky nejnavštěvovanější lokality Krkonoš a v místě se tak kombinuje lázeňská a turistická funkce.

Uzdrowisko leży w północnej części kraju hradeckiego u podnóża Černohorskiej rozsochy w Karkonoszach. To jedno z najwyżej położonych uzdrowisk w RCz (zajmuje drugie miejsce pod względem wysokości n.p.m. na czesko-polskim pograniczu). Położenie u południowego podnóża Černej hory (1 298 m n.p.m.) w dolinie Janskiego potoku zapewnia korzystny klimat, który w połączeniu z wyjątkowymi źródłami wód mineralnych tworzy idealne warunki do lokalizacji uzdrowiska. Janské Lázně to miejscowość zaliczana do najczęściej odwiedzanych przez turystów w Karkonoszach, co pozwala połączyć tutaj funkcję uzdrowiskową i turystyczną.

Historie / Historia

Historie lázní sahá až do 11. století a objevení léčivého pramene se datuje do roku 1006. Od roku 1675 byly lázně součástí panství šlechtického rodu Schwarzenbergů, kteří přispěli k jejich rozvoji. Začala výstavba prvních lázeňských budov, které nesly jméno Svatojánské Teplice. Již v 18. století byly Janské Lázně velmi významným lázeňským letoviskem, kam se sjížděli elitní hosté i ze zahraničí. Další významnou etapou byla první polovina 20. století, kdy zde vznikla jako první v celé Evropě léčebna obrny.

Historia uzdrowiska sięga XI wieku, a odkrycie źródła leczniczego datuje się na rok 1006. Od 1675 roku uzdrowisko stało się częścią dóbr rodu szlacheckiego Schwarzenbergów, którzy przyczynili się do rozwoju uzdrowiska, rozpoczęto budowę pierwszych obiektów uzdrowiskowych, a miejscowość nazwano – Svatojánské Teplice. Już od XVIII wieku Janské Lázně stały się ważnym uzdrowiskowym letniskiem, dokąd zjeżdżali się elitarni goście, także z zagranicy. Kolejnym znaczącym etapem w dziejach uzdrowiska była pierwsza połowa XX wieku, gdy powstał tutaj wyjątkowy w całej Europie zakład leczniczy zajmujący się chorobą Heine-Medina.

Jedlina-Zdrój

Uzdrowisko Szczawno – Jedlina S.A.
ul. Wojska Polskiego 6
58-310 Szczawno – Zdrój

Získání statutu lázeňského místa /
Uzyskanie statusu uzdrowiska
1723/1967

Právní forma / Forma prawna
Akciová společnost / Spółka akcyjna

Majitel, zřizovatel / Właściciel, założyciel
Uzdrowisko Szczawno-Jedlina S.A.

Přírodní léčivý zdroj /
Naturalne lecznicze źródło
Minerální voda / Woda mineralna

Kapacita lázní / Liczba miejsc w uzdrowisku
153 lůžek / 153 miejsc

Bezbariérovost /
Dostęp dla osób niepełnosprawnych
Částečně bezbariérové / Częściowo bez barier

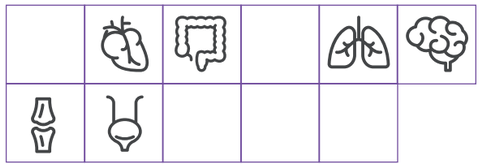

Vybavenost obce / Infrastruktura gminy

Dostupnost veřejnou dopravou /
Dojazd transportem publicznym

Vzdálenost do krajského města /
Odległość od miasta wojewódzkiego

Wrocław	78 km	1:30

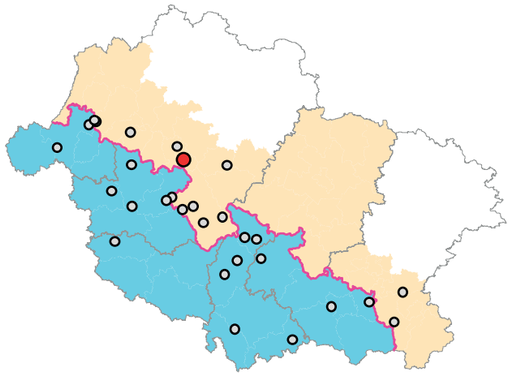

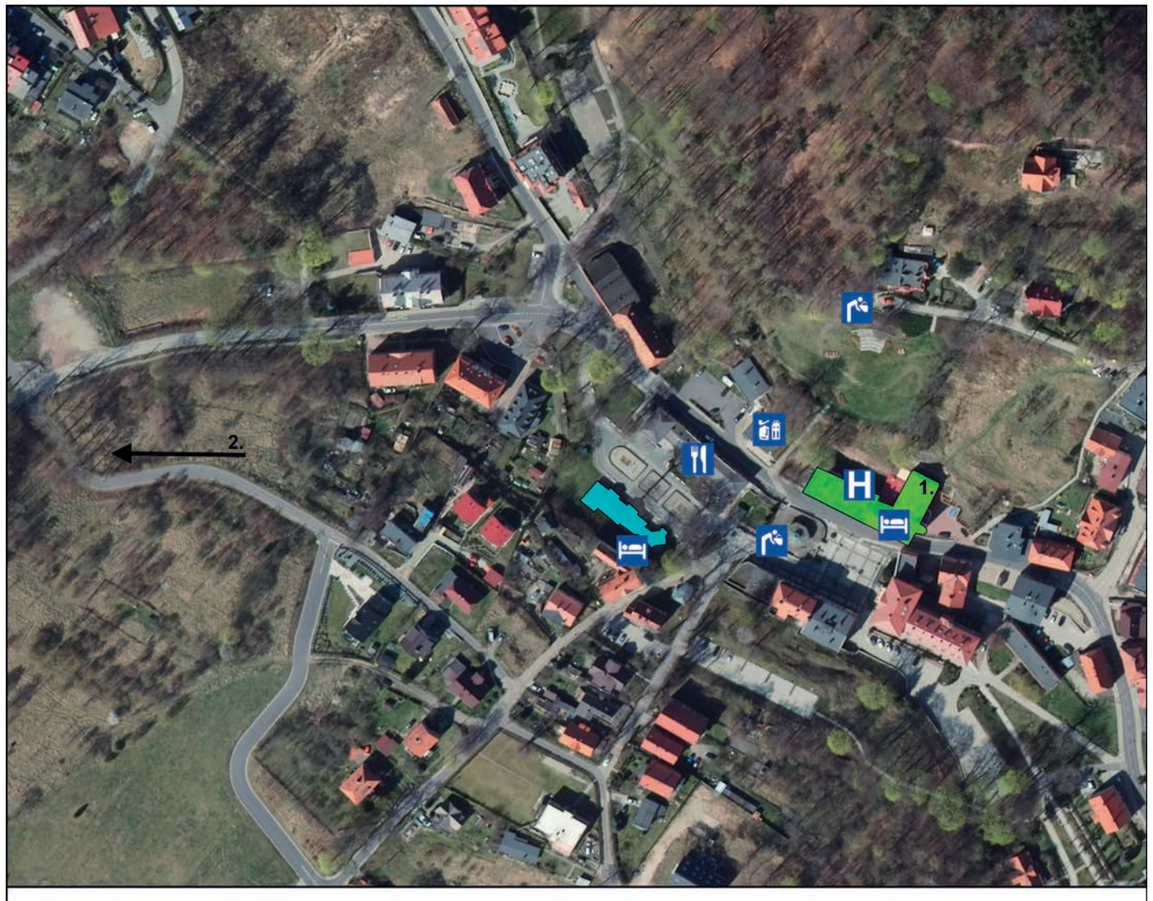

Lázeňské budovy / budynki uzdrowiskowe
lázeňský dům + balneoprovoz / dom uzdrowiskowy + balneo
Institut přírodní medicíny/Zakład Przyrodoleczniczy

1. Teresa
2. Pramen / Źródło Charlotta

S

0 50 100 m

Nemocnice / Szpital
Ubytování / Zakwaterowanie
Pramen / Źródło
Obchod / Handel
Restaurace / Restauracja

Hydrogeologie, prameny / Hydrogeologia, źródła

Hydrogeologická jednotka / Jednostka hydrogeologiczna

Sudetský region (125) / Sudecki region (125)

Typ pramenů / Typ źródeł

Voda je přítomna v hornokarbonských pískovcích v blízkosti jejich kontaktu s dolnopermským porfyrem. Těžba uhlí ve Wałbrzychské pánvi způsobila odtok vody a úbytek zdrojů.

Woda występowa a w piaskowcach górnego karbonu w pobliżu ich kontaktu z dolnopermskimi porfirami felzytowymi. Wydobywanie węgla w zagłębiu wałbrzyskim spowodowało zdrenowanie wody i zanik źródeł.

Jednotlivé prameny / Poszczególne źródła

Název Nazwa	Celková mineralizace Całkowita mineralizacja	Hloubka vrtu Głębokość odwiertu	Chemické složení Skład chemiczny
J-600 (1968)	2 000 mg/l	365,0 m	kyselka / szczawa HCO_3–Ca–Mg
J-300 (1966)	683 mg/l	290,0 m	radonová voda szczawa radoczynna (192 Bq/l)

Historie / Historia

Nejstarší zmínky o městě pocházejí ze 13. století. Název je odvozen z rozsáhlých jedlových lesů, které zde původně rostly. Tehdy to byla osada dřevorubců Bolka I. – vévody ze Świdnice a Jaworu. V 16. století byly objeveny první prameny minerální vody a v 18. století byly považovány za léčivé a začaly se používat ve větším měřítku.

V roce 1723 se osada stala lázněmi. Zdroj pojmenovaný po Charlotte, manželce Hanse Christophera Barona von Seher-Thossa – majitele Jedlinky, se jmenoval Charlottenbrunn. Tento název přijala celá Jedlina a používal se až do roku 1945.

Najstarsze wzmianki o mieście pochodzą z XIII wieku. Nazwa pochodzi od prozległych lasów jodłowych, które pierwotnie tu rosły. W tym czasie była to osada drwali Bolka I. – księcia świdnicko-jaworskiego. Pierwsze źródła wody mineralnej odkryto w XVI wieku, aw XVIII wieku uznano je za lecznicze i zaczęto je wykorzystywać na większą skalę.

W 1723 r. Osada stała się uzdrowiskiem. Źródło nazwane na cześć Charlotte, żony Hansa Christophera Barona von Seher-Thossa – właściciela Jedlinki, nazywało się Charlottenbrunn. Nazwę tę przyjęła cała Jedlina i była używana do 1945 roku.

Dostupnost atraktivit cestovního ruchu / Dostępność atrakcji turystycznych

Lázeňský park / Park zdrojowy

Park byl realizován v letech 1820–1830 a jeho součástí je pitný pavilon minerální vody (bývalý pavilon pramenů minerální vody), bývalá pěší hala (nyní lázeňská jídelna a restaurace), nová pěší hala s oranžérií (palmový dům). V roce 2011 byl park revitalizován, byly vytvořeny nové chodníky a květinové záhony a byly zřízeny prvky malé zahradní architektury (lavičky, lucerny).

V jihovýchodní části Jedliny se nacházel druhý lesní park – Karlshain, založený v roce 1849. S centrem města byl propojený lipovou alejí, tzv. Beinert Allee. V zalesněných komplexech byla vytvořena síť vycházkových tras.

Park zbudowany w letech 1820 – 1830, swoim zasięgiem obejmuje pijalnię wód mineralnych (dawny pawilon źródła wód mineralnych), dawnąhalę spacerową (obecnie jadalnia uzdrowiskowa i restauracja), nową halę spacerową z oranżerią (palmiarnią). W roku 2011 park został poddany rewitalizacji, utworzono nowe alejki, kwietniki, ustawiono elementy małej architektury ogrodowej (ławki, latarnie).

W południowo-zachodniej części Jedliny znajdował się drugi park leśny – Karlshain, założony w 1849 r. Z centrum miejscowości prowadziła do niego aleja lip, tzw. Beinert Allee. W naturalnych kompleksach leśnych urządzony tereny spacerowe.

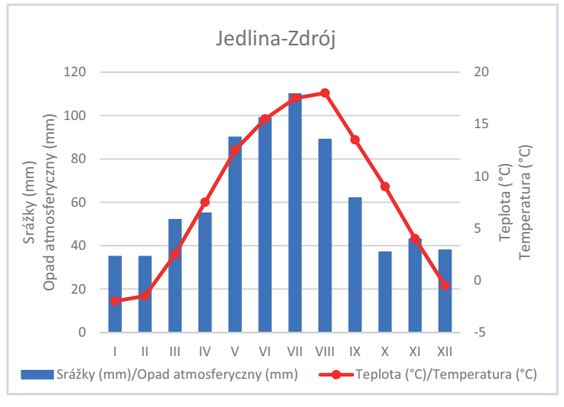

Základní charakteristika / Podstawowa charakterystyka

Lázně Jedlina-Zdrój se nachází v jižní části Dolnoslezského vojvodství v Sudetském podhůří mezi horským pásmem Gór Wałbrzyskich i Gór Sowich. Ze všech stran místo obklopují zalesněné vrcholy, nejvyššími jsou Rzepiska, Kobiela a nejvyšší vrchol Borová (854 m n. m.). Lázně leží na jihozápadním údolním svahu říčky Jedlina, která vytváří hluboké zalesněné údolí s údolní nivou otevřenou k jihu. Svou polohou jsou lázně již řazeny mezi horské lázně, které využívají k léčbě zdroje minerálních vod i příznivé klimatické podmínky, kdy horské hřbety chrání území před studenými severními větry.

Uzdrowisko Jedlina-Zdrój położone jest w południowej części województwa dolnośląskiego na pogórzu sudeckim pomiędzy pasmami Gór Wałbrzyskich i Gór Sowich. Miejsce otoczone jest ze wszystkich stron przez zalesione szczyty, z których najwyższy to Rzepiska, Kobiela i najwyższy szczyt Borová (854 m npm). Uzdrowisko położone jest na południowo-zachodnim stoku doliny rzeki Jedliny, która tworzy głęboką zalesioną dolinę z otwartą od południa doliną zalewową. Ze względu na swoje położenie uzdrowisko zaliczane jest już do uzdrowisk górskich, które do leczenia wykorzystuje źródła wód mineralnych oraz sprzyjające warunki klimatyczne, gdzie grzbiety górske chroni okolicę przed zimnymi północnymi wiatrami.

Jeseník

Priessnitzovy léčebné lázně, a. s.
Priessnitzova 299/12
790 01 Jeseník

Získání statutu lázeňského místa / Uzyskanie statusu uzdrowiska
1987

Právní forma / Forma prawna
Akciová společnost / Spółka akcyjna

Majitel, zřizovatel / Właściciel, założyciel
Priessnitzovy léčebné lázně a. s.

Přírodní léčivý zdroj / Naturalne lecznicze źródło
Klima / Klima

Kapacita lázní / Liczba miejsc w uzdrowisku
934 lůžek / 934 miejsca

Bezbariérovost / Dostęp dla osób niepełnosprawnych
Částečně bezbariérové / Częściowo bez barier

Vybavenost obce / Infrastruktura gminy

Dostupnost veřejnou dopravou / Dojazd transportem publicznym

Vzdálenost do krajského města / Odległość od miasta wojewódzkiego

Olomouc 100 km 1:40

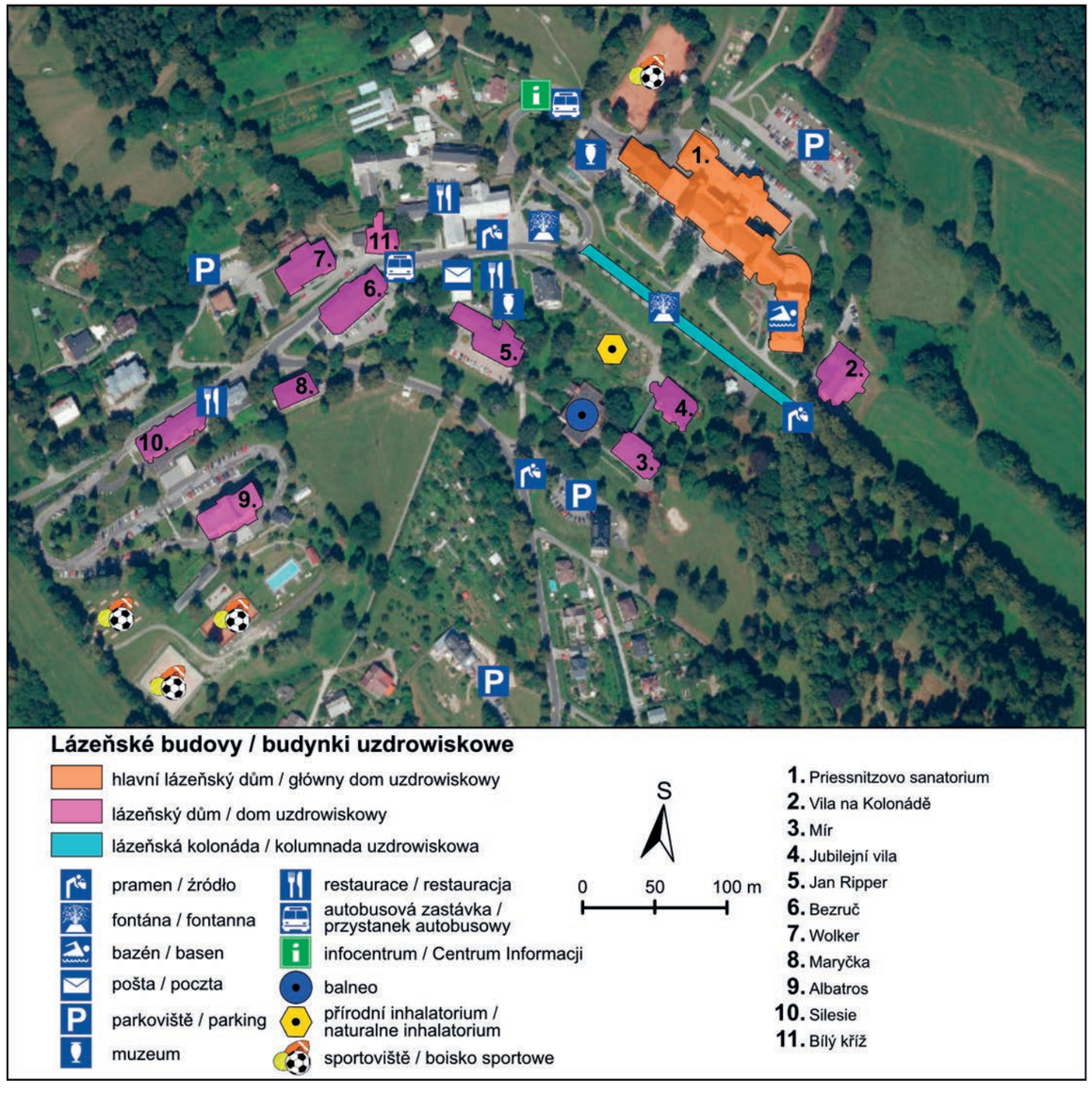

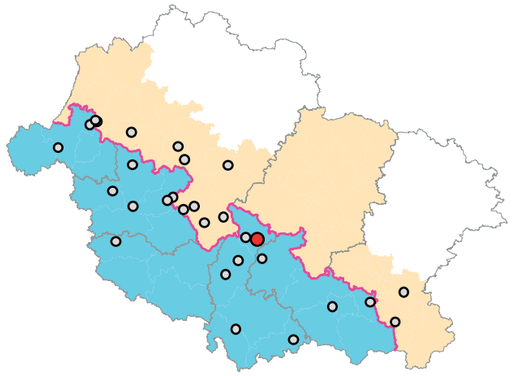

Dostupnost atraktivit cestovního ruchu / Dostępność atrakcji turystycznych

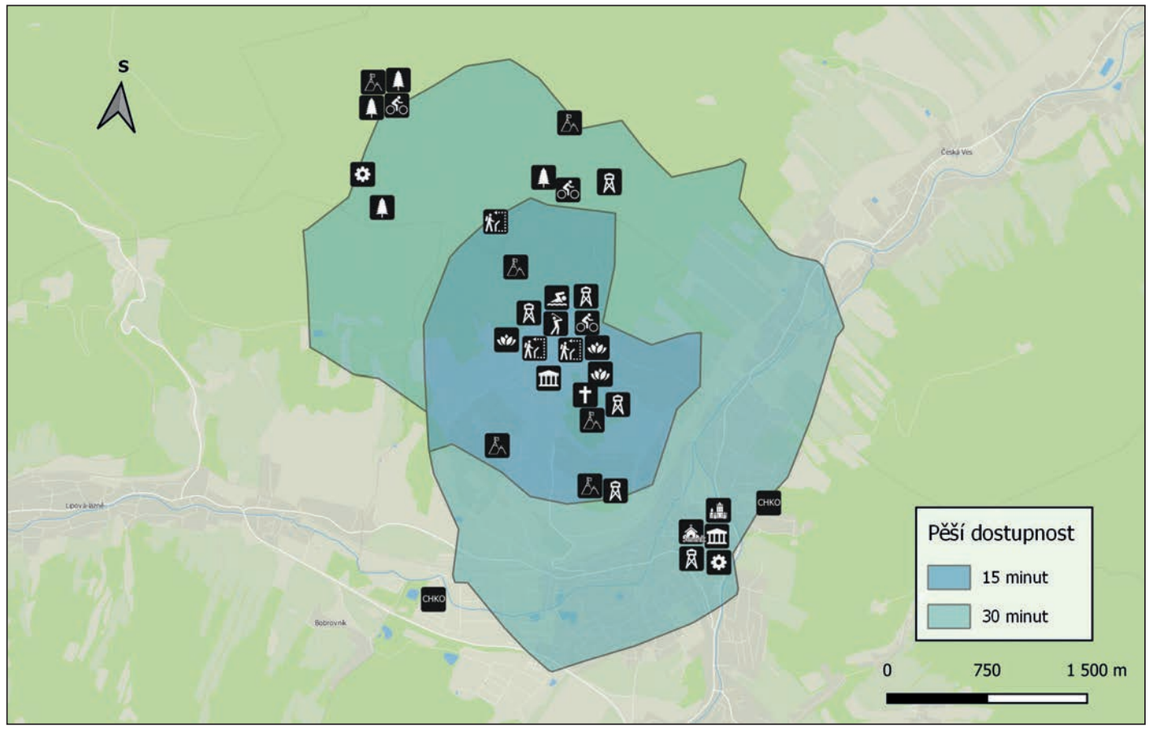

Hydrogeologie, prameny / Hydrogeologia, źródła

Hydrogeologická jednotka / Jednostka hydrogeologiczna

Krystalinikum severní části východních Sudet (6431) /

Skała macierzysta północnej części Sudetów Wschodnich (6431)

Typ pramenů / Typ źródeł

Prosté studené vody, slabě mineralizované typu Ca HCO_3 / Naturalne wody zimne, słabo zmineralizowane, typu Ca HCO_3

Prostá podzemní voda v minulosti vyvěrala v přibližně 50 upravených pramenních vývěrech v Rychlebských horách a ve 20 pramenech na úbočích Křížového vrchu (666 m n. m.) a Zlatého Chlumu (891 m n. m.) Zlatohorské vrchoviny. Pramenní pomníčky, často umělecky i historicky cenné, vytvářejí v bezprostředním okolí lázeňského areálu unikátní soubor staveb, které svou četností nemají v České republice obdoby. K zachycení pramenních vývěrů a stavbě pomníčků byl využíván především místní stavební materiál (krystalické vápence, slezská žula, kvarcity). Mnozí význační lázeňští hosté pokládali za čest, když mohli zachycení pramene financovat, případně svůj dík za úspěšnou léčbu vyjadřovali i stavbou pomníků nad pramenním vývěrem. Podle genetického typu možno označit většinu pramenů za suťové prameny kombinované s prameny puklinovými. V 90. letech 20. století byla zahájena obnova pramenů, jsou začleněny do sítě vycházkových tras propojených s lázeňským areálem.

Naturalna woda podziemna w przeszłości biła w około 50 obudowanych źródłach w Górach Rychlebskich oraz w 20 źródłach na stokach gór Křížový vrch (666 m n.p.m.) i Zlatý Chlum (891 m n.p.m.) Gór Opawskich (Zlatohorská vrchovina). Pomniki stawiane przy źródłach, często o znacznej wartości artystycznej i historycznej, tworzą w bezpośrednim otoczeniu terenu uzdrowiska wyjątkową zespół budowli, który pod względem swojej liczebności nie ma sobie równych w Republice Czeskiej. Do wykonania ujęcia wody bijącej ze źródła i budowy pomnika wykorzystywano przede wszystkim miejscowy materiał (wapienie krystaliczne, granit śląski, kwarcyty). Wielu znaczących gości uzdrowiska poczytywało sobie za zaszczyt możliwość sfinansowania ujęcia źródła, chętnie też wyrażali swoją wdzięczność za udane leczenie, fundując budowę pomników nad bijącymi źródłami. Według typu genetycznego większość źródeł można uznać za źródła zwietrzelinowe połączone ze źródłami szczelinowymi. W latach 90. XX wieku została rozpoczęta odbudowa źródeł, włączono je do sieci tras spacerowych połączonych z terenem uzdrowiska.

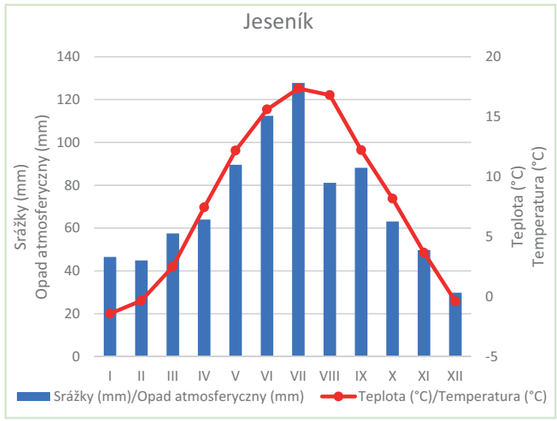

Historie / Historia

Historie lázní je nerozlučně spjata se jménem léčitele, místního rodáka Vincenze Priessnitze, který v osadě Gräfenberk nad dnešním Jeseníkem (dříve Frývaldov) v roce 1822 položil základy prvního moderního vodoléčebného ústavu na světě. Začínal ve skromných podmínkách ve svém rodinném domě, který si postupně přestavil na soukromé lázně, a i přes zákaz úřadů léčil. Musel překonat mnoho úskalí, ale svoji léčitelskou prestiž obhájil a rok 1837 se uvádí jako datum oficiálního vzniku vodoléčebných lázní. V polovině 19. století Priessnitzovy lázně patřily ke světové špičce. V roce 1838 se zde léčilo rekordních 1800 hostů, jedinečný ráz lázní, obklopených lesy, prameny a krásnou přírodou Jeseníků a Rychlebských hor, zůstává dodnes jednou z hlavních předností lázní.

Historia uzdrowiska jest nierozłącznie związana z nazwiskiem miejscowego uzdrowiciela, Vincenza Priessnitza, który w osadzie Gräfenberk, położonej nad dzisiejszym Jeseníkiem (wcześniej Frývaldov), w 1822 roku położył fundamenty pod pierwszy nowoczesny zakład wodoleczniczy na świecie. Zaczynał w skromnych warunkach swojego domu rodzinnego, który stopniowo przebudował na prywatne sanatorium, gdzie leczył także mimo urzędowego zakazu. Musiał pokonać wiele przeszkód, aby obronić swój prestiż jako poważnego uzdrowiciela, dlatego dopiero 1837 rok podaje się jako oficjalną datę powstania uzdrowiska wodoleczniczego. W połowie XIX wieku Uzdrowisko Priessnitz trafiło do światowej czołówki. W 1838 roku leczyła się tutaj rekordowa liczba 1800 gości, wyjątkowy charakter uzdrowiska, otoczonego przez lasy, źródła i piękną przyrodę Jesioników i Gór Złotych (Rychlebskich), pozostaje do dzisiaj

Základní charakteristika / Podstawowa charakterystyka

V severní části Olomouckého kraje na pomezí Rychlebských hor, Zlatohorské vrchoviny a Hrubého Jeseníku jsou situovány první vodoléčebné lázně světa. Prameny vázané na významné tektonické poruchy a zlomy stály u zrodu unikátních vodoléčebných metod léčby. Lázně patří k nejvýznamnějším v rámci České republiky. Mají statut klimatických lázní a pokračují i v tradici vodoléčby. Součástí areálu lázní je 11 lázeňských budov, rozsáhlý balneopark, hustá síť stezek propojující více než 80 pramenů a moderní sportovně-rekreační zázemí.

W północnej części kraju ołomunieckiego na pograniczu Gór Złotych, Gór Opawskich i Wysokiego Jesionika jest zlokalizowane pierwsze wodolecznicze sanatorium na świecie. Źródła powiązane z wyjątkowymi formacjami tektonicznymi, pęknięciami podłoża skalnego, przyczyniły się do powstania wyjątkowych metod wodoleczniczych. Uzdrowisko jest jednym z najważniejszych na terenie Republiki Czeskiej. Ma status uzdrowiska klimatycznego i kontynuuje tradycję wodolecznictwa. Na terenie uzdrowiska znajduje się 11 budynków sanatoryjnych, rozległy park balneologiczny, gęsta sieć ścieżek łączących ponad 80 źródeł i nowoczesne zaplecze sportowo-rekreacyjne.

Rada pramenů / Rada Źródeł

V roce 2018 vznikla tzv. Rada pramenů, která má za úkol sjednocení jednotlivých činností dobrovolníků, ale i majitelů pozemků, a vytvoření dlouhodobé vize a především udržitelnosti s ohledem na údržbu pramenů a okolních stezek a případnou výstavbu nových prvků.

W 2018 roku powstała tzw. Rada Źródeł, która ma za za-danie ujednolicenie działań wolontariuszy, ale też właścicieli gruntów i stworzenie długofalowej wizji, a przede wszystkim zapewnienie jej trwałości, z uwzględnieniem utrzymania źródeł i okolicznych szlaków oraz ewentualnej budowy nowych elementów.

Bazén / Basen

Vnitřní bazén je součástí lázeňského domu Sanatorium Priessnitz.

Basen wewnętrzny jest częścią domu uzdrowiskowego Sanatorium Priessnitz.

Karlova Studánka

Horské lázně Karlova Studánka, s. p.
Karlova Studánka 6
793 24

Získání statutu lázeňského místa / Uzyskanie statusu uzdrowiska
1957

Právní forma / Forma prawna
Státní podnik / Przedsiębiorstwo państwowe

Majitel, zřizovatel / Właściciel, założyciel
Ministerstvo zdravotnictví ČR / Ministerstwo Zdrowia RCz

Přírodní léčivý zdroj / Naturalne lecznicze źródło
Klima / Klimat
Minerální vody / Wody mineralne
Peloid / Peloid

Kapacita lázní / Liczba miejsc w uzdrowisku
468 lůžek / 468 miejsc

Bezbariérovost / Dostęp dla osób niepełnosprawnych
částečně / częściowo

Vybavenost obce / Infrastruktura gminy

Dostupnost veřejnou dopravou / Dojazd transportem publicznym

Vzdálenost do krajského města / Odległość od miasta wojewódzkiego

Ostrava	100 km	1:45
Olomouc	68 km	1:20

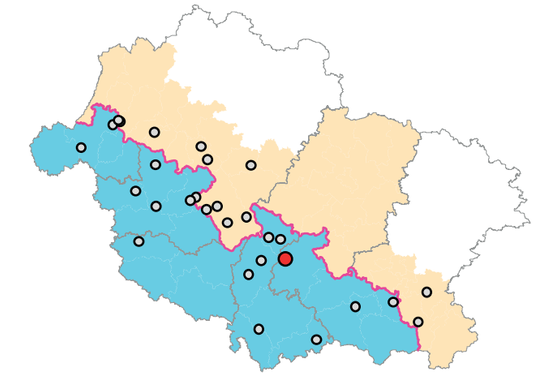

Dostupnost atraktivit cestovního ruchu / Dostępność atrakcji turystycznych

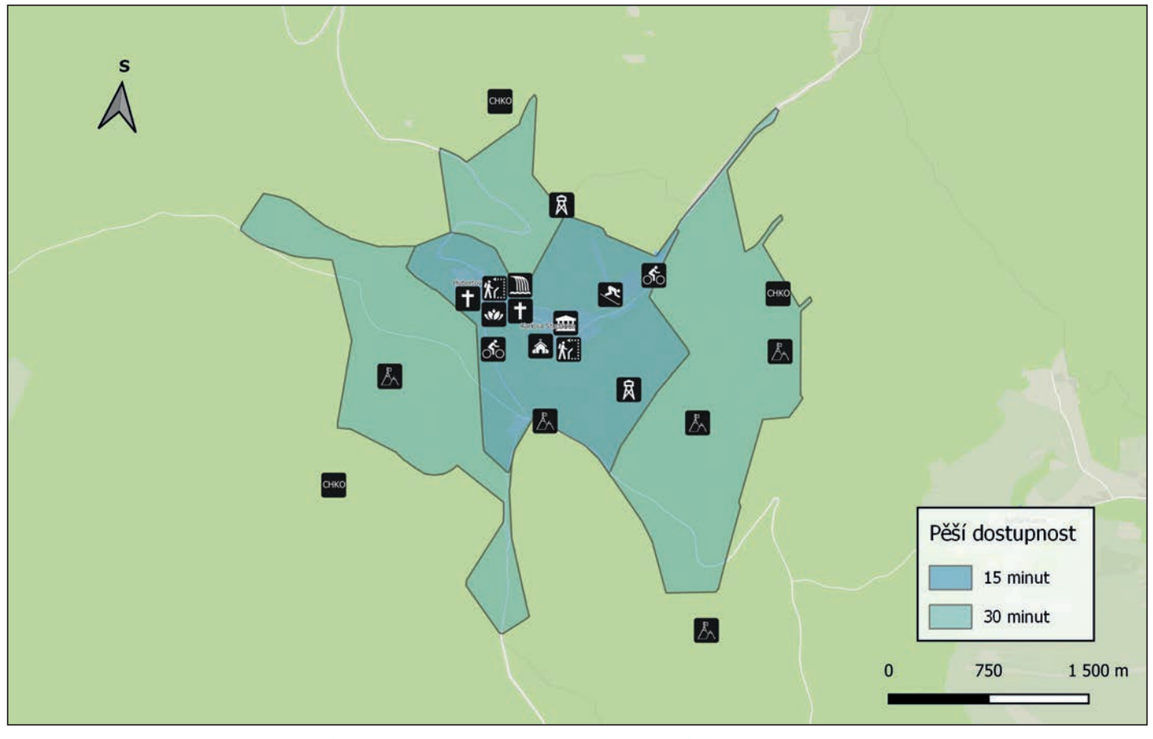

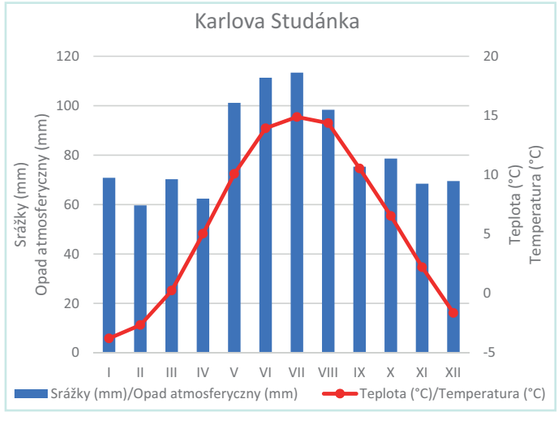

Základní charakteristika / Podstawowa charakterystyka

Lázně Karlova Studánka leží v horském celku Hrubý Jeseník, jsou příkladem horských lázní. Poloha ve východní části masivu Pradědu a zalesněné údolí Bílé Opavy vytváří příznivé klimatické podmínky lázeňského místa. Polohou patří mezi nejvýše položené lázně na česko-polském pomezí.

Uzdrowisko Karlova Studánka leży w paśmie górskim Wysokiego Jesionika i jest przykładem uzdrowiska górskiego. Położenie we wschodniej części masywu Pradziada i zalesionej doliny Białej Opawy kształtuje korzystne warunki klimatyczne tego uzdrowiska. Pod względem lokalizacji to jedno z najwyżej położonych uzdrowisk na pograniczu czesko-polskim.

Architektura lázní / Architektura uzdrowiska

Dřevěné podhorské stavitelství a antikizující klasicismus z období výstavby mezi lety 1780–1931.

Drewniane budownictwo podgórskie i nawiązujący do antyku klasycyzm z okresu budowy uzdrowiska w latach 1780–1931.

Hydrogeologie, prameny / Hydrogeologia, źródła

Hydrogeologická jednotka / Jednostka hydrogeologiczna

Krystalinikum severní části východních Sudet (6431) / Skała macierzysta północnej części Sudetów Wschodnich (6431)

Typ pramenů / Typ źródeł

Uhličité, hydrogenuhličitanové, vápenato-hořečnaté, slabě mineralizované, železnaté, studené, hypotonické minerální vody.

Węglanowe, wodorowęglanowe, wapniowo-magnezowe, słabo zmineralizowane, żelaziste, zimne, hipotoniczne wody mineralne.

Jednotlivé prameny / Poszczególne źródła

Název Nazwa	Celková mineralizace Całkowita mineralizacja	Hloubka vrtu Głębokość odwiertu	Chemické složení Skład chemiczny
S-2A	1 045 mg/l	126,0 m	CO_2 mg/l: 2 732
Petr			Fe^{2+} mg/l: 11,76
S-7	1 008 mg/l	117,0 m	CO_2 mg/l: 3 340
Vladimír			Fe^{2+} mg/l: 10,17
Norbert	499 mg/l	10,0 m	CO_2 mg/l: 3 000 Fe^{2+} mg/l: 12,5

Bazén / Basen

Vnitřní – rehabilitační wellness termální bazén v budově Letních lázní.
První bazén tohoto druhu v České republice s novým prvkem balneologického vnitřního vybavení.
Parametry: šířka 8 m, hloubka 1,30 m a délka 13,8 m.

Kryty – rehabilitacyjny basen termalny wellness w budynku Uzdrowiska Letniego.
Pierwszy tego typu basen w Republice Czeskiej z nowym elementem balneologicznego wyposażenia wnętrza.
Parametry: Basen ma 8 m szerokości, 1,30 m głębokości i 13,8 m długości.

Historie / Historia

První zmínky o léčivých pramenech pochází z počátku 18. století a počátky lázeňské léčby se datují rokem 1875. Poprvé byla minerální voda prozkoumána chemickými rozbory v r. 1780 na žádost velmistra řádu německých rytířů Františka Maxmiliána, po kterém byl také první pramen pojmenován. U tohoto pramene byl v r. 1785 vybudován první lázeňský dům. V r. 1803 bylo lázeňské místo pojmenováno podle arcivévody Karla Ludvíka, vnuka Marie Terezie, Karlova Studánka. Dnešní prameny Vladimír a Petr byly vyhloubeny v 60. letech 20. století.

Pierwsze wzmianki o źródłach leczniczych pochodzą z pierwszych dziesięcioleci XVIII wieku, a początki lecznictwa uzdrowiskowego sięgają 1875 roku. Po raz pierwszy badania składu chemicznego wody mineralnej przeprowadzono w 1780 roku na zlecenie Wielkiego Mistrza Zakonu Rycerzy Niemieckich Franciszka Maksymiliana, którego imieniem nazwano również pierwsze źródło. Przy źródle tym w 1785 roku zbudowano pierwszy budynek sanatoryjny. W 1803 roku uzdrowisko nazwano od imienia arcyksięcia Karola Ludvíka, wnuka Marii Teresy, Karlovą Studánką (po polsku Źródło Karola). Dzisiejsze źródła Vladimír i Petr zostały wydrążone w latach 60. XX wieku.

Darkov

Lázně Darkov, a. s.
Čsl. armády 2954/2
733 01 Karviná-Hranice

Získání statutu lázeňského místa /
Uzyskanie statusu uzdrowiska
1997

Právní forma / Forma prawna
Akciová společnost / Spółka akcyjna

Majitel, zřizovatel / Właściciel, założyciel
Lázně Darkov, a. s.

Přírodní léčivý zdroj /
Naturalne lecznicze źródło
Minerální voda / Woda mineralna

Kapacita lázní / Liczba miejsc w uzdrowisku
800 lůžek / 800 miejsc (liczba łóżek)

Bezbariérovost /
Dostęp dla osób niepełnosprawnych
Částečně bezbariérové / Częściowo bez barier

Vybavenost obce / Infrastruktura gminy

Dostupnost veřejnou dopravou /
Dojazd transportem publicznym

Vzdálenost do krajského města /
Odległość od miasta wojewódzkiego

Ostrava	26 km	0:35
Katowice	90 km	1:00

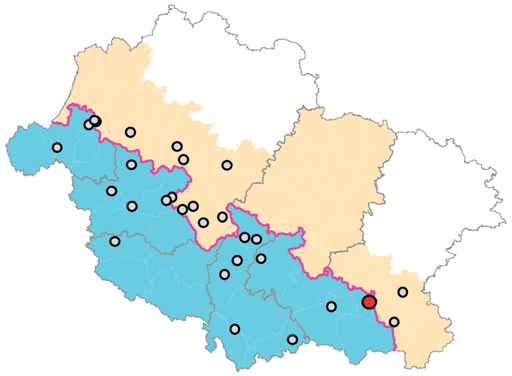

autobusová zastávka / przystanek autobusowy
knihovna / biblioteka
obchod / handel
parkoviště / parking
pošta / poczta
restaurace / restauracja
ubytování / zakwaterowanie
S
0 75 150 m

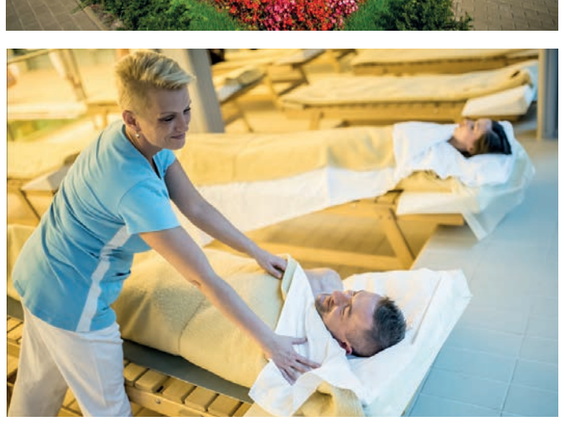

Dostupnost atraktivit cestovního ruchu / Dostępność atrakcji turystycznych

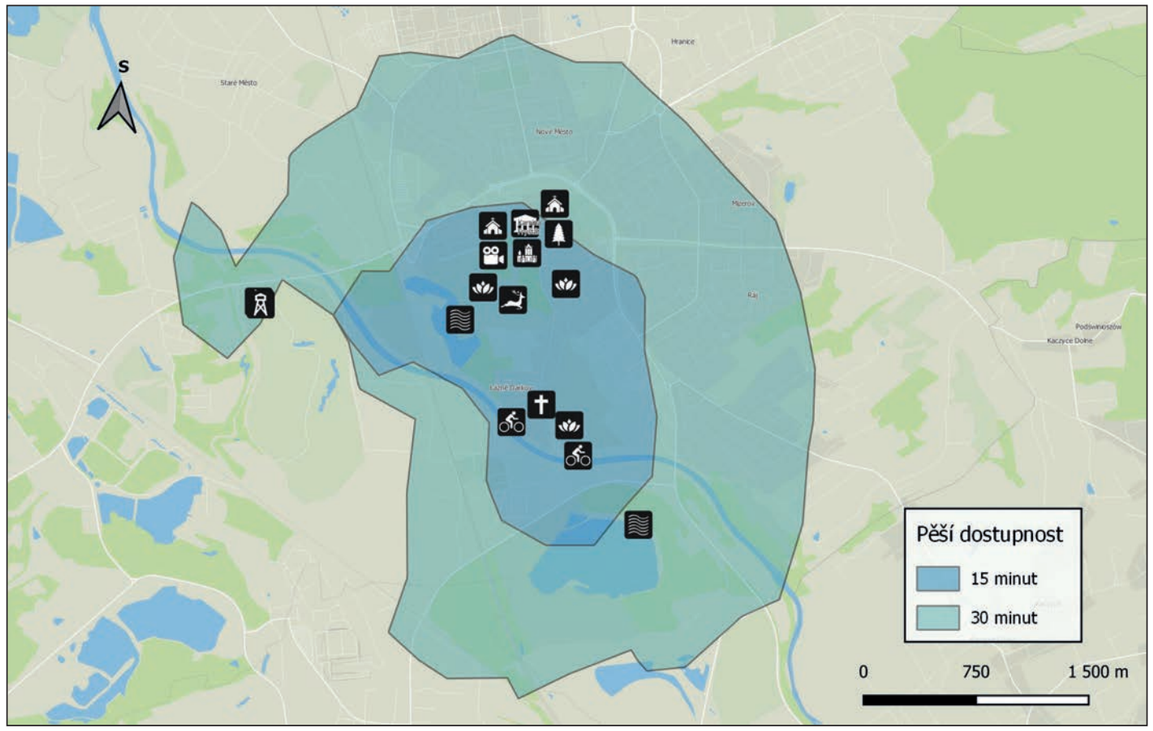

Hydrogeologie, prameny / Hydrogeologia, źródła

Hydrogeologická jednotka / Jednostka hydrogeologiczna

Ostravská pánev (2262) / Kotlina Ostrawa (2262)

Typ pramenů / Typ źródeł

Jodobromová solanka typu Na-Cl o mineralizaci 54 g/l.

Lázně Darkov čerpají jodobromovou solanku z vrtů hlubokých 220 m (vrty z let 1921–1981). Voda se shromažďuje v podzemním zásobníku a před napouštěním do bazénu prochází přes ohřívač.

Solanka jodobromowa typu Na-Cl o mineralizacji 54 g/l.

Uzdrowisko Darkov czerpie solankę jodowo-bromową z odwiertów o głębokości 220 m (odwierty z lat 1921–1981). Woda zbierana jest w podziemnym zbiorniku i przed napełnieniem basenu jest podgrzewana.

Lázeňský park / Park zdrojowy

Lázeňský park se vzácnými dřevinami je součástí historického areálu lázní a byl založen v letech 1895 až 1902.

Park zdrojowy z cennymi drzewami jest częścią historycznego terenu uzdrowiska i został założony w latach 1895–1902.

Bazén / Basen

Nový bazénový areál je součástí nově zrekonstruovaného Světa vitality (wellness centrum s bazény a saunami), součástí je jodobromový bazén, rehabilitační bazén.

Plánovanou investicí je projekt Thermoparku, který zahrnuje novou bazénovou halu propojenou s Rehabilitačním sanatoriem v Karviné-Hranicích. Nové objekty budou mít 1 800 m² vodní plochy. Součástí projektu jsou i venkovní bazény s termální vodou a parkoviště. Rekonstruuje se stávající lázeňský rehabilitační bazén, se kterým bude Thermopark propojen. Některé bazény budou naplněny přímo jodobromovou vodou.

Nowy obiekt basenowy wchodzi w skład nowo wyremontowanego Świata Witalności (centrum odnowy biologicznej z basenami i saunami), częścią jest basen jodowo – bromowy, basen rehabilitacyjny. Planowaną inwestycją jest projekt parku termalnego (Thermopark), który obejmuje nową halę basenową połączoną z Sanatorium Rehabilitacyjnym w Karvinie – Hranicach. Nowe budynki będą miały 1 800 m² powierzchni wodnej. Częścią projektu są również baseny zewnętrzne z wodą termalną oraz parking. Trwa przebudowa istniejącego basenu rehabilitacyjnego uzdrowiska, z którym zostanie połączony Thermopark. Niektóre baseny będą napełnione bezpośrednio wodą jodowo-bromową.

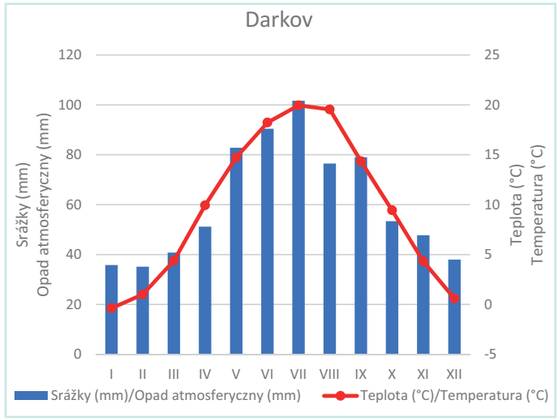

Architektura lázní / Architektura uzdrowiska

První lázeňské budovy byly uvedeny do provozu v roce 1867, v letech 1895 až 1902 byly k původním budovám postaveny další budovy, např. Vila Henrietta (dnes Jiřina) – původně reprezentační sídlo a Vila Anna (dnes Vlasta), a založen byl i lázeňský park. Podle návrhu vídeňského architekta Korna byl uprostřed parku realizován nový Společenský dům, v lázeňském parku byl také vybudován Letohrádek. V roce 1931 započala ve stylu funkcionalismu výstavba Sanatoria dle architektonického návrhu Ing. Jaroše a Ing. Fňouka.

V roce 1980 byly lázně rozšířeny o Rehabilitační ústav v části města Karviná-Hranice, jedná se o komplex budov hotelového typu propojených koridorem. V areálu byl vystavěn rehabilitační bazén a pracoviště pro léčebnou rehabilitaci.

Pierwsze budynki uzdrowiskowe oddano do użytku w 1867 roku, w latach 1895–1902 dobudowano kolejne obiekty, takie jak Willa Henrietta (obecnie Jiřina) – pierwotnie siedziba reprezentacyjna i Willa Anna (dziś Vlasta) oraz założono park uzdrowiskowy. Według projektu wiedeńskiego architekta Korna w centralnym miejscu parku wybudowano nowy Dom Wspólny, w parku zdrojowym wybudowano też Pałacyk Letni. W 1931 roku rozpoczęto budowę Sanatorium, w stylu funkcjonalizmu, według projektu architektów inż. Jaroša i inż. Fňouka.

W 1980 roku uzdrowisko zostało rozbudowane o Instytut Rehabilitacji w dzielnicy miasta Karviná-Hranice, jest to kompleks budynków typu hotelowego połączonych korytarzem. Na terenie zbudowano basen rehabilitacyjny oraz miejsce do rehabilitacji leczniczej.

Základní charakteristika / Podstawowa charakterystyka

Lázně Darkov leží na území města Karviná v těsném sousedství česko-polské hranice v severovýchodní části Ostravské pánve. Historický areál lázní v blízkosti řeky Olše s lázeňskými budovami a parkem je v současné době mimo provoz. Hlavním místem moderní lázeňské péče je od roku 1980 lázeňský komplex s Rehabilitačním ústavem v části města Karviná-Hranice.

Uzdrowisko Darkov znajduje się w miejscowości Karviná w bezpośrednim sąsiedztwie granicy czesko-polskiej w północno-wschodniej części Kotliny Ostrawskiej. Zabytkowy kompleks uzdrowiskowy w pobliżu rzeki Olzy wraz z budynkami zdrojowymi i parkiem jest obecnie nieczynny. Głównym miejscem nowoczesnej opieki uzdrowiskowej jest od 1980 roku kompleks uzdrowiskowy z Instytutem Rehabilitacji w części miasta Karviná-Hranice.

Historie / Historia

Historie lázeňství v Darkově sahá do 13. století, kdy se zde vyráběla sůl. V roce 1862 byl proveden první vrt, v němž byla nalezena jodobromová voda, která se stala základem pro vybudování lázní založených v roce 1867. Dosavadní lázně Darkov byly určeny k poddolování a zániku kvůli nově budovanému Dolu Darkov, a proto byl vytvořen projekt k vybudování náhradní lokality. Geologickými vrty se zjišťovala vhodná lokalita se stejnými zásobami jodobromové solanky, jako jsou v Darkově. Ta byla nalezena v Klimkovicích a výstavba sanatoria započala v roce 1991. Darkov přijal režim dočasné ochrany, než by bylo možno celý provoz lázní přemístit. Provoz v Darkově měl skončit v roce 1993, ovšem útlum těžby změnil situaci. Lázně nabraly na větším významu a proběhla jejich rekonstrukce.

Historia lecznictwa uzdrowiskowego w Darkowie sięga XIII wieku, gdy wydobywano tu sól. W 1862 roku wykonano pierwszy odwiert, w którym znaleziono wodę jodowo-bromową, która dała początek uzdrowisku, założonemu w 1867 roku. Dotychczasowemu uzdrowisku groziło zamknięcie z powodu nowo utworzone kopalnie Darkov, w związku z czym powstał projekt przeniesienia uzdrowiska. Wykonywano odwierty geologiczne w poszukiwaniu miejsca z takimi samymi źródłami solanki jodowo-bromowej. Udało się je znaleźć w Klimkovicach, a budowę sanatorium rozpoczęto w 1991 roku. Darkov przyjął tymczasowy system ochrony, zanim cała działalność uzdrowiska zostanie przeniesiona w inne miejsce. Ograniczenie wydobycia zmieniło sytuację. Uzdrowisko zyskało na znaczeniu i zostało wyremontowane.

Klimkovice

Sanatoria Klimkovice
Hýlov 24
742 84 Klimkovice

Získání statutu lázeňského místa / Uzyskanie statusu uzdrowiska
1997

Právní forma / Forma prawna
Společnost s ručením omezeným / Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością

Majitel, zřizovatel / Właściciel, założyciel
AquaKlim, s. r. o.

Přírodní léčivý zdroj / Naturalne lecznicze źródło
Minerální voda / Woda mineralna

Kapacita lázní / Liczba miejsc w uzdrowisku
453 lůžek / 453 miejsca (liczba łóżek)

Bezbariérovost / Dostęp dla osób niepełnosprawnych
Plně / Pełny

Vybavenost obce / Infrastruktura gminy

Dostupnost veřejnou dopravou / Dojazd transportem publicznym

Vzdálenost do krajského města / Odległość od miasta wojewódzkiego
Ostrava 5 km 0:15

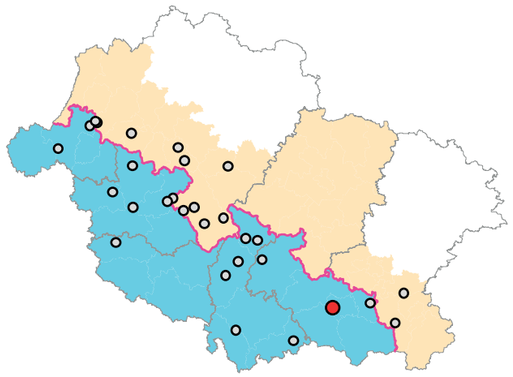

Dostupnost atraktivit cestovního ruchu / Dostępność atrakcji turystycznych

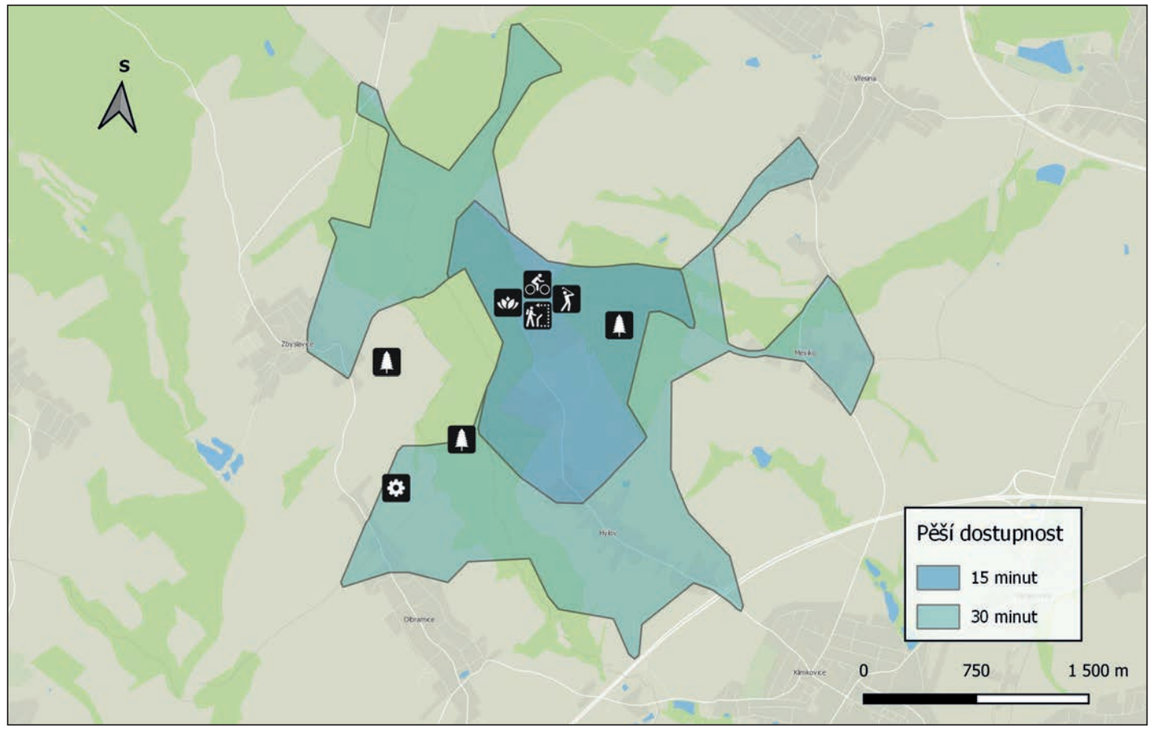

Hydrogeologie, prameny / Hydrogeologia, źródła

Hydrogeologická jednotka / Jednostka hydrogeologiczna

Oderská brána (2212) / Brama Odrzańska (2212)

Typ pramenů / Typ źródeł

Klimkovické lázně čerpají jodobromovou solanku ze čtyř vrtů o hloubce 400 až 500 m. Vrty se nacházejí v Polance nad Odrou, odkud se voda čerpá 11 kilometrů dlouhým potrubím. Poté dozrává 2 až 3 týdny ve speciálních jímkách, načež se dále rozvádí na oddělení balneoterapie a léčebné rehabilitace. Aplikuje se formou individuálních celotělových koupelí a lokálních obkladů (teplý jodobromový obklad, balzámový jodobromový obklad, jodobromový Priessnitz).

Uzdrowisko Klimkovice czerpie jodobromową solankę z czterech odwiertów na głębokości od 400 do 500 m. Odwierty znajdują się w Polance nad Odrou, skąd woda jest doprowadzana rurociągiem o długości 11 kilometrów. Następnie w okresie 2–3 tygodni dojrzewa w specjalnych studzienkach, skąd jest dalej rozprowadzana na oddział balneoterapii i rehabilitacji leczniczej. Jest stosowana w formie indywidualnych kąpieli całego ciała i okładów miejscowych (ciepły okład jodobromowy, okład jodobromowy w postaci balsamu, okład Priessnitz jodobromowy).

Jednotlivé prameny / Poszczególne źródła

Název Nazwa	Celková mineralizace Całkowita mineralizacja	Hloubka vrtu Głębokość odwiertu	Chemické složení Skład chemiczny
Nový Jan, Petr, Eva	12 000 – – 49 000 mg/l	400,0 – – 500,0 m	NaCl, jód mg/l: 52 brom mg/l: 154

(vrty Polanka nad Odrou / odwierty Polanka nad Odrou)

Bazén / Basen

Vnitřní bazén (11,5 × 12,5 m, teplota vody 30 °C).

Basen kryty (11,5 × 12,5 m, temperatura wody 30 °C).

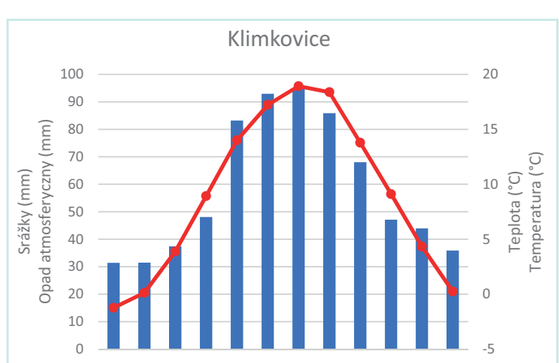

Architektura lázní / Architektura uzdrowiska

Klimkovické lázně jsou unikátním komplexem moderních budov s velkorysou kolonádou, netypicky umístěnou ve vnitřních prostorách hlavní budovy.

Uzdrowisko Klimkovice to wyjątkowy kompleks nowoczesnych budynków z imponującą kolumnadą, umiejscowioną nietypowo w przestrzeni wewnętrznej budynku głównego.

Základní charakteristika / Podstawowa charakterystyka

Lázně Klimkovice leží 5 km jihozápadně od Ostravy a jejich vznik úzce souvisí s těžbou černého uhlí v Hornoslezské pánvi. Samotné lázně leží v okrajové části Nízkého Jeseníku v těsném sousedství přírodního parku Oderské vrchy. Využívané prameny jsou unikátní solanky čerpané z hlubokých vrtů v nedaleké Polance nad Odrou. Vrty jsou lokalizovány v nivě Odry v Moravské bráně. Sanatoria Klimkovice patří mezi nejmladší lázně v České republice, statut lázní získaly v roce 1997.

Uzdrowisko Klimkovice leży 5 km na południowy zachód od Ostrawy, a jego powstanie jest ściśle związane z wydobyciem węgla kamiennego w Zagłębiu Górnośląskim. Samo uzdrowisko leży na skraju Niskiego Jesionika w bliskim sąsiedztwie parku przyrodniczego Góry Odrzańskie. Wykorzystywane źródła to unikatowe solanki, czerpane z odwiertów głębinowych w pobliskiej Polance nad Odrou. Odwierty są zlokalizowane w dolinie Odry w rejonie Bramy Morawskiej. Sanatoria Klimkovice to jedno z najmłodszych uzdrowisk w Republice Czeskiej, status uzdrowiska uzyskały w 1997 roku.

Historie / Historia

Na přelomu 50. a 60. let 20. století proběhl na celém území Ostravského černouhelného revíru rozsáhlý geologický průzkum, při němž se uskutečnilo také několik hlubinných vrtů v okolí Polanky, Staré Bělé a Jistebníku. Rozbor ukázal, že voda, která je pozůstatkem miocenního moře z období třetihor, obsahuje velké množství minerálů, především jódu a bromu, v množství až 52 mg na litr, což je největší koncentrace v Evropě. V roce 1990 se myšlenkou realizovat lázeňský areál v Klimkovicích – Hýlově začala zabývat Česká státní pojišťovna Praha. V druhé polovině roku 1991 proběhlo výběrové řízení na zastupujícího investora na ředitelství rehabilitačního ústavu v Karviné, který měl nově zajistit přípravu výstavby lázeňského areálu a opět oživit reálnost této myšlenky.

Na przełomie lat 50. i 60. XX wieku na całym terenie Ostrawskiego Zagłębia Węglowego przeprowadzono rozległe badania geologiczne, w ramach których wykonano też kilka odwiertów głębinowych w okolicy Polanki, Starej Bělej i Jistebníka. Analiza wykazała, że woda, która jest pozostałością morza mioceńskiego z okresu trzeciorzędu, zawiera ogromne ilości minerałów, przede wszystkim jodu i bromu, w stężeniu nawet 52 mg na litr, co oznacza najwyższy wskaźnik w Europie. W 1990 roku ideę zbudowania kompleksu uzdrowiskowego w Klimkovicach – Hýlovie podjęła Česká státní pojišťovna Praha. W drugiej połowie 1991 roku w dyrekcji Zakładu Rehabilitacji Karviná przeprowadzono przetarg na zastępczego inwestora, który miał przygotować od nowa budowę kompleksu uzdrowiskowego i ponownie podjąć próbę wcielenia tej idei w życie.

Kudowa-Zdrój

Uzdrowisko Kudowa-Zdrój
ul. Moniuszki 2
57-350 Kudowa-Zdrój

Získání statutu lázeňského místa / Uzyskanie statusu uzdrowiska
1967

Právní forma / Forma prawna
Akciová společnost / Spółka akcyjna

Majitel, zřizovatel / Właściciel, założyciel
Uzdrowiska Kłodzkie S.A. – Grupa PGU

Přírodní léčivý zdroj / Naturalne lecznicze źródło
Minerální voda / Woda mineralna

Kapacita lázní / Liczba miejsc w uzdrowisku
625 lůžek / 625 miejsc

Bezbariérovost / Dostęp dla osób niepełnosprawnych
Částečně bezbariérové / Częściowo bez barier

Vybavenost obce / Infrastruktura gminy

Dostupnost veřejnou dopravou / Dojazd transportem publicznym

Vzdálenost do krajského města / Odległość od miasta wojewódzkiego

Wroclaw	125 km	2:00
Hradec Králové	50 km	1:00

Lázeňské budovy / Budynki uzdrowiskowe

- Lázeňský dům / Dom uzdrowiskowy
- Léčebně rehabilitační nemocnice / Szpital rehabilitacji medycznej
- Bazén / Basen
- Aquapark / Park wodny

1. Polonia
2. Bristol
3. Zameczek

- lékarna / apteka
- koncertní sál / sala koncertowa
- divadlo / teatr
- sportoviště / boisko sportowe
- ubytování / zakwaterowanie
- autobusová zastávka / przystanek autobusowy
- kavárna / kawiarnia
- parkoviště / parking
- restaurace / restauracja

0 50 100 m

S

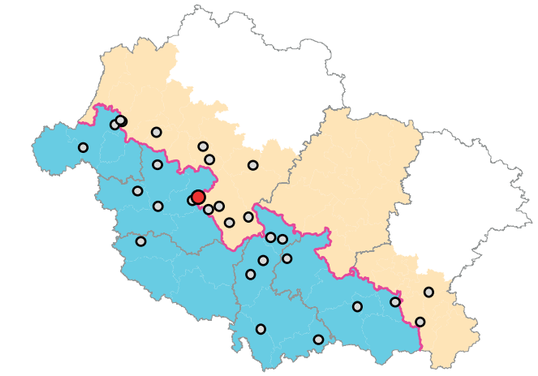

Dostupnost atraktivit cestovního ruchu / Dostępność atrakcji turystycznych

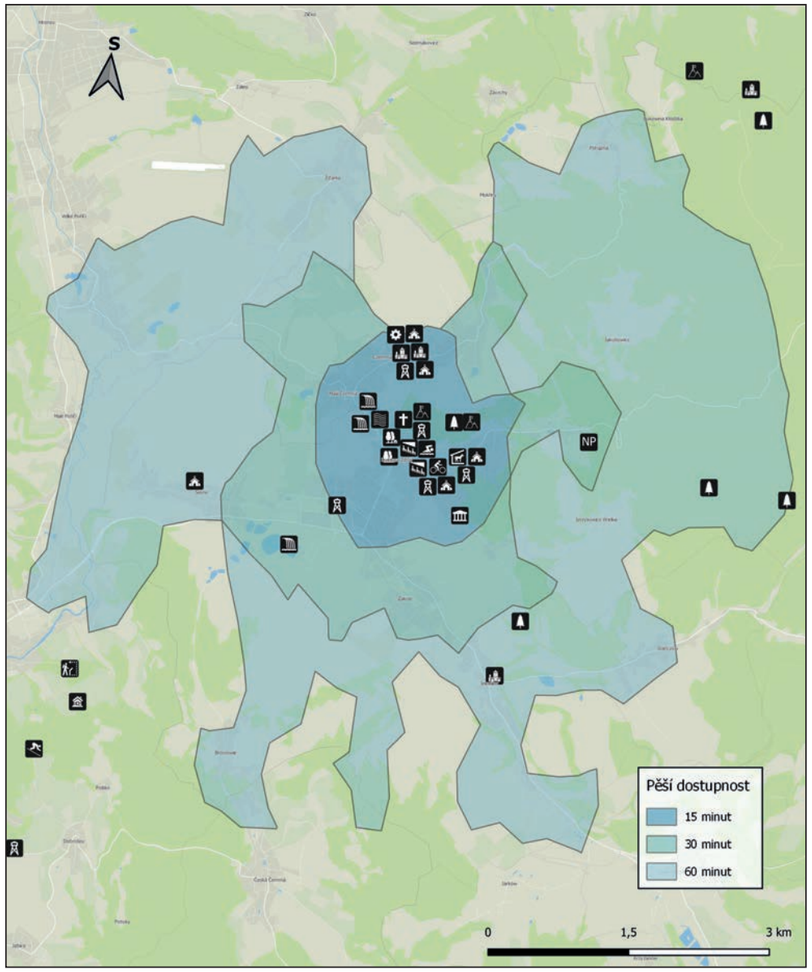

Hydrogeologie, prameny / Hydrogeologia, źródła

Hydrogeologická jednotka / Jednostka hydrogeologiczna

Sudetský region (125) / Sudecki region (125)

Typ pramenů / Typ źródeł

Kyselky typu HCO_3–Ca–Na i HCO_3–Na–Ca. Výskyt minerálních vod v lázních Kudowa-Zdrój je spojen s dislokacemi v útvarech svrchní křídy. Tyto dislokace umožňují migraci CO_2 na povrch a tvorbu kyselek. Jedná se o minerální vody typu HCO_3–Ca–Na a HCO_3–Na–Ca s mineralizací od 1300 do 3500 mg/dm³. Většina těchto vod, kromě CO_2, obsahuje specifické složky: Fe, H_2S, Rn a As.

Szczawy typu HCO_3–Ca–Na i HCO_3–Na–Ca. Występowanie wód mineralnych w Kudowie-Zdroju związane jest z dyslokacjami w obrębie utworów kredy górnej. Dyslokacje te umożliwiają migrację CO_2 ku powierzchni i powstawanie szczaw. Są to szczawy HCO_3–Ca–Na i HCO_3–Na–Ca o mineralizacji od 1300 do 3500 mg/dm³. Większooeć z tych wód zawiera oprócz CO_2 składniki swoiste: Fe, H_2S, Rn i As.

Historie / Historia

Datum objevení prvních minerálních pramenů není zcela známo, bylo to pravděpodobně na konci 16. století. Od 18. do 19. století se lázeňské místo nazývalo Cudowa a až ve druhé polovině 20. století se objevilo jméno Kudowa. V roce 1783 koupila lázně společnost lékařů, která započala s jejich rozvojem. V roce 1795 byly postaveny nové lázeňské objekty a penziony. Po získání železničního spojení s Kladskem (1905) a vybudování vlastní elektrárny se lázně rychle rozvíjely. V polovině 19. století bylo město uznáno jako první kardiologické lázně v Německu. V roce 1906 byl postaven dům Charlotte (dnes Institut přírodní medicíny) a hotel s divadlem, tzv. Książęcy Dwór – nyní sanatorium Polonia. Kudowa se postupně stala jedinečným a zároveň luxusním letoviskem, které přitahovalo mnoho hostů a pacientů z Polska i ze zahraničí.

Data odkrycia pierwszych źródeł nie jest do końca znana, prawdopodobnie miało to miejsce pod koniec XVI wieku. Od XVIII do XIX wieku Uzdrowisko nosiło nazwę Cudowa i w drugiej połowie ubiegłego stulecia pojawiła się nazwa Kudowa. W 1783 roku uzdrowisko zakupiła spółka lekarzy, która przystąpiła do jego rozbudowy. W 1795 roku wzniesiono nowe łazienki i dom gościnny. Szybki rozwój uzdrowiska nastąpił po uzyskaniu połączenia kolejowego z Kłodzkiem (1905 roku) i wybudowaniu własnej elektrowni. W połowie XIX w. miejscowość została uznana za pierwszeuzdrowisko kardiologiczne w Niemczech. W 1906 roku wybudowano Dom Charlotty (dzisiaj Zakład Przyrodoleczniczy) oraz hotel z teatrem tak zwany Książęcy Dwór – obecnie Szpital Uzdrowiskowy Polonia. Kudowa stała się wyjątkowym, a jednocześnie luksusowym kurortem przyciągającym wielu gości i kuracjuszy z kraju i zagranicy.

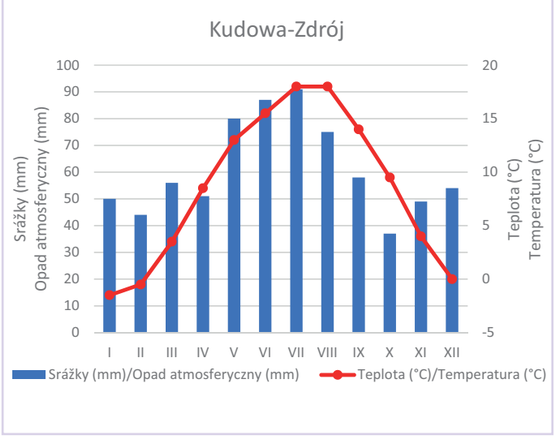

Základní charakteristika / Podstawowa charakterystyka

Lázně Kudowa-Zdrój se nachází v jihozápadním Polsku, v Dolnoslezském vojvodství, v kladském okresu, v Orlickém podhůří. Lázně se nacházejí v údolí Kudowského potoka a severovýchodně od lázní se rozprostírá masiv Stolových hor. Za svůj vznik a rozvoj vděčí lázně pramenům minerálních vod známým minimálně od 17. století. V polovině 19. století bylo město uznáno jako první kardiologické lázně v Německu. Rychlý rozvoj lázní nastal po získání železničního spojení s Kladskem v roce 1905 a vybudování vlastní elektrárny. Luxusní lázeňská zařízení, restaurace a kluby, kavárny, vily, penziony, to vše dodalo lázním lesk a proslulost a přilákalo nové hosty. Lázně Kudowa-Zdrój jsou nejjižnějším členem společnosti Uzdrowiska Kłodzkie S.A. – Skupina PGU.

Uzdrowisko Kudowa Zdrój położone jest w południowo-zachodniej Polsce, w województwie dolnośląskim, w powiecie kłodzkim na terenie Pogórza Orlickiego. Uzdrowisko położone jest w dolinie Potoku Kudowskiego i na północny wschód od uzdrowiska rozciąga się masyw Gór Stołowych. Uzdrowisko,zawdzięczające swe powstanie i rozwój źródłom szczaw znanym przynajmniej od XVII w. W połowie XIX w. miejscowość została uznana za pierwszeuzdrowisko kardiologiczne w Niemczech. Szybki rozwój uzdrowiska nastąpił po uzyskaniu połączenia kolejowego z Kłodzkiem (1905 roku) i wybudowaniu własnej elektrowni. Luksusowe obiekty kuracyjne, restauracje i kluby, kawiarnie, wille, pensjonaty wszystko to dodawało uzdrowisku splendoru i przyciągało nowych gości. Uzdrowisko Kudowa-Zdrój jest najdalej na południe wysuniętym oddziałem Uzdrowisk Kłodzkich S.A. – Grupa PGU.

Architektura lázní / Architektura uzdrowiska

Pitný pavilon – monumentální zařízení z počátku 20. století, je považováno za nejhezčí a největší v Dolním Slezsku. Půlkruhová budova, odkazující na barokní a secesní styl. Prostor s jímáním minerální vody je propojen s velkou otevřenou litinovou kolonádou. Interiér je vyzdoben malbami maďarského malíře Arpada Molnara, zobrazující Dolní Slezsko z počátku 20. století.

Pijalnia wód mineralnych – monumentalny obiekt z początku XX w., uznawana jest za najładniejszą i największą na Dolnym Śląsku. Półkolisty budynek, nawiązujący do stylistyki barokowej i secesyjnej. Pijalnia jest połączona z dużą, otwartą, żeliwną halą spacerową. Wnętrze pijalni zdobią malowidła węgierskiego malarza Arpada Molnara, ukazujące Dolny Śląsk z początku XX wieku.

Lądek-Zdrój

Uzdrowisko Lądek-Zdrój
ul. Wolności 4
57-540 Lądek-Zdrój

Získání statutu lázeňského místa / Uzyskanie statusu uzdrowiska
1967

Právní forma / Forma prawna
Akciová společnost / Spółka akcyjna

Majitel, zřizovatel / Właściciel, założyciel
Uzdrowisko Lądek – Długopole S. A.

Přírodní léčivý zdroj / Naturalne lecznicze źródło
Minerální voda / Woda mineralna
Rašelina / Torf leczniczy (borowina)

Kapacita lázní / Liczba miejsc w uzdrowisku
916 lůžek / 916 miejsc

Bezbariérovost / Dostęp dla osób niepełnosprawnych
Částečně bezbariérové / Częściowo bez barier

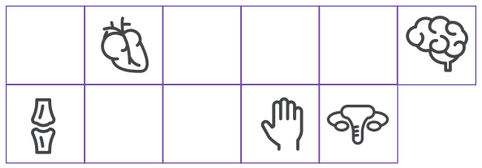

Vybavenost obce / Infrastruktura gminy

Dostupnost veřejnou dopravou / Dojazd transportem publicznym

Vzdálenost do krajského města / Odległość od miasta wojewódzkiego

Wrocław	110 km	2:00
Olomouc	115 km	2:00
Ostrava	106 km	2:00

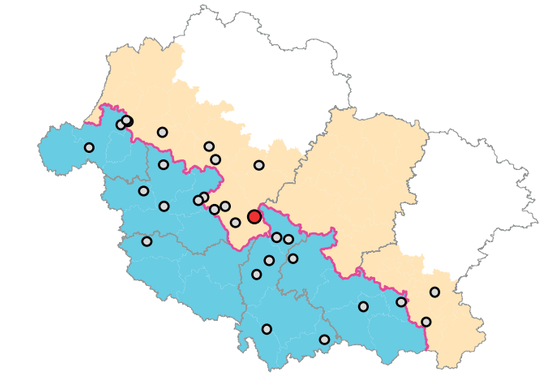

Dostupnost atraktivit cestovního ruchu / Dostępność atrakcji turystycznych

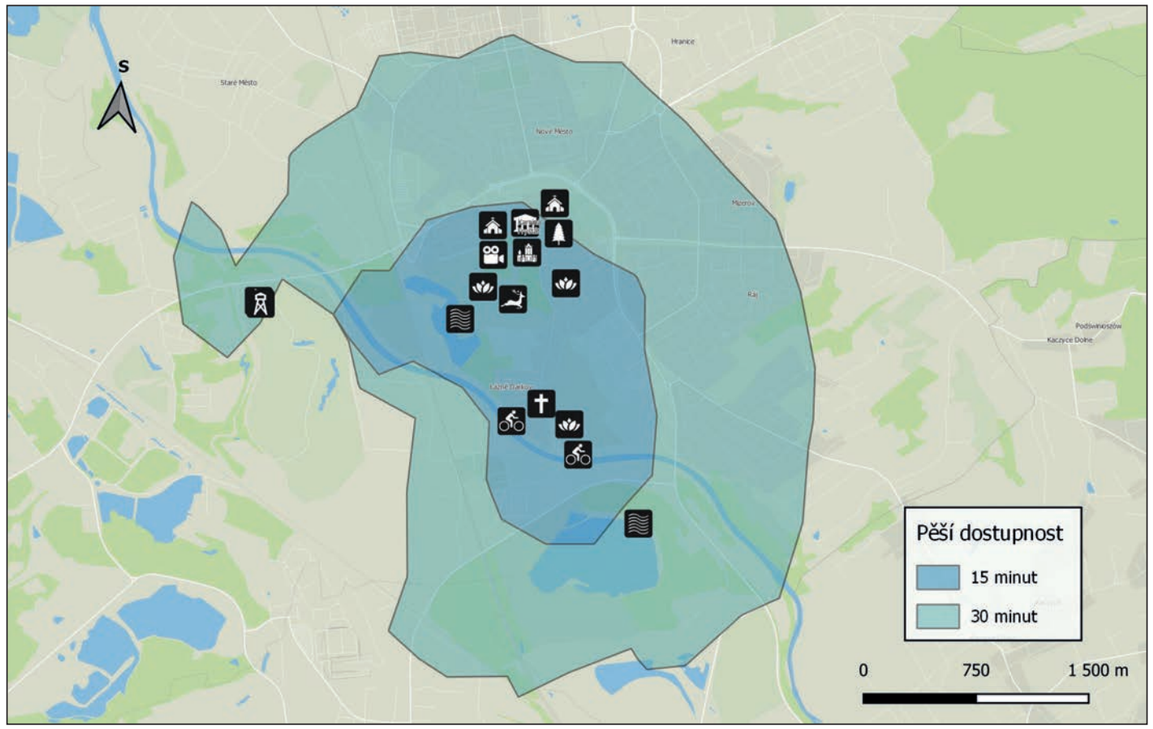

Bazén / Basen

Bazén Wojciech (Vojtěch) – termální bazén – zrekonstruovaný bazén ze 17. století, postavený podle vzoru tureckých termálních lázní. Mramorový kulatý bazén pod kupolí novobarokní stavby je naplněn sulfidofluoridovou minerální vodou z přírodního zdzislavského termálního pramene s teplotou až 45 °C.

Basen Wojciech – kąpiel termalna – odrestaurowany basen z XVII wieku zbudowanym na wzór termy tureckiej. Marmurowy okrągły basen, pod kopułą neobarokowego budynku, wypełnia woda mineralna siarczkowo-fluorkowa, pochodząca z naturalnego termalnego źródła Zdzisław o temp. sięgającej do 45 °C.

Lázeňský park / Park zdrojowy

Lázeňský park (1,2 ha) – dominují mu listnaté druhy stromů. V parku je vidět několik mramorových soch, výsledek sochařství pod širým nebem, které se konalo v Lądku v létě roku 1980. **Park tisíciletí Millennium** (2,3 ha) – byl založen v letech 1861–1865 a má charakter anglického parku.

Park uzdrowiskowy (1,2 ha) – dominują w nim gatunki liściaste drzew. Na terenie parku widocznych jest kilka marmurowych rzeźb, efekt pleneru rzeźbiarskiego, który miał miejsce w Lądku latem 1980 r. **Park Millennium** 1000-lecia (2,3 ha) – powstał on latach 1861–65 i posiada charakter parku angielskiego.

Hydrogeologie, prameny / Hydrogeologia, źródła

Hydrogeologická jednotka / Jednostka hydrogeologiczna

Sudetský region (125) / Sudecki region (125)

Typ pramenů / Typ źródeł

Minerální voda typu HCO_3–SO_4–Na, F, Rn, H_2S.

Wody HCO_3–SO_4–Na, F, Rn, H_2S.

Jednotlivé prameny / Poszczególne źródła

Název Nazwa	Teplota vody (°C) Temperatura wody (°C)	Hloubka vrtu Głębokość odwiertu	Chemické složení Skład chemiczny	
Zdzisław (L2)	44,1–45,1	700,3 m	HCO_3–Na, Rn, F, S	
Maria Skłodowska	22,4–34,7	2,0 m	HCO_3–Na, Rn, F, S	(5 odtoků zachycených nádrží) (5 wypływów ujętych zbiornikiem)
Jerzy	27,1–29,5	2,0 m	HCO_3–Na, Rn, F, S	(8 odtoků zachycených nádrží) (8 wypływów ujętych zbiornikiem)
Dąbrówka (Marianna)	18,8–29,1	3,1 m	HCO_3–Na, Rn, F, S	
Chrobry	26,2–27,3	9,6 m	HCO_3–Na, Rn, F, S	
Wojciech	18,2–29,6	1,8 m	HCO_3–Na, Rn, F, S	(7 odtoků zachycených studnou) (7 wypływów ujętych studnią)

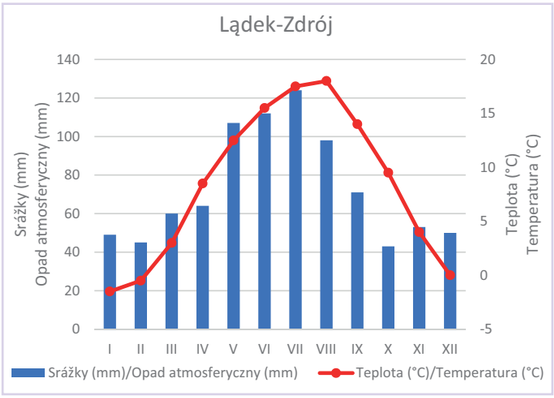

Historie / Historia

Lázně Lądek-Zdrój (Bad Landeck) jsou vedle lázní Cieplice Śląskie-Zdrój nejstaršími lázněmi ve Slezsku. Lázně existují již od 13. století, kdy bylo u pramenů založeno město Lądek. Nové období v historii lázní začalo v roce 1498, kdy bylo postaveno nové léčebné zařízení a byl obnoven pramen. Lékař Konrad z Bergu přizvaný do lázní z Vídně provedl první chemickou analýzu místních minerálních vod. V roce 1591 vydal Jan Crato z Vratislavi, dvorní lékař Habsburků a majitel Szczytny Śląské, první lékařský text o léčebném vlivu termálních vod v lázních na mnoho nemocí.

Uzdrowisko Lądek-Zdrój (Bad Landeck) obok uzdrowiska Cieplice Śląskie-Zdrój jest najstarszym uzdrowiskiem Śląska. Uzdrowisko istnieje od XIII w., kdy w pobliżu źródeł powstaje miasto Lądek. Nowy okres w historii uzdrowiska rozpoczął się w 1498 r., wybudowany został nowy zakład leczniczy i ujęto na nowo źródło. Sprowadzony z Wiednia lekarz Konrad z Bergu przeprowadził pierwszą analizę chemiczną miejscowych wód mineralnych. W 1591 roku Jan Crato z Wrocławia, nadworny lekarz Habsburgów i właściciel Szczytnej Śląskiej, publikuje pierwszy tekst medyczny o dobrym wpływie lądeckich term na wiele schorzeń.

Základní charakteristika / Podstawowa charakterystyka

Lázně Lądek-Zdrój se nacházejí ve Zlatých horách (Góry Złote), na české straně označovaných jako Rychlebské hory. Jsou položeny na úpatí hor Bialskich a pohoří Krowiarek v údolí řeky Biała Lądecka (přítok Kladské Nysy), 25 km jihovýchodně od města Kladsko. Lázně Lądek-Zdrój jsou vedle lázní Cieplice Śląskie-Zdrój nejstaršími lázněmi ve Slezsku. První zmínky o léčebných účincích vod se předávají po staletí v podobě legend a příběhů a záznamy o existujících léčebných koupelích se datují do roku 1241, což z Lądku-Zdróje činí nejstarší lázně v Polsku a jedny z prvních v Evropě. Termální vody jsou hlavním léčivým zdrojem lázní, jedná se o minerální vody výjimečného složení (vysoký obsah fluoridových iontů, síry a radonu). Pro terapeutické účely se také používají peloidy.

Uzdrowisko Lądek-Zdrój położone jest w Górach Złotych, u stóp malowniczych Gór Bialskich i Krowiarek, w dolinie rzeki Białej Lądeckiej (dopływ Nysy Kłodzkiej), 25 km na połud-niowy wschód od Kłodzka. Lądek-Zdroj obok Cieplic Slaskich-Zdroju jest najstarszym uzdrowiskiem Śląska. Pierwsze wzmianki o cuda czyniącej „ciepłej" wodzie przekazywane były od wieków w formach legend i opowieści a zapiski o istniejących urządzeniach kąpie-lowych pochodzą już z 1241 roku, co czyni Ladek-Zdrój najstarszym uzdrowiskiem w Polsce i jednym z pierwszych w Europie. Podstawowym surowcem leczniczym uzdrowiska są wody termalne radoczynne siarczkowe fluorkowe. W celach terapeutycznych stosuje się również borowinę.

Architektura lázní / Architektura uzdrowiska

Lázeňský objekt Marienbad (později Wojciech) byl uveden do provozu v roce 1680. Majestátní osmiboký objekt (20 m vysoký a téměř 10 m v průměru), uprostřed s osmibokým bazénem s úhlopříčkou 6 m a hloubkou více než 1,5 m. V květnu 1878 byla budova zbourána a na jejím místě byla po dvou letech postavena nová neobarokní budova podle k architektonického návrhu Hermana Yölkela. Dodnes je symbolem a výkladní skříní Lądku-Zdróje.

Zakład kąpielowi Marienbad (Wojciech), został oddany do użytku w 1680 roku. Okazały ośmioboczny obiekt o wysokości ponad 20 metrów i średnicy prawie dziesięciu metrów. W środku znajdował się ośmiokątny basen o przekątnej około 6 m i głębokości ponad 1,5 m. V 1878 roku obiekt został rozebrany i na jego miejscu po dwóch latach powstał nowy, neobarokowy obiekt według projektu Hermana Yölkela. Do dziś to symbol i wizytówka Lądka Zdroju.

Lázně Bělohrad

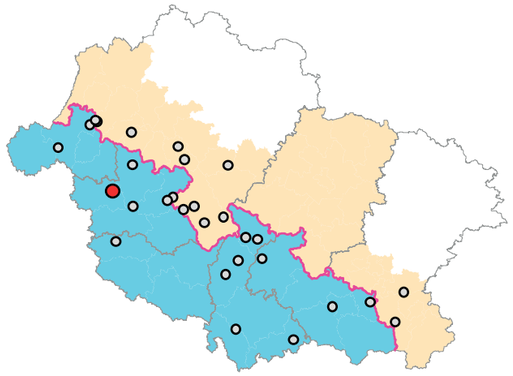

Lázně Bělohrad, a. s. – Slatinné lázně
Lázeňská 165
507 81 Lázně Bělohrad

Získání statutu lázeňského místa / Uzyskanie statusu uzdrowiska
1963

Právní forma / Forma prawna
Akciová společnost / Spółka akcyjna

Majitel, zřizovatel / Właściciel, założyciel
Lázně Bělohrad a. s.

Přírodní léčivý zdroj / Naturalne lecznicze źródło
Minerální voda / Woda mineralna
Peloid / Peloid

Kapacita lázní / Liczba miejsc w uzdrowisku
354 lůžek / 354 łóżek

Bezbariérovost / Dostęp dla osób niepełnosprawnych
Zcela bezbariérový / Całkowicie bez barier

Vybavenost obce / Infrastruktura gminy

Dostupnost veřejnou dopravou / Dojazd transportem publicznym

Vzdálenost do krajského města / Odległość od miasta wojewódzkiego

Hradec Králové	40 km	0:50
Liberec	70 km	1:10

Dostupnost atraktivit cestovního ruchu / Dostępność atrakcji turystycznych

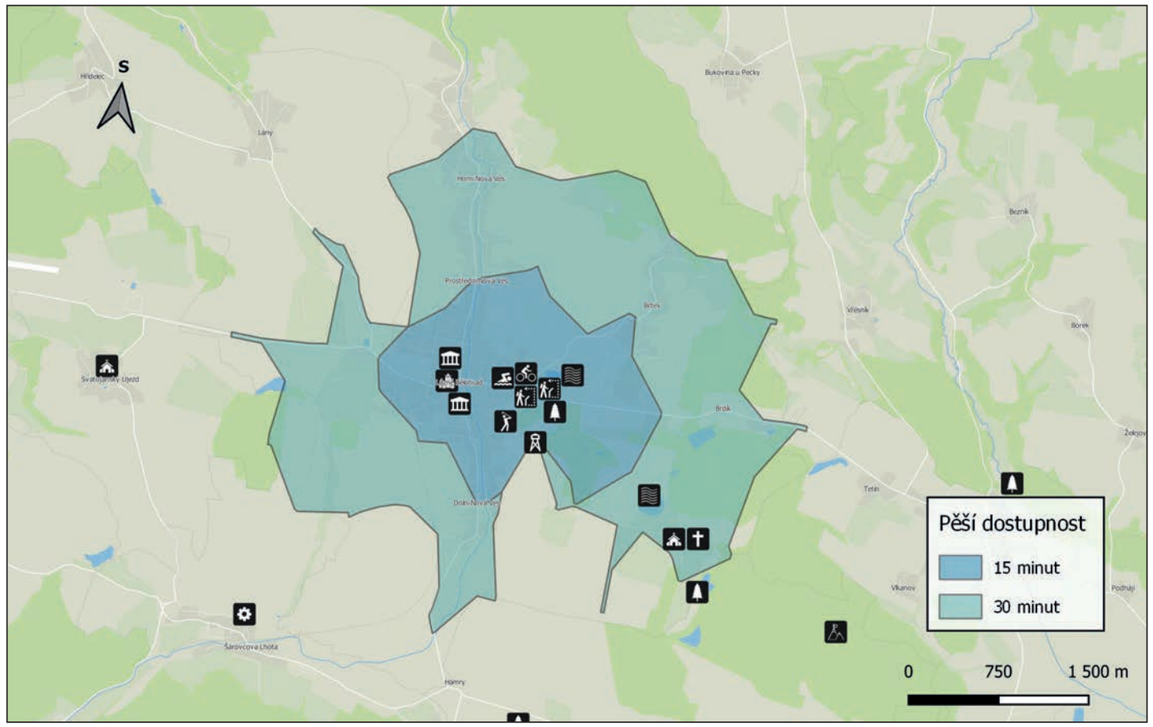

Hydrogeologie, prameny / Hydrogeologia, źródła

Hydrogeologická jednotka / Jednostka hydrologiczna

Hořicko-miletínská křída (4250) / Kreda Hořickomiletínská (4250)

Kyselky v křídových sedimentech, v současné době jsou k léčebným účelům využívána ložiska peloidu.

Kwaśne wody (szczawy) w osadach kredowych, obecnie do celów leczniczych są wykorzystywane złoża peloidów (borowiny).

Přírodní léčivý zdroj / Naturalne źródło lecznicze

Ložisko slatiny využívané v lázních leží 2 km západně od lázní, jedná se o ložisko v místě, kde je téměř pětimetrová vrstva sedimentů, pod níž leží mocná vrstva slínovců. Slínovce jsou rozpukány a byl v nich navrtán zdroj pitné vody. Voda pronikající puklinovými systémy se podílela na vzniku ložiska zemité slatiny. Vytěžená slatina je rozdrcena, přidá se voda a směs se ohřeje na doporučenou teplotu – u koupelí na 39 °C, u zábalů na 42 °C .

Złoże borowiny stosowanej w uzdrowisku leży 2 km na zachód od uzdrowiska, znajduje się w miejscu, gdzie występuje prawie pięciometrowa warstwa osadu, pod którą zalega gruba warstwa margli. Margle są popękane, co umożliwiło wykonanie w nich odwiertu zapewniającego dostęp do źródła wody pitnej. Woda przenikająca przez systemy spękań przyczyniła się do powstania złoża ziemistej borowiny. Wydobyta borowina jest rozdrabniana, dodaje się do niej wodę i mieszaninę podgrzewa do zalecanej temperatury – do kąpieli 39°C, do okładów 42°C.

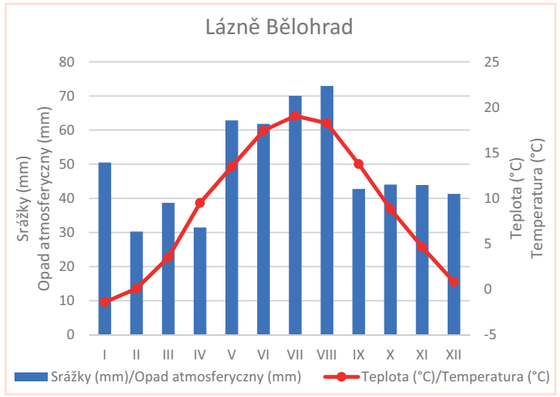

Bazén / Basen

Vnitřní rehabilitační bazén (20 × 10 × 1,25 m) je součástí hlavní budovy lázní.

Kryty basen rehabilitacyjny (20 × 10 × 1,25 m) jest częścią głównego budynku uzdrowiskowego.

Architektura lázní / Architektura uzdrowiska

První lázeňský dům byl postaven v roce 1891 ve švýcarském slohu. V obou jeho křídlech se podávaly koupele a toto původní uspořádání procedur zůstalo zachováno dodnes. Novorenesanční budova Lázeňského hotelu Grand byla postavena v letech 1893–94 a měla reprezentovat město i lázně a sloužila i jako radnice.

Pierwszy dom uzdrowiskowy powstał w 1891 roku w stylu szwajcarskim. W obu jego skrzydłach oferowano kąpiele i ten oryginalny układ zabiegów zachował się do dziś. Neorenesansowy budynek hotelu uzdrowiskowego Grand powstał w latach 1893–94 jako główny obiekt reprezentacyjny w mieście i uzdrowisku, pełniący jednocześnie funkcję ratusza.

Základní charakteristika / Podstawowa charakterystyka

Lázně Bělohrad v Královéhradeckém kraji leží v České tabuli v široké kotlině říčky Javorky v Miletínském úvalu mezi Zvičinským a Hořickým hřbetem. Lázně v krajině rybníků, zalesněných hřbetů a ložisek slatiny mají v areálu rozsáhlý park Bažantnice, jehož rašelinná jezírka stála u zrodu lázní. Součástí lázní je Rehabilitační ústav a od roku 2009 Spa Resort Tree of Life.

Uzdrowisko Bělohrad w kraju hradeckim leży na Płaskowyżu Czeskim w szerokiej kotlinie rzeki Javorki w Dolinie Miletín między grzbietami Zvičinský i Hořice. Uzdrowisko położone w krainie stawów, zalesionych wzgórz i złóż borowiny ma rozległy park Bażantnice, którego torfowe jeziorka przyczyniły się do powstania uzdrowiska. Na terenie uzdrowiska znajduje się Instytut Rehabilitacji, a od 2009 roku Spa Resort Tree of Life.

Historie / Historia

Historie léčebného využití slatiny sahá do 19. století, kdy koupil v roce 1872 Bělohradské panství pražský průmyslník Dormitzer a na levém břehu Javorky nechal postavit dřevěnou boudu se třemi koupelnami. O vznik slatinných lázní se zasloužila pruská hraběnka Anna z Asseburgu, která roku 1885 provedla první úspěšné pokusy s léčivostí místní rašeliny (proto v názvu Anenské lázně). Další rozvoj lázní souvisel s navrtáním sirno-železitého pramene Anna-Mariánský (v roce 1901). V roce 1936 byl přistavěn nový komfortní hotel, dnešní hotel Grand, a MUDr. Janeček upravil bývalý hotel U lázní na Vodoléčebný a vyšetřovací ústav. Ve vile Esplanade vznikla roku 1963 léčebna nemocí pohybového ústrojí pro děti a dorost se samostatným oddělením rehabilitace a učebnami základní školy.

Historia leczniczego wykorzystania borowiny sięga XIX wieku. W 1872 roku praski przemysłowiec Dormitzer kupił majątek Bělohrad i na lewym brzegu rzeki Javorki zbudował drewnianą chatę z trzema łaźniami. Do założenia uzdrowiska borowinowego przyczyniła się pruska hrabina Anna z Asseburga, która w 1885 roku przeprowadziła pierwsze udane doświadczenia, polegające na wykorzystaniu leczniczych właściwości miejscowego torfu, dlatego w nazwie uzdrowiska jest imię hrabiny – Anenské lázně (Uzdrowisko Anny). Dalszy rozwój uzdrowiska związany był z odwiertem prowadzącym do źródła siarkowo-żelaznego Anna-Mariánský (w 1901 roku). W 1936 roku zbudowano nowy komfortowy hotel, dzisiejszy hotel Grand a lekarz Janeček przebudował dawny hotel U lázní na Zakład Hydroterapii i Diagnostyki. W willi Esplanade w 1963 roku powstał ośrodek leczenia chorób układu ruchu dla dzieci i młodzieży z wydzielonym oddziałem rehabilitacji i klasami szkoły podstawowej.

Lázně Bohdaneč

Léčebné lázně Bohdaneč, a. s.
Masarykovo nám. 6
533 41 Lázně Bohdaneč

Získání statutu lázeňského místa / Uzyskanie statusu uzdrowiska
1963

Právní forma / Forma prawna
Akciová společnost / Spółka akcyjna

Majitel, zřizovatel / Właściciel, założyciel
Léčebné lázně Bohdaneč a. s.

Přírodní léčivý zdroj / Naturalne lecznicze źródło
Minerální vody / Woda mineralna
Peloid / Peloid

Kapacita lázní / Liczba miejsc w uzdrowisku
203 lůžek / 203 miejsc

Bezbariérovost / Dostęp dla osób niepełnosprawnych
Plně / Pełny

Vybavenost obce / Infrastruktura gminy

Dostupnost veřejnou dopravou / Dojazd transportem publicznym

Vzdálenost do krajského města / Odległość od miasta wojewódzkiego

Pardubice	10 km	0:10
Hradec Králové	6 km	0:25

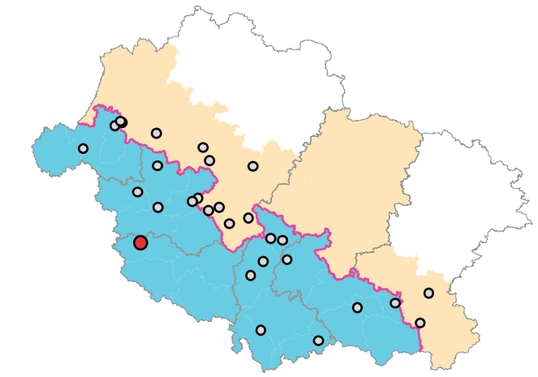

Dostupnost atraktivit cestovního ruchu / Dostępność atrakcji turystycznych

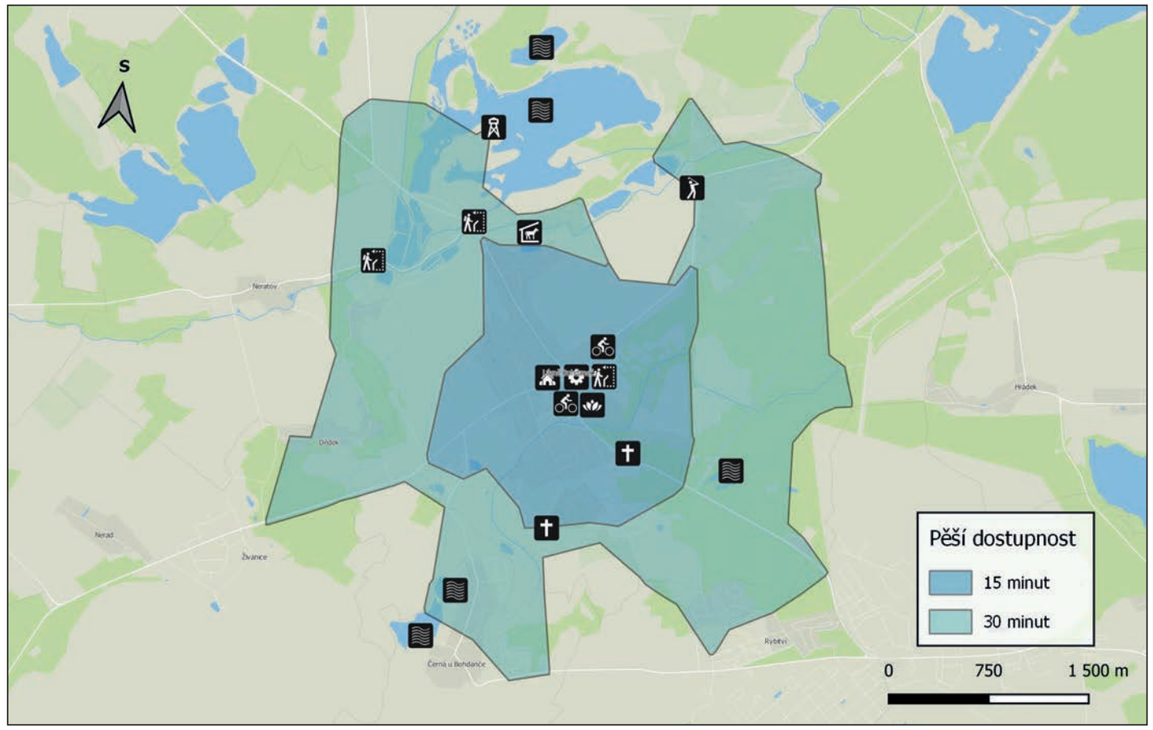

Hydrogeologie, prameny / Hydrogeologia, źródła

Hydrogeologická jednotka / Jednostka hydrogeologiczna

Kvartér Labe po Pardubice (1122) / Czwartorzęd Łaby po Pardubice (1122)

Typ pramenů / Typ źródeł

Minerální vody typu hydrogenuhličitan sodných kyselek se zvýšeným obsahem fluoridů.

Wody mineralne typu szczaw wodorowęglanowo-sodowych o podwyższonej zawartości fluorków.

Bazén / Basen

Vnitřní bazén je součástí lázeňského komplexu a je umístěn v pavilonu Veselý (rozměry: 9 × 20 m). Bazén je napouštěn minerální vodou z hlubokého artézského vrtu, ryzí alkalická kyselka chemického typu hydrogenuhličitanu sodného se zvýšeným obsahem fluoridů, která má blahodárné účinky na celé pohybové ústrojí a srdečně-cévní aparát, teplota vody: 29 až 30 °C.

Basen kryty jest częścią kompleksu uzdrowiskowego i znajduje się w pawilonie Veselý (wymiary: 9 × 20 m). Basen jest wypełniony wodą mineralną z głębokiej studni artezyjskiej, czystą szczawą alkaiczną, pod względem chemicznym typu wodorowęglanowosodowego o zwiększonej zawartości fluorków, która ma pozytywne oddziaływanie na cały aparat ruchu i układ sercowo-naczyniowy, temperatura wody: 29–30 °C.

Jednotlivé prameny / Poszczególne źródła

Název Nazwa	Celková mineralizace Całkowita mineralizacja	Hloubka vrtu Głębokość odwiertu	Chemické složení Skład chemiczny
Nová Panenka	1 060–1 190 mg /l	300,0 m	Na–HCO_3CO_3 obsah fluoridů / zawartość fluorków CO_2: 70 mg/l
Panenka	1 312 mg/l	347,5 m	Na–HCO_3CO_3 obsah fluoridů / zawartość fluorków

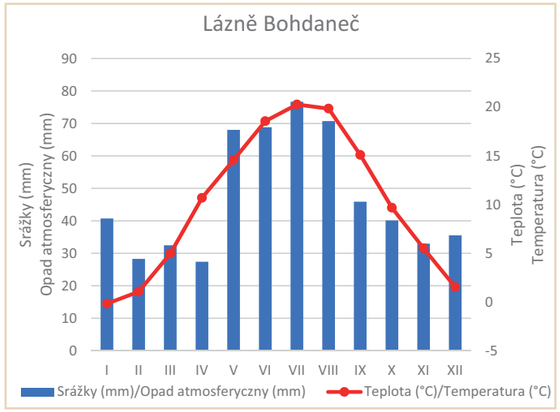

Slatina / Borowina

Rozsáhlá ložiska slatiny o rozloze více než 40 ha leží v těsné blízkosti lázní a jejich stáří se odhaduje na 12 000 let. Využít rašelinu k léčebným účelům navrhl Jan Veselý, zakladatel lázní, který nechal přezkoumat hodnotu rašeliny ve Vídni a nechal se inspirovat názorem Ing. Františka Šantrůčka z Prahy, který doporučil její využití k léčbě. Po usušení je totiž lehká, bez hliněných příměsků, běžných u jiných rašelin, schopná dlouho udržet stejnoměrnou teplotu.

Rozległe złoża borowiny o powierzchni ponad 40 ha znajdują się w bliskim sąsiedztwie uzdrowiska, a ich wiek szacuje się na 12 000 lat. Wykorzystanie borowiny (torfu) do celów leczniczych zaproponował Jan Veselý, założyciel uzdrowiska, który kazał zbadać wartość borowiny w Wiedniu i zainspirował się opinią inż. Františka Šantrůčka z Pragi, który zalecił wykorzystanie lecznicze tutejszej borowiny. Po wysuszeniu jest lekka, bez domieszek gliny, typowych dla innych borowin, potrafi długo utrzymywać jednolitą temperaturę.

Základní charakteristika / Podstawowa charakterystyka

Lázně Bohdaneč leží ve Východolabské tabuli v široké nivě Labe v nadmořské výšce 220 m v těsném sousedství krajského města Pardubice. Byly založeny na konci 19. století jako slatinné lázně využívající nedaleké bohaté ložisko rašeliny. Lázně s cennou kubistickou architekturou se specializují na nemoci pohybového ústrojí.

Uzdrowisko Bohdaneč leży na Płycie Wschodniołabskiej w szerokiej dolinie zalewowej Łaby na wysokości 220 m n.p.m. w bezpośrednim sąsiedztwie miasta Pardubice, będącego stolicą regionu. Zostało założone pod koniec XIX wieku jako uzdrowisko borowinowe, wykorzystujące pobliskie bogate złoże borowiny. Uzdrowisko z cenną kubistyczną architekturą specjalizuje się w leczeniu chorób układu ruchu.

Architektura lázní / Architektura uzdrowiska

Všechny lázeňské domy jsou spojeny prosklenou kolonádou. Kubistický Pavilon Gočár je státem chráněnou kulturní památkou.

Wszystkie domy zdrojowe są połączone przeszkloną kolumnadą. Kubistyczny Pawilon Gočár jest objęty państwową opieką konserwatorską jako zabytek kultury.

Historie / Historia

Se vznikem lázní je spjato jméno bohdanečského rodáka Jana Veselého, který byl v 90. letech 19. století nájemcem rybničního hospodářství pardubického velkostatku a předsedou Vodního družstva pro regulaci Rajského potoka. Účelem družstva bylo odvodnit luka a upravit povodí Rajského potoka tak, aby se snížila vlhkost v městečku Bohdaneč. Jan Veselý věděl, že Rajský potok protéká vesnicí Libišany, kde má jeho otec pronajatá rozsáhlá luka a odkud si zájemci za mírný poplatek odvážejí rašelinu na topení. A tak vznikla myšlenka použít rašelinu k léčebným účelům. První lázeňská sezóna byla zahájena v roce 1897.

Powstanie uzdrowiska wiąże się z nazwiskiem Jana Veselego, pochodzącego z miasta Bohdaneč, który w latach 90. XIX wieku był dzierżawcą stawów majątku pardubickiego i prezesem Spółdzielni Wodnej ds. Regulacji Potoku Rajskiego. Celem spółdzielni było osuszenie łąki i dostosowanie obszaru zlewni potoku Rajskiego tak, aby zmniejszyć wilgotność w miasteczku Bohdaneč. Jan Veselý wiedział, że Rajský potok przepływa przez wieś Libišany, gdzie jego ojciec wydzierżawił rozległą łąkę i skąd zainteresowani za niewielką opłatą wywozili torf. Tak powstał pomysł wykorzystania torfu do celów leczniczych. Pierwszy sezon uzdrowiskowy otwarto w 1897 roku.

Lázně Kundratice

Lázně Kundratice, a. s.
Lázně Kundratice 134
463 52 Osečná

Získání statutu lázeňského místa / Uzyskanie statusu uzdrowiska
1989

Právní forma / Forma prawna
Akciová společnost / Spółka akcyjna

Majitel, zřizovatel / Właściciel, założyciel
Lázně Kundratice a. s.

Přírodní léčivý zdroj / Naturalne lecznicze źródło
Peloid / Peloid

Kapacita lázní / Liczba miejsc w uzdrowisku
160 lůžek / 160 miejsc

Bezbariérovost / Dostęp dla osób niepełnosprawnych
Částečně / Częściowa

Vybavenost obce / Infrastruktura gminy

Dostupnost veřejnou dopravou / Dojazd transportem publicznym

Vzdálenost do krajského města / Odległość od miasta wojewódzkiego

Liberec	15 km	0:30

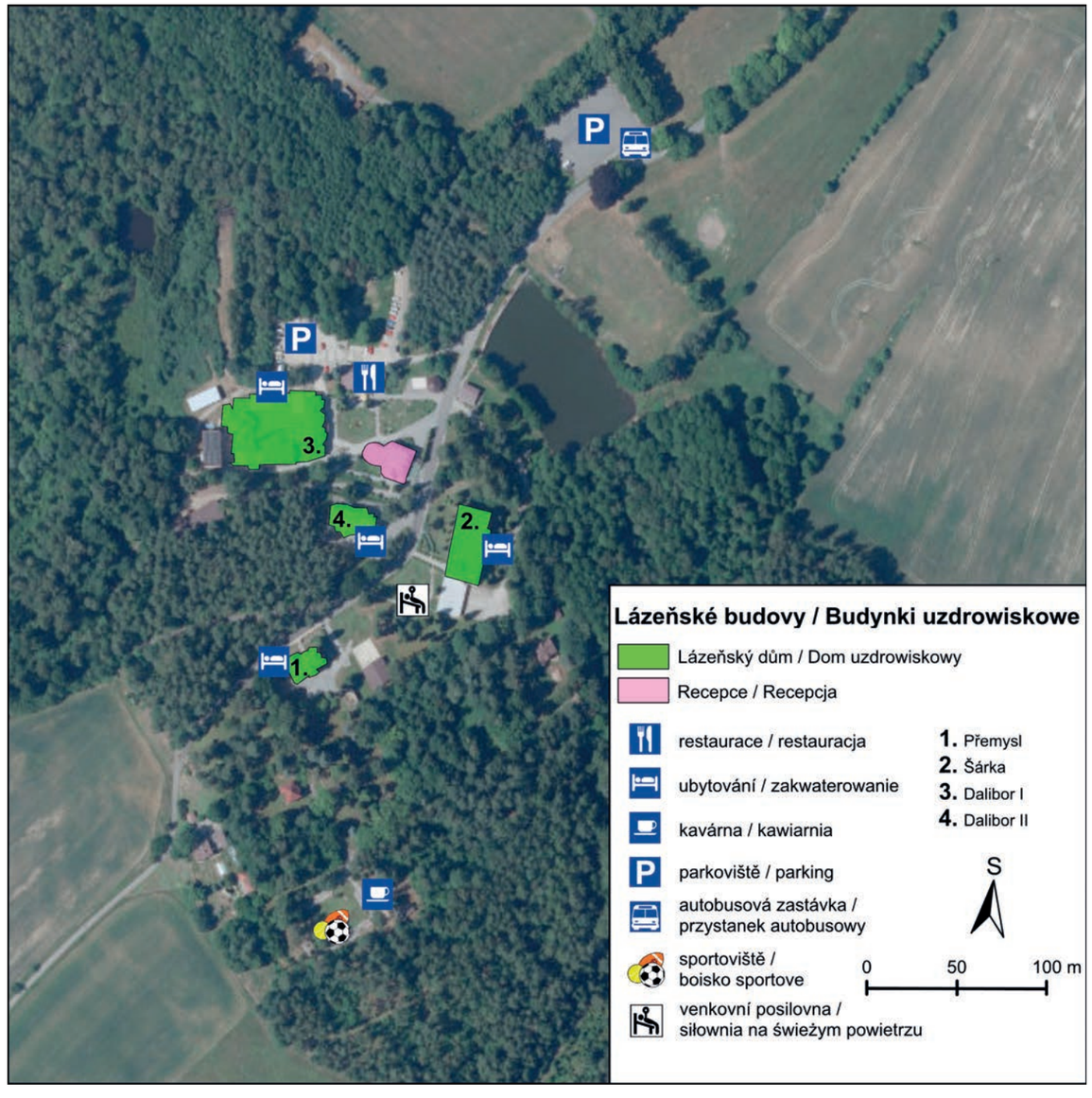

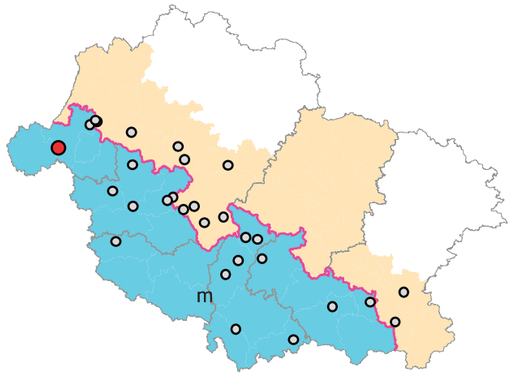

Dostupnost atraktivit cestovního ruchu / Dostępność atrakcji turystycznych

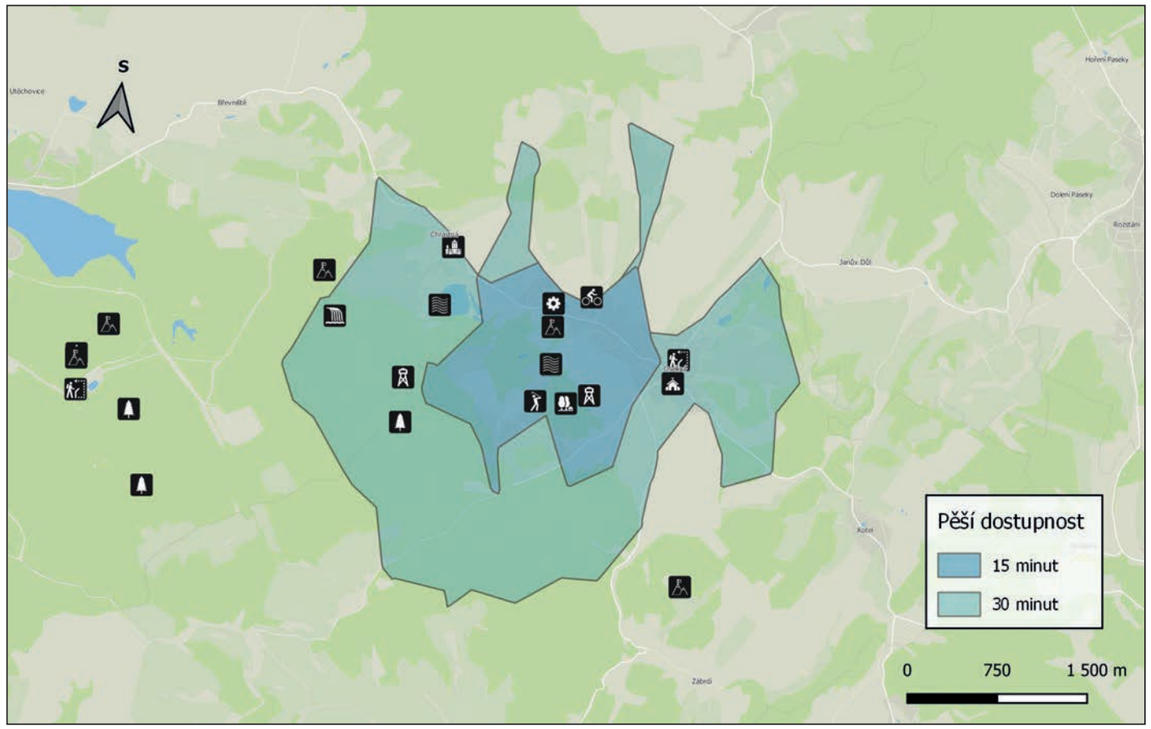

Hydrogeologie, prameny / Hydrogeologia, źródła

Hydrogeologická jednotka / Jednostka hydrogeologiczna

Bazální křídový kolektor východně od Hamru po Labe (4720) / Bazalny kolektor kredowy na wschód od Hamrów do Łaby (4720)

Architektura lázní / Architektura uzdrowiska

Lázně vznikly v roce 1881, modernizovány byly v roce 1913, kdy lázeňské budovy dostaly nový vzhled a v roce 1933 byly považovány za jedny z nejmodernějších v České republice. Dnes tvoří areál budovy Šárka, Dalibor a Přemysl. Na území města Osečná je památkově chráněným objektem Kočvarův mlýn z roku 1799.

Uzdrowisko powstało w 1881 roku, zostało zmodernizowane w 1913 roku, gdy obiekty uzdrowiskowe zyskały nowy wygląd. W 1933 r. było uznawane za jedno z najnowocześniejszych uzdrowisk w Czechach. Dziś kompleks uzdrowiska tworzą budynki Šárka, Dalibor i Přemysl. Na terenie miasta Osečná znajduje się zabytkowy budynek Kočvarův mlýn (młyn) z 1799 roku.

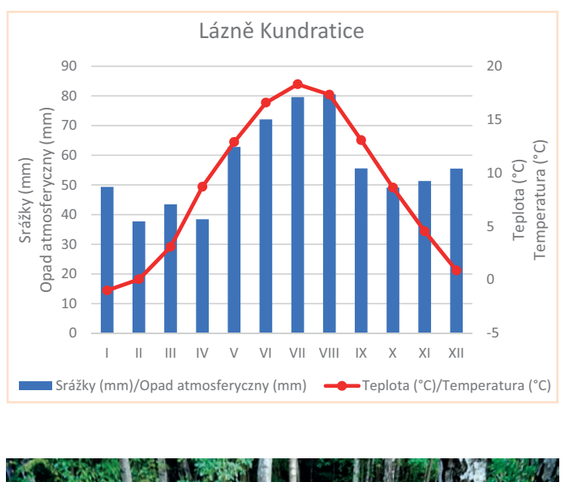

Lázeňský park / Park uzdrowiskowy

Lázně leží v atraktivní krajině s množstvím přírodních zajímavostí. Přímo na území města Osečná je pramen Ploučnice, několik rybníků, vodopád, vyhlídková místa, naučná stezka, geopark i poutní areál s křížovou cestou. Součástí lázní je lesopark Mannův les, má charakter příměstského parku. Parkem vede haťový chodník, který prochází nad mokřady, součástí parku jsou vyhlídková místa, informační panely, venkovní posilovna i odpočinkový altán.

Uzdrowisko położone jest w otoczeniu pięknego krajobrazu z licznymi atrakcjami przyrodniczymi. Bezpośrednio na terenie miasta Osečná znajduje się źródło rzeki Ploučnice, kilka stawów, wodospad, punkty widokowe, ścieżka dydaktyczna, geopark i miejsce pielgrzymkowe z drogą krzyżową. Częścią uzdrowiska jest park leśny Mannův les (Las Manna), który ma charakter parku podmiejskiego. Przez park prowadzi drewniany chodnik, która przebiega nad mokradłami, w parku znajdują się też punkty widokowe, tablice informacyjne, siłownia na świeżym powietrzu i altana.

Základní charakteristika / Podstawowa charakterystyka

Lázně Kundratice jsou součástí města Osečná a leží 5 km jihozápadně od Liberce. Leží v okrajové části České tabule, v povodí Ploučnice v Ralské pahorkatině. Od Liberce jsou odděleny Ještědským hřbetem, který lázně chrání před chladnými severovýchodními větry. Lázně vznikly roku 1881 v místech bohatých ložisek slatiny a patří mezi jedny z nejstarších lázní v Čechách, ve kterých se používá slatina jako přírodní léčivý zdroj.

Uzdrowisko Kundratice jest częścią miasta Osečná i znajduje się 5 km na południowy zachód od Liberca. Leży w krańcowej części Płyty Czeskiej, w dorzeczu rzeki Ploučnice na Wyżynie Ralskiej. Od Liberca oddziela je Grzbiet Jeszczedzki, który chroni uzdrowisko przed zimnymi północno-wschodnimi wiatrami. Uzdrowisko powstało w 1881 roku w miejscach bogatych złóż borowiny i jest jednym z najstarszych uzdrowisk w Czechach, w którym używa się borowiny jako naturalnego źródła leczniczego.

Historie / Historia

Zakladatelem Lázní Kundratice byl místní podnikatel Josef Schwan, který na konci 19. století začal místní slatinu využívat k léčebné péči. Lázeňskou léčebnu v roce 1908 koupila obec, která areál lázní začala modernizovat. Během válečných let léčebna sloužila potřebám armády. Po druhé světové válce se Lázně Kundratice staly součástí státního podniku Československé státní lázně, v roce 1992 byla lázeňská léčebna zprivatizována a vznikla akciová společnost Lázně Kundratice a. s.

Założycielem Uzdrowiska Kundratice był miejscowy przedsiębiorca Josef Schwan, który pod koniec XIX wieku zaczął wykorzystywać miejscową borowinę do celów leczniczych. Uzdrowisko w 1908 roku kupiła gmina, która rozpoczęła modernizację kompleksu uzdrowiskowego. W latach wojny uzdrowisko służyło na potrzeby wojska. Po II wojnie światowej Uzdrowisko Kundratice stało się częścią przedsiębiorstwa państwowego Czechosłowackie Uzdrowiska Państwowe, w 1992 roku uzdrowisko zostało sprywatyzowane i powstała spółka akcyjna Lázně Kundratice a. s.

Lázně Libverda

Lázně Libverda, a. s.
Lázně Libverda 82
463 62

Získání statutu lázeňského místa / Uzyskanie statusu uzdrowiska
1836/1982

Právní forma / Forma prawna
Akciová společnost / Spółka akcyjna

Majitel, zřizovatel / Właściciel, założyciel
LÁZNĚ LIBVERDA, a. s.
(Le Cygne Sportif Groupe, a. s.)

Přírodní léčivý zdroj / Naturalne lecznicze źródło
Klima / Klima

Kapacita lázní / Liczba miejsc w uzdrowisku
466 lůžek / 466 miejsc

Bezbariérovost / Dostęp dla osób niepełnosprawnych
částečně / częściowa

Vybavenost obce / Infrastruktura gminy

Dostupnost veřejnou dopravou / Dojazd transportem publicznym

Vzdálenost do krajského města / Odległość od miasta wojewódzkiego

Liberec	35 km	0:40

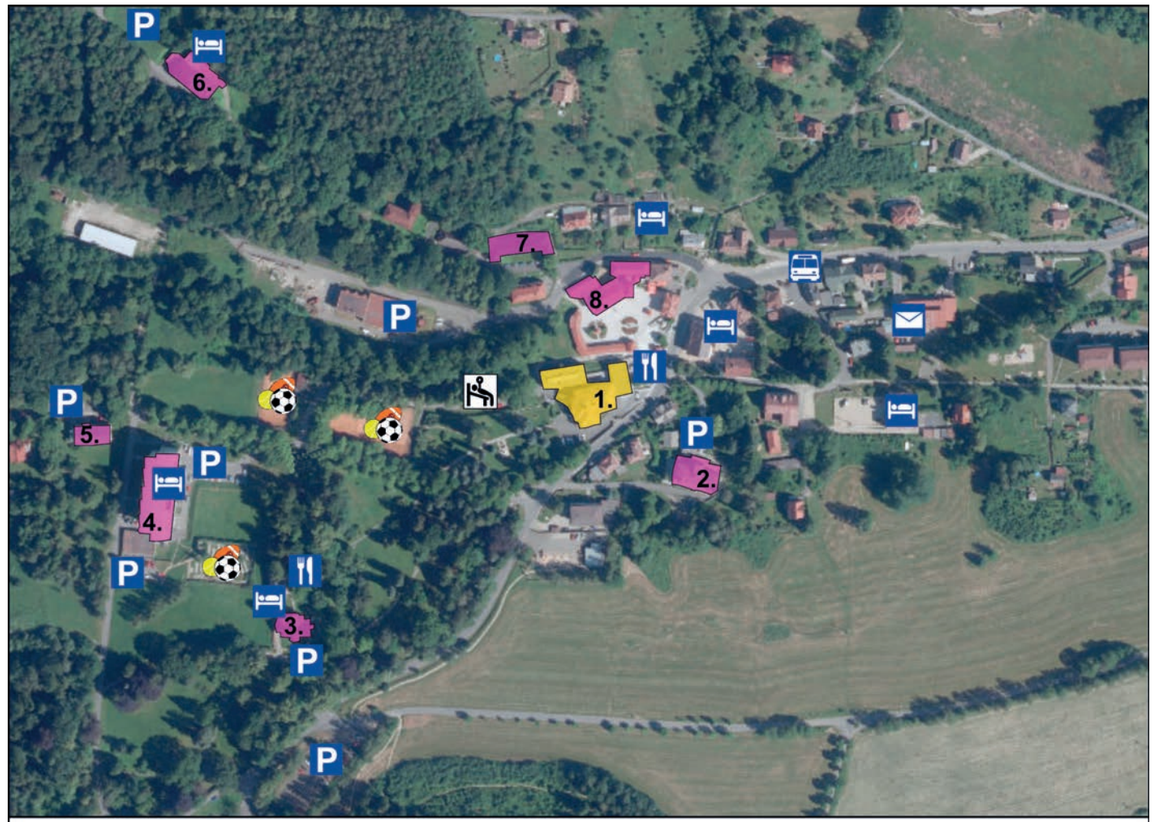

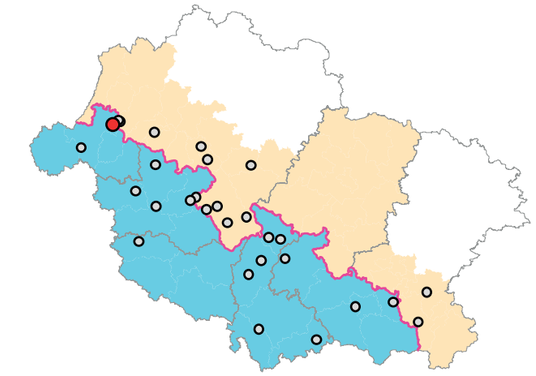

Dostupnost atraktivit cestovního ruchu / Dostępność atrakcji turystycznych

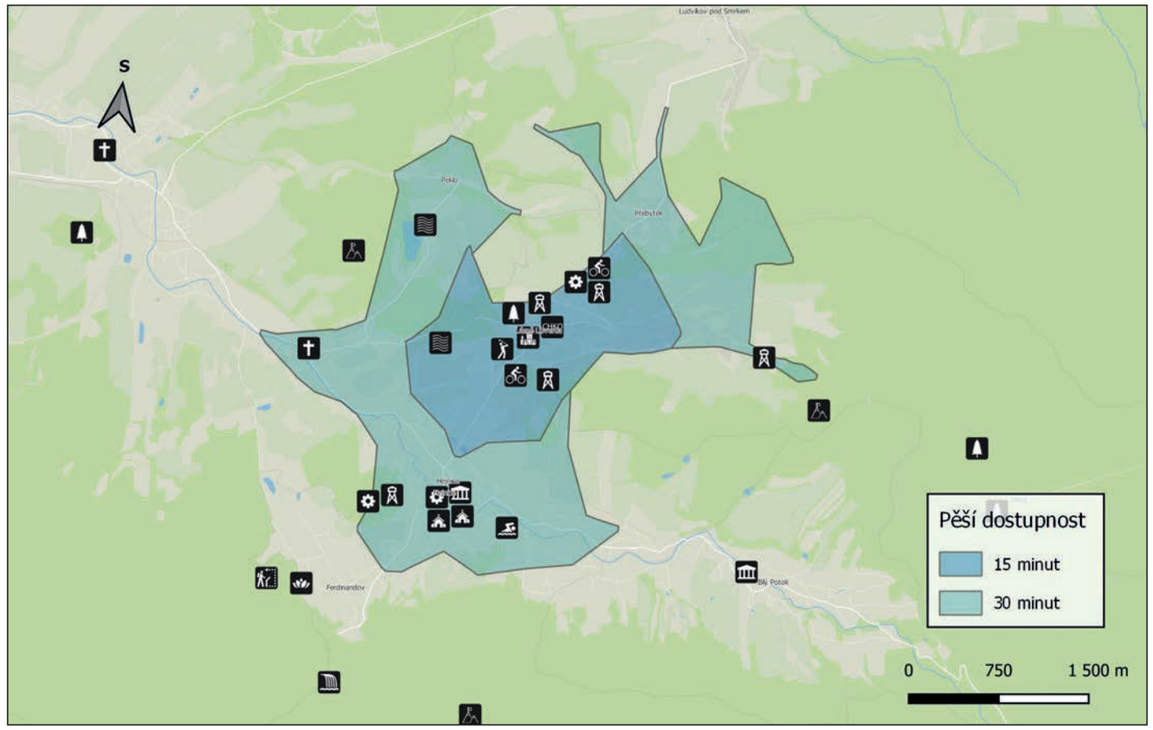

Hydrogeologie, prameny / Hydrogeologia, źródła

Hydrogeologická jednotka / Jednostka hydrogeologiczna

Krystalinikum Jizerských hor v povodí Lužické Nisy (6431) / Krystalinikum Gór Izerskich w dorzeczu Łużyckiej Nysy (6431)

Typ pramenů / Typ źródeł

Přírodní, studená, středně mineralizovaná, uhličitá, hypotonická voda chemického typu Mg-Ca-HCO_3 (hydrogen uhličitan hořečnato-vápenatý).

Naturalna, zimna woda, średnio zmineralizowana, węglanowa, hipotoniczna, typ chemiczny Mg-Ca-HCO_3 (wodorowęglan magnezowo-wapniowy).

Jednotlivé prameny / Poszczególne źródła

Název Nazwa	Celková mineralizace Całkowita mineralizacja	Hloubka vrtu Głębokość odwiertu	Chemické složení Skład chemiczny
Nová Marie (S1A)	500 mg/l	113,0 m	Mg-Ca-HCO_3
Nový Kristián (S2A)	500 mg/l	131,0 m	Mg-Ca-HCO_3
Pramen Eduard (BJ5)	500 mg/l	121,0 m	Mg-Ca-HCO_3

Bazén / Basen

Wellnes, vnitřní rehabilitační malý bazén. Minerální voda z vrtů je čerpadly čerpána nepřetržitě do zásobníku na minerální vodu na 50 m^3, tzv. bunkru. Z tohoto bunkru je dalšími čerpadly distribuována do dalších provozů. V místech, kde se poskytují vanové koupele, se voda pomocí teplovodních výměníků ohřívá.

Wellness, mały rehabilitacyjny kryty basen. Woda mineralna z odwiertów jest pompowana w sposób ciągły do zbiornika wody mineralnej o pojemności 50 m^3, tzw. bunkra. Z tego bunkra za pomocą kolejnych pomp transportowana jest dalej. W miejscach, w których znajdują się wanny do kąpieli, woda jest podgrzewana.

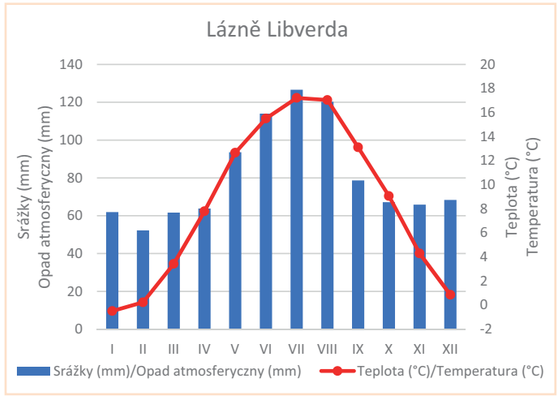

Architektura lázní / Architektura uzdrowiska

Nejstarší historické lázeňské budovy vznikaly v letech 1760–1795 (jídelní dům – Trakteurhaus, budova minerálního pramene ad.), kolem roku 1800 byla postavena promenáda a empírový zámeček, divadlo a pavilon nad Mariánským pramenem. Všechny budovy pocházející z té doby jsou vystavěny v klasicistním či empírovém slohu. Hlavní lázeňská budova byla otevřena v roce 1868 (Helm, následně Nový lázeňský dům), svou současnou podobu získala po požáru v roce 1911, kdy byla zbourána a na stejném místě postaven modernější objekt, dnešní Clam-Gallasův Palác.

Najstarsze zabytkowe obiekty uzdrowiskowe powstały w latach 1760–1795 (jadalnia – Trakteurhaus, budynek źródła mineralnego itp.), około 1800 roku zbudowano promenadę i empirowy zameczek, teatr i pawilon nad Źródłem Mariańskim. Wszystkie budynki pochodzące z tego okresu powstały w stylu klasycystycznym lub empirowym. Główny budynek uzdrowiskowy został otwarty w 1868 roku (Helm, a następnie Nowy Dom Zdrojowy), który swój obecny wygląd zyskał po pożarze w 1911 roku, gdy został rozebrany, a na jego miejscu wzniesiono nowocześniejszy budynek, dzisiejszy Pałac Clam-Gallasa.

Lázeňský park / Park zdrojowy

Lázeňský park je součást areálu lázní a byl založen na konci 18. století Kristiánem Filipem v anglickém stylu.

Park zdrojowy w stylu angielskim jest częścią kompleksu uzdrowiskowego i został założony pod koniec XVIII wieku przez Kristiána Filipa.

Využití minerálních vod / Wykorzystanie wód mineralnych

Od poloviny 19. století byla minerální voda stáčena do lahví a prodávána pod názvem Libverdská kyselka. Stáčení bylo ukončeno v roce 1952.

Od połowy XIX wieku woda mineralna była butelkowana i sprzedawana pod nazwą „Libverdská kyselka” („kyselka” to kwaśna woda mineralna). Rozlewanie wody zakończono w 1952 roku.

Základní charakteristika / Podstawowa charakterystyka

Lázně Libverda leží ve Frýdlantské pahorkatině na severním úbočí Jizerských hor v údolí Libverdského potoka a jsou součástí CHKO Jizerské hory. Svou polohou se již řadí mezi horské lázně s množstvím atraktivních přírodních lokalit, sítí turistických tras a moderně upravených cyklostezek.

Uzdrowisko Liberda znajduje się na obszarze zwanym Frýdlantská pahorkatina (czeska cześć Przedgórza Izerskiego) i jest częścią Parku Krajobrazowego Góry Izerskie. Ze względu na swoje położenie jest zaliczane do uzdrowisk górskich z licznymi atrakcjami przyrodniczymi, siecią szlaków turystycznych i nowoczesnymi ścieżkami rowerowymi.

Historie / Historia

Historie lázeňství Lázní Libverda spadá do konce 14. století, kdy se začaly šířit zprávy o léčivých účincích zdejšího pramene. Hlavními šiřiteli byli poutníci, kteří se zde osvěžovali „Boží vodou“ cestou z Lužice do mariánského poutního kostela Navštívení Panny Marie v sousedních Hejnicích. Od konce 16. století zdejší minerální vody pomáhají pacientům ze všech koutů Evropy. Vznik lázní je spojen se šlechtickou rodinou Clam-Gallasů, která získala roku 1636 Frýdlantské panství od císaře Ferdinanda II. jako odměnu za věrnost císaři v tažení proti Albrechtu z Valdštejna. Statut lázní Libverda získala v roce 1836 (statut léčivých lázní). Během 20. století se Lázně Libverda zařadily mezi významné lázně České republiky a v roce 1936 byly povýšeny na státní lázně.

Historia uzdrowiska Libverda sięga końca XIV wieku, gdy zaczęły się rozchodzić się wieści o leczniczym działaniu tutejszego źródła. Informacje te przekazywali głównie pielgrzymi, którzy orzeźwiali się tutaj „Bożą wodą” w drodze z Łużyc do maryjnego kościoła pielgrzymkowego Nawiedzenia NMP w sąsiednich Hejnicach. Od końca XVI wieku tutejsze wody mineralne pomagają pacjentom ze wszystkich zakątków Europy. Powstanie uzdrowiska związane jest z arystokratycznym rodem Clam-Gallasów, który w 1636 roku otrzymał od cesarza Ferdynanda II dobra frydlanckie, jako nagrodę za wierność cesarzowi w kampanii przeciwko Albrechtowi z Wallensteina. Libverda uzyskała status uzdrowiska w 1836 roku (status uzdrowiska leczniczego). W XX wieku Uzdrowisko Libverda stało się jednym z najważniejszych w Republice Czeskiej, a w 1936 roku uzyskało tytuł uzdrowiska państwowego.

Lipová-lázně

Schrothovy léčebné lázně, s. r. o.
Dolní Lipová 382
790 61 Lipová-lázně

Získání statutu lázeňského místa / Uzyskanie statusu uzdrowiska
1973

Právní forma / Forma prawna
Společnost s ručením omezeným / Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością

Majitel, zřizovatel / Właściciel, założyciel
CLITIA, a. s.

Přírodní léčivý zdroj / Naturalne lecznicze źródło
Klima / Klima
Peloid / Peloid

Kapacita lázní / Liczba miejsc w uzdrowisku
270 lůžek / 270 miejsca

Bezbariérovost / Dostęp dla osób niepełnosprawnych
Částečně bezbariérové / Częściowo bez barier

Vybavenost obce / Infrastruktura gminy

Dostupnost veřejnou dopravou / Dojazd transportem publicznym

Vzdálenost do krajského města / Odległość od miasta wojewódzkiego

Olomouc 100 km 1:40

Lázeňské budovy / Budynki uzdrowiskowe

- Ředitelství lázní, recepce / Dyrekcja uzdrowiska, recepcja
- Hlavní lázeňský dům / Główny dom uzdrowiskowy
- Lázeňský dům / Dom uzdrowiskowy

1. Villa Grohmann
2. Villa Theresa
3. Villa Louise
4. Zakladatelský dům
5. Villa Hella
6. Villa Dr. Karla Schrotha
7. Villa Mader
8. Marta
9. Villa Johanna
10. Villa Hedvika

obchod / handel
parkoviště / parking
pramen / źródło
restaurace / restauracja
autobusová zastávka / przystanek autobusowy

S
0 50 100 m

Dostupnost atraktivit cestovního ruchu / Dostępność atrakcji turystycznych

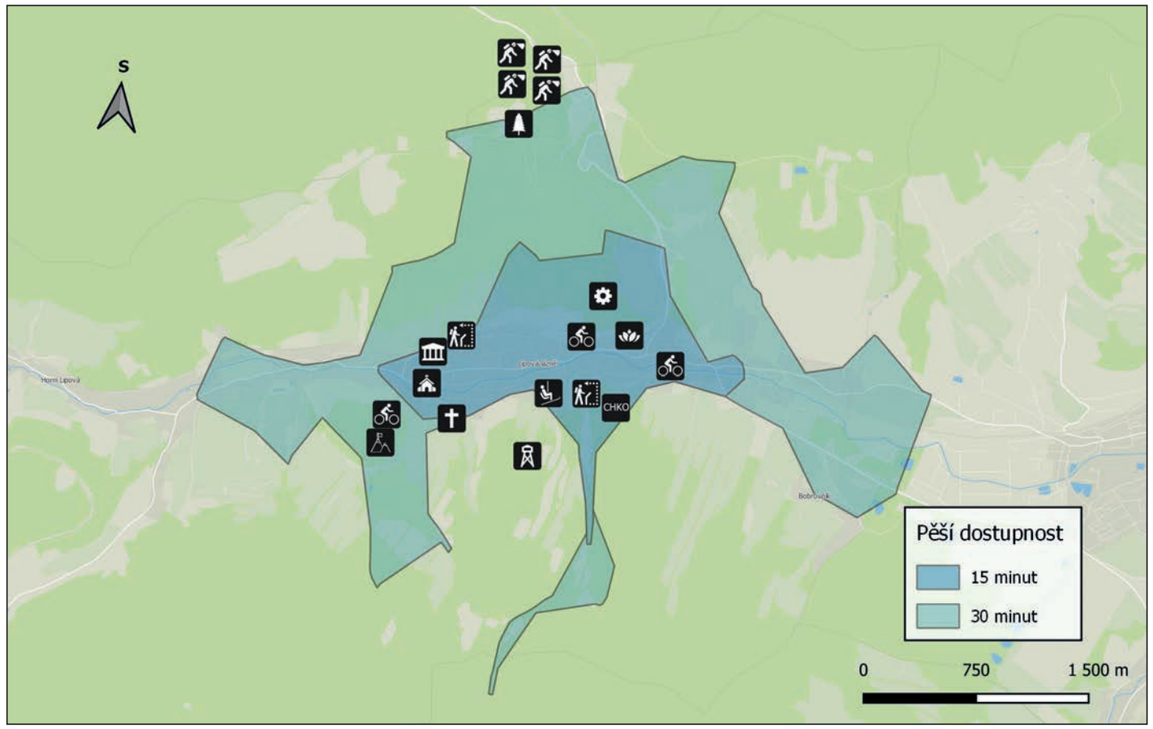

Hydrogeologie, prameny / Hydrogeologia, źródła

Hydrogeologická jednotka / Jednostka hydrogeologiczna

Krystalinikum severní části východních Sudet (6431)

Krystalinikum północnej części Sudetów Wschodnich (6431)

Lázeňský park / Park uzdrowiskowy

Areál lázní z jihu chrání svahy Hrubého Jeseníku a lesní porosty postupně přechází v krajinářský park, který obklopuje areál lázní. Park je povětšinou osázen místními druhy dřevin. Park Johanna Schrotha pod jihovýchodním svahem výběžku Smrčníku byl obnoven v roce 2005 a jeho součástí je více než 200 stromů.

Kompleks uzdrowiska od południa chronią zbocza Wysokiego Jesionika a drzewostan leśny stopniowo przechodzi w park krajobrazowy, który otacza teren uzdrowiska. Park jest w większości obsadzony lokalnymi gatunkami drzew. Park Johanna Schrotha pod południowowschodnim zboczem góry Smrčník został odrestaurowany w 2005 roku i tworzy go ponad 200 drzew.

Významné osobnosti lázní / Znane postacie uzdrowiska

Johann Schroth (1798–1856)

Zakladatel lázní, původně lidový léčitel se narodil 11. února 1798 v obci Česká Ves a navštěvoval stejnou základní školu jako Vinzenz Priessnitz.

Założyciel uzdrowiska, pierwotnie uzdrowiciel ludowy, urodził się 11 lutego 1798 roku we wsi Česká Ves i uczestniczył w tej samej szkole podstawowej jak Vinzenz Priessnitz.

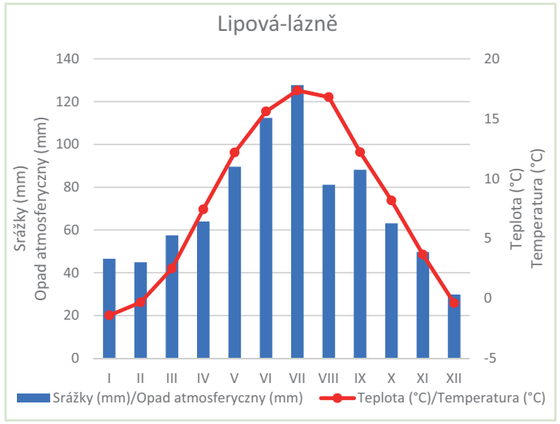

Architektura lázní / Architektura uzdrowiska

Secesní pavilonová podoba lázní, umístěných v centru obce Lipová-lázně, vznikla na přelomu 19. a 20. století. Lázeňské budovy v centru lázní jsou vystavěny v tehdy módních historizujících slozích (neorenesance, klasicismus). Až u budov s datem po roce 1900 můžeme rozeznat prvky nastupující secese. Areál prochází od roku 2017 citlivou rekonstrukcí, která zachovává ráz objektů.

Secesyjny pawilon uzdrowiskowy, znajdujący się w centrum miejscowości Lipová-lázně, powstał na przełomie XIX i XX wieku. Budynki uzdrowiskowe w centrum uzdrowiska zostały zbudowane we wówczas modnych stylach historycznych (neorenesans, klasycyzm). Dopiero w budynkach datowanych po 1900 roku możemy rozpoznać elementy rodzącej się secesji. Kompleks od 2017 roku przechodzi staranną rewitalizację, z dbałością o zachowanie charakteru obiektów.

Základní charakteristika / Podstawowa charakterystyka

Schrothovy léčebné lázně leží na rozhraní Hrubého Jeseníku a Rychlebských hor. Konkrétně leží v údolí Stařiče v Jesenické kotlině Zlatohorské vrchoviny. Areál lázní je součástí CHKO Jeseníky a poskytuje příznivé prostředí pro letní i zimní sporty. V těsném sousedství areálu lázní je lyžařský areál Lázeňský vrch. Lázeňská péče je spjata s originální léčbou poruch metabolismu a obezity označenou jako Schrothova kúra, která proslavila lázně v první polovině 20. století po celé Evropě. Mezi hlavní pilíře kúry patřily speciální zábaly, přísná dieta a pitný režim.

Uzdrowisko Schrotha znajduje się na pograniczu Wysokiego Jesionika i Gór Rychlebskich. Dokładnie leży w dolinie rzeki Stařič w Kotlinie Jesenickiej Gór Opawskich. Uzdrowisko jest częścią Parku Krajobrazowego Jesioniki i zapewnia odpowiednie warunki do uprawiania sportów letnich i zimowych. W bezpośrednim sąsiedztwie kompleksu uzdrowiska znajduje się stok narciarski Lázeňský vrch (Szczyt uzdrowiskowy). Opieka uzdrowiskowa związana jest z oryginalnym leczeniem zaburzeń metabolicznych i otyłości, znanym pod nazwą kuracji Schrotha, która rozsławiło uzdrowisko w pierwszej połowie XX w. w całej Europie. Głównymi elementami kuracji były specjalne okłady, ścisła dieta i reżim przyjmowania płynów.

Historie / Historia

Historie lázní v Lipové je neodmyslitelně spjata se jménem jejich zakladatele, přírodního léčitele Johanna Schrotha. Lázně byly založeny v první polovině 19. století a léčebné metody byly založené zejména na vodoléčbě. Po druhé světové válce byly lázně zestátněny a v roce 1957 byly organizačně přičleněny k lázním v Jeseníku. Historicky se lázně specializovaly na léčbu obezity dětí a následně i diabetu. V současnosti jsou lázně ve vlastnictví soukromé společnosti Schrothovy léčebné lázně, spol. s r. o. Léčí se zde především obezita, kožní choroby a poruchy látkové výměny.

Historia uzdrowiska w Lipovej jest nierozerwalnie związana z nazwiskiem jego założyciela, uzdrowiciela Johanna Schrotha. Uzdrowisko powstało w pierwszej połowie XIX w., a metody leczenia opierały się głównie na hydroterapii. Po II wojnie światowej uzdrowisko zostało upaństwowione i w 1957 r. zostało organizacyjnie przyłączone do uzdrowiska w Jeseníku. Historycznie uzdrowisko specjalizowało się w leczeniu dziecięcej otyłości a następnie cukrzycy. Obecnie właścicielem uzdrowiska jest prywatna firma Schrothovy léčebné lázně, spol. s r. o. Leczy się tu głównie otyłość, choroby skóry i zaburzenia metaboliczne.

Polanica-Zdrój

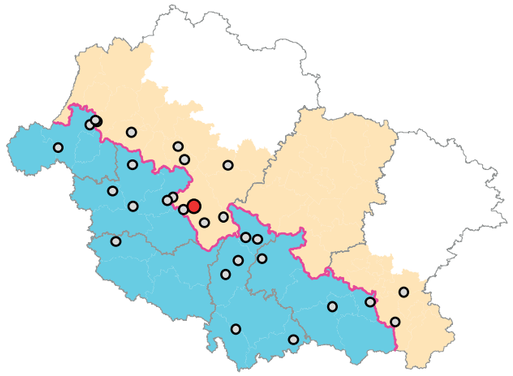

Uzdrowisko Polanica-Zdrój
ul. Parkowa 4
57-320 Polanica-Zdrój

Získání statutu lázeňského místa / Uzyskanie statusu uzdrowiska
1967

Právní forma / Forma prawna
Akciová společnost / Spółka akcyjna

Majitel, zřizovatel / Właściciel, założyciel
Uzdrowiska Kłodzkie S.A. – Grupa PGU

Přírodní léčivý zdroj / Naturalne lecznicze źródło
Minerální voda / Woda mineralna

Kapacita lázní / Liczba miejsc w uzdrowisku
722 lůžek / 722 miejsca

Bezbariérovost / Dostęp dla osób niepełnosprawnych
Částečně bezbariérové / Częściowo bez barier

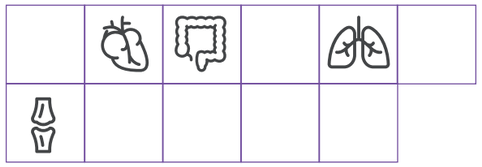

Vybavenost obce / Infrastruktura gminy

Dostupnost veřejnou dopravou / Dojazd transportem publicznym

Vzdálenost do krajského města / Odległość od miasta wojewódzkiego

Wroclaw	102 km	1:40
Hradec Králové	73 km	1:20

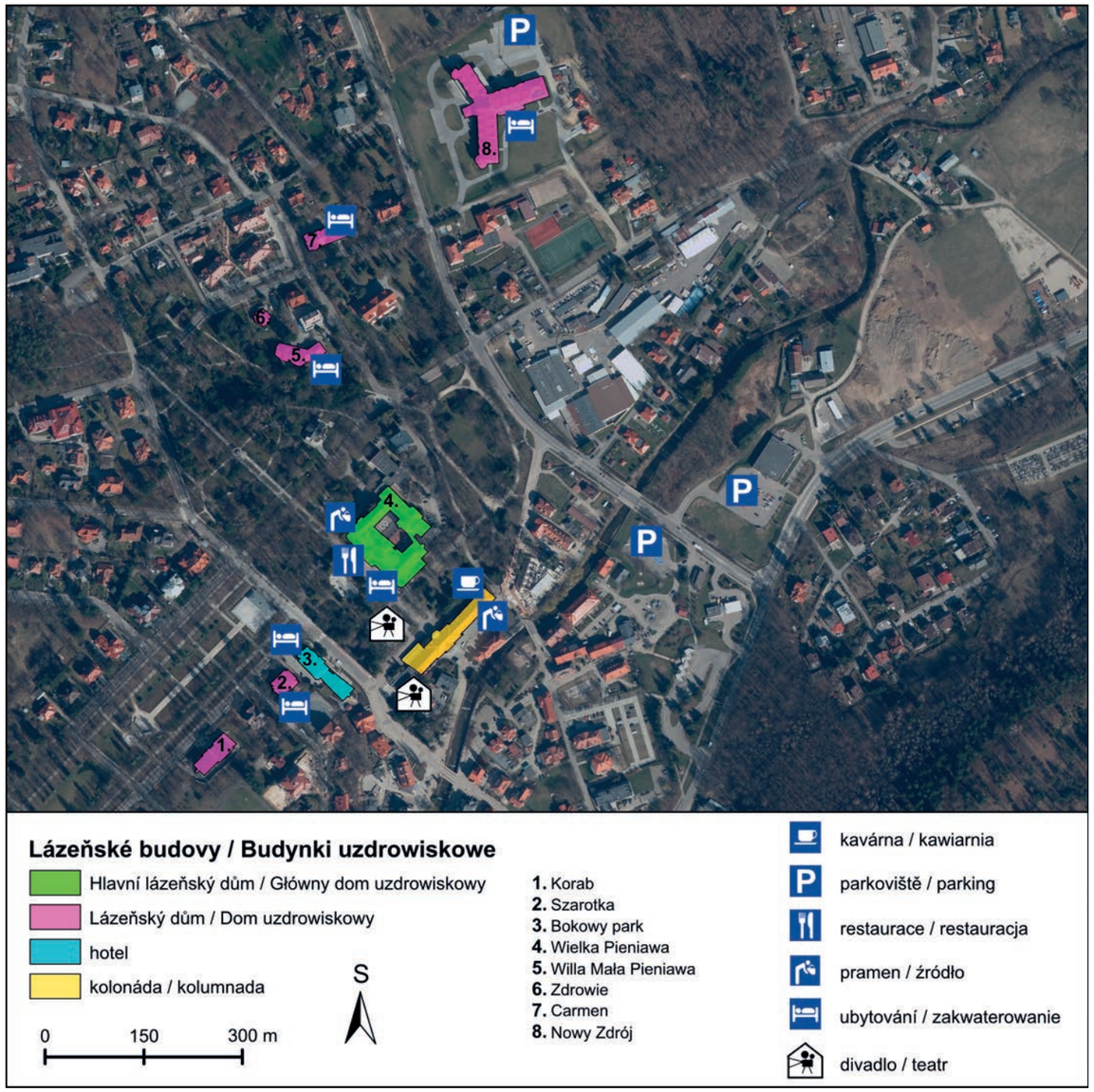

Dostupnost atraktivit cestovního ruchu / Dostępność atrakcji turystycznych

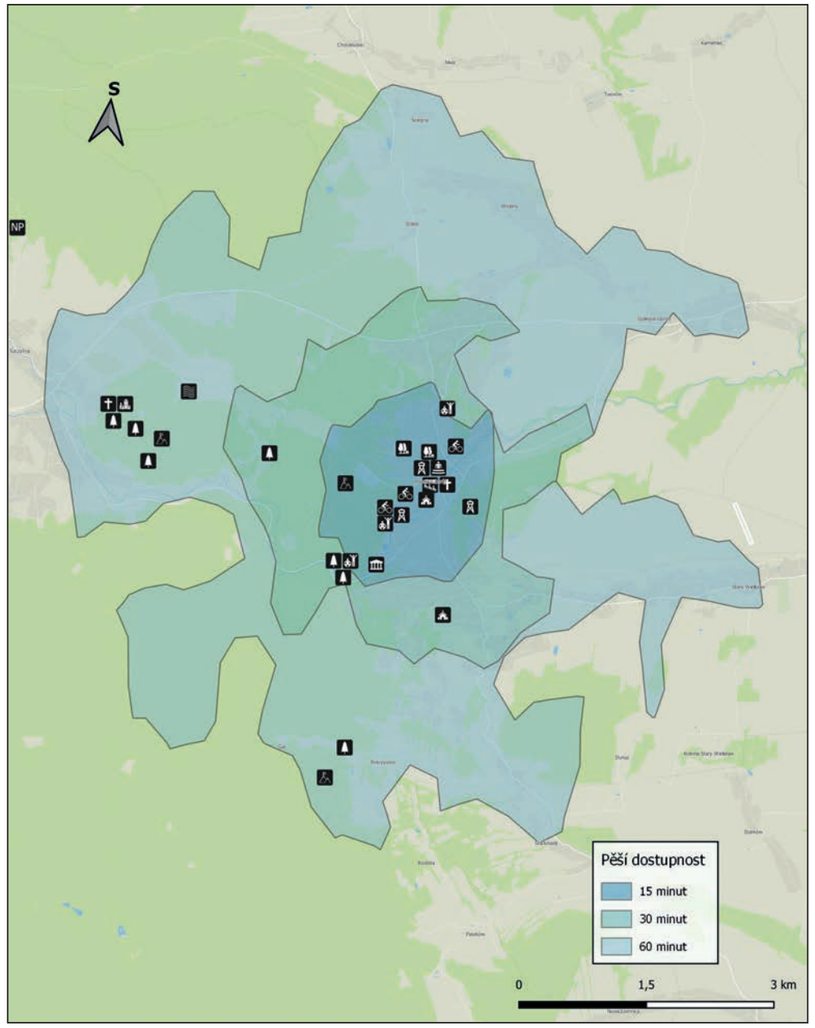

Hydrogeologie, prameny / Hydrogeologia, źródła

Hydrogeologická jednotka / Jednostka hydrogeologiczna

Region sudetski (125)

Typ pramenů / Typ źródeł

Hlavním přírodním léčivým zdrojem v lázních Polanica-Zdrój jsou minerální a léčivé vody z hydrogenuhličitanu vápenatého, kyselky hydrogenuhličitano vápenaté. Hlavními oblastmi zdrojů vod svrchnokřídových zvodní v Polanica-Zdrój jsou pravděpodobně výchozy středoturonských pískovců ve Stolových horách (Góry Stołowe) a horách Bystřických (Góry Bystrzycke).

Głównym czynnikiem leczniczym w uzdrowisku Polonica-Zdrój wody mineralne i lecznicze wodorowęglanowo-wapniowe, szczawy, kwasowęglowe. Głównymi obszarami zasilania górnokredowych poziomów wodonośnych w Polanicy-Zdroju s zapewne wychodnie piaskowców turonu środkowego w Górach Stołowych w Górach Bystrzyckich.

Jednotlivé prameny / Poszczególne źródła

Název Nazwa	Celková mineralizace (mg/l) Całkowita mineralizacja (mg/l)	Hloubka vrtu (m) Głębokość (m)	Chemické složení Skład chemiczny
W. Pieniawa	1660 mg/l	34,0 m	minerální voda, kyselka HCO_3–Ca szczawa HCO_3–Ca /
Jozéf	1500–1900 mg/l	89,0 m	minerální voda, kyselka HCO_3–Ca szczawa HCO_3–Ca /
P-300	2000–2500 mg/l	269,0 m	minerální voda, kyselka HCO_3–Ca szczawa HCO_3–Ca /

Lázeňský park / Park zdrojowy

Lázeňský park (12,97 ha) se nachází v centrální části města. Nejreprezentativnější a nejstarší částí je Centrální park (Park Centralny). Hlavní osou parku je hlavní promenáda, která směřuje od Pitného pavilonu minerálních vod k obelisku Adama Mickiewicze.

Park Zdrojowy (12,97 ha) położony jest w centralnej części miasta. Najbardziej reprezentacyjną i najstarszą częścią jest Park Centralny. Główną osią parku jest główna promenada, biegnąca od pijalni ku obeliskowi Adama Mickiewicza.

Základní charakteristika / Podstawowa charakterystyka

Lázně Polanica-Zdrój se nachází v Dolnoslezském vojvodství (Dolnośląskie vojvodství), v klodském okresu. Leží v Kłodzké kotlině, v širokém údolí Dušnické Bystřice (Bystrzyca Dusznicka), v blízkosti Stolových hor (Gór Stołowych) a hor Bystřických (Gór Bystrzyckich). Lázně bývají označovány jako perla polských lázní. Historie lázní (do roku 1946 pod názvem Puszczyków-Zdrój) sahá do počátku 18. století a rychlý rozvoj lázní nastal v roce 1873. Základ lázeňské péče tvoří minerální vody, hydrogenuhličitano-vápenaté kyselky a slatina. Součástí lázní je 6 lázeňských objektů. Hlavním je sanatorium Wielka Pieniawa – více než 115 let staré sanatorium se nachází v centru lázeňského parku, projektantem objektu byl kłodzký architekt Andreas Ernst. Historie Velké Pieniawy sahá do roku 1905–1906, v té době to byl moderní Lázeňský dům – Dom Zdrojowy se 130 pokoji, vlastním lázeňským léčebným sanatoriem a elektrickým osvětlením. Současně patřil k nejkrásnějším lázeňským domům.

Uzdrowisko Polanica Zdrój położone w województwie dolnośląskim, w powiecie kłodzkim w Kotlinie Kłodzkiej. Uzdrowisko położone w szerokiej dolinie Bystrzycy Dusznickiej w sąsiedztwie Gór Stołowych i Bystrzyckich. Uzdrowisko zwane jest również perłą polskich uzdrowisk. Historia uzdrowiska (do 1946 r. nazwę Puszczyków-Zdrój) sięga pierwszych lat XVIII w., a w pełni planowa działalność uzdrowiskowa rozpoczęła się w 1873 r. W lecznictwie uzdrowiska największe znaczenie odgrywają wody – szczawy wodorowęglowodanowo-wapniowe oraz borowina. Uzdrowisko obejmuje 6 obiektów uzdrowiskowych. Głównym obiektem jest Wielka Pieniawa, ponad 115-letnie sanatorium, położone w centrum Parku Zdrojowego. Projektantem obiektu był kłodzki architekt Andreas Ernst. Historia Wielkiej Pieniawy sięga roku 1905-1906, to powstał nowoczesny Dom Zdrojowy ze 130 pokojami, własnym zakładem przyrodoleczniczym oraz oświetleniem elektrycznym. Należał on do najpiękniejszych zdrojowych owych czasów.

Historie / Historia

Historie lázní Polanica-Zdrój (do poloviny roku 1946 pod názvem Puszczyków-Zdrój) se datuje do prvních let 18. století a lázeňský rozvoj plně nastal v roce 1873. Proslulost a sláva lázní Polanica-Zdrój výrazně vzrostla po roce 1950 díky novým metodám léčby geriatrických onemocnění zejména včelím mlékem (apiterapie), zavedeným humanistickým lékařem dr. Józefem Matuszewskim, a rozvojem plastické chirurgie právě zde používané Dr. Stanisławem Michałka-Grodzkim.

Historia uzdrowiska Polanica-Zdrój (do połowy 1946 r. nazwę Puszczyków-Zdrój) sięga pierwszych lat XVIII w., a w pełni planowa działalność uzdrowiskowa rozpoczęła się w 1873 r. Lecznicza sława Polanicy-Zdroju znacznie wzrosła po 1950 r. dzięki nowym metodom leczenia chorób geriatrycznych mleczkiem pszczelim (apiterapia), wprowadzonym przez lekarza humanistę dr. Józefa Matuszewskiego oraz chirurgii plastycznej zastosowanej po raz pierwszy w Polsce przez dr. Stanisława Michałka-Grodzkiego.

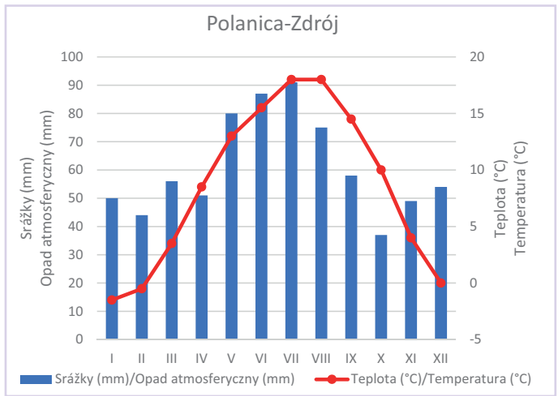

Przerzeczyn-Zdrój*

* od roku 2017 jsou lázně mimo provoz
* od 2017 r. uzdrowisko jest nieczynne

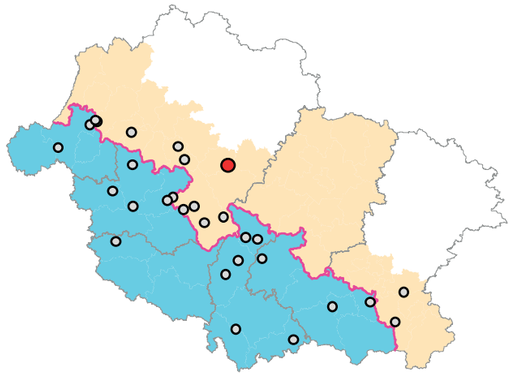

Uzdrowisko Przerzeczyn-Zdrój
ul. Zdrojowa 32
58-231 Przerzeczyn-Zdrój

Získání statutu lázeňského místa / Uzyskanie statusu uzdrowiska
2009

Právní forma / Forma prawna
Mimo provoz / Nieczynne

Majitel, zřizovatel / Właściciel, założyciel
Mimo provoz / Nieczynne

Přírodní léčivý zdroj / Naturalne lecznicze źródło
Klima / Klimat
Minerální voda / Woda mineralna

Kapacita lázní / Liczba miejsc w uzdrowisku
Mimo provoz / Nieczynne

Bezbariérovost / Dostęp dla osób niepełnosprawnych
Částečně bezbariérové / Częściowo bez barier

Vybavenost obce / Infrastruktura gminy

Dostupnost veřejnou dopravou / Dojazd transportem publicznym

Vzdálenost do krajského města / Odległość od miasta wojewódzkiego

Wrocław	60 km	1:00
Opole	110 km	1:30
Hradec Králové	115 km	2:00

Dostupnost atraktivit cestovního ruchu / Dostępność atrakcji turystycznych

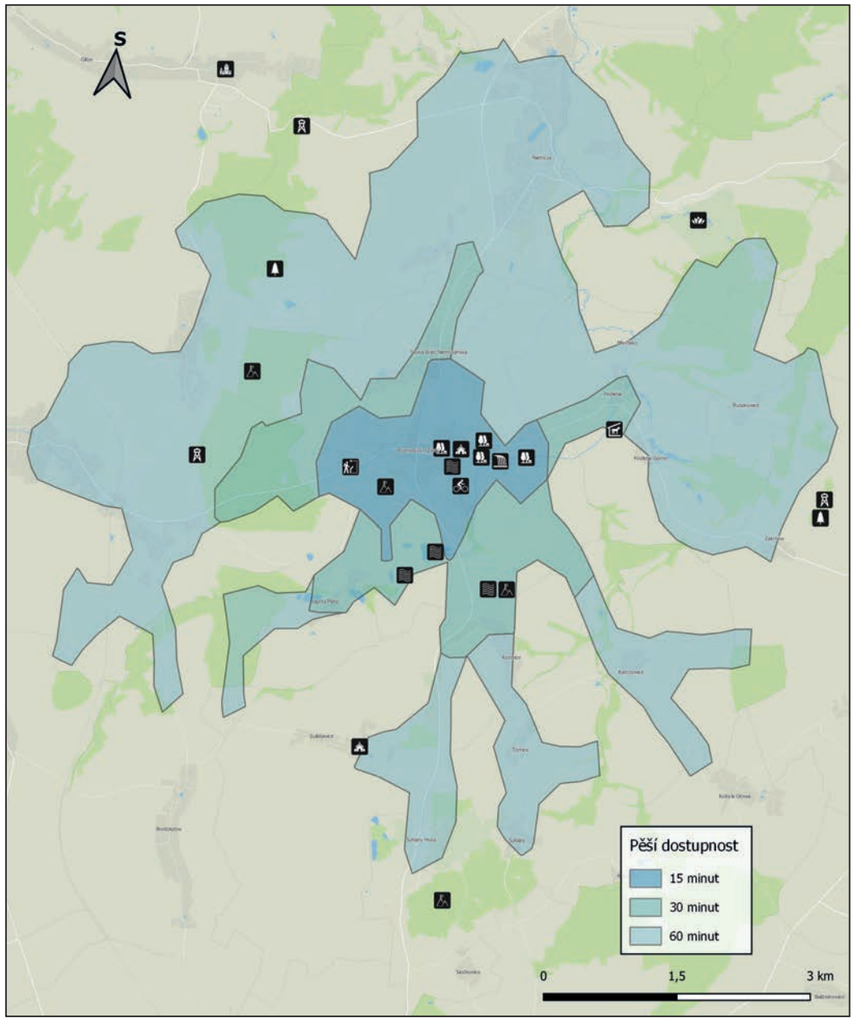

Hydrogeologie, prameny / Hydrogeologia, źródła

Hydrogeologická jednotka / Jednostka hydrogeologiczna

Region Sudecki (125), blok przedsudecki / Sudetský region (125), blok předsudetský

Typ pramenů / Typ źródeł

Radonovo-sirnaté vody, obsahující sulfidy vápenaté a hořečnaté, jsou jedinečné přírodní minerální vody nejen v Polsku, ale i v Evropě. Podloží převážně jílovitých sedimentů pliocénu, jejichž mocnost dosahuje okolo 50 m, tvoří proterozoické anebo spodně paleozoické metamorfní útvary (ruly a serpentinity), vulkanické útvary a karbonské intruze granitoidů. Jsou součástí tektonické linie Niemcza, která omezuje východní část komplexu Sovích hor (Góry Sowie) předsudetského bloku. Prameny slabě mineralizované sulfidové vody jsou známé již od středověku, vyvěrají z terasových útvarů Ślęže (sirné prameny), byly zachyceny mělkou studnou již v roce 1825. Obsah sirovodíku ve vodě je asi 1 mg/l, pro špatný technický stav a přetrvávající bakteriologické znečištění nejsou prameny využívány.

Wody radoczynno-siarczkowe, zawierające siarczki wapnia i magnezu są unikalnymi naturalnymi wodami leczniczymi nie tylko w skali Polski, ale także Europy. Podłoże przeważnie ilastych osadów pliocenu, których miąższość wynosi około 50 m, stanowią proterozoiczne i/lub dolnopaleozoiczne utwory metamorficzne (gnejsy i serpentynity), zasadowe utwory wulkaniczne oraz karbońskie intruzje granitoidów. Należą one do dyslokacyjnej strefy Niemczy, ograniczającej od wschodu znajdującą się na obszarze bloku przedsudeckiego część kompleksu sowiogórskiego. Znane od średniowiecza Źródło słabo zmineralizowanej wody siarczkowej, wypływającej z utworów tarasowych Ślęży (Źródło Siarczkowe), zostało ujęte płytką studnią w 1825 r. (F. Pax, 1939). Zawartość siarkowodoru w wodzie wynosi tu około l mg/dm3 , wydajność ujęcia 1 m^3/h (samowypływ). Ze względu na zły stan techniczny i trwałe zakażenie bakteriologiczne Źródło nie jest eksploatowane.

Název pramene / Nazwa źródła: Odwiert nr II, Odwiert nr VIII, Odwiert nr IX

Celková mineralizace / Całkowita mineralizacja: 430–550 mg/l

Hloubka vrtu / Głębokość odwiertu: 10–11 m

Chemické složení / Skład chemiczny: prostá voda (slabě mineralizovaná), Rn+S
woda swoista (słabo zmineralizowana), Rn+S

Základní charakteristika / Podstawowa charakterystyka

Lázně Przerzeczyn Zdrój se nachází v Dolnosleszkém vojvodství, v dzierżoňovském okresu, v obci Niemcza (obec nemá statut města). Lázně se nachází v nadmořské výšce 240 m, poblíž pramenů řeky Ślęža v Sudetském předhoří (Sudeckie Przedgórze), v sousedství Niemczańsko-Strzelińskich vrchů (Wzgórze Niemczańsko-Strzelińskich). Historie lázní sahá až do roku 1802. Tehdy zde byly objeveny zdroje minerální vody – sulfidové a železité vody a o 20 let později zde byl postaven první lázeňský dům. Obec získala statut lázní v roce 2009. Od roku 2017 jsou lázně mimo provoz.

Uzdrowisko Przerzeczyn Zdrój leży w województwie dolnośląskim, w powiecie dzierżoniowskim, w gminie Niemcza (miejscowość nie posiada praw miejskich, jest wsią). Uzdrowisko położone na wysokości około 240 metrów n. p. m. w pobliżu źródeł Ślęży na Przedgórzu Sudeckim, w sąsiedztwie Wzgórz Niemczańsko-Strzelińskich. Historia uzdrowiska sięga 1802 roku. Wtedy odkryto tutaj źródła wody mineralnej – siarczkowej i żelazistej i 20 lat później stanął tutaj pierwszy dom zdrojowy. Gmina uzyskała status uzdrowiska w 2009 r. Od 2017 r. uzdrowisko jest nieczynne.

Architektura lázní / Architektura uzdrowiska

Do roku 2017 fungovaly v lázních Przerzeczyn-Zdrój sanatoria: Akacja, Buk, Cis a Forsycja.

W uzdrowisku Przerzeczyn-Zdrój do 2017 r. funkcjonowały zakłady lecznictwa uzdrowiskowego: Sanatorium Uzdrowiskowe Akacja, Buk, Cis oraz Forsycja.

Lázeňský park / Park zdrojowy

Lázeňský park (3 ha) – bohatý na exotické druhy rostlin.

Park Zdrojowy (3 ha) – z drzewostanem bogatym w egzotyczne gatunki. /

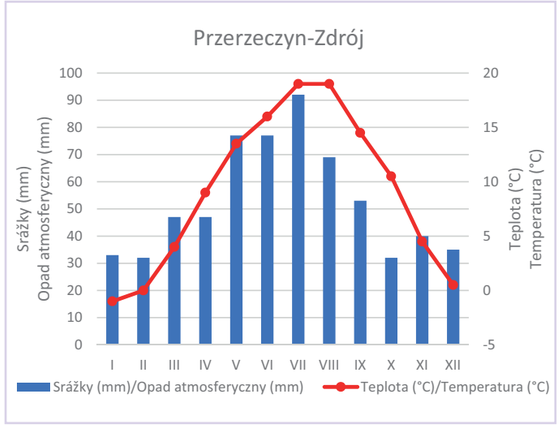

Historie / Historia

První zmínka o místě Przerzeczyn-Zdrój pochází z roku 1264. V období německé kolonizace se používal název Bad Dirsdorf, název Diersdorf se používal až do konce 19. století a později, až do roku 1945.

Pierwsza wzmianka o miejscowości Przerzeczyn-Zdrój pochodzi z 1264 r. W okresie kolonizacji niemieckiej zaczęto używać nazwy Bad Dirsdorf, nazwę Diersdorf stosowano do końca XIX w. oraz później, aż do roku 1945.

Lázně Slatinice

Lázně Slatinice, a. s.
Slatinice 29
783 42

Získání statutu lázeňského místa /
Uzyskanie statusu uzdrowiska
1974

Právní forma / Forma prawna
Akciová společnost / Spółka akcyjna

Majitel, zřizovatel / Właściciel, założyciel
Lázně Slatinice, a. s.

Přírodní léčivý zdroj /
Naturalne lecznicze źródło
Minerální voda / Woda mineralna

Kapacita lázní / Liczba miejsc w uzdrowisku
150 lůžek / 150 miejsc

Bezbariérovost /
Dostęp dla osób niepełnosprawnych
Částečně bezbariérové / Częściowo bez barier

Vybavenost obce / Infrastruktura gminy

Dostupnost veřejnou dopravou /
Dojazd transportem publicznym
(vnitrostátní / krajowe)

Vzdálenost do krajského města /
Odległość od miasta wojewódzkiego

Olomouc	15 km	0:20

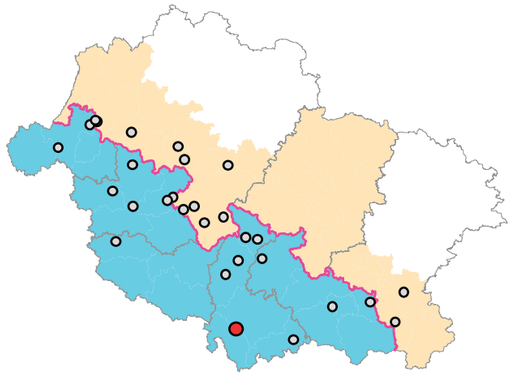

Dostupnost atraktivit cestovního ruchu / Dostępność atrakcji turystycznych

Hydrogeologie, prameny / Hydrogeologia, źródła

Hydrogeologická jednotka / Jednostka hydrogeologiczna

Hornomoravský úval – severní část (2220), Kulm Drahanské vrchoviny (6620)

Kotlina Górnomorawska – część północna (2220), Kulm Wyżyny Drahańskiej (6620)

Typ pramenů / Typ źródeł

Minerální voda Slatinické zřídelní struktury je voda přírodní, středně mineralizovaná, se zvýšeným obsahem sulfidové síry (obsah titrovatelné síry H2S-1,32 mg/1), s mírně zvýšenou teplotou, hypotonická, typu HCO3-Cl-Ca-Na-Mg. Kvalita dnešních lázeňských zdrojů je zabezpečena čerpáním přítoků sirné minerální vody z napjaté akumulace podzemní vody o teplotě 35–38 °C.

Woda mineralna ze źródeł Slatinice jest wodą naturalną, średnio zmineralizowaną, o zwiększonej zawartości siarczków (zawartość siarki miareczkowej H2S-1,32 mg/l), o lekko podwyższonej temperaturze, hipotoniczna, typu HCO3-Cl-Ca-Na-Mg. Jakość dzisiejszych źródeł uzdrowiskowych zapewnia pompowanie siarkowej wody mineralnej z wymuszonej akumulacji wód podziemnych o temperaturze 35–38 °C .

Bazén / Basen

Krytý bazén jako součást Lázeňského domu Balnea (teplota vody: 28 °C).

Rehabilitační vyhřívaný sirný minerální bazén – součást Lázeňského domu Morava (teplota vody: 32 °C)

Basen kryty będący częścią Domu Zdrojowego Balnea (temperatura wody: 28 °C).

Rehabilitacyjny podgrzewany basen z siarczkową wodą mineralną – część Domu Zdrojowego Morava (temperatura wody: 32 °C)

Architektura lázní / Architektura uzdrowiska

Lázně nemají jednotný architektonický styl, kombinují se historické stavby a moderní budovy. Původní historická budova, která je zároveň hlavní budovou lázní (lázeňský dům Morava), má základy z první poloviny 18. století a lze ji přiřadit ke stylu klasicismus.

Uzdrowisko nie ma jednolitego stylu architektonicznego, łączy budynki zabytkowe z nowoczesnymi. Oryginalny zabytkowy budynek, będący jednocześnie głównym obiektem uzdrowiska (Dom Zdrojowy Morava), stoi na fundamentach z pierwszej połowy XVIII wieku i można go uznać z budowlę w stylu klasycystycznym.

Historie / Historia

Historie Lázní Slatinice sahá až do 16. století a patří tak mezi nejstarší lázně na Moravě. První lázeňská sezóna byla zahájena v roce 1694. Samotná stavba prvních lázeňských budov byla zahájena v první polovině 18. století, první lázeňský dům byl postaven v roce 1733 na jeho současném místě. V jednotlivých historických obdobích se prolínala období rozvoje a stagnace lázní, v roce 1947 byly lázně znárodněny a v roce 1964 byly lázně předány Československým státním lázním Teplice nad Bečvou. Pod názvem Léčebna Slatinice byly provozovány až do roku 1993 a postupně docházelo k navyšování kapacit lázní. V roce 1994 lázně změnily svého majitele a v roce 1996 vznikla akciová společnost Lázně Slatinice a. s. K poslední změně majitele lázní dochází v roce 2000.

Historia Uzdrowiska Slatinice rozpoczyna się w XVI wieku i jest to jedno z najstarszych uzdrowisk na Morawach. Pierwszy sezon uzdrowiskowy otwarto w 1694 roku. Budowę pierwszych obiektów uzdrowiskowych rozpoczęto w pierwszej połowie XVIII wieku, pierwsze sanatorium powstało w 1733 roku w miejscu, w którym stoi do dziś. W poszczególnych epokach historycznych uzdrowisko przeżywało okresy rozwoju i stagnacji, w 1947 roku zostało upaństwowione, a w 1964 r. przekazano je czechosłowackiemu państwowemu uzdrowisku Teplice nad Bečvou. Pod nazwą Léčebna (Lecznica) Slatinice działało do 1993 roku i stopniowo wzrastała liczba miejsc dla kuracjuszy. W 1994 roku uzdrowisko zmieniło właściciela, a w 1996 roku powstała spółka akcyjna Lázně Slatinice a. s. Ostatnia zmiana właściciela uzdrowiska nastąpiła w 2000 roku.

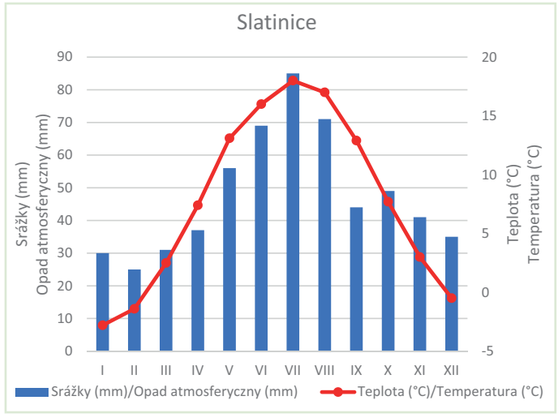

Základní charakteristika / Podstawowa charakterystyka

Lázně Slatinice patří mezi nejstarší lázně na Moravě a jsou situovány 15 km jihozápadně od města Olomouc, na rozhraní dvou velkých přírodních jednotek – provincií Česká vysočina a Západní Karpaty. Poloha na severním úpatí zlomového svahu vrchu Velký Kosíř (442 m n. m.) vytváří vhodné podmínky pro četné vývěry minerálních vod, které jsou základem lázeňské péče. Složitá geologická stavba a tektonické porušení přináší pestrost složení minerálních vod, kde v jejich složení převažují sirovodíkové vody s mírně zvýšenou teplotou.

Uzdrowisko Slatinice to jedno z najstarszych uzdrowisk na Morawach, położone 15 km na południowy zachód od miasta Ołomuniec, na granicy dwóch dużych jednostek przyrodniczych – prowincji Masywu Czeskiego i Karpat Zachodnich. Położone u północnego podnóża wzgórza uskokowego Velký Kosíř (442 m n.p.m.) stwarza dogodne warunki dla licznych źródeł wód mineralnych, które stanowią fundament lecznictwa uzdrowiskowego. Złożona budowa geologiczna i uskoki tektoniczne powodują, że skład chemiczny wód mineralnych jest bardzo różnorodny, przeważają wody siarkowodorowe o lekko podwyższonej temperaturze.

Świeradów-Zdrój

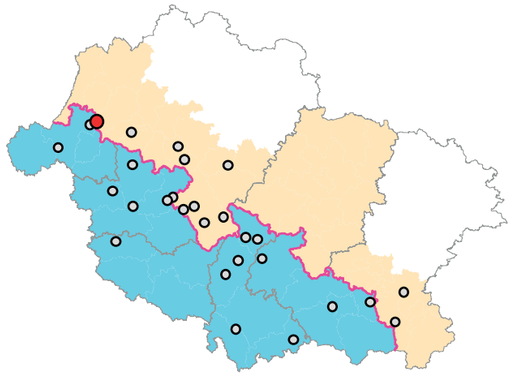

Uzdrowisko Świeradów-Zdrój
ul. Zdrojowa 2
59-850 Świeradów-Zdrój

Získání statutu lázeňského místa / Uzyskanie statusu uzdrowiska
1967

Právní forma / Forma prawna
Společnost s ručním omezeným / Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością

Majitel, zřizovatel / Właściciel, założyciel
Uzdrowisko Świeradów-Czerniawa Sp. z o.o (Grupa PGU)

Přírodní léčivý zdroj / Naturalne lecznicze źródło
Minerální voda / Woda mineralna
Rašelina/ Torf leczniczy (borowina)

Kapacita lázní / Liczba miejsc w uzdrowisku
799 lůžek / 799 miejsc

Bezbariérovost / Dostęp dla osób niepełnosprawnych
Částečně bezbariérové / Częściowo bez barier

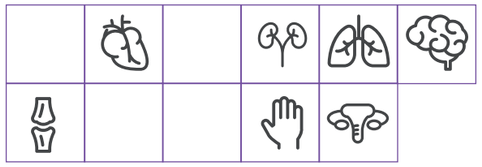

Vybavenost obce / Infrastruktura gminy

Dostupnost veřejnou dopravou / Dojazd transportem publicznym

Vzdálenost do krajského města / Odległość od miasta wojewódzkiego

Wrocław	150 km	2:30
Liberec	45 km	1:00
Hradec Králové	120 km	2:30

Lázeňské budovy / Budynki uzdrowiskowe

- Hlavní lázeňský dům / Główny dom uzdrowiskowy
- Lázeňský dům / Dom uzdrowiskowy
- Rehabilitační a revmatologické centrum / Centrum rehabilitacji i reumatologii
- Hotel
- Nemocnice / Szpital

S

0 100 200 m

1. Dom zdrojowy
2. Sanus
3. Goplan
4. Gracja
5. Wacław
6. St. Lukas

- kavárna / kawiarnia
- parkoviště / parking
- restaurace / restauracja
- ubytování / zakwaterowanie

Dostupnost atraktivit cestovního ruchu / Dostępność atrakcji turystycznych

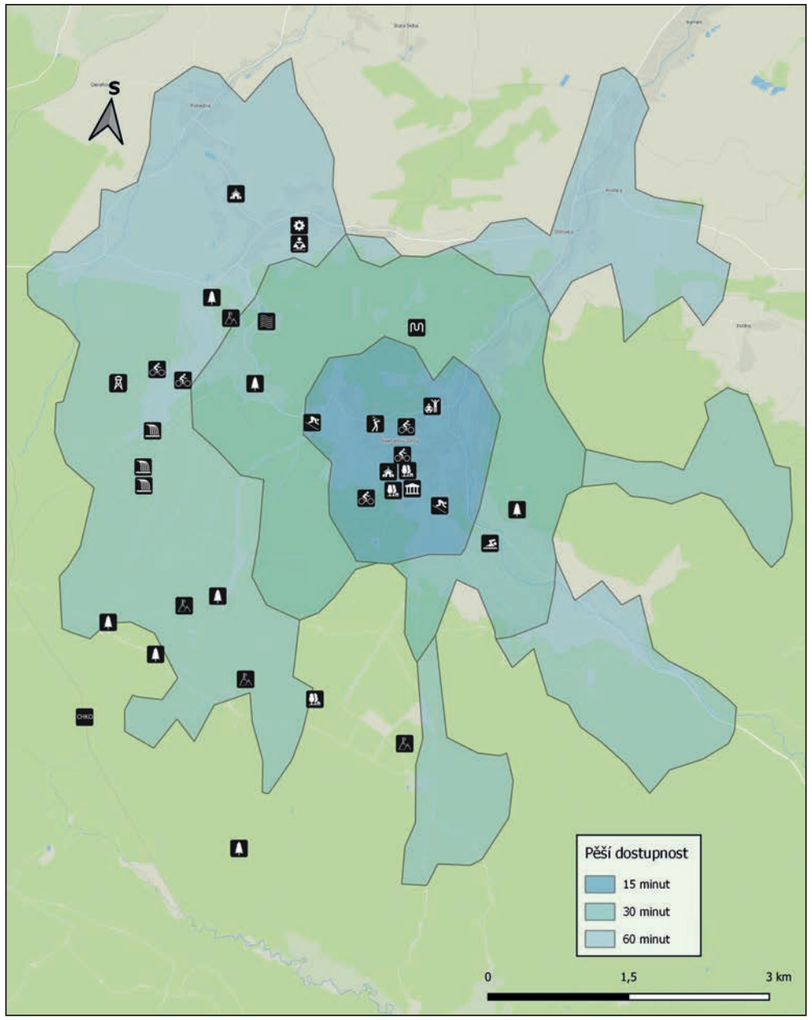

Hydrogeologie, prameny / Hydrogeologia, źródła

Hydrogeologická jednotka / Jednostka hydrogeologiczna

Typ pramenů / Typ źródeł

Hlavním přírodním léčivým zdrojem v lázních Świeradów-Zdrój jsou minerální vody, bohaté na železo, radon, jedná se o hydrogenuhličitanovo-hořčíkovo-vápenaté kyselky vhodné pro pitné kúry, minerální koupele, inhalace a vodoléčbu.

Głównym czynnikiem leczniczym w Świeradowe- Zdroju są zdroje szczaw ziemnych, żelazistych, radonowych, wodorowęglanowo-magnezowo-wapniowych do kuracji pitnej, kąpieli mineralnych, inhalacji, hydroterapii.

Jednotlivé prameny / Poszczególne źródła

Název Nazwa	Celková mineralizace Całkowita mineralizacja	Hloubka vrtu (m) Głębokość (m) odwiertu	Chemické složení Skład chemiczny
Górne A, B	1000–1200 mg/l	120,0–530,0 m	woda radonowa/ radonová minerální voda HCO_3 – Ca – Mg + Fe + Rn
Górne zbiorcze	1000–1200 mg/l	490,0–870,0 m	
MSC 1-7	1000–1200 mg/l	25,0–2000,0 m	
Sancta Maria	1000–1200 mg/l	643,0–1223,0 m	

Architektura lázní / Architektura uzdrowiska

Lázeňský dům – nejzajímavější architektonický objekt ve Świeradówě-Zdróji byl postaven v roce 1899 podle projektu slavného architekta Karla Grossera. Lázeňský dům byl postaven na základech lázeňského domu postaveného v roce 1781, který byl zničen požárem v roce 1895. Lázeňský dům je rozdělen do dvou budov spojených lázeňskou halou (Hala Spacerowa), délkou 80 m nejdelší v Dolním Slezsku. Vedle teras (160 metrů) se zde nachází tzv. Umělá jeskyně, která byla původně prostorem pro čerpání minerální vody.

Dom zdrojowy – najciekawszy obiekt architektoniczny w Świeradowie-Zdroju został wybudowany w 1899 roku według projektu znanego architekta Karla Grossera. Dom Zdrojowy powstał na fundamentach Domu Źródlanego, wybudowanego w 1781 r., który uległ zniszczeniu podczas pożaru w 1895 r. Obiekt podzielony jest na dwa budynki, które łączy najdłuższa na Dolnym Śląsku Hala Spacerowa (80 metrów). Obok na tarasach (160 metrów) znajduje się tzw. „Sztuczna Grota”, gdzie niegdyś była pijalnia wód mineralnych.

Základní charakteristika / Podstawowa charakterystyka

Lázně Świeradów-Zdrój se nachází v jihozápadní části Dolnoslezského vojvodství, v jižní části lubaňského okresu, v Sudetech, poblíž Jelení Hory (Jeleniej Góry). Nachází se v Jizerských horách, v údolí řeky Kwis ve Świeradówské sníženině oddělující Wysoki hřbet na jihu od Kamienického hřbetu na severu. Nejcennějšími zdroji lázní jsou peloidy a minerální vody bohaté na radon, železo, fluor a hořčík. Lázně Świeradów-Zdrój Czerniawa Sp. z o.o. jsou jednou z dvaceti lokalit radonových lázní v Evropě a jednou ze dvou lokalit radonových lázní v Polsku. Świeradów-Zdrój je významným dynamicky se rozvíjejícím sportovněrekreačním střediskem.

Uzdrowisko Świeradów-Zdrój jest położone w południowo-zachodniej części województwa dolnośląskiego, w południowej części powiatu lubańskiego, w Sudetach, niedaleko Jeleniej Góry. Położony w Górach Izerskich, w dolinie rzeki Kwisy (w tzw. Obniżeniu Świeradowskim), oddzielającym Wysoki Grzbiet na południu od Kamienickiego Grzbietu na północy. Najcenniejszym skarbem uzdrowiska jest borowina a wody mineralne, bogate w radon, żelazo, fluor i magnez. Uzdrowisko Świeradów Zdrój- Czerniawa Sp. z o.o. jest jednym z dwudziestu uzdrowisk radonowych w Europie oraz jednym z dwóch w Polsce. Świeradów-Zdrój to ważny, prężnie rozwijający się ośrodek sportowo-rekreacyjny.

Historie / Historia

První informace o výskytu minerální vody ve Świeradowě pocházejí z počátku 16. století (podle K. Schwanckfelda). V roce 1572 je doložen v knihách slezského lékaře Leonarda Thunnessera popis pramenů zdejší minerální vody. V roce 1739 odborná komise hraběte Schaffgotsche vědecky potvrdila léčivý účinek vody z blízkých pramenů a brzy poté byl postaven první lázeňský dům (v roce 1795). V roce 1811 byl objeven nový pramen s názvem Dolny Zdrój. V roce 1895 požár zničil některé budovy lázní, ale v roce 1899 byl postaven nový rozšířený lázeňský komplex.

Pierwsze wiadomości o występowaniu wody mineralnej w Świeradowie pochodzą z początku XVI w. Według K. Schwanckfelda (1600). W 1572 roku w księgach śląskiego lekarza Leonarda Thunnessera znalazł się opis źródeł wód mineralnych. W 1739 roku specjalistyczna komisja hrabiego Schaffgotscha naukowo stwierdziła lecznicze działanie wód z okolicznych źródeł a wkrótce powstał pierwszy dom zdrojowy (w 1795 r.). W 1811 roku odkryto nowe źródło i nadano mu nazwę Dolny Zdrój. W 1895 roku pożar zniszczył część budynków Uzdrowiska, jednak już w 1899 roku powstał nowy, rozbudowany kompleks zdrojowy.

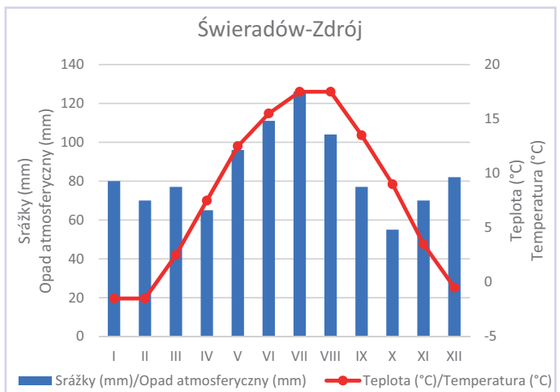

Lázeňský park / Park zdrojowy

Lázeňský park je lokalizován v centrální části lázní, před Lázeňským domem jsou lázeňské terasy s délkou více než 160 m. Park podle návrhu Karla Grossera byl založen v roce 1898. Spolu s terasami, zdmi na svazích, rampami, schodišti a umělou jeskyní tvoří architektonický celek, což je velmi úspěšná kompozice, a to jak z estetického, tak z praktického hlediska.

Park zdrojowy rozciąga się w centru uzdrowiska, przed Domem Zdrojowym położone są tarasy zdrojowe o długości przekraczającej 160 m. Park, zaprojektowany przez Karla Grossera, powstał w 1898r. Wraz z tarasami, murami na skarpach, rampami, schodami i sztuczną grotą stanowi architektoniczną całość, będącą bardzo udaną kompozycją, zarówno z estetycznego, jak i praktycznego punktu widzenia.

Szczawno-Zdrój

Uzdrowisko Szczawno-Zdrój
ul. Wojska Polskiego 6
58-310 Szczawno-Zdrój

Získání statutu lázeňského místa / Uzyskanie statusu uzdrowiska
1967

Právní forma / Forma prawna
Akciová společnost / Spółka akcyjna

Majitel, zřizovatel / Właściciel, założyciel
Uzdrowisko Szczawno-Jedlina S.A.

Přírodní léčivý zdroj / Naturalne lecznicze źródło
Minerální voda / Woda mineralna

Kapacita lázní / Liczba miejsc w uzdrowisku
825 lůžek / 825 miejsc

Bezbariérovost / Dostęp dla osób niepełnosprawnych
Částečně bezbariérové / Częściowo bez barier

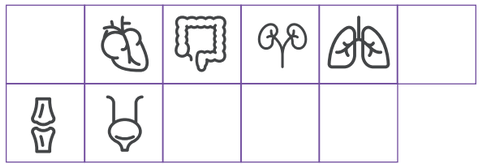

Vybavenost obce / Infrastruktura gminy

Dostupnost veřejnou dopravou / Dojazd transportem publicznym

Vzdálenost do krajského města / Odległość od miasta wojewódzkiego

Wrocław	85 km	1:20
Hradec Králové	100 km	2:00

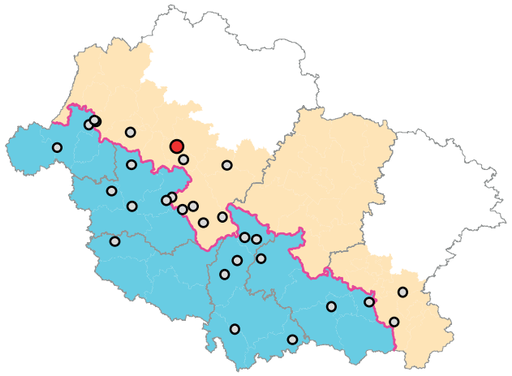

Dostupnost atraktivit cestovního ruchu / Dostępność atrakcji turystycznych

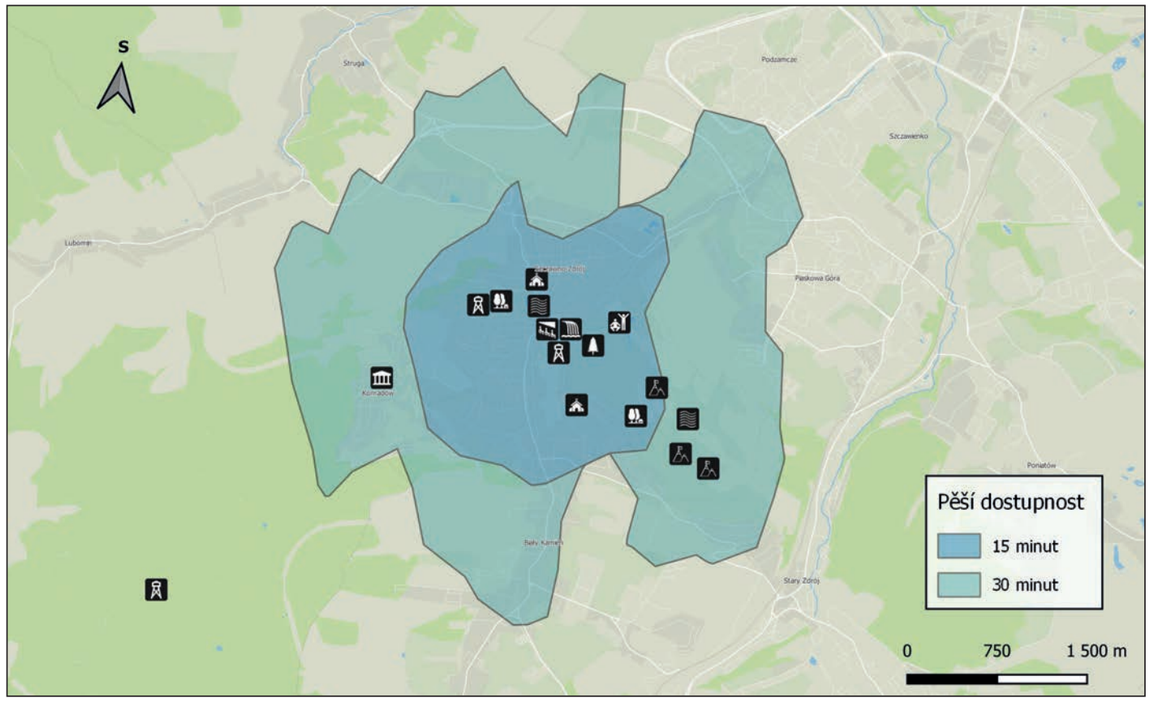

Hydrogeologie, prameny / Hydrogeologia, źródła

Hydrogeologická jednotka / Jednostka hydrogeologiczna

Region Sudecki (125) / Sudetský region (125)

Typ pramenů / Typ źródeł

V lázních Szczawno-Zdrój vystupují minerální vody typu HCO_3–Na+Rn kyselek, s mineralizací od 0,8 do 4,2 g/l, obsahují od 0,3 do 2 g/l volného CO_2.

W uzdrowisku Szczawno-Zdrój występują szczawy typu HCO_3–Na+ Rn, o mineralizacji od 0,8 do 4,2 g/l, zawierają od 0,3 do 2 g/l wolnego CO_2.

Architektura lázní / Architektura uzdrowiska

Sanatorium Dom Zdrojowy dr. J. Górskiego, bývalý Grand Hotel – budova byla založena na přelomu let 1909 a 1910. Jednalo se o jeden z největších investičních projektů v regionu a největší lázeňskou budovu v historii lázní. Výstavba samotného hotelu i obklopujícího lázeňského parku vznikla díky podpoře majitele prince Jana Henryka XV Hochberga, kníže von Pless. V době uvedení do provozu to byl největší a nejmodernější hotel ve Slezsku. Jeho monumentální kopule tvoří dominantu celého lázeňského urbanistického celku. Nachází se v centru lázní, mezi historickými parky s bohatou a různorodou vegetací, s vlastní zahradou, v blízkosti lázeňských komplexů a promenádního korsa.

Sanatorium Dom Zdrojowy im. dr J. Górskiego, dawny hotel zdrojowy Grand – budynek powstał na przełomie 1909 i 1910 roku. Była to jedna z największych inwestycji w regionie i największa w dziejach uzdrowiska. Jej budowę oraz założenie okalającego ją ogrodu zawdzięczamy właścicielowi Książa Janowi Henrykowi XV Hochbergowi, księciu von Pless. W momencie oddania do użytku był to największy i najnowocześniejszy hotel na Śląsku, o wyniosłej monumentalnej bryle, stanowiącej dominantę całego uzdrowiskowego zespołu urbanistycznego. Położony w centrum uzdrowiska, pomiędzy zabytkowymi parkami o bogatej i różnorodnej roślinności, z własnym ogrodem, w pobliżu Zakładu Przyrodoleczniczego i uroczej promenady Corso.

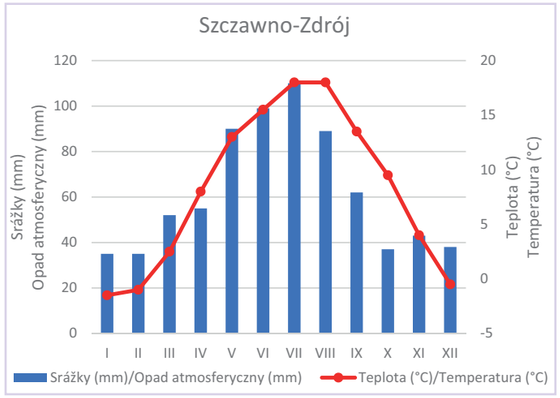

Historie / Historia

Název města Salzbron (solná studna), odvozený od dosud existujícího, ale zcela odlišně chápaného pramene Mieszko (původně Salzbrunn, později Oberbrunnen), se poprvé objevuje v roce 1221 v privilegiu Jindřicha Vousatého, slezského knížete. Léčivé vlastnosti vod byly poprvé zkoumány a potvrzeny v roce 1598. První sanatorium bylo založeno v roce 1815 a kolem roku 1820 byla postavena jímací stanice minerálních vod. Zdejší minerální vody byly tak slavné, že v roce 1825 přišla objednávka na jejich lahvovanou verzi dokonce z Číny. V roce 1931 se lázně staly majetkem stavební spořitelny z Berlína a o tři roky později je koupila německá vláda. Szczawno pak získalo statut státních lázní, což výrazně zvýšilo jejich hodnotu. Pro svoji specifičnost zde bylo zřízeno velké železniční sanatorium a léčili se zde také horníci trpící pneumokoniózou.

Nazwa miejscowości Salzbron (słona studnia) pochodząca od istniejącego do dzisiaj, choś całkowicie inaczej ujętego źródła Mieszko (pierwotnie Salzbrunn, później Oberbrunnen), pojawia się po raz pierwszy w 1221 r. w przywileju Henryka Brodatego, księcia śląskiego. Po raz pierwszy właściwości lecznicze wód zbadano i potwierdzono w 1598 r. Pierwsze sanatorium powstało w 1815 r., a około 1820 r. wybudowano Pijalnię Wód Mineralnych. Szczawieńskie wody cieszyły się tak ogromną sławą, że w 1825 r. zamówienie na ich butelkowaną wersję dotarło nawet z Chin. W 1931 r. uzdrowisko stało się własnością towarzystwa budowlanego z Berlina, a po trzech latach odkupione zostało przez rząd niemiecki. Szczawno uzyskało wówczas statut uzdrowiska państwowego, co znacznie podniosło jego rangę. Ze względu na jego specyfikę utworzono w nim duże sanatorium kolejowe i leczeniu poddawani byli również górnicy chorujący na pylicę.

Základní charakteristika / Podstawowa charakterystyka

Lázně Szczawno-Zdrój se nachází v jižní části Dolnoslezského vojvodství v Sudetském podhůří mezi horským pásmem Gór Wałbrzyskich i Gór Sowich. Místo je položeno severně od Walbrzychu a výskyt pramenů je vázán na tektonickou linii. Prameny náleží k typu kyselek typu HCO3-Na-Ca + Rn (uhličitan-sodno-vápenaté), alkalické a alkalické zemité, obsahující především sodík, draslík, vápník, hořčík a železo. Vykazují malou mineralizaci, ale výrazně různorodé složení, což ovlivňuje jejich široké léčebné využití. Jako v jediné lokalitě v Dolním Slezsku zde funguje těžební věž – přírodní jodové inhalatorium.

Uzdrowisko Szczawno-Zdrój położone jest w południowej części województwa dolnośląskiego na pogórzu sudeckim pomiędzy pasmami Gór Wałbrzyskich i Gór Sowich. Miejsce położone jest na północ od Wałbrzychu, a wystąpienie pasm jest związane z linią tektoniczną. Źródła należą do typu szczaw HCO3-Na-Ca+Rn (węglanowo-sodowo-wapniowo-magnezowe) – alkaliczne i alkaliczno-ziemne, zawierające przede wszystkim sód, potas, wapń, magnez i żelazo. Wykazują one niedużą mineralizację, ale posiadają znaczne zróżnicowanie składu, mające wpływ na szerokie właściwości leczniczo-zdrowotne. Dodatkowym walorem uzdrowiska jest działająca jako jedyna na Dolnym Śląsku tężnia – naturalne inhalatorium jodowe.

Lázeňský park / Park zdrojowy

Ve druhé polovině 19. století byly založeny dva parky v anglickém stylu: Lázeňský a Švédský. V roce 1996 byly zahájeny práce související s revitalizací lázeňského parku. Díky tomu byla znovu obnovena původní podoba parku z konce 19. století, kdy se těšil největší oblibě.

W drugiej połowie XIX w. powstały dwa parki w stylu angielskim: Zdrojowy i Szwedzki. W 1996 r. rozpoczęte zostały prace związane z rewaloryzacją Parku Zdrojowego. Dzięki temu odtworzono charakter parku z końca XIX wieku, kiedy to cieszył się największą popularnością.

Teplice nad Bečvou

Lázně Teplice nad Bečvou, a. s,
Teplice nad Bečvou 47
753 01

Získání statutu lázeňského místa /
Uzyskanie statusu uzdrowiska
1987

Právní forma / Forma prawna
Akciová společnost / Spółka akcyjna

Majitel, zřizovatel / Właściciel, założyciel
Lázně Teplice nad Bečvou a. s.

Přírodní léčivý zdroj /
Naturalne lecznicze źródło
Minerální voda / Woda mineralna
Plyn CO_2 / Gaz CO_2

Kapacita lázní / Liczba miejsc w uzdrowisku
625 lůžek / 625 miejsc

Bezbariérovost /
Dostęp dla osób niepełnosprawnych
Částečně bezbariérové / Częściowo bez barier

Vybavenost obce / Infrastruktura gminy

Dostupnost veřejnou dopravou /
Dojazd transportem publicznym

Vzdálenost do krajského města /
Odległość od miasta wojewódzkiego

Olomouc	45 km	0:45
Ostrava	64 km	0:45

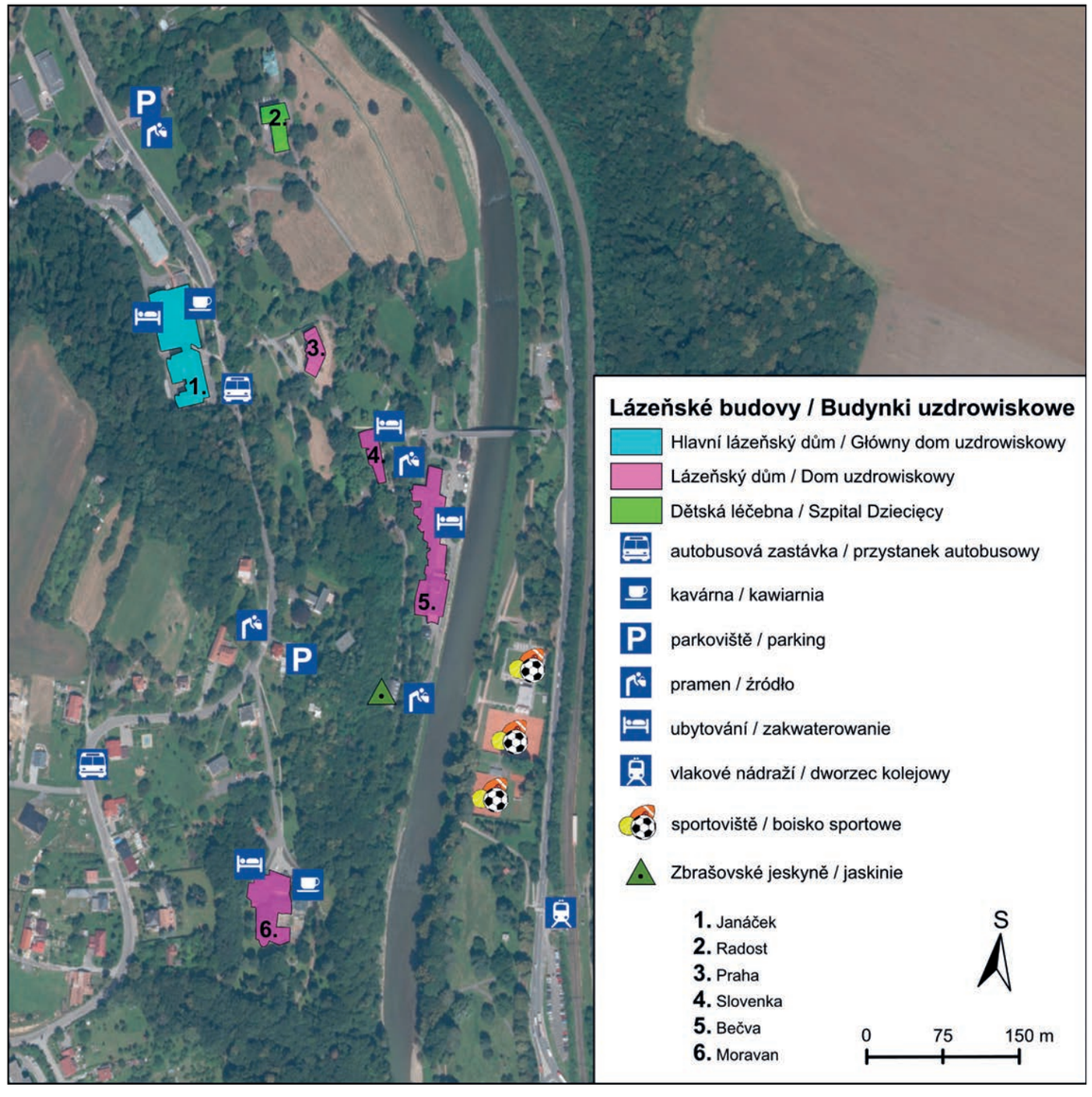

Dostupnost atraktivit cestovního ruchu / Dostępność atrakcji turystycznych

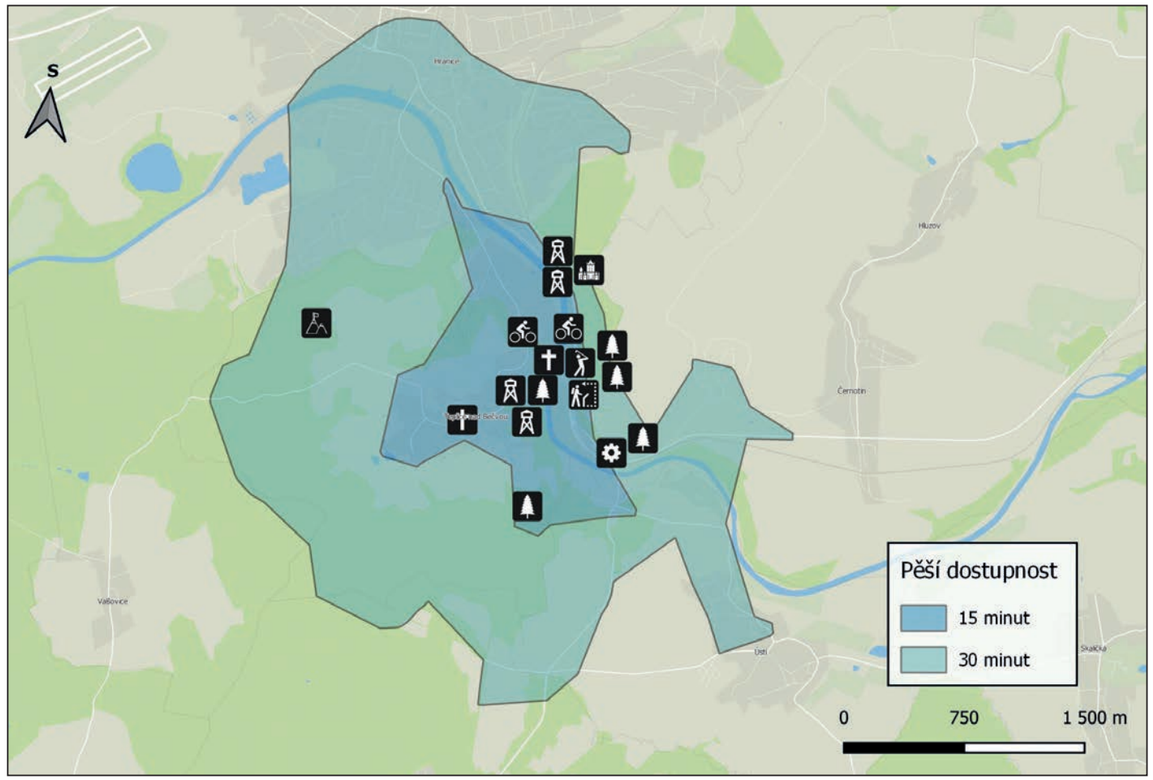

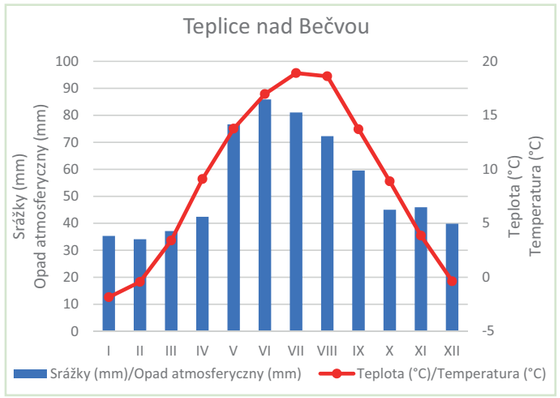

Základní charakteristika / Podstawowa charakterystyka

Lázně Teplice nad Bečvou leží na levém údolním svahu řeky Bečvy v okrajové části Maleníku v Podbeskydské pahorkatině. Počátky lázeňské léčby spadají až do 16. století a patří mezi nejstarší na Moravě. Léčebná lázeňská péče je založena na využití minerální teplé kyselky, vody s vysokým obsahem CO_2, která velmi příznivě působí na krevní oběh, srdce a cévy, i proto je srdce symbolem lázní.

Uzdrowisko Teplice nad Bečvou leży na lewym zboczu doliny rzeki Bečvy na skraju wzgórza Maleník na Pogórzu Beskidzkim. Początki lecznictwa uzdrowiskowego sięgają XVI wieku, jest to najstarsze uzdrowisko na Morawach. Uzdrowiskowe zabiegi lecznicze opierają się na wykorzystaniu ciepłej szczawy mineralnej o dużej zawartości CO_2, która bardzo korzystnie wpływa na układ krążenia, serce i naczynia krwionośne, dlatego właśnie serce jest symbolem uzdrowiska.

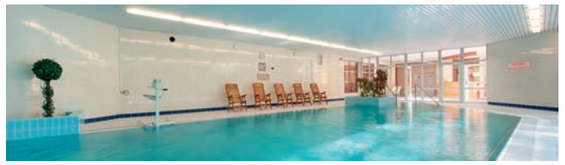

Hydrogeologie, prameny / Hydrogeologia, źródła

Hydrogeologická jednotka / Jednostka hydrogeologiczna

Teplá kyselka (teplota 22 °C) typu Ca-HCO_3. Minerální prameny mají původ v hloubkách 1500 až 2000 metrů, kde se nachází devonské vápence, odkud z podzemních tektonických zlomů a puklin vystupuje směrem k povrchu minerální voda obohacená o CO_2. Srážková voda se vsakuje puklinami až do hloubky 700 metrů a na povrch se dostává v údolí Bečvy.

Ciepła szczawa (temperatura 22 °C) typu Ca-HCO_3. Źródła mineralne powstają na głębokości od 1500 do 2000 metrów, gdzie znajdują się wapienie dewońskie, skąd woda mineralna, wzbogacona w CO_2, wypływa na powierzchnię z podziemnych uskoków i szczelin tektonicznych. Woda deszczowa przesącza się przez szczeliny aż do głębokość 700 metrów a na powierzchnię wydostaje się w dolinie rzeki Bečvy.

Architektura lázní / Architektura uzdrowiska

Funkcionalismus a dekorativismus 1. poloviny 20. let 20. století. Areál lázní tvoří několik architektonicky cenných budov. Mezi nejcennější patří funkcionalistické stavby, které navrhovali přední čeští architekti. Dominantou lázní je funkcionalistický lázeňský dům Bečva od architekta Karla Kotase, chráněný jako kulturní památka. Cennou stavbou je lázeňský dům Praha, který byl realizován v letech 1931 až 1932 podle projektu Aloise Jambora.

Funkcjonalizm i dekoratywizm pierwszej połowy lat 20. XX wieku. Uzdrowisko tworzy kilka cennych pod względem architektonicznym budynków. Do najcenniejszych należą budynki w stylu funkcjonalistycznym zaprojektowane przez czołowych czeskich architektów. Charakterystyczną dla uzdrowiska budowlą jest funkcjonalistyczny dom zdrojowy Bečva autorstwa architekta Karela Kotasa, będący chronionym zabytkiem kultury. Cennym budynkiem jest też dom zdrojowy Praha, który został zbudowany w latach 1931–1932 według projektu Aloisa Jambora.

Historie / Historia

První zmínky o lázních pocházejí z roku 1520, kdy se zde léčil majitel panství Vilém z Pernštejna, který byl sužován dnou. Základy zdejšího lázeňství položil v roce 1553 majitel hranického panství Jan Kropáč z Nevědomí, který při hledání ložisek železné rudy objevil minerální prameny. Další rozvoj lázní pak zastavila třicetiletá válka. Opětovně byly lázně zprovozněny v roce 1815 díky Františku Josefu z Dietrichsteina. Novodobý rozvoj lázní nastal za první republiky, kdy začala vznikat nová sanatoria, v roce 1922 Ozdravovna pro muže a ženy – dnes lázeňský dům Moravan, v roce 1925 nynější dům Slovenka, v roce 1929 budova grandhotelu Klíč, dnes lázeňský dům Janáček. Válečné období proměnilo lázně na vojenský lazaret a byly zabrány německou vojenskou správou a vyhrazeny výlučně Němcům. Areál lázní se začal znovu rozvíjet po roce 1957. V současné době provozuje areál lázní společnost Lázně Teplice nad Bečvou, a. s., která vznikla v roce 1992.

Pierwsza wzmianka o uzdrowisku pochodzi z 1520 roku, gdy leczył się tu właściciel miejscowego majątku Vilém z Pernštejna, który cierpiał na podagrę. Fundamenty pod miejscowe lecznictwo uzdrowiskowe położył w 1553 roku właściciel Ziem Hranickich Jan Kropáč z Nevědomí, który w trakcie poszukiwania złóż rudy żelaza odkrył źródła mineralne. Dalszy rozwój uzdrowiska przerwała wojna trzydziestoletnia. Uzdrowisko zostało ponownie otwarte w 1815 roku dzięki Franciszkowi Józefowi z Dietrichsteinu. Nowożytny rozwój uzdrowiska nastąpił w okresie międzywojennym, gdy zaczęto budować nowe sanatoria, w 1922 roku Sanatorium dla kobiet i mężczyzn – dziś dom zdrojowy Moravan, w 1925 roku ówczesny dom Slovenka, w 1929 roku budynek Grandhotelu Klíč, dziś dom zdrojowy Janáček. W czasie wojny uzdrowisko zostało przekształcone w szpital wojskowy, zostało przejęte przez niemiecką administrację wojskową i było przeznaczone wyłącznie dla Niemców. Kompleks uzdrowiskowy zaczął się ponownie rozwijać po 1957 roku. Obecnie kompleksem uzdrowiskowym zarządza spółka Lázně Teplice nad Bečvou, a. s., która powstała w 1992 roku.

Ustroń

Uzdrowisko Ustroń
ul. Sanatoryjna 1
43-450 Ustroń

Získání statutu lázeňského místa / Uzyskanie statusu uzdrowiska
1882/1967

Právní forma / Forma prawna
Akciová společnost / Spółka akcyjna

Majitel, zřizovatel / Właściciel, założyciel
Przedsiębiorstwo Uzdrowiskowe „Ustroń“ S.A.
(Grupa American Heart of Poland)

Přírodní léčivý zdroj / Naturalne lecznicze źródło
Klima / Klimat
Minerální voda – solanka / Woda mineralna – solanka
Rašelina / Torf leczniczy (borowina)

Kapacita lázní / Liczba miejsc w uzdrowisku
1 852 lůžek / 1 852 miejsca

Bezbariérovost / Dostęp dla osób niepełnosprawnych
Částečně bezbariérové / Częściowo bez barier

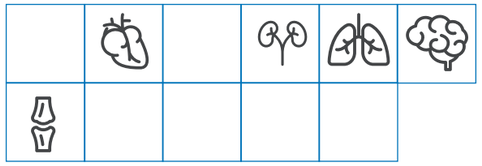

Vybavenost obce / Infrastruktura gminy

Dostupnost veřejnou dopravou / Dojazd transportem publicznym

Vzdálenost do krajského města / Odległość od miasta wojewódzkiego

Katowice	87 km	1:10
Ostrava	70 km	1:00

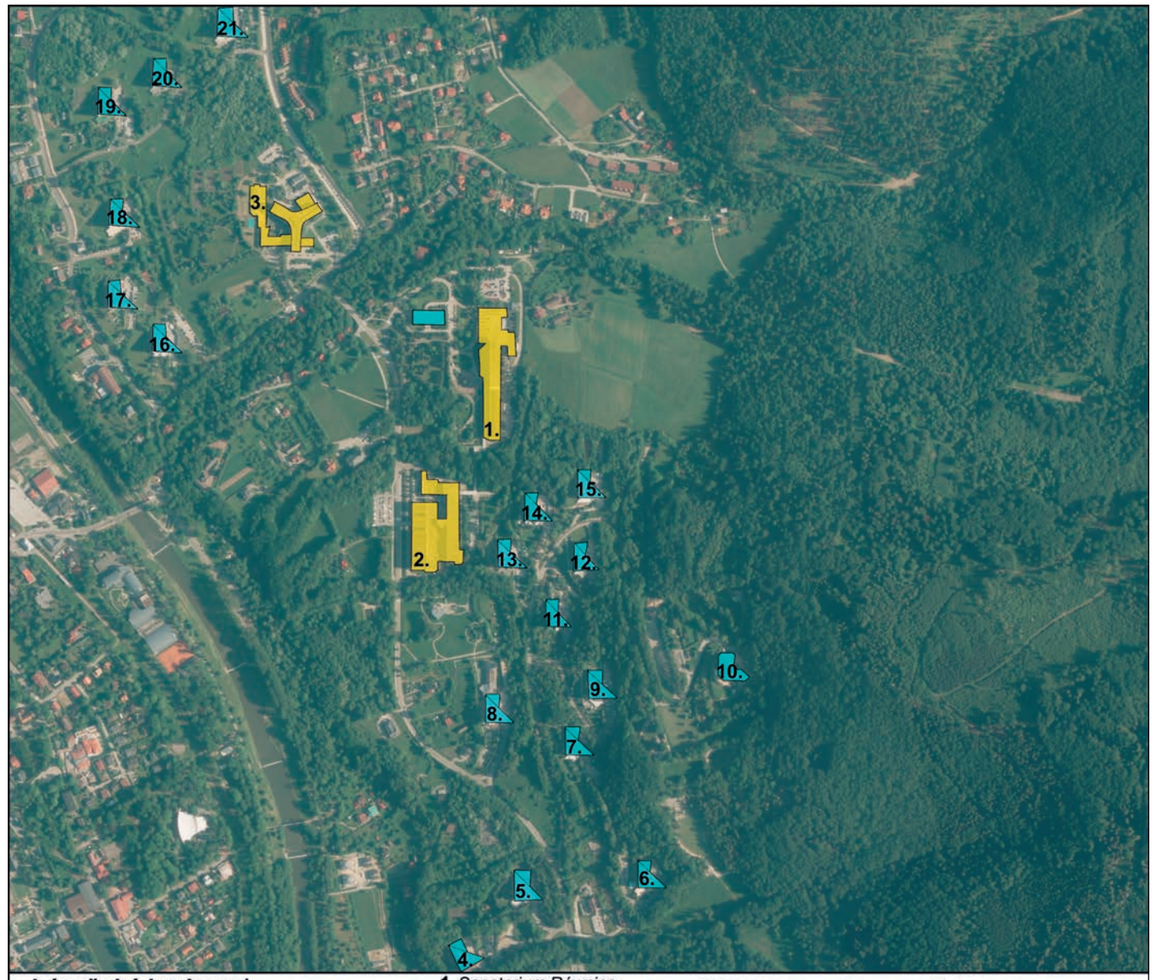

Lázeňské budovy / Budynki uzdrowiskowe
Lázeňský dům / Dom uzdrowiskowy
Nemocnice / Szpital
0 200 400 m
S

1. Sanatorium Równica
2. Polsko-Amerykańskie Kliniki Serca
3. Szpital reumatologiczny
4. Ośrodek Daniel
5. Hotel Muflon
6. Sanatorium Rosomak
7. Śląskie Centrum Rehabilitacji
8. SPA & Wellness Diament
9. Hotel Orlik
10. Hotel Belweder
11. Hotel Jaskółka
12. Sanatorium Kos
13. Elektron. Sanatorium
14. Hotel Wilga
15. Sanatorium Narcyz
16. Sanatorium Róża
17. Ustroń Zdrój
18. Złocień Sanatorium
19. Ośrodek Tulipan
20. Sanatorium Maciejka
21. Ośrodek Magnolia

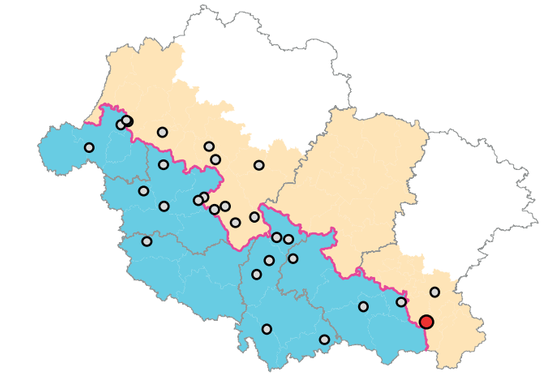

Dostupnost atraktivit cestovního ruchu / Dostępność atrakcji turystycznych

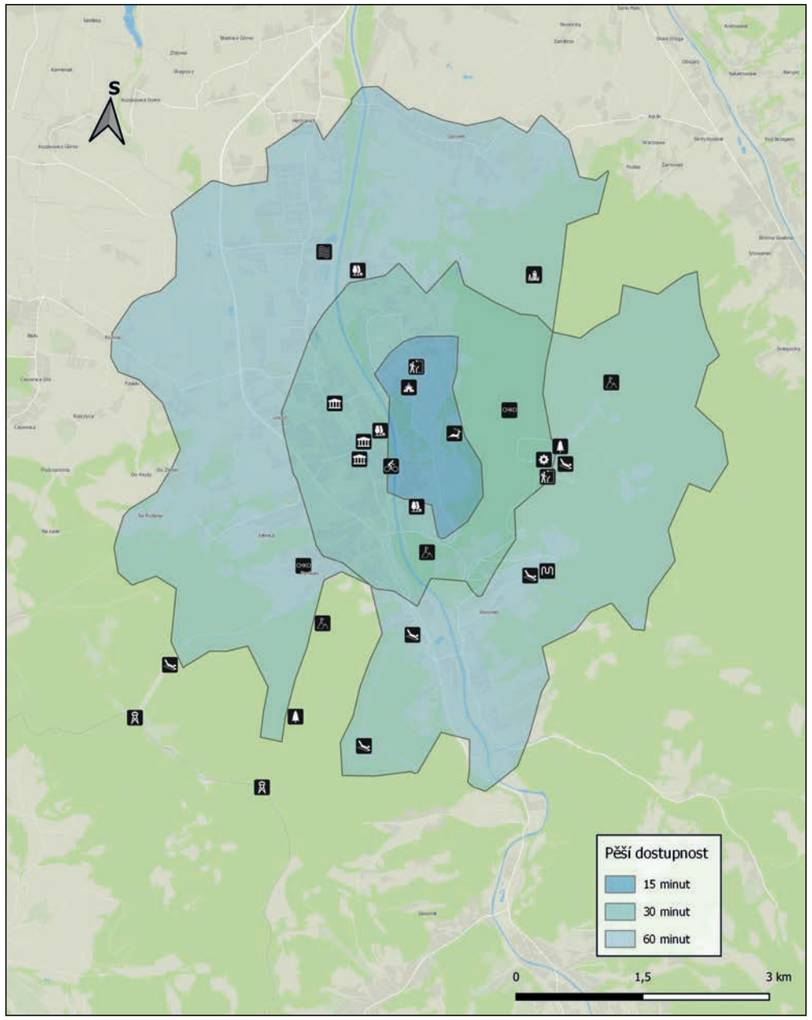

Hydrogeologie, prameny / Hydrogeologia, źródła

Hydrogeologická jednotka / Jednostka hydrogeologiczna

Region karpacki (162), fliszowy Główny Zbiornik Wód Podziemnych nr 348 Godula – Beskid Śląski / Karpatská oblast (162), flyšový hlavní podzemní kolektor č. 348 Godula – Beskid Śląski

Nazwa źródła / Název pramene	Całkowita mineralizacja (mg/l) Celková mineralizace (mg/l)	Hloubka vrtu (v m)/ Głębokość odwiertu	Skład chemiczny / Chemické složení (mg/l)
U-3A Ustroń	123 940 mg/l	850,0 m	Cl–Na–Ca, Mg
U-3 Ustroń	97 598 mg/l	1350,0 m	Cl–Na–Ca, Mg

Bazén / Basen

Solankové bazény se nacházejí v Institutu přírodní medicíny Health Resort v Sanatoriu Równica. Po komplexní modernizaci, dokončené na začátku roku 2017, se jedná o největší zařízení tohoto typu v Evropě. Návštěvníci mají k dispozici čtyři bazény, malou promoční věž, kde si můžete užívat inhalace, hydromasáže, vířivky a perličkové koupele. S koncentrací solanky 4 % je voda v bazénech považována za terapeutickou. V místnostech s bazény se navíc vytváří specifické mikroklima, které má pozitivní vliv na léčbu nemocí a onemocnění dýchacích cest. Použitá ložiska solanky a bahna pocházejí z vlastních ložisek lázní, které se specializují na kardiologickou, neurologickou, onkologickou a muskuloskeletální rehabilitaci.

Baseny solankowe znajdują się w Uzdrowiskowym Zakładzie Przyrodoleczniczym przy Sanatorium Równica. Po kompleksowej modernizacji, ukończonej na początku 2017 roku, jest największym tego typu obiektem w Europie. Odwiedzający mają do dyspozycji cztery baseny, mini tężnię solankową, gdzie można zażyć inhalacji, hydromasaże oraz kąpiele wirowe i perełkowe. Dzięki stężeniu solanki na poziomie 4%, uznaje się, że woda w basenach ma działanie terapeutyczne. Ponadto w salach z basenami wytwarza się specyficzny mikroklimat, mający pozytywny wpływ na leczenie chorób i dolegliwości dróg oddechowych. Wykorzystywane złoża solanki i borowiny pochodzą z własnych złóż uzdrowiska, które specjalizuje się w rehabilitacji kardiologicznej, neurologicznej, onkologicznej oraz narządów ruchu.

Základní charakteristika / Podstawowa charakterystyka

Lázně Ustroń jsou jedním z největších lázeňských komplexů v Evropě. Pyšní se dlouholetou tradicí, využíváním přírodních zdrojů a komplexním a moderním přístupem k rehabilitaci. Lázně Ustroń se nachází v srdci Slezských Beskyd, na úpatí Równice, v údolí řeky Visly. Dynamický rozvoj lázní nastal po roce 1960, kdy bylo rozhodnuto, že se malé lázeňské městečko stane lázeňským centrem a výkladní skříní Slezska. Architekti dostali zadání: v Zawodzie (část Ustroń), na svahu Równice, na ploše 200 hektarů, navrhnout lázeňský komplex pro 7000 lidí, včetně revmatologické nemocnice pro 370 pacientů, sanatoria s 800 lůžky, firemních prázdninových center s ubytováním pro 5600 osob a několika dalších zařízení. Architekti navrhli 28 budov ve tvaru kužele, které měly být rozptýleny na svahu vrcholu Równica. Celý komplex nebyl nikdy dokončen. Poslední zařízení byla uvedena do provozu po roce 1990. Dokončeno bylo pouze 17 z plánovaných 28 tzv. slezských pyramid.

Uzdrowisko Ustroń to jeden z największych kompleksów uzdrowiskowych w Europie. Szczyci się wieloletnimi tradycjami, wykorzystaniem surowców naturalnych oraz kompleksowym i nowoczesnym podejściem do rehabilitacji. Uzdrowisko Ustroń położonego w samym sercu Beskidu Śląskiego, u stóp Równicy, w dolinie rzeki Wisły. Dynamiczny rozwój uzdrowiska nastąpił po 1960 roku, kiedy to zdecydowano, że małe uzdrowisko stanie się ośrodkiem uzdrowiskowym i wizytówką Śląska. Architekci otrzymali zadanie: w Zawodziu (część Ustronia), na stoku Równicy, na powierzchni 200 hektarów ma powstać kompleks uzdrowiskowy dla 7000 osób. Trzeba zaprojektować szpital reumatologiczny na 370 łóżek, sanatoria na 800 łóżek, zakładowe ośrodki wczasowe z miejscami noclegowymi dla 5600 osób i kilka innych obiektów. Architekci zaprojektowali 28 budynków wczasowych w stożkowatym kształcie, które miały być rozrzucone na zboczu Równicy. Nigdy nie ukończono budowy całego kompleksu. Ostatnie obiekty oddano do użytku po 1990 roku. Z zaplanowanych 28 śląskich piramid zrealizowano tylko 17.

Historie / Historia

Historie Ustroně jako lázní začala v 18. století objevením příznivých klimatických podmínek a léčivých zdrojů, které pomohly při léčbě respiračních chorob a urychlily rekonvalescenci po úrazech. Rozvoj lázní nastal v meziválečném období, ve 30. letech byl v lázních vybudován bazén a byla vybudována silnice na horu Równica. K největšímu oživení lázeňského areálu došlo až v roce 1953, kdy v důsledku hornické činnosti v dolech rybnicko-jastřebského revíru došlo k ukončení lázeňské činnosti v lázních Jastrzębie Zdrój.

Historia Ustronia jako uzdrowiska rozpoczęła się już w XVIII wieku, wraz z odkryciem sprzyjających warunków klimatycznych oraz zasobów leczniczych, pomagających w leczeniu chorób układu oddechowego i przyspieszających rekonwalescencje po przebytych urazach. W latach 30. XX wieku w uzdrowisku wybudowano basen kąpielowy oraz drogę na górę Równicę. Największe odrodzenie uzdrowiska Ustroń miało miejsce dopiero w 1953 roku przez wybudowanie kopalń Rybnicko-Jastrzębskich, co spowodowało likwidacje lecznictwa uzdrowiskowego w Jastrzębiu Zdroju.

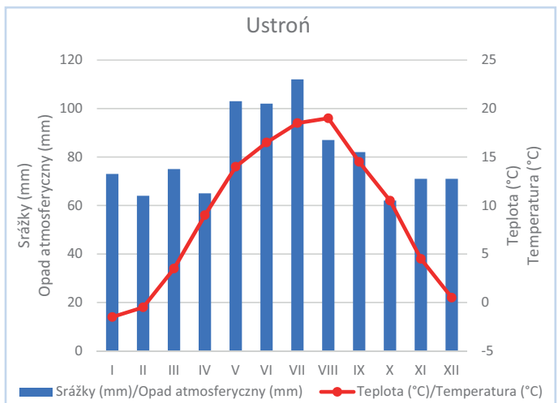

Lázně Velichovky

Lázně Velichovky
Lázně 100
552 11 Velichovky

Získání statutu lázeňského místa / Uzyskanie statusu uzdrowiska
1962

Právní forma / Forma prawna
Společnost s ručením omezeným / Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością

Majitel, zřizovatel / Właściciel, założyciel
Lázně 1897, s. r. o.

Přírodní léčivý zdroj / Naturalne lecznicze źródło
Peloid / Peloid

Kapacita lázní / Liczba miejsc w uzdrowisku
413 lůžek / 413 miejsc

Bezbariérovost / Dostęp dla osób niepełnosprawnych
Částečně bezbariérové / Częściowo bez barier

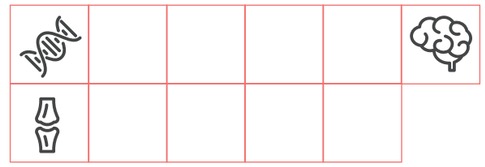

Vybavenost obce / Infrastruktura gminy

Dostupnost veřejnou dopravou / Dojazd transportem publicznym

Vzdálenost do krajského města / Odległość od miasta wojewódzkiego
Hradec Králové 22 km 0:30

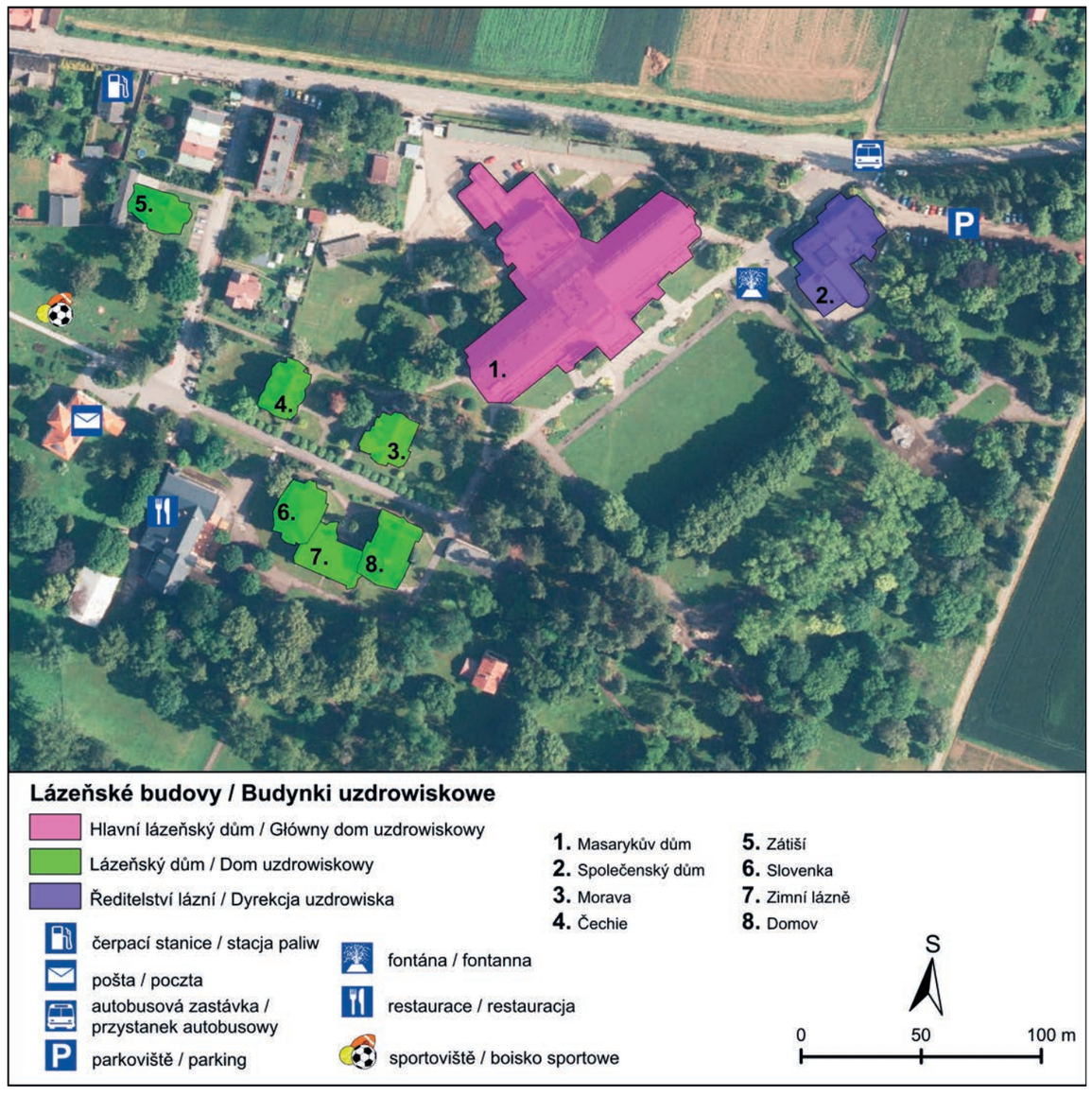

Lázeňské budovy / Budynki uzdrowiskowe

- Hlavní lázeňský dům / Główny dom uzdrowiskowy
- Lázeňský dům / Dom uzdrowiskowy
- Ředitelství lázní / Dyrekcja uzdrowiska

1. Masarykův dům
2. Společenský dům
3. Morava
4. Čechie
5. Zátiší
6. Slovenka
7. Zimní lázně
8. Domov

- čerpací stanice / stacja paliw
- pošta / poczta
- autobusová zastávka / przystanek autobusowy
- parkoviště / parking
- fontána / fontanna
- restaurace / restauracja
- sportoviště / boisko sportowe

S

0 50 100 m

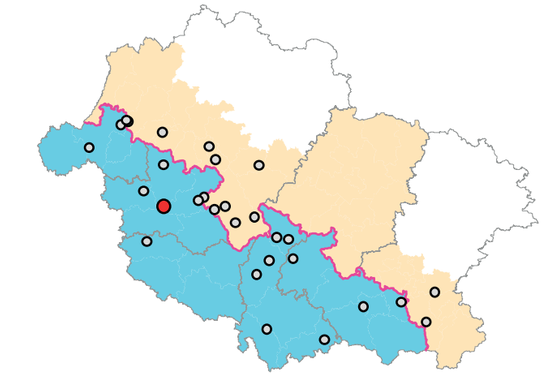

Dostupnost atraktivit cestovního ruchu / Dostępność atrakcji turystycznych

Hydrogeologie, prameny / Hydrogeologia, źródła

Hydrogeologická jednotka / Jednostka hydrogeologiczna

Hořicko-miletínská křída (4250) / Hořicko-miletínská kreda (4250)

Přírodní léčivý zdroj / Naturalne źródło lecznicze

Peloidní ložisko Habřínky (ochranné pásmo bylo stanoveno v roce 2015) se nachází na katastrálním území obce Rožnov. Léčebná rašelina je zde těžena z místního rybníka nazývaného Rašelina, z něhož vytéká potok Jordán.

Złoże peloidu Habřínky (strefa ochronna została ustanowiona w 2015 roku) znajduje się na obszarze katastralnym gminy Rožnov. Leczniczy torf jest tu wydobywany z lokalnego stawu nazywanego Rašelina (Torf), z którego wypływa strumień Jordan.

	Ložisko / Złoże
Peloid	Habřínky (obec/gmina Rožnov)
Peloid	Hustířany
Peloid	Velký Vřešťov

Bazén / Basen

Vnitřní bazén je součástí lázeňského domu. V roce 1936 bylo v lázeňském parku vybudováno koupaliště (38 m dlouhé, 18 m široké a u hráze 4 m hluboké).

Venkovní bazén je od roku 2019 součástí resortu K-Triumf (vzdálený 2 km od areálu lázní).

Kryty basen jest częścią domu uzdrowiskowego. W 1936 roku w parku zdrojowym wybudowano basen (38 m długości, 18 m szerokości i 4 m głębokości przy brzegu).

Odkryty basen od 2019 roku jest częścią ośrodka K-Triumf Resort (2 km od terenu uzdrowiska).

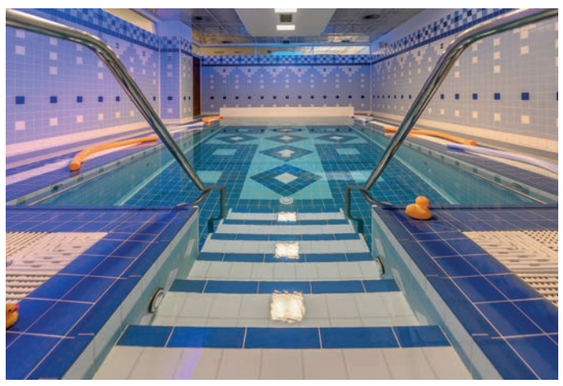

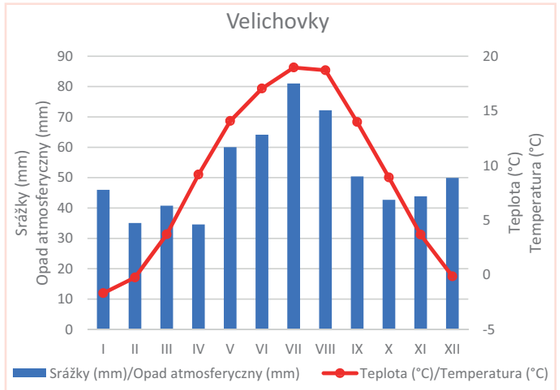

Lázeňský park / Park uzdrowiskowy

Základ rozsáhlého lázeňského parku byl položen již v době zrodu lázní na konci 19. století. Stávající podoba parku souvisí se stavbou hlavní lázeňské budovy Masarykova domu, kdy součástí architektonického návrhu byl návrh parku s ornamentální výsadbou před hlavní budovou. Součástí areálu lázní jsou i malé parčíky před lázeňskými vilami, aleje (lipová, javorová, kaštanová) a rozsáhlý krajinářský park volně propojený s nedalekým lesem.

Rozległy park zdrojowy został założony wraz z narodzinami uzdrowiska pod koniec XIX wieku. Obecny wygląd parku związany jest ze wzniesieniem głównego budynku uzdrowiskowego Domu Masaryka, którego projekt architektoniczny obejmował też projekt parku z roślinnością ozdobną przed głównym budynkiem. Częścią uzdrowiska są również niewielkie parki przed willami uzdrowiskowymi, aleje (lipowa, klonowa, kasztanowa) oraz rozległy park krajobrazowy swobodnie łączący się z pobliskim lasem.

Základní charakteristika / Podstawowa charakterystyka

Lázně Velichovky leží západně od Jaroměře ve Východočeské tabuli. Léčba je založena na přírodním léčivém zdroji slatiny s unikátním složením, které kombinuje křídovou slatinnou zeminu s místními minerálními prameny bohatými na uhličitan vápenatý a železo.

Uzdrowisko Velichovky znajduje się na zachód od miasta Jaroměř na Płycie Wschodnioczeskiej. Leczenie opiera się na wykorzystaniu naturalnego źródła leczniczego – torfu o wyjątkowym składzie, który łączy kredową glebę torfową z lokalnymi źródłami mineralnymi, bogatymi w węglan wapnia i żelazo.

Architektura lázní / Architektura uzdrowiska

Nejstarší lázeňské budovy byly postaveny v roce 1898, postupně pak přibývaly další stavby, včetně lázeňské restaurace. Projekt nových lázní vypracoval architekt dr. Milan Babuška a podle jeho projektu byla v roce 1923 zahájena stavba nového léčebného pavilonu.

Najstarsze budynki uzdrowiskowe zostały zbudowane w 1898 roku, Stopniowo dobudowano kolejne obiekty, w tym restaurację uzdrowiskową. Projekt nowego uzdrowiska opracował architekt dr Milan Babuška i na podstawie jego projektu w 1923 roku rozpoczęto budowę nowego pawilonu leczniczego.

Historie / Historia

Historie lázní začíná v roce 1897, kdy dr. Kutík z Hořiček zjistil, že zdejší křídová slatina má léčivé účinky. Dr. Kutík se svým přítelem hrabětem Harrachem přesvědčili majitelky panství, baronky Bertu Bess-Chrostin a Gabrielu Spens-Boden, a založili akciovou společnost provozující lázně. První lázeňská sezóna byla zahájena v roce 1898. V roce 1918 koupilo lázně Československé ústředí nemocenských pojišťoven v Praze, které zdejší areál zmodernizovalo a byla postavena i hlavní budova Masarykův dům. V poválečném období areál pokračoval v lázeňské tradici.

Historia uzdrowiska rozpoczyna się w 1897 roku, gdy dr Kutík z Hořiček stwierdził, że tutejszy torf kredowy ma działanie lecznicze. Dr Kutík ze swoim przyjacielem hrabią Harrachem przekonali właścicielki majątku, baronową Bertę Bess-Chrostin i baronową Gabrielę Spens-Boden, by założyć spółkę akcyjną prowadzącą uzdrowisko. Pierwszy sezon uzdrowiskowy rozpoczął się w 1898 roku. W 1918 roku uzdrowisko kupiła Czechosłowacka Centrala Towarzystwa Ubezpieczeń Zdrowotnych w Pradze, która zmodernizowała kompleks i wybudowała główny budynek Dom Masaryka. W okresie powojennym kontynuowano tradycje uzdrowiskowe.

Velké Losiny

Lázně Velké Losiny, s. r. o.
Lázeňská 323
788 15 Velké Losiny

Získání statutu lázeňského místa / Uzyskanie statusu uzdrowiska
1973

Právní forma / Forma prawna
Společnost s ručením omezeným / Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością

Majitel, zřizovatel / Właściciel, założyciel
Lázně Velké Losiny, s. r. o. (skupina / grupa ROYAL SPA)

Přírodní léčivý zdroj / Naturalne lecznicze źródło
Minerální vody / Woda mineralna

Kapacita lázní / Liczba miejsc w uzdrowisku
335 lůžek / 335 miejsc

Bezbariérovost / Dostęp dla osób niepełnosprawnych
Částečně bezbariérové / Częściowo bez barier

Vybavenost obce / Infrastruktura gminy

Dostupnost veřejnou dopravou / Dojazd transportem publicznym

Vzdálenost do krajského města / Odległość od miasta wojewódzkiego

Olomouc 69 km 1:00

TERMÁLNÍ LÁZNĚ
VELKÉ LOSINY

Lázeňské budovy / Budynki uzdrowiskowe

- Ředitelství lázní / Dyrekcja uzdrowiska
- Lázeňský dům / Dom uzdrowiskowy
- Bazén / Basen
- Termální aquapark / Park wodny termalny

- fontána / fontanna
- pramen / źródło
- P parkoviště / parking
- základní a mateřská škola / szkoła podstawowa i przedszkole

1. Eliška
2. pramen / źródło Eliška
3. pramen / źródło Petr
4. Šárka
5. pramen / źródło Karel
6. pramen / źródło Dobra
7. pramen / źródło Žerotín
8. Chaloupka

S
0 50 100 m

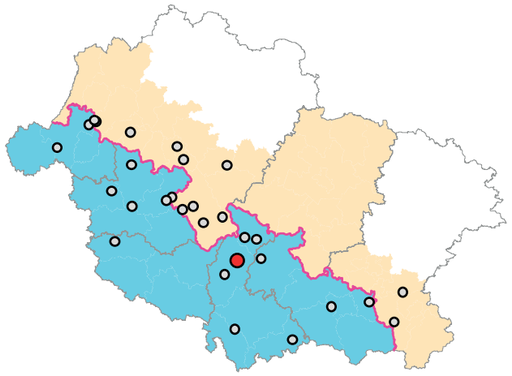

Dostupnost atraktivit cestovního ruchu / Dostępność atrakcji turystycznych

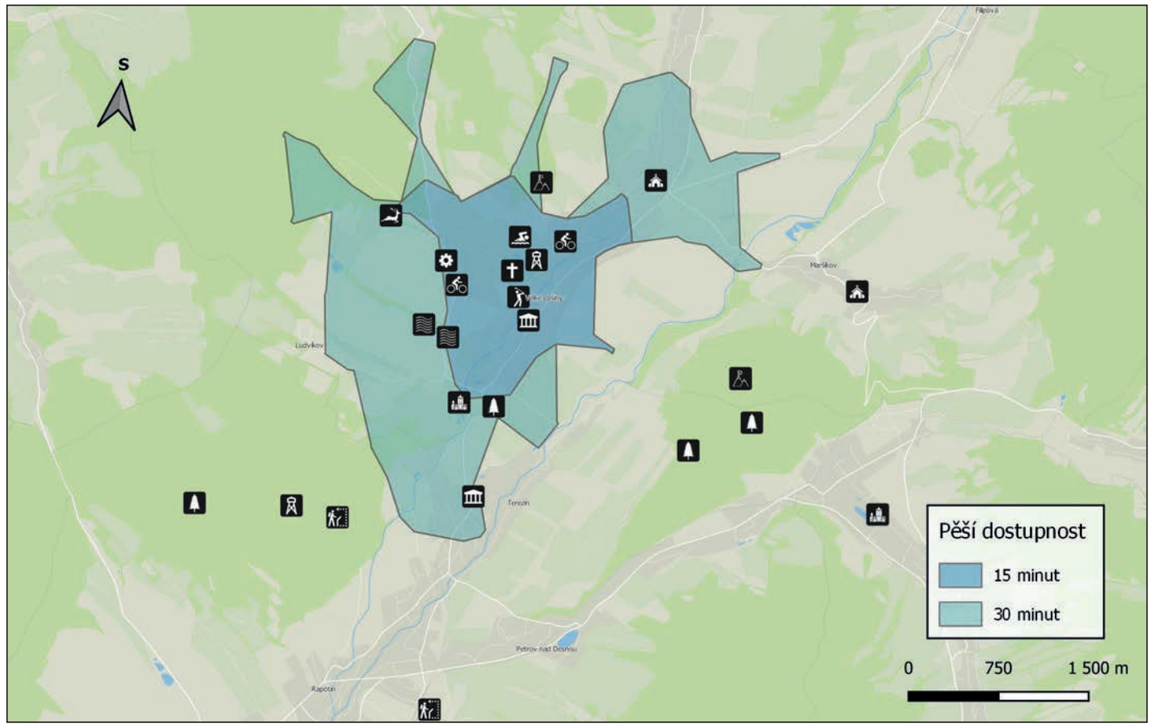

Hydrogeologie, prameny / Hydrogeologia, źródła

Přírodní, prostá, sirná léčivá minerální voda uhličitano-sodného typu se zvýšeným obsahem fluoridů a kyseliny křemičité. Je alkalická, termální (teplá), hypotonická.

Naturalna, prosta, lecznicza siarczkowa woda mineralna typu sodowo-węglanowego o podwyższonej zawartości fluorków i kwasu krzemowego. Jest alkaliczna, termalna (ciepła), hipotoniczna.

Hydrogeologická jednotka / Jednostka hydrogeologiczna

Kvartér Horní Moravy (1610) / Czwartorzęd Horní Moravy (1610)
Krystalinikum jižní části Východních Sudet (6432) / Krystalinikum (skała macierzysta) południowej części Sudetów Wschodnich (6432)

Typ pramenů / Typ źródeł

Sirná terma typu Na-SO_4-Cl / Terma siarczkowa typu Na-SO_4-Cl

Původní zdroj termální vody v lázních je pramen Eliška, do roku 1970 byl nejvydatnějším zdrojem v celé vřídelní struktuře. Po vyhloubení vrtů Petr a zejména Žerotín klesla jeho vydatnost.

Pierwotnym źródłem wody termalnej w uzdrowisku jest źródło Eliška, do 1970 roku było to najobfi tsze źródło w całej strukturze ujęcia. Po wykonaniu odwiertów Petr, a przede wszystkim Żerotín, jego wydajność spadła.

Bazén / Basen

Vnitřní termální bazén ve tvaru osmiúhelníku se nachází v hlavním lázeňském hotelu Eliška (plocha: 80 m², hloubka: 1,5 m, teplota vody: nad 35 °C, kapacita 25 osob).

Termální park Termály Losiny je situován v místě, kde bylo v 50. a 60. letech 20. století vybudováno termální koupaliště napuštěné termální sirnou vodou. Na místě původního termálního koupaliště vznikl v roce 2015 termální park.

Součástí jsou: 4 venkovní bazény (30–34 °C), 5 vnitřních bazénů (30–36 °C).

Wewnętrzny basen termalny w kształcie ośmiokąta znajduje się w głównym hotelu uzdrowiskowym Eliška (powierzchnia: 80 m², głębokość: 1,5 m, temperatura wody: powyżej 35 °C, mieści 25 osób).

Park Therme Losiny znajduje się w miejscu, gdzie w latach 50. i 60. XX wieku zbudowano kąpielisko termalne napełnione termalną wodą siarkową. W miejscu pierwotnego kąpieliska termalnego w 2015 roku powstał park termalny.

Obejmuje on: 4 baseny odkryte (30–34 °C), 5 basenów krytych (30–36 °C).

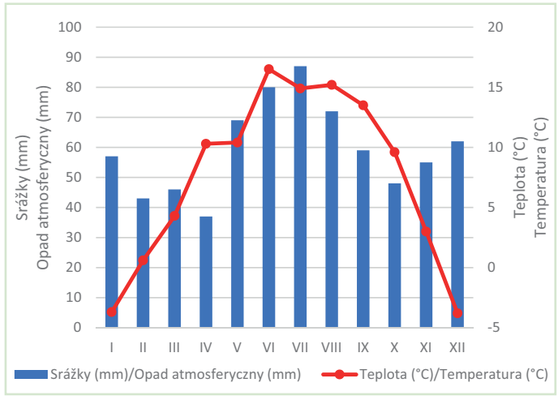

Architektura lázní / Architektura uzdrowiska

Historické budovy mají prvky historismu, vliv vídeňské a německé architektury a celkově masivní zastoupení dřevěných prvků.

Ve 30. letech 20. století vznik nový plán rekonstrukce lázní, který vypracoval architekt Alfred Castelliz, který přestavbě vtiskl osobitou klasicistní podobu s prvky rakouského lidového slohu. Lázně byly znovu vystavěny během jednoho roku.

Zabytkowe budynki mają elementy historyzmu, widoczne są wpływy architektury wiedeńskiej i niemieckiej oraz liczne drewniane elementy.

W latach 30. XX wieku nowy plan przebudowy uzdrowiska opracował architekt Alfred Castelliz, który nadał mu charakterystyczną klasycystyczną formę z elementami austriackiego stylu ludowego. W ciągu jednego roku uzdrowisko zostało przebudowane.

Lázeňský park / Park zdrojowy

Termální lázně obklopuje 40 ha lázeňského lesoparku se vzrostlými stoletými stromy a vzácnými dřevinami. V jarním období zde kvetou azalky a rododendrony.

Uzdrowisko termalne otoczone jest 40-hektarowym leśnym parkiem uzdrowiskowym z wyrośniętymi stuletnimi drzewami i rzadkimi gatunkami roślin. Wiosną kwitną tu azalie i rododendrony.

Základní charakteristika / Podstawowa charakterystyka

Lázně Velké Losiny leží v zalesněném údolí Desné v severním výběžku Šumperské kotliny na hranici CHKO Jeseníky. Velké Losiny jsou nejstaršími a největšími termálními lázněmi na Moravě. V současnosti je tvoří komplex 4 lázeňských domů, 1 wellness hotel a nově vybudovaný termální aquapark.

Uzdrowisko Velké Losiny leży w zalesionej dolinie rzeki Desná w północnej części Kotliny Szumperskiej na granicy Parku Krajobrazowego Jesioniki. Velké Losiny to najstarsze i największe uzdrowisko termalne na Morawach. Obecnie składa się z kompleksu 4 domów zdrojowych, 1 hotelu wellness oraz nowo wybudowanego termalnego aquaparku.

Historie / Historia

První zmínky o lázních Velké Losiny se objevují v roce 1562 a řadí se k nejstarším moravským lázním. V polovině 16. století dal Jan ze Žerotína vystavět vedle vývěrů vody dřevěnou lázeňskou budovu. Žerotínové věnovali lázním velkou pozornost. Roku 1802 přešly lázně do rukou Lichtensteinů a ti dále lázně rozvíjeli. Koncem 19. století bylo možné v lázních a jejich okolí ubytovat až tisíc návštěvníků. Počátkem 20. století vzniklo nové moderní sanatorium (dnešní pavilon Šárka). Největšího významu nabyly lázně od roku 1950, kdy se zde začala léčit dětská obrna. Původně státní podnik byl počátkem roku 1991 prodán České státní pojišťovně Praha. Od roku 2008 jsou lázně součástí sítě lázeňských hotelů Royal Spa.

Uzdrowisko Velké Losiny jest jednym z najstarszych uzdrowisk na Morawach, pierwsze wzmianki uzdrowisku pochodzą z 1562 roku. W połowie XVI wieku Jan z Żerotína kazał obok źródła wybudować drewniany budynek uzdrowiskowy. Rodzina Żerotínów poświęcała wiele uwagi uzdrowisku. W 1802 roku uzdrowisko przeszło w ręce rodu Lichtensteinów, którzy dalej rozbudowywali uzdrowisko. Pod koniec XIX wieku uzdrowisko i jego okolice mogły zakwaterować nawet tysiąc gości. Na początku XX wieku wybudowano tu nowoczes-ne sanatorium (dzisiejszy pawilon Šárka). Uzdrowis-ko cieszyło się największą popularnością od 1950 roku, gdy zaczęto tu leczyć polio. Na początku 1991 roku ówczesne przedsiębiorstwo państwowe zostało sprzedane Czeskiemu Państwowemu Zakładowi Ubezpieczeń w Pradze. Od 2008 roku uzdrowisko należy do sieci hoteli uzdrowiskowych Royal Spa.

Legenda k mapám / Legendy map

Dostupnost

autobus / autobus

vlak / pociąg

letiště / lotnisko

Vybavenost obce

divadlo / teatr

muzeum / muzeum

knihovna / biblioteka

restaurace / restauracja

cukrárna / cukiernia

kavárna / kawiarnia

sportoviště, hřiště / boisko sportowe

cyklostezka / ścieżka rowerowa

naučná stezka / ścieżka przyrodnicza

informační centrum / centrum informacji

vyhlídkové místo / punkt widokowy

bobová dráha	tor bobslejowy
bike park	bike park
cyklostezka	ścieżka rowerowa
golfový areál	pole golfowe
koupaliště	park wodny
lyžařský areál	teren narciarski
sjezdovka	trasa zjazdowa
sportovní areál	boisko sportowe

arboretum, botanická zahrada	arboretum, ogród botaniczny
chráněná krajinná oblast	park krajobrazowy
jeskyně	jaskinia
národní park	park narodowy
naučná stezka	ścieżka przyrodnicza
obora	obora
park	park
vodní plocha	obszar wodny
vodopád	wodospad
vyhlídkové místo	punkt widokowy
významná lokalita	znacząca miejscowość
ZOO	ZOO

divadlo	teatr
informační centrum	centrum informacyjne
jízdárna (koně)	ujeżdżalnia (konie)
kaple	kaplica
naučná stezka	kościół
letní kino	letni teatr
muzeum	muzeum
památka UNESCO	zabytek UNESCO
rozhledna	wieża widokowa
srub	bunkier
technická památka (větrný mlýn, bunkr)	zabytek techniki (wiatrak, kopalnia)
zámek, hrad	zamek

Literatura a zdroje dat / Literatura i źródła danych

ABT, Lukáš. *Atlas jesenických pramenů a jiných drobných památek*. Druhé rozšířené vydání. Jeseník: Lukáš Abt, 2017. 441 stran. ISBN 978-80-270-1228-2.

BRUTHANS, Jiří et al. *Ústecká synklinála v povodí Orlice: hydrogeologický rajon 4231*. Praha: Česká geologická služba, 2020. 172 stran (některé složené). Geologie a hydrogeologie: stanovení zásob podzemních vod; svazek 5. ISBN 978-80-7075-990-5.

BŘEZINA, Vladimír. Lázně Bludov. *Medicína, farmacie a veterinární lékařství: kapitoly k dějinám a vybraným tématům*, 2017, 2017, s. 237-246. ISBN 978-80-87896-43-3.

BURACHOVIČ, Stanislav a WIESER, Stanislav. *Encyklopedie lázní a léčivých pramenů v Čechách, na Moravě a ve Slezsku*. 1. vyd. Praha: Libri, 2001. 456 s. ISBN 80-7277-048-9.

CZAJA, Stanisław, TUTAJ, Jerzy, BECLA, Agnieszka a Nina ANDRE. *Uzdrowiska w zrównoważonym rozwoju regionu dolnośląskiego*. Wroław: Wydawnistwo Uniwersytetu Ekonomicznego we Wroławiu, 2018. 192 s. ISBN: 978-83-7695-712-8.

DEMEK, Jaromír, ed. a MACKOVČIN, Peter, ed. *Zeměpisný lexikon ČR. Hory a nížiny*. Vydání 3. přepracované. Brno: Mendelova univerzita v Brně, 2014. 2 svazky (607 stran). ISBN 978-80-7509-113-0.

DRYGLAS, Diana, GOLBA, Jan. *Determinanty funkcjonowania i rozwoju uzdrowisk w Europie*. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN, 2017. 240 s. ISBN 9788301197131.

DUSZYŃSKI, Filip, MIGOŃ, Piotr a Marek KASPRZAK. *Góry Stołowe – kraina zrodzona z morza. Przewodnik geomorfologiczno-turystyczny*. Bielsko-Biała: PNGS, Compal, 2018. 132 s. ISBN 978-83-938085-8-8

ENGELEN, Nancy a MARTINEK, Karel. *Lázně u Mariánské studně pod Zvičinou: historie a současnost*. Hořice: Podkrkonoší žije, o.s., 2015, 215 stran. ISBN 978-80-260-7448-9.

GROWKA, Květoslav. *Priessnitzovy léčebné lázně Jeseník v proměnách staletí*. I. vydání. Štíty: Veduta, 2017. 145 stran. ISBN 978-80-86438-67-2.

GURWIN, Jacek. *Model hydrogeodynamiczny systemu wodonośnego pradoliny Odry w rejonie Głogowa*. Wrocław: Uniwersytet Wrocławski, 2000. 90 s. Acta Universitatis Wratislaviensis; No. 2215. Prace Geologiczno-Mineralogiczne; 70. ISBN 83-229-2041-5.

HERČÍK, Ferdinand, HERRMANN, Zdeněk a VALEČKA, Jaroslav, st. *Hydrogeologie České křídové pánve. Hydrogeology of the Bohemian Cretaceous Basin*. 1. vyd. Praha: Český geologický ústav, 1999. 115 s. ISBN 80-7075-309-9.

JAŠŠ, Richard. Lázně ve Velkých Losinách na počátku 20. století. *KROK: kulturní revue Olomouckého kraje*, 2017, 14(2), s. 39-42. ISSN 1214-6420.

JETEL, Ján a RYBÁŘOVÁ, Lýdia, ed. *Minerální vody Východočeského kraje*. Vyd. 1. Praha: Ústřední ústav geologický, 1979. 228 s., 12 obr. na příl. ISBN 509-21-826.

KITA, Jarosław. *Zapomniane polskie uzdrowiska*. **Łódź**: Dom Wydawniczy Księży Młyn, 2016. 320 s. ISBN 9788377292457.

KOWALSKA, Agnieszka. (2012): *Uzdrowiska polskie (reprint z roku 1936)*. Łódź: Dom Wydawniczy Księży Młyn, 360 s.

KRÁSNÝ, Jiří et al. *Podzemní vody České republiky: regionální hydrogeologie prostých a minerálních vod*. Vyd. 1. Praha: Česká geologická služba, 2012. 1143 s. ISBN 978-80-7075-797-0.

KŘIVÁNEK, Rostislav. *České lázně a lázeňské resorty*. 1. vydání. Praha: Česká centrála cestovního ruchu - CzechTourism, 2017. 44 stran. Česko - země příběhů. ISBN 978-80-7513-165-2.

KUBÍK, Alois. *Lázně Jeseník včera i dnes*. Jeseník: Společnost Vincenze Priessnitze, 2016. 135 stran. ISBN 978-80-260-9434-0.

KUNOVSKÁ, Radka a ŠIMEČKOVÁ, Barbora. *Příběh zázračné teplické kyselky: čtení o lázních, jeskyních a propasti*. Hranice: Městská kulturní zařízení Hranice, p. o., 2017. 51 stran. ISBN 978-80-270-1787-4.

KVĚT, Radan. *Minerální vody Severomoravského kraje*. Vyd. 1. Praha, 1978. 173 s. ISBN 509-21-826.

ŁUCZYŃSKI, Romuald, M. *Uzdrowiska Sudetów* Środkowych *i Przedgórza Sudeckiego w latach 1951-1966*. Wrocław: Eko-Graf, 2017. 208 s. ISBN: 978-83-65828-22-4.

ŁUCZYŃSKI, Romuald, M. *Uzdrowiska sudeckie w latach 1945-1950*. Wrocław: Eko-Graf, 2015. 192 s. ISBN 978-83-611-5777-9.

ŁUCZYŃSKI, Romuald, M. *Uzdrowiska w Sudetach Zachodnich w latach 1951-1966*. Wrocław: Eko-Graf, 2016. 176 s. ISBN 978-83-61157-79-3.

MIERZEJEWSKI, Michał. *Karkonosze. Przoroda nieożywiona i czowiek*. Wrocław: Wydawnictwo Uniwersytetu Wrocławskiego, 2005. 512 s. ISBN 978-83-229-2675-8.

OCH, František et al. *Budoucnost lázeňství: poznámky k budoucnosti lázeňství = notes on the future of the balneology*. II. rozšířené vydání. Mšené-lázně: Výzkumný ústav balneologický, veřejná výzkumná instituce, 2018. 77 stran. ISBN 978-80-906398-1-2.

PACZYŃSKI, Bronisław, Andrzej SADURSKI and Kazimierz BURZYŃSKI. *Hydrogeologia regionalna Polski. T. 1,* Wody słodkie. Warszawa: Państwowy Instytut Geologiczny, 2007. 542 s. ISBN 978-83-7538-168-9.

PACZYŃSKI, Bronisław, Andrzej SADURSKI and Józef CHOWANIEC. *Hydrogeologia regionalna Polski. T. 2,* Wody mineralne, lecznicze i termalne oraz kopalniane. Warszawa: Państwowy Instytut Geologiczny, 2007. 204 s. ISBN 978-83-7538-169-6.

PACZYŃSKI, Bronisław and Zenobiusz PŁOCHNIEWSKI. *Wody mineralne i lecznicze Polski*. Warszawa: Państwowy Instytut Geologiczny, 1996. 108 s. ISBN 978-83-8698-6149.

PILOUS, Vlastimil. *Skály krkonošské tundry*. Vrchlabí: Správa Krkonošského národního parku, 2016. 48 stran. ISBN 978-80-7535-041-1.

POPRAWSKI, Lech. *Hydrogeologia doliny Odry między Krapkowicami i ujściem Nysy Kłodzkiej*. Wrocław: Uniwersytet Wrocławski, 1995. 81 s. Acta Universitatis Wratislaviensis; No. 1585. Prace Geologiczno-Mineralogiczne; 42. ISBN 83-229-1258-7.

Rocznik Statystyczny Rzeczypospolitej Polskiej 2020. Warszawa: Główny Urząd Statystyczny, 2020. 789 s. ISSN 1506-0632.

ŘEZNÍČEK, Vladimír. Nové poznatky o minerálních vodách Jesenicka. *VI. svatováclavské Česko-Polsko-Německé setkání v Jeseníku: sborník referátů*, 2006, 6, s. 123-125. ISBN 80-903430-9-0.

SELINGER, Engelbert Maximilian. *Životní příběh Vincence Priessnitze*. Druhé vydání. Jeseník: Priessnitzovy léčebné lázně a.s., 2020. 125 stran. ISBN 978-80-270-8637-5.

SCHEUFLER, Pavel. *Lázně za císaře pána: staré fotografie vyprávějí*. Vydání první. Praha: Slovart, 2019. 158 stran. ISBN 978-80-7529-781-5.

Statistická ročenka České republiky 2020: Praha: Český statistický úřad, 2020. 807 s. SBN ISBN 978-80-250-3050-9.

ŠREK, Robert. Architektura lázní Teplice nad Bečvou v 1. polovině 19. století. *Sborník Národního památkového ústavu - územního odborného pracoviště v Olomouci 2018*, 2019, 2018, s. 52-73. ISBN 978-80-86570-32-7.

ŠTURSA, Jan. *Krkonoše a lidé*. Vrchlabí: Správa Krkonošského národního parku, 2020. 46 stran. ISBN 978-80-7535-117-3.

URBAN, Michal. *Slavné lázně Evropy = Great spas of Europe*. Druhé vydání. Karlovy Vary: DSO České lázně - Salony Evropy, 2020. 38 stran. ISBN 978-80-270-8859-1.

WEISS, Josef. *Vodoléčba Vincenze Priessnitze, aneb, Historická příručka vodoléčby pro profesionální i domácí použití*. Vydání první. Říčany: nákladem vlastním Jaroslav a Petra Zahajští, 2018. 259 stran. ISBN 978-80-270-4132-9.

ZATLOUKAL, Pavel. Moderní architektura lázní Velké Losiny. *KROK: kulturní revue Olomouckého kraje*, 2017, 14(2), s. 25-28. ISSN 1214-6420.

ZELEŇÁKOVÁ, Martina, KUBIAK-WÓJCICKA, Katarzyna and Abdelazim M. NEGM. *Management of Water Resources in Poland*. Springer Water, 429 s. ISBN 978-3-030-61964-0.

doc. RNDr. Irena Smolová, Ph.D. (zodpovědná řešitelka / odpowiedzialny badacz), doc. RNDr. Zdeněk Szczyrba, Ph.D.,
Mgr. Pavel Roubínek, Ph.D., RNDr. Pavel Ptáček, Ph.D., Mgr. Kristýna Křištofová

Atlas lázeňství na česko-polském pohraničí
Atlas uzdrowisk na pograniczu czesko-polskim

Odpovědný redaktor / Redaktor odpowiedzialny: Mgr. Jiří Slavík, Ph.D.
Překlady / Tłumaczenia: Zdeněk Szczyrba (část I / cześć I), Jaroslaw Radimersky (profily lázní / profile uzdrowisk)
Grafická úprava / Opracowanie graficzne: Dušan Gavenda, Mgr. Kristýna Křištofová, Mgr. Petr Jančík, Mgr. Lenka Wünschová

Vydala / Wydała
Univerzita Palackého v Olomouci,
Křížkovského 8, 771 47 Olomouc
vydavatelstvi.upol.cz

Tisk / Druk:
Tiskárna Helbich, a. s.
Valchařská 36, 614 00 Brno
IČ 255 92 505

1. vydání
Olomouc, 2021

VUP 2021/0146
DOI 10.5507/prf.21.24459943
ISBN 978-80-244-5994-3